MT

BANK ĊENTRALI EWROPEW

EUROSISTEMA

IL-BANK ĊENTRALI EWROPEW

STORJA, RWOL U FUNZJONIJIET

ta' HANSPETER K. SCHELLER

IT-TIENI EDIZZJONI
RIVEDUTA 2006

IL-BANK ĊENTRALI EWROPEW - STORJA, RWOL U FUNZJONIJIET

ĊENTRALI EWROPEW

BANK ĊENTRALI EWROPEW

EUROSISTEMA

IL-BANK ĊENTRALI EWROPEW

STORJA, RWOL U FUNZJONIJIET

ta' HANSPETER K. SCHELLER

IT-TIENI EDIZZJONI
RIVEDUTA 2006

© Bank Ċentrali Ewropew, 2006

Indirizz
Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Il-Ġermanja

Indirizz postali
Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Il-Ġermanja

Telefon
+49 69 1344 0

Internet
http://www.europa.eu

Fax
+49 69 1344 6000

Il-jeddijiet kollha miżmuma. Ir-riproduzzjoni għal għanijiet edukattivi u mhux kummerċjali hi permessa bil-patt li jiġi rikonoxxut is-sors.

Ritratti: Claudio Hils, Martin Joppen, Robert Metsch u Martin Starl, il-Komunità Ewropea, il-Parlament Ewropew, il-Fond Monetarju Internazzjonali.

Id-data tal-għeluq għad-dejta inkluża f'dan il-ktieb kienet it-30 ta' Settembru 2006.

ISBN 978-92-899-0358-5 (onlajn)

WERREJ

TAQSIR U AKRONIMI 8

KELMTEJN QABEL 9

ĦAJR 11

INTRODUZZJONI 12

KAPITLU 1

L-UEM, il-BĊE u l-euro 15
1.1 It-triq li twassal għall-UEM u għall-euro 15
1.1.1 L-ewwel passi lejn integrazzjoni monetarja Ewropea 15
1.1.2 Is-Sistema Monetarja Ewropea u l-Att Uniku Ewropew 19
1.1.3 It-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea 21
1.1.4 It-twettiq tal-UEM u l-bidla għall-euro 22
1.2 Il-bażi legali u l-karatteristiċi tal-UEM 29
1.2.1 Bażi legali 29
1.2.2 Karatteristiċi 31

KAPITLU 2

Attività bankarja ċentrali fl-UEM: aspetti legali, istituzzjonali u organizzattivi 43
2.1 Il-BĊE, is-SEBĊ u l-Eurosistema 43
2.1.1 Is-SEBĊ u l-Eurosistema bħala r-rabta fundamentali bejn il-BĊE u l-BĊN 44
2.1.2 Il-BĊE bħala organizzazzjoni speċjalizzata fil-liġi Komunitarja 45
2.1.3 Il-BĊN taż-żona tal-euro bħala parti integrali tal-Eurosistema 46
2.1.4 Il-BĊN tal-Istati Membri tal-UE mhux parteċipanti 47
2.2 Għanijiet 47
2.2.1 L-għan ewlieni tal-istabbiltà tal-prezzijiet 47
2.2.2 Is-sostenn tal-politika ekonomika ġenerali 49
2.2.3 Il-prinċipju ta' ekonomija tas-suq miftuħ 49
2.3 Għoti ta' dmirijiet mit-trattat 50
2.3.1 Dmirijiet ewlenin tal-Eurosistema 50
2.3.2 Dmirijiet oħra 51
2.4 Teħid ta' deċiżjonijiet ċentralizzat u deċentralizzazzjoni operattiva 52
2.5 Ir-rwol tal-BĊE fl-Eurosistema 53
2.5.1 Iċ-ċentru deċiżjonali tas-SEBĊ u l-Eurosistema 53
2.5.2 Implimentazzjoni konsistenti tad-deċiżjonijiet tal-politika 65
2.5.3 Is-setgħat regolatorji tal-BĊE 71
2.5.4 L-attivitajiet konsultattivi tal-BĊE 73

2.5.5 Konformità tas-sorveljanza mal-projbizzjoni ta' finanzjament monetarju u aċċess privileġġat 76
2.5.6 It-twettiq tad-dmirijiet li qabel kienu tal-IME 77

KAPITLU 3

Politika tal-BĊE u attivitajiet tal-Eurosistema 79
3.1 It-tmexxija tal-politika monetarja 79
3.1.1 Bażi teoretika 79
3.1.2 L-istrateġija tal-politika monetarja tal-BĊE 82
3.1.3 Operazzjonijiet tal-politika monetarja 89
3.2 Operazzjonijiet esterni 94
3.2.1 Operazzjonijiet tal-kambju barrani 94
3.2.2 Il-maniġġ tar-riżervi f'munita barranija 97
3.3 Sistemi ta' ħlas u klerjar 101
3.3.1 Provvediment ta' faċilitajiet għall-pagament u s-saldu tat-titoli 102
3.3.2 Superviżjoni tas-sistemi tal-pagament u s-saldu tat-titoli 105
3.4 Karti tal-flus u muniti tal-euro 106
3.5 Ġbir u kompilazzjoni ta' statistika 112
3.6 Riċerka ekonomika 114
3.7 Il-kontribut tal-BĊE għas-sorveljanza prudenti u l-istabbiltà finanzjarja 115
3.8 Relazzjonijiet finanzjarji fi ħdan l-Eurosistema 118
3.8.1 Riżorsi finanzjarji tal-BĊE 118
3.8.2 It-tqassim tad-dħul monetarju 122
3.9 Servizzi ta' amministrazzjoni tar-riżervi għal klijenti uffiċjali barranin 124

KAPITLU 4

IL-BĊE u l-Komunità Ewropea 127
4.1 Indipendenza 127
4.1.1 Indipendenza istituzzjonali 128
4.1.2 Indipendenza legali 128
4.1.3 Indipendenza personali 128
4.1.4 Indipendenza funzjonali u operazzjonali 129
4.1.5 Indipendenza finanzjarja u organizzattiva 130
4.2 Responsabbiltà demokratika 130
4.2.1 Ir-responsabbiltà bħala element ċentrali tal-leġittimità 130
4.2.2 Natura u skop tar-responsabbiltà tal-BĊE 131
4.2.3 Twettiq tal-obbligu tar-responsabbiltà 132
4.3 Djalogu u kooperazzjoni ma' istituzzjonijiet u korpi Komunitarji 135
4.3.1 Il-Parlament Ewropew 136
4.3.2 Il-Kunsill tal-UE u l-Eurogroup 137
4.3.3 Il-Kummissjoni Ewropea 139
4.3.4 Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju 140
4.3.5 Kumitat għall-Politika Ekonomika 141
4.3.6 Djalogu Makroekonomiku 142
4.4 Ir-reġim lingwistiku tal-BĊE 142

4.5 Stħarriġ ġudizzjarju mill-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja 143
4.6 Skrutinju tal-amministrazzjoni finanzjarja u l-integrità 144

KAPITLU 5

L-involviment tal-BĊE fil-kooperazzjoni Internazzjonali 147
5.1 Sfond 147
5.2 Il-kontenut tal-politika dwar ir-relazzjonijiet internazzjonali tal-BĊE 149
5.3 Ir-relazzjonijiet tal-BĊE ma' organizzazzjonijiet internazzjonali 150
5.3.1 Fond Monetarju Internazzjonali 150
5.3.2 Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni Ekonomika u l-Iżvilupp 152
5.4 Parteċipazzjoni tal-BĊE f'fora informali għall-ministri tal-finanzi u l-gvernaturi tal-banek ċentrali 154
5.4.1 Ministri tal-finanzi tal-G7 u gvernaturi tal-banek ċentrali 154
5.4.2 Ministri tal-finanzi u gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G10 154
5.4.3 Ministri tal-finanzi u gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G20 155
5.4.4 Forum għall-Istabbiltà Finanzjarja 155
5.4.5 Bank għas-Saldi Internazzjonali u fora tal-banek ċentrali 156

KAPITLU 6

Il-BĊE bħala entità korporattiva 159
6.1 Stqarrija tal-missjoni 159
6.2 Governanza korporattiva 159
6.2.1 Ir-rwol tal-Kunsill Governattiv u tal-Bord Esekuttiv fil-governanza korporattiva 160
6.2.2 Saffi ta' kontroll intern u estern 160
6.2.3 Aċċess għall-arkivji tal-BĊE 162
6.3 Struttura organizzattiva 163
6.4 Staff u relazzjonijiet mal-istaff 163
6.4.1 L-istaff 163
6.4.2 Rappreżentanza tal-istaff tal-BĊE 165
6.4.3 Djalogu Soċjali fir-rigward tas-SEBĊ 165
6.5 Sede u bini 166

ANNESS 1 169

Siltiet mit-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea

ANNESS 2 187

Protokoll dwar l-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew

GLOSSARJU 209

BIBLIJOGRAFIJA 223

INDIĊI 231

KAXXI

Kaxxa 1	It-triq li twassal għall-euro	16
Kaxxa 2	Deskrizzjoni qasira tat-tħejjija li saret mill-IME	24
Kaxxa 3	Rati fissi irrevokabbilment għall-konverżjoni tal-euro	26
Kaxxa 4	Kronoloġija tal-integrazzjoni Ewropea	28
Kaxxa 5	Il-qafas Komunitarju għall-politika fiskali	34
Kaxxa 6	Kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro	36
Kaxxa 7	Il-benefiċċji tal-istabbiltà tal-prezzijiet	48
Kaxxa 8	Membri tal-Kunsill Governattiv (bejn l-1 ta' Ġunju 1998 u l-1 ta' Lulju 2004)	60
Kaxxa 9	Il-mekkaniżmu tat-trasmissjoni tal-politika monetarja	80
Kaxxa 10	Għaliex għandha tinżamm rata pożittiva baxxa ta' inflazzjoni?	84
Kaxxa 11	Iż-żewġ pilastri tal-istrateġija għall-politika monetarja tal-BĊE	87
Kaxxa 12	Operazzjonijiet tas-suq ħieles u faċilitajiet permanenti	91
Kaxxa 13	Rekwiżiti ta' riżervi minimi	93
Kaxxa 14	Stqarrija Konġunta dwar id-Deheb (8 ta' Marzu 2004)	100
Kaxxa 15	Mid-disinn saċ-ċirkolazzjoni: it-tħejjija tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro	107
Kaxxa 16	Skema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal-BĊE	118

TABELLI

Tabella 1	Is-sistema ta' rotazzjoni ta' żewġ gruppi (l-ewwel stadju) – frekwenzi tal-votazzjoni tal-gvernaturi f'kull grupp	58
Tabella 2	Is-sistema ta' rotazzjoni ta' tliet gruppi (it-tieni stadju) – frekwenzi tal-votazzjoni tal-gvernaturi f'kull grupp	58
Tabella 3	Operazzjonijiet tal-politika monetarja tal-Eurosistema	89
Tabella 4	Skema tal-kapital tal-BĊE (%)	119

ĊARTS

Ċart 1	Is-SEBĊ u l-Eurosistema	43
Ċart 2	L-istrateġija għall-politika monetarja tal-BĊE orjentata lejn l-istabbiltà	86
Ċart 3	L-istruttura organizzattiva tal-BĊE	163

DIJAGRAMMI

Dijagramma 1	Is-sistema ta' rotazzjoni ta' tliet gruppi għall-Kunsill Governattiv tal-BĊE (xenarju għal żona tal-euro b'27 Stat Membru)	60

ILLUSTRAZZJONIJIET

1	It-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (it-Trattat ta' Maastricht) bl-Istatut tas-SEBĊ u tal-BĊE, iffirmat fis-7 ta' Frar 1992	14
2	Laqgħa tal-Kunsill Governattiv ta' Novembru 2006 fil-BĊE	42
3	Simbolu tal-euro mdawwal quddiem il-Eurotower	78
4	Jean-Claude Trichet, President tal-BĊE, waqt seduta fil-Parlament Ewropew f'Settembru 2005	126
5	Jean-Claude Trichet mal-ministri tal-finanzi tal-G7 u l-gvernaturi tal-bank ċentrali, waqt Laqgħa Annwali tal-Fond Monetarju Internazzjonali li saret f'Singapore f'Settembru 2006	146
6	Il-Eurotower, il-kwartieri ġenerali tal-BĊE fi Frankfurt am Main	158
7	Mudell tal-kwartieri ġenerali futuri tal-BĊE	167

TAQSIR U AKRONIMI

BEPG	Linja Gwida ta' politika ekonomika wiesgħa
BIS	Bank għas-Saldi Internazzjonali
BSC	Kumitat għas-Sorveljanza Bankarja
CESR	Kumitat tar-Regolaturi Ewropej tat-Titoli
CMFB	Kumitat għall-Istatistika Monetarja Finanzjarja u tal-Bilanċ tal-Pagamenti
EBA	Assoċjazzjoni Bankarja tal-Euro
EBC/BĊE	Kumitat Ewropew għall-Affarijiet Bankarji
EC	Komunità Ewropea
ECB	Bank Ċentrali Ewropew
ECJ	Qorti Ewropea tal-Ġustizzja
ECOFIN	Ekonomija u Finanzi (Ministri)
ECU	Unità tal-Munita Ewropea
EEC/KEE	Komunità Ekonomika Ewropea
EFC	Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju
EMCF	Fond Ewropew għall-Kooperazzjoni Monetarja
EMI/IME	Istitut Monetarju Ewropew
EMS/SME	Sistema Monetarja Ewropea
EMU/UEM	Unjoni Ekonomika u Monetarja
EPC	Kumitat għall-Politika Ekonomika
ERM	Mekkaniżmu tar-rati tal-kambju
ESCB/SEBĊ	Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali
EU	Unjoni Ewropea
GDP	Prodott domestiku gross
HICP	Indiċi Armonizzat tal-Prezzijiet għall-Konsumatur
IMF	Fond Monetarju Internazzjonali
MFI	Istituzzjoni finanzjarja monetarja
NCB/BĊN	Bank ċentrali nazzjonali
OECD	Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni Ekonomika u għall-Iżvilupp
OJ/ ĠU	Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea
OLAF	Uffiċju Ewropew Kontra l-Frodi
RTGS	Saldu gross f'ħin reali
SGP	Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir
SSS	Sistema ta' saldu ta' titoli
TARGET	Sistema Trans-Ewropea Awtomatizzata għal Trasferiment Mgħaġġel ta' Saldu Gross f'Ħin Reali

KELMTEJN QABEL

Il-BĊE jimpenja ruħu bis-sħiħ fir-rigward tal-prinċipji tal-onestà u t-trasparenza, u jweġġaħ dan l-impenn b'mod partikolari permezz ta' għadd kbir ta' pubblikazzjonijiet li jfissru l-għanijiet u l-attivitajiet tiegħu. Flimkien mal-pubblikazzjonijiet estensivi u frekwenti dwar żviluppi kurrenti fil-qasam tal-kompetenza tiegħu, il-BĊE jippubblika Dokumenti għad-Diskussjoni u Studji Okkażjonali dwar temi speċifiċi. Għalhekk jiddedika parti sinifikanti tar-riżorsi tiegħu għall-komunikazzjoni mad-dinja bankarja, mal-parteċipanti tas-suq, mad-dinja akkademika u mal-pubbliku ġenerali.

Il-BĊE jippubblika wkoll monografiji komprensivi dwar ir-rwol u l-attivatijiet tiegħu. L-ewwel pubblikazzjoni f'din is-serje kienet imsejħa "Il-Politika Monetarja tal-BĊE"; it-tieni edizzjoni ġiet ippubblikata fil-bidu tal-2004. Dan il-ktieb jiffoka fuq l-istorja, ir-rwol u l-funzjoni tal-BĊE nnifsu, u jittratta l-organizzazzjoni mill-aspetti legali, istituzzjonali u organizzattivi. Dan jiddeskrivi l-proċessi li wasslu għat-twaqqif tal-BĊE u l-introduzzjoni tal-euro, ir-rwol u l-funzjonijiet imwettqa mill-BĊE bħala l-kaptan tat-tim monetarju Ewropew, jiġifieri l-Eurosistema, u l-ħafna aspetti tal-istatus tiegħu bħala organizzazzjoni sopranazzjonali li ġiet stabbilita skond il-liġi Komunitarja. Dawn l-elementi kollha jifformaw l-isfond tal-politika u tal-attivitajiet tal-BĊE u tal-Eurosistema, u nittamaw li t-tagħrif iżjed dettaljat ipprovdut f'dan il-ktieb iwassal għal għarfien ikbar tal-għanijiet u l-miri tal-BĊE. Fl-istess ħin, il-ktieb jispjega r-rwol importanti tal-banek ċentrali nazzjonali (BĊN) fi ħdan l-Eurosistema taħt it-tmexxija tal-BĊE. L-azzjoni konġunta bejn il-BĊE u l-BĊN u l-kooperazzjoni mill-qrib fi ħdan is-sistema huma s-sisien tat-twettiq xieraq tal-mandat tal-Eurosistema.

Il-BĊN kellhom għexieren ta' snin biex jiżviluppaw, tal-inqas ħamsin sena u f'ċerti każijiet żewġ sekli. Meta jitqabbel magħhom, il-BĊE żviluppa b'"ritmu mgħaġġel". Għaxar snin ilu, l-Istitut Monetarju Ewropew (IME), il-prekursur tal-BĊE, flimkien mal-BĊN tal-Unjoni Ewropea, beda jħejji s-sistema bankarja ċentrali futura tal-Ewropa u lill-mexxej tagħha, il-BĊE. Wara biss ħames snin, il-BĊE, bħala l-kaptan tat-tim tal-Eurosistema, ħa r-responsabbiltà għall-politika monetarja unika taż-żona tal-euro, jiġifieri għal waħda miż-żewġ valuti l-aktar importanti tad-dinja. Madankollu, il-bidu tat-Tielet Stadju tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM) fl-1999, ma kienx it-tmiem tal-iżvilupp tal-BĊE. Kienu għadhom iridu jinstabu soluzzjonijiet għal ħafna kwistjonijiet - b'mod partikolari, il-bidla għall-flus kontanti tal-euro fl-2002 - qabel ma setgħet titlesta l-mixja lejn l-UEM; u l-BĊE stess kellu jiżviluppa bħala organizzazzjoni.

L-introduzzjoni tal-euro kienet bidla kbira għal kulħadd fiż-żona tal-euro. Hi mistennija wkoll tqajjem id-domanda ta' udjenza kbira għal informazzjoni dwar l-organizzazzjoni li hi responsabbli għall-istabbiltà tal-euro. Minħabba li l-BĊE jaħdem f'ambjent kumpless ħafna, hu importanti ħafna li jipprovdi "gwida" u jissodisfa d-domanda tal-udjenza multinazzjonali tiegħu għall-informazzjoni. Hu għalhekk li l-Bord Esekuttiv ikkummissjona espert biex jipproduċi dan il-ktieb dwar dawn il-kwistjonijiet, liema espert, mill-bidu tas-snin disgħin, kellu rwol prominenti fit-tħejjija tal-UEM u fit-twaqqif u l-iżvilupp tal-BĊE.

Dan il-ktieb hu maħsub għal dawk kollha li jixtiequ jifhmu aktar fil-fond l-aspetti kollha legali, istituzzjonali u organizzattivi tal-BĊE. It-tkabbir tal-UE kompla wessa' din l-udjenza, u l-BĊE jistenna li d-domanda għall-informazzjoni tkompli tikber bl-istess mod. Bħalissa ta' min jgħid li l-gvernaturi tal-BĊN tal-Istati Membri l-ġodda tal-UE kienu membri tal-Kunsill Ġenerali tal-BĊE mill-1 ta' Mejju 2004 u li, mill-istess data, dawn il-BĊN kienu membri sħaħ tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ). L-adozzjoni eventwali tal-munita unika, wara l-konverġenza meħtieġa, hu prospett ċar għall-pajjiżi kollha konċernati, u kollha ntrabtu li jirrispettaw il-kondizzjonijiet tat-Trattat ta' Maastricht mingħajr riżerva. Il-BĊE, li laqa' bi pjaċir il-proċess tat-tkabbir, se jgħin fit-tħejjija tal-proċess tal-konverġenza bl-ikbar attenzjoni u b'kooperazzjoni mill-qrib mal-BĊN konċernati.

Jiena żgur li dan il-ktieb se jipprovdi informazzjoni siewja għal dawk kollha li huma interessati fil-ħidma tal-BĊE.

Jean-Claude Trichet
President tal-BĊE

ĦAJR

L-istokk li kellu l-BĊE ta' kopji tal-ewwel edizzjoni tal-ktieb tiegħi spiċċa minħabba d-domanda qawwija għalih, u għalhekk ġie deċiż li tiġi stampata t-tieni edizzjoni. Dan tani l-opportunità biex naġġorna t-test ħalli jirrifletti l-iżviluppi l-ġodda li kien hemm kemm fi ħdan l-Eurosistema kif ukoll fl-ambjent estern. Waqt din il-ħidma, bqajt ingawdi mill-għajnuna valida ħafna tal-kollegi tiegħi fil-BĊE, u b'mod partikolari tad-Diviżjoni tas-Servizzi Lingwistiċi tal-BĊE u tad-Diviżjoni tal-Pubblikazzjonijiet Uffiċjali u tal-Bibljoteka.

Hanspeter K. Scheller
Frankfurt am Main, Settembru 2006.

INTRODUZZJONI

L-attività bankarja ċentrali fl-Ewropa dejjem kienet dik tal-ħruġ u l-maniġġ tal-muniti nazzjonali: il-munita nazzjonali saret ingredjent indispensabbli tas-sovranità nazzjonali; il-karti tal-flus nazzjonali, li kellhom rwol dejjem iżjed importanti fiċ-ċirkolazzjoni tal-flus u li eventwalment ħadu post il-muniti nazzjonali li kienu marbuta fuq livell pari mad-deheb u l-fidda, kienu ħjiel ta' kulturi u simboli nazzjonali. Flimkien mar-rwol tal-karti tal-flus li dejjem kien qed jikber bħala mezz ta' ħlas fil-ħajja ekonomika moderna, l-entitajiet li ħarġuhom, il-banek ċentrali, kibru fl-importanza, u t-tmexxija tal-politika monetarja saret parti essenzjali tal-politika ekonomika tan-nazzjon.

Fuq dan l-isfond storiku, it-twettiq tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja Ewropea (UEM) fl-aħħar tas-seklu għoxrin kienet ġrajja unika minħabba li introduċiet sistema ġdida monetarja b'munita unika għal parti kbira tal-Ewropa. It-12-il Stat Membru tal-UE li s'issa adottaw l-euro jirrappreżentaw żewġ terzi tal-popolazzjoni totali tal-UE u l-estensjoni taż-żona tal-euro li se tħaddan Stati Membri oħra tal-UE mistennija sseħħ iżjed 'l quddiem.

It-trasferiment tal-politika monetarja għal-livell Komunitarju kien jeħtieġ bidliet sostanzjali fil-qafas bankarju ċentrali tal-Ewropa. It-twaqqif ta' organizzazzjoni monetarja sopranazzjonali ġdida, il-BĊE, u l-integrazzjoni tal-BĊN f'sistema bankarja ċentrali Ewropea, is-SEBĊ, u l-livell sekondarju tagħha, l-Eurosistema, jirrappreżentaw is-sopranazzjonalizzazzjoni tal-attività bankarja ċentrali Ewropea. Sal-lum, l-ebda qasam ieħor tal-politika tal-Komunità Ewropea ma laħaq l-istess intensità ta' integrazzjoni daqs il-politika tal-munita unika u tar-rata tal-kambju. Il-Komunità ma żviluppat l-identità tagħha mkien ieħor b'mod daqstant konvinċenti bħalma sar fl-euro u fil-BĊE.

Il-BĊE hu wkoll l-inkarnazzjoni tal-attività bankarja ċentrali moderna: l-għan ewlieni tal-politika monetarja tiegħu hu l-istabbiltà tal-prezzijiet; hu indipendenti fl-ambitu ta' mandat ċar u preċiż; u hu għal kollox responsabbli fil-konfront taċ-ċittadini u tar-rappreżentanti eletti tagħhom għat-twettiq ta' dan il-mandat. Dawn il-karatteristiċi mhumiex bilfors ir-riżultat ta' żviluppi purament Ewropej; huma mfassla fuq ix-xejra dinjija. Madankollu, dawn il-karatteristiċi ma jidhru mkien daqshekk ċari u sodi daqs fil-liġi fundamentali tal-BĊE, l-Istatut tas-SEBĊ u tal-BĊE. L-inkorporazzjoni tagħhom fit-Trattat KE, bi status kważi-kostituzzjonali, jisħaq fuq l-importanza tagħhom fis-sistema monetarja l-ġdida tal-Ewropa. Il-kodifikazzjoni tal-liġi tal-banek ċentrali fit-Trattat KE u fl-Istatut tas-SEBĊ x'aktarx se sservi ta' standard għal-liġi tal-banek ċentrali barra l-UE: per eżempju, l-Isvizzera dan l-aħħar irrevediet l-Att Nazzjonali Bankarju tagħha skond l-Istatut tas-SEBĊ.

Dan il-ktieb hu maħsub biex il-qarrej isir midħla tal-istorja, ir-rwol u l-funzjonijiet tal-BĊE fil-qafas tal-UEM. Hu mqassam f'sitt kapitli li jittrattaw l-aspetti differenti tal-BĊE bħala dak li jfassal il-politika, bħala organizzazzjoni tal-liġi Komunitarja u bħala l-qalba u l-mexxej tal-Eurosistema.

L-ewwel kapitlu jagħti deskrizzjoni qasira tat-twaqqif tal-UEM u tal-BĊE, u tal-bidla għall-euro. Dan ukoll iqiegħed lill-BĊE fil-kuntest tal-għanijiet u l-arranġamenti tal-UEM taħt l-umbrella tal-UE.

It-tieni kapitlu jiffoka fuq l-aspetti legali, istituzzjonali u organizzattivi tal-attività bankarja ċentrali Ewropea li rriżultaw mit-twettiq tal-UEM.

It-tielet kapitlu jiddeskrivi l-politika tal-BĊE u l-implimentazzjoni tagħha permezz tal-attivitajiet tal-Eurosistema, kif ukoll ir-relazzjonijiet finanzjarji fi ħdan l-Eurosistema.

Ir-raba' kapitlu jagħti deskrizzjoni qasira tal-istatus u r-rwol tal-BĊE fil-kuntest istituzzjonali tal-Komunità Ewropea. Għalkemm il-BĊE hu indipendenti fil-konfront tal-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji, hu parti mill-qafas politiku u istituzzjonali tal-Komunità Ewropea u hu soġġett għal-liġi Komunitarja. Il-Parlament Ewropew u ċ-ċittadini Ewropej iżommuh responsabbli biex iwettaq il-mandat tiegħu; l-atti u l-omissjonijiet tiegħu huma soġġetti għal eżami legali mill-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja u l-integrità finanzjarja tiegħu tiġi miflija bir-reqqa mill-Qorti Ewropea tal-Awdituri.

Il-ħames kapitlu jiddeskrivi l-involviment tal-BĊE fir-rappreżentanza esterna taż-żona tal-euro. Minħabba li l-globalizzazzjoni qed tiżdied, il-parteċipazzjoni tal-BĊE f'organizzazzjonijiet u fora internazzjonali hi ta' importanza kbira għat-twettiq tal-mandat tiegħu.

Is-sitt kapitlu jippreżenta lill-BĊE bħala entità korporattiva. B'mod partikolari, juri kif il-missjoni politika tal-BĊE hi ssostanzjata fil-governanza korporattiva, fl-organizzazzjoni interna u fil-politika tal-istaff tiegħu.

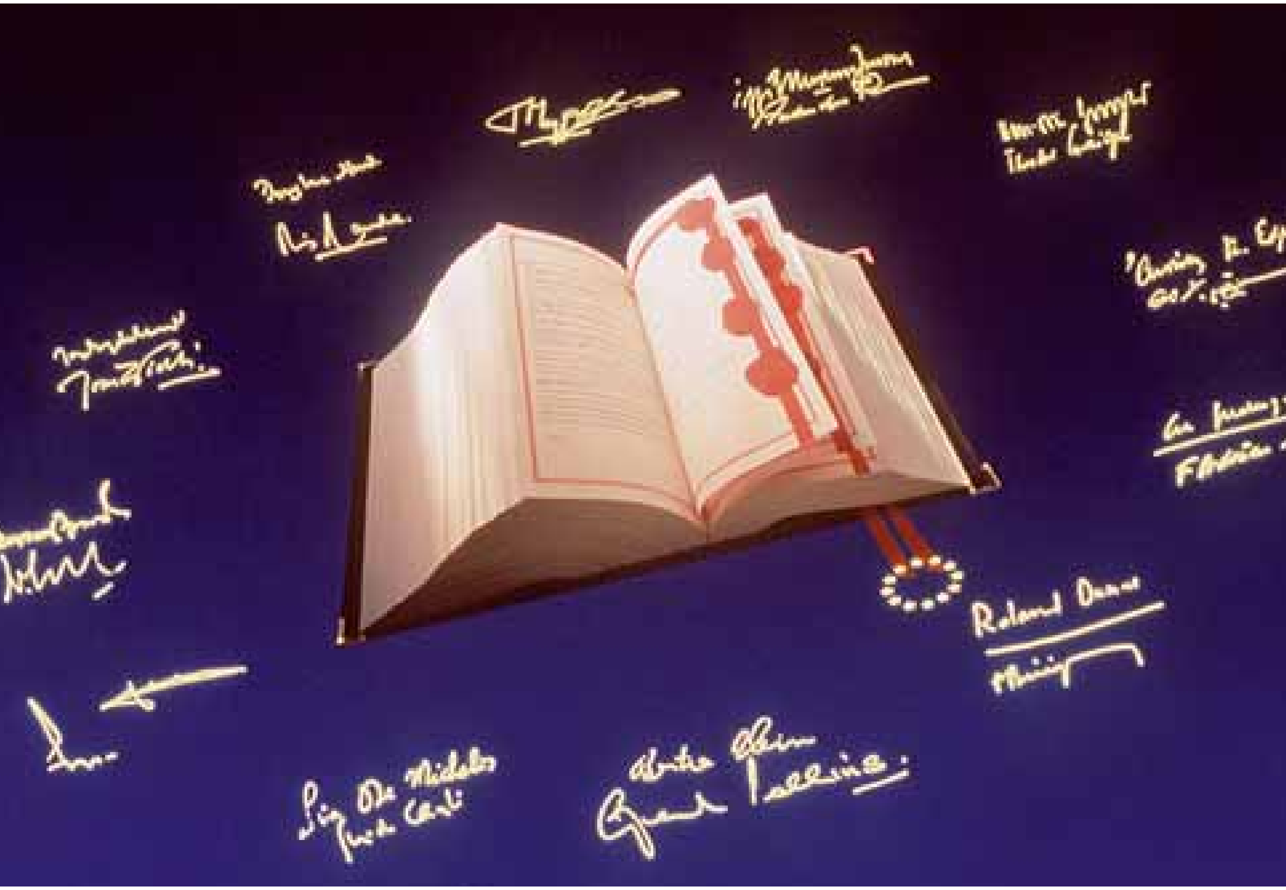

It-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (it-Trattat
ta' Maastricht) bl-Istatut tas-SEBĊ
u tal-BĊE, iffirmat fis-7 ta' Frar 1992

I L-UEM, IL-BĊE U L-EURO

Dan il-kapitlu jiddeskrivi fil-qosor l-istadji li wasslu għat-twaqqif tal-UEM u jiddeskrivi l-karatteristiċi organizzattivi ewlenin tagħha.

I.I IT-TRIQ LI TWASSAL GĦALL-UEM U GĦALL-EURO

Kif beda dan kollu? Punt tal-bidu possibbli f'din il-kronoloġija ta' unjoni ekonomika u monetarja fl-Ewropa jista' jkun dak tat-Trattati ta' Ruma[1], li daħlu fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 1958. Wara kollox, it-twettiq tal-UEM hu wieħed mill-kisbiet tal-integrazzjoni Ewropea; tabilħaqq, x'aktarx hu l-iżjed wieħed importanti s'issa. Madankollu, munita unika kienet għadha mhix f'moħħ l-awturi tat-Trattati ta' Ruma; il-miri u l-għanijiet tat-trattati oriġinali kienu ħafna aktar limitati.

Punt tal-bidu ieħor jista' jkun l-1989, meta l-Kunsill Ewropew iddeċieda li jagħti bidu għat-twettiq tal-UEM sal-aħħar tas-seklu. Madankollu, ikun storikament żbaljat jekk wieħed iwarrab l-ewwel passi lejn l-integrazzjoni monetarja Ewropea li bdiet f'nofs is-snin sittin. It-tentattivi tal-bidu għal integrazzjoni monetarja kienu kkaratterizzati minn livelli varji ta' suċċess, u kien hemm progress kif ukoll tfixkil. Madankollu, il-kisbiet ta' dan il-perijodu, u ftit mil-lezzjonijiet siewja, kienu indispensabbli fit-tiswir tal-proċess tal-integrazzjoni monetarja li fl-aħħar ħa spinta fis-snin disgħin.

Meta jitqies dan kollu, l-aktar bidu xieraq jidher għalhekk li kien dak tas-sena 1962 (ara l-Kaxxa nru. 1) u dokument tal-Kummissjoni Ewropea magħruf bħala il-*Memorandum Marjolin*. Dan il-memorandum ta bidu għall-ewwel diskussjoni dwar l-integrazzjoni monetarja fil-livell Komunitarju u ssuġġerixxa l-ewwel miżuri fil-qasam tal-kooperazzjoni monetarja, għalkemm b'mod limitat ħafna.

I.I.I L-ewwel passi lejn integrazzjoni monetarja Ewropea

Il-"fundaturi" tal-Ewropa, li nnegozjaw it-Trattati ta' Ruma fis-snin ħamsin, ma saħqux fuq l-idea ta' munita komuni. L-ewwelnett, l-għanijiet inizjali tal-Komunità Ekonomika Ewropea (KEE) kienu l-biċċa l-kbira limitati għat-twettiq ta' unjoni doganali u suq agrikolu komuni, li ma kienux jidhru li jeħtieġu integrazzjoni fil-qasam monetarju. Barra dan, dak iż-żmien, il-pajjiżi kollha tal-KEE kienu parti minn sistema monetarja internazzjonali li kienet tiffunzjona sew (is-Sistema Bretton Woods). Fi ħdan din is-sistema, ir-rati tal-kambju kienu fissi iżda setgħu jiġu aġġustati, u baqgħu relattivament stabbli sa nofs is-snin sittin, kemm fi ħdan il-KEE kif ukoll globalment.

[1] It-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ekonomika Ewropea (KEE) u t-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea tal-Enerġija Atomika (Euratom). It-Trattati daħlu fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 1958. Iż-żewġ Komunitajiet il-ġodda żdiedu mal-Komunità Ewropea għall-Faħam u l-Azzar (ECSC), li kienet twaqqfet fl-1952 għal perijodu ta' 50 sena.

Kaxxa 1 It-triq li twassal għall-euro

1962	Il-Kummissjoni Ewropea tagħmel l-ewwel proposta tagħha (il-*Memorandum Marjolin*) għal unjoni ekonomika u monetarja.
Mejju 1964	Kumitat ta' Gvernaturi tal-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea (KEE) jitwaqqaf biex jistituzzjonalizza l-kooperazzjoni bejn il-banek ċentrali tal-KEE.
1971	Ir-Rapport Werner ifassal pjan biex titwettaq unjoni ekonomika u monetarja fil-Komunità sal-1980.
April 1972	Titwaqqaf sistema (is-"serp") biex progressivament jidjiequ l-marġnijiet tal-fluttwazzjoni bejn il-muniti tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea.
April 1973	Jitwaqqaf il-Fond għall-Kooperazzjoni Monetarja Ewropea (EMCF) biex jiżgura t-tħaddim xieraq tas-serp.
Marzu 1979	Tinħoloq is-Sistema Monetarja Ewropea (SME).
Frar 1986	Jiġi ffirmat l-Att Uniku Ewropew (SEA).
Ġunju 1988	Il-Kunsill Ewropew ta s-setgħa lil kumitat ta' esperti taħt il-presidenza ta' Jacques Delors (il-"Kumitat Delors") biex jagħmel proposti għat-twettiq tal-UEM.
Mejju 1989	Ir-"Rapport Delors" jitressaq quddiem il-Kunsill Ewropew.
Ġunju 1989	Il-Kunsill Ewropew jaqbel dwar it-twettiq tal-UEM fi tliet stadji.
Lulju 1990	Jibda l-Ewwel Stadju tal-UEM.
Diċembru 1990	Titnieda Konferenza Intergovernattiva biex tħejji għall-Istadji Tnejn u Tlieta tal-UEM.
Frar 1992	Jiġi ffirmat it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (it-"Trattat ta' Maastricht").
Ottubru 1993	Tingħażel Frankfurt am Main bħala s-sede tal-IME u tal-BĊE, u jiġi maħtur President tal-IME.
Novembru 1993	Jidħol fis-seħħ it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea.
Diċembru 1993	Alexandre Lamfalussy jinħatar President tal-IME, li għandu jitwaqqaf fl-1 ta' Jannar 1994.
Jannar 1994	Jibda t-Tieni Stadju tal-UEM u jitwaqqaf l-IME.
Diċembru 1995	Il-Kunsill Ewropew ta' Madrid jiddeċiedi dwar l-isem tal-munita unika u jfassal pjan għall-adozzjoni tagħha u għall-bidla tal-flus kontanti.
Diċembru 1996	L-IME jressaq kampjuni ta' karti tal-flus quddiem il-Kunsill Ewropew.
Ġunju 1997	Il-Kunsill Ewropew jaqbel dwar il-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir.
Mejju 1998	Jitqies li l-Belġju, il-Ġermanja, Spanja, Franza, l-Irlanda l-Italja, il-Lussemburgu, l-Olanda, l-Awstrija, il-Portugall u l-Finlandja jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro bħala l-munita unika tagħhom; jinħatru l-Membri tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE.
Ġunju 1998	Jitwaqqfu l-BĊE u s-SEBĊ.
Ottubru 1998	Il-BĊE jħabbar l-istrateġija u l-qafas operazzjonali għall-politika dwar il-munita unika li se jħaddem mill-1 ta' Jannar tal-1999.

Kaxxa 1 It-triq li twassal għall-euro (tkompli)

Jannar 1999	Jibda t-Tielet Stadju tal-UEM; l-euro jsir il-munita unika taż-żona tal-euro; jiġu ffissati b'mod irrevokabbli r-rati tal-kambju għall-muniti nazzjonali ta' qabel tal-Istati Membri parteċipanti; titħaddem politika monetarja unika għaż-żona tal-euro.
Jannar 2001	Il-Greċja ssir it-12-il Stat Membru li ngħaqad maż-żona tal-euro.
Jannar 2002	Il-bidla tal-flus kontanti f'euro: jiġu introdotti l-karti tal-flus u l-muniti tal-euro u jsiru valuta legali unika fiż-żona tal-euro sal-aħħar ta' Frar tal-2002.
Mejju 2004	Il-BĊN tal-għaxar Stati Membri l-ġodda tal-UE jissieħbu mas-SEBĊ.

L-idea ta' munita komuni għall-Istati Membri tal-KEE ssemmiet għall-ewwel darba fil-Memorandum tal-Kummissjoni Ewropea tal-24 ta' Ottubru 1962 (il-*Memorandum Marjolin*). Fil-Memorandum tagħha, il-Kummissjoni talbet li l-unjoni doganali twassal għal unjoni ekonomika sal-aħħar tas-snin sittin b'rati tal-kambju fissi irrevokabbilment bejn il-muniti tal-Istati Membri. Madankollu, minħabba li is-sistema Bretton Woods kienet qiegħda tiżgura stabbiltà wiesgħa tar-rati tal-kambju, l-Istati Membri kkunsidraw li l-istabbiltà tar-rati tal-kambju fi ħdan il-KEE setgħet tiġi akkwistata mingħajr il-ħtieġa ta' arranġamenti istituzzjonali ġodda fil-livell Komunitarju. Għalhekk, ma sar xejn wara fir-rigward tal-Memorandum, ħlief li fl-1964 twaqqaf Kumitat tal-Gvernaturi tal-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-KEE (il-Kumitat tal-Gvernaturi). Il-Kumitat tal-Gvernaturi kkomplementa 'l Kumitat Monetarju li kien hemm provdut għalih fl-artikolu 105(2) tat-Trattat KEE.

Fil-bidu, il-Kumitat tal-Gvernaturi kellu mandat limitat ħafna, iżda akkwista importanza ftit ftit tul is-snin u sar il-fokus tal-kooperazzjoni monetarja fost il-banek ċentrali tal-Komunità. F'din il-kompetenza, il-Kumitat żviluppa u amministra l-qafas għall-kooperazzjoni monetarja li wara twaqqaf f'livell Komunitarju. Il-ħidma tal-Kumitat kienet ukoll strumentali fl-aħħar mixja lejn l-UEM.[2]

Sal-aħħar tas-snin sittin, l-ambjent internazzjonali kien inbidel b'mod sinifikanti. Is-sistema Bretton Woods bdiet tagħti sinjali ta' tensjoni dejjem tikber minħabba l-politika tal-Istati Uniti għall-bilanċ tal-pagamenti. L-Istati Membri tal-KEE bdew ma jaqblux dejjem iżjed dwar il-prijoritajiet tal-politika ekonomika. Differenzi ikbar bejniethom fil-prezzijiet u fl-ispejjeż wasslu għal ħafna kriżijiet tar-rata tal-kambju u tal-bilanċ tal-pagamenti, li mbagħad għeddew li jisfrattaw l-unjoni doganali u s-suq agrikolu komuni, li sa dak iż-żmien kienu qed jiffunzjonaw b'suċċess kbir.

Fl-1969 il-Kummissjoni Ewropea ressqet pjan (il-*Pjan Barre*) biex toħloq identità monetarja distinta fil-Komunità.[3] Abbażi ta' dan il-pjan, il-Kapijiet ta' Stat jew Gvern, li ltaqgħu fl-Aja, talbu lill-Kunsill tal-Ministri biex ifassal

2 Għal diskussjoni iżjed dettaljata dwar din il-kwistjoni, ara Andrews, D. (2003) u Baer, G. D. (1994).

3 Komunikat tal-Kummissjoni lill-Kunsill dwar it-tfassil ta' pjan maqsum fi stadji, maħsub biex joħloq unjoni ekonomika u monetarja, 12 ta' Frar 1969.

pjan għat-twettiq ta' unjoni ekonomika u monetarja fi istadji. Dan ix-xogħol sar minn grupp ta' esperti, presedut minn Pierre Werner, il-Prim Ministru tal-Lussemburgu. Ir-*Rapport Werner*[4], li ġie ppubblikat fl-1970, ippropona l-ħolqien ta' unjoni ekonomika u monetarja f'ħafna stadji sal-1980.

Waqt li kienu għaddejjin dawn l-iżviluppi, fl-1970 u fl-1971 twaqqfu l-ewwel mekkaniżmi għal għajnuna finanzjarja u monetarja fi ħdan il-Komunità.[5]

F'Marzu tal-1971 l-Istati Membri qablu li jwettqu unjoni ekonomika u monetarja.[6] Bħala parti mill-ewwel stadju, waqqfu sistema Komunitarja biex progressivament jidjiequ l-marġnijiet ta' fluttwazzjoni tal-muniti tal-membri. Din is-sistema, li saret magħrufa bħala s-"serp"[7], bdiet titħaddem f'April 1972. Fl-1973 il-Fond Ewropew għall-Kooperazzjoni Monetarja (EMCF)[8] twaqqaf bħala n-nukleu ta' organizzazzjoni Komunitarja futura ta' banek ċentrali. U fl-1974, bl-għan li tissaħħaħ il-koordinazzjoni tal-politika ekonomika, il-Kunsill adotta Deċiżjoni dwar il-ksib ta' livell għoli ta' konverġenza fil-Komunità[9] u Direttiva dwar l-istabbiltà, it-tkabbir u mpjieg sħieħ[10].

Madankollu, sa nofs is-snin sebgħin il-proċess ta' integrazzjoni kien tilef ir-ritmu minħabba l-pressjoni ta' reazzjonijiet ta' politika diverġenti għall-iskossi ekonomiċi ta' dak il-perijodu. Is-"serp" sar mekkaniżmu tar-rata tal-kambju bejn id-Deutsche Mark, il-muniti tal-pajjiżi Benelux u l-krone Daniż (għal ftit taż-żmien żewġ valuti mhux Komunitarji – il-krona Svediż u l-krone Norveġiż – kienu wkoll parti mis-sistema). Il-muniti Komunitarji l-oħra baqgħu

4 Rapport tal-Grupp ta' Ħidma presedut minn Pierre Werner dwar unjoni ekonomika u monetarja, 8 ta' Ottubru 1970.

5 Il-Ftehim tad-9 ta' Frar 1970 bejn il-banek ċentrali tal-KEE dwar it-twaqqif ta' mekkaniżmu għas-sostenn monetarju fuq żmien qasir; u d-Deċiżjoni tal-Kunsill tal-Ministri tat-22 ta' Marzu 1971 dwar il-ħolqien ta' mekkaniżmu għall-għajnuna finanzjarja fuq żmien medju fost l-Istati Membru tal-KEE.

6 Riżoluzzjoni tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri tat-22 ta' Marzu 1971 dwar il-kisba, fi stadji, ta' unjoni ekonomika u monetarja fil-Komunità (ĠU C 28, 27.3.1971, p. 1).

7 Skond is-serp, ir-rati spot tal-kambju tal-muniti parteċipanti kellhom jinżammu ġewwa faxxa ta' 2.25%, meta mqabbla ma' firxa teoretikament possibbli ta' 4.5% li kienet tirriżulta mill-marġni tal-fluttwazzjoni ta' kull munita ta' ±2.25% madwar ir-rata ċentrali tagħhom fil-konfront tad-dollaru Amerikan (is-serp fil-mina). L-ogħla limiti ta' fluttwazzjoni rispettivi kellhom jiġu mħarsa permezz ta' intervent f'dollari Amerikani u fil-muniti tal-Komunità. Fid-19 ta' Marzu 1973, il-marġnijiet tal-fluttwazzjoni fil-konfront tad-dollaru Amerikan ġew sospiżi u s-serp beda jiċċaqlaq b'mod ħieles.

8 L-EMCF twaqqaf skond ir-Regolament (KEE) Nru. 907/73 tal-Kunsill tat-3 ta' April 1973 li waqqaf il-Fond Ewropew għall-Kooperazzjoni Monetarja (ĠU L 89, 5.4.1973, p. 2). Skond l-Artikolu 2 ta' dan ir-Regolament, l-EMCF kien obbligat jippromwovi i) it-tħaddim xieraq tat-tnaqqis progressiv tal-marġnijiet tal-fluttwazzjoni tal-muniti Komunitarji, ii) l-interventi fis-swieq tal-kambju, u iii) is-saldi bejn il-banek ċentrali maħsuba biex iwasslu għal politika miftehma dwar ir-riżervi. L-EMCF ġie sostitwit mill-IME fl-1 ta' Jannar 1994.

9 Deċiżjoni tal-Kunsill 74/120/KEE tat-18 ta' Frar 1974 dwar il-ksib ta' livell għoli ta' konverġenza tal-politika ekonomika tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea (ĠU L 63, 5.3.1974, p. 16).

10 Direttiva tal-Kunsill 74/121/KEE tat-18 ta' Frar 1974 dwar l-istabbiltà, it-tkabbir u l-imjieg sħiħ fil-Komunità (ĠU L 63, 5.3.1974, p. 19).

dejjem, jew kważi dejjem barra s-sistema[11]. L-EMCF wera li kien ħaġa fiergħa bi dmirijiet limitati għaż-"żamma tal-kotba tan-negozju": minħabba li l-bażi legali tal-EMCF qegħditu taħt il-kontroll tal-istituzzjonijiet Komunitarji, l-Istati Membri u l-banek ċentrali tagħhom sabuha bi tqila jagħtuh funzjonijiet ta' politika.

1.1.2 Is-Sistema Monetarja Ewropea u l-Att Uniku Ewropew

F'Marzu tal-1979 il-proċess tal-integrazzjoni monetarja reġa' ġie attivat bil-ħolqien tas-Sistema Monetarja Ewropea (SME). Is-SME twaqqfet b'Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew[12], u l-proċeduri tat-tħaddim tagħha ġew stabbiliti fi Ftehim bejn il-banek ċentrali parteċipanti[13].

Is-SME kienet strumentali biex tmexxi 'l quddiem l-integrazzjoni monetarja Ewropea. B'differenza mis-"serp", is-SME rnexxielha żżomm il-biċċa l-kbira tal-muniti tal-Komunità f'sistema unika ta' rati tal-kambju[14]. Xi ftit karatteristiċi tas-SME kienu jixbhu lil dawk tas-"serp", per eżempju is-SME nbniet ukoll madwar xibka ta' rati ċentrali fissi iżda aġġustabbli fost il-muniti parteċipanti tal-Komunità. Madankollu, karatteristika ġdida, kienet l-introduzzjoni tal-Unità tal-Munita Ewropea (ECU), li ġiet definita bħala "basket" ta' kwantitajiet fissi tal-muniti tal-Istati Membri.[15] L-ECU kellu jservi bħala valur ta' referenza[16] tal-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju (ERM), bħala unità f'kont biex jiddenomina l-operazzjonijiet fil-mekkaniżmi tal-intervent u tal-kreditu, u bħala ass ta' riżerva u mezz ta' saldu fost il-banek ċentrali parteċipanti.

Madankollu, is-SME ma kienitx biss mekkaniżmu tar-rati tal-kambju. Skond l-għan biex titħeġġeġ l-istabbiltà monetarja esterna u interna, is-SME kopriet ukoll l-aġġustament tal-politika ekonomika u monetarja bħala mezz biex tikseb l-istabbiltà tar-rati tal-kambju. Il-parteċipanti tagħha kienu kapaċi joħolqu żona li fiha żdiedet l-istabbiltà monetarja u fejn il-kontrolli fuq il-kapital bdew jillaxkaw ftit ftit. Il-problema tar-rati tal-kambju għenet ħafna lil dawk il-pajjiżi parteċipanti li kellhom rati ta' inflazzjoni relattivament għoljin biex jimmiraw għal politika ta' disinflazzjoni, b'mod partikolari permezz tal-politika monetarja. B'hekk dan ħeġġeġ konverġenza fit-tnaqqis tar-rati tal-inflazzjoni u ġieb livell għoli ta' stabbiltà fir-rati tal-kambju. Dan imbagħad għen biex jimmodera ż-żidiet fl-ispejjeż f'ħafna pajjiżi, u wassal għal titjib fit-tħaddim

[11] Il-lira sterlina u l-lira Irlandiża ħadu sehem fis-sistema minn April sa Ġunju tal-1972 u l-lira Taljana minn April tal-1972 sa Frar tal-1973. Il-frank Franċiż, li kien ingħaqad mas-sistema mill-bidu, ġie rtirat fi Frar tal-1974; reġa' daħal fis-serp f'Lulju 1975 u telaq il-mekkaniżmu għal kollox f'Novembru tal-1976.

[12] Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew dwar it-twaqqif tas-Sistema Monetarja Ewropea (SME) u kwistjonijiet relatati, tal-5 ta' Diċembru 1978.

[13] Ftehim tat-13 ta' Marzu 1979 bejn il-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea li stabbilixxa l-proċeduri tat-tħaddim tas-Sistema Monetarja Ewropea.

[14] L-eċċezzjoni ewlenija kienet il-lira sterlina li pparteċipat għal inqas minn sena.

[15] Il-valur tal-ECU fil-konfront tad-dollaru Amerikan kien il-medja ppeżata tar-rati tal-kambju tad-dollaru Amerikan tal-muniti komponenti. Il-valur tiegħu f'kull munita komponenti ġie ddeterminat billi ġie multiplikat il-valur tiegħu f'dollari Amerikani mar-rata tal-kambju f'dollari Amerikani tal-munita komponenti rispettiva.

[16] Il-funzjoni tal-valur ta' referenza ssuġġeriet li r-rati ċentrali tal-muniti parteċipanti kienu speċifikati f'termini tal-ECU. Ir-rati ċentrali tal-ECU mbagħad intużaw biex jiddeterminaw ir-rati ċentrali bilaterali tal-ERM li fuqhom ġew iffissati r-rati tal-intervent bilaterali.

ekonomiku in ġenerali. Barra dan, it-tnaqqis tal-inċertezzi dwar l-iżviluppi tar-rati tal-kambju u perċezzjoni li l-paritajiet tal-muniti parteċipanti ma setgħux jitbiegħdu b'mod sinifikanti mill-prinċipji fundamentali ekonomiċi, ħarsu lill-kummerċ intra-Ewropew kontra l-volatilità eċċessiva tar-rati tal-kambju.

Għalkemm is-SME saret il-punt ċentrali tat-titjib fil-koordinazzjoni tal-politika monetarja, is-suċċess tagħha biex iġġib iżjed konverġenza tal-politika ekonomika kien x'aktarx limitat. In-nuqqas ta' konverġenza suffiċjenti fil-politika fiskali baqa' wkoll sors ta' tensjoni: xi pajjiżi kellhom defiċits fil-baġit li baqgħu kbar (u li wasslu għal ħafna kriżijiet tar-rati tal-kambju fil-bidu tas-snin disgħin), li tefgħu piż sproporzjonat fuq il-politika monetarja.

Ir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew tal-1978 iddikjarat li l-ECU kellu jkun fiċ-ċentru tas-SME; iżda fil-prattika, l-ECU kellu biss rwol limitat fit-tħaddim tas-sistema. Madankollu, fis-swieq finanzjarji, ħa xi ftit popolarità bħala mezz ta' diversifikazzjoni tal-portafolji u bħala lqugħ kontra r-riskji tal-muniti. L-espansjoni tal-attività tas-suq finanzjarju fl-ECU mxiet 'il quddiem b'volum dejjem jikber ta' strumenti tad-dejn denominati f'ECU li nħarġu minn korpi Komunitarji u mill-awtoritajiet tas-settur pubbliku ta' xi pajjiżi membri. Madankollu, fin-nuqqas ta' ankraġġ għall-ECU, il-prospetti futuri tas-suq tal-ECU baqgħu limitati.

Spinta oħra għall-unjoni ekonomika u monetarja ġiet ipprovduta permezz tal-adozzjoni tal-Att Uniku Ewropew (SEA), li ġie ffirmat fi Frar tal-1986 u daħal fis-seħħ fl-1 ta' Lulju 1987. L-għan ewlieni ta' dan l-Att kien li jintroduċi s-Suq Uniku bħala għan ieħor tal-Komunità, biex jieħu d-deċiżjonijiet għat-tibdil meħtieġ ħalli s-Suq Uniku jkun komplut u biex jikkonferma l-ħtieġa li l-kapaċità monetarja tal-Komunità tikseb unjoni ekonomika u monetarja.

Kien hemm qbil dejjem akbar fost il-leġiżlaturi li suq mingħajr konfini interni kien jgħaqqad l-ekonomiji nazzjonali ħafna aktar flimkien u jżid b'mod sinifikanti l-livell tal-integrazzjoni ekonomika fi ħdan il-Komunità. Dan imbagħad kien inaqqas il-possibbiltà ta' ċaqliq tal-politika nazzjonali u b'hekk jobbliga l-Istati Membri biex iħaffu l-konverġenza tal-politika ekonomika tagħhom. Kieku ma ntlaħqitx iżjed konverġenza, il-ħelsien sħiħ tal-moviment tal-kapital u tas-swieq finanzjarji integrati kien mistenni li jitfa' piż żejjed fuq il-politika monetarja. Għalhekk il-proċess tal-integrazzjoni kien jeħtieġ koordinazzjoni iżjed intensa u effettiva tal-politika li għaliha l-qafas istituzzjonali prevalenti kien meqjus insuffiċjenti.

Barra dan, ma kienx mistenni li s-Suq Uniku jkun jista' jisfrutta l-potenzjal sħiħ tiegħu mingħajr munita unika. Munita unika setgħet tiżgura trasparenza tal-prezzijiet ikbar għall-konsumaturi u għall-investituri, twarrab ir-riskji tar-rati tal-kambju fi ħdan is-Suq Uniku, tnaqqas l-ispejjeż tat-transazzjonijiet u, b'hekk iżżid il-ġid ekonomiku fil-Komunità b'mod sinifikanti.

Meta qiesu dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, fl-1988 it-12-il-Stat Membru tal-Komunità Ekonomika Ewropea ta' dak iż-żmien iddeċidew li jerġgħu jagħtu bidu għall-proġett tal-UEM. Għalkemm il-pjan Werner tal-bidu tas-snin sebgħin

kien falla, it-tieni tentattiv għall-UEM kellu jkun suċċess, li fl-aħħar bidel il-ħolma tal-munita unika f'realtà.

1.1.3 It-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea

F'Ġunju tal-1988, il-Kunsill Ewropew ikkonferma l-għan tat-twettiq progressiv tal-unjoni ekonomika u monetarja u ta struzzjonijiet lill-kumitat presedut minn Jacques Delors, President tal-Kummissjoni Ewropea, biex jipproponi "stadji konkreti" li kellhom iwasslu għall-UEM. Il-kumitat kien magħmul mill-gvernaturi tal-banek ċentrali nazzjonali tal-Komunità; Alexandre Lamfalussy, li kien il-Maniġer Ġenerali tal-Bank għas-Saldi Internazzjonali (BIS); Niels Thygesen, Professur tal-Ekonomija, minn Kopenhagen; Miguel Boyer, President tal-Banco Exterior de España; u Frans Andriessen, Membru tal-Kummissjoni Ewropea.

Ir-Rapport Delors li ħareġ fis-17 ta' April 1989[17] irrakkomanda li l-unjoni ekonomika u monetarja kellha tintlaħaq fi tliet *"passi diskreti iżda evoluzzjonarji"*.

- L-Ewwel Stadju kellu jikkonċentra fuq it-tkomplija tas-suq intern, inaqqas id-diverġenzi bejn il-politika ekonomika tal-Istati Membri, iwarrab it-tfixkil kollu għall-integrazzjoni finanzjarja u jsaħħaħ il-kooperazzjoni monetarja.

- It-Tieni Stadju kellu jservi bħala perijodu ta' transizzjoni għall-aħħar stadju, billi jwaqqaf l-organi bażiċi u l-istruttura organizzattiva tal-UEM u jsaħħaħ il-konverġenza ekonomika.

- Fit-Tielet Stadju r-rati tal-kambju kellhom jiġu ffissati b'mod irrevokabbli u l-istituzzjonijiet u l-korpi varji tal-Komunità kellhom jingħataw ir-responsabbiltajiet sħaħ monetarji u ekonomiċi tagħhom.

Għalkemm l-ewwel Stadju twaqqaf fi ħdan il-qafas istituzzjonali eżistenti tal-Komunità, għat-Tieni u t-Tielet Stadju kienu meħtieġa bidliet fl-istruttura istituzzjonali. Għalhekk kien meħtieġ li jiġi rivedut it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ekonomika Ewropea. Għal dan il-għan, ġiet imsejħa Konferenza Intergovernattiva (IGC) dwar l-UEM, li bdiet f'Novembru tal-1990 fl-istess ħin tal-IGC dwar l-Unjoni Politika Ewropea. Fuq stedina tal-Kunsill Ewropew, l-IGC dwar l-UEM tħejjiet mill-Kunsill tal-Ministri, il-Kummissjoni Ewropea, il-Kumitat Monetarju u l-Kumitat tal-Gvernaturi, kollha fl-oqsma tal-kompetenza rispettiva tagħhom.

Ir-riżultat tan-negozjati tal-IGC kien it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (it-Trattat dwar l-UE, magħruf bħala it-"Trattat ta' Maastricht"), li ġie ffirmat f'Maastricht fis-7 ta' Frar 1992. It-Trattat dwar l-UE stabbilixxa l-Unjoni Ewropea u emenda t-trattati li waqqfu l-Komunitajiet Ewropej. L-emendi fit-Trattat KEE żiedu, fost l-oħrajn, kapitlu ġdid dwar il-politika ekonomika u monetarja. Dan il-kapitlu ġdid bena s-sisien tal-UEM u waqqaf metodu u skeda għat-twettiq tagħha.

[17] Il-Kumitat għall-istudju tal-unjoni monetarja u ekonomika (1989), Rapport dwar l-unjoni ekonomika u monetarja fil-Komunità Ewropea, 1989.

Il-KEE ngħatat isem ġdid bħala l-Komunità Ewropea, u dan irrifletta s-setgħat u l-iskop tal-Komunità li kienu dejjem qed jiżdiedu. L-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew (Statut tas-SEBĊ) u l-Istatut tal-Istitut Monetarju Ewropew (Statut tal-IME) ġew mehmuża mat-Trattat KE bħala Protokolli. Id-Danimarka u r-Renju Unit inagħtaw status speċjali li ma obbligahomx jipparteċipaw fit-Tielet Stadju tal-UEM (ara t-Taqsima 1.2.2).

It-Trattat dwar l-UE kien skedat biex jidħol fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 1993. Madankollu, minħabba dewmien fil-proċess tar-ratifikazzjoni fid-Danimarka u l-Ġermanja, fil-fatt baqa' ma daħalx fis-seħħ qabel l-1 ta' Novembru 1993.

1.1.4 It-twettiq tal-UEM u l-bidla għall-euro

L-Ewwel Stadju tal-UEM

Abbażi tar-Rapport Delors, il-Kunsill Ewropew iddeċieda f'Ġunju 1989 li l-ewwel fażi tas-seħħ tal-unjoni ekonomika u monetarja kellha tibda fl-1 ta' Lulju 1990. Din kienet id-data meta, fil-prinċipju, kull xkiel kontra l-moviment tal-kapital bejn l-Istati Membri kellu jiġi abolit. F'dak iż-żmien, il-Kumitat tal-Gvernaturi tal-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea ngħata responsabbiltajiet addizzjonali, li ġew stabbiliti f'Deċiżjoni tal-Kunsill tat-12 ta' Marzu 1990[18]. Dawn kienu jinkludu konsultazzjonijiet dwar, u l-promozzjoni tal-koordinament tal-politika monetarja tal-Istati Membri, bl-għan li tinkiseb l-istabbiltà tal-prezzijiet. Minħabba ż-żmien relattivament qasir disponibbli u l-kumplessità tad-dmirijiet involuti, il-Kumitat tal-Gvernaturi ta bidu għat-tħejjija tat-Tielet Stadju tal-UEM hekk kif ġie ffirmat it-Trattat ta' Maastricht. L-ewwel pass kien dak tal-identifikazzjoni tal-kwistjonijiet kollha li kellhom jiġu eżaminati kmieni u t-twaqqif ta' programm ta' ħidma sal-aħħar tal-1993. Imbagħad kien meħtieġ li jiġu definiti l-mandati xierqa għas-sotto-kumitati eżistenti[19] u għall-gruppi ta' ħidma l-ġodda li twaqqfu biex jinvestigaw kwistjonijiet speċifiċi.[20]

It-Tieni Stadju tal-UEM

It-twaqqif tal-IME fl-1 ta' Jannar 1994 immarka l-bidu tat-Tieni stadju tal-UEM. Dan inħoloq bħala korp transitorju biex iħejji għat-Tielet Stadju tal-UEM, waqt li t-tmexxija tal-politika monetarja u tar-rati tal-kambju fl-Unjoni Ewropea baqgħet f'idejn l-awtoritajiet nazzjonali. Il-Kumitat tal-Gvernaturi ma baqax jeżisti iżda ġie rikostitwit b'mod effettiv bħala l-Kunsill (korp governattiv) tal-IME.

Iż-żewġ dmirijiet ewlenin tal-IME kienu:

- li jsaħħaħ il-kooperazzjoni bejn il-banek ċentrali u l-koordinament tal-politika monetarja;

[18] Id-Deċiżjoni tal-Kunsill 90/142/KEE tat-12 ta' Marzu 1990 li emendat id-Deċiżjoni tal-Kunsill 64/300/KEE dwar il-kooperazzjoni bejn il-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea (OJ L 78, 24.3.1990, p. 25).

[19] Is-Sottokumitat għall-Politika Monetarja, is-Sottokumitat għall-Politika tal-Kambju Barrani u s-Sottokumitat għas-Sorveljanza Bankarja.

[20] Gruppi ta' Ħidma dwar Kwistjonijiet tal-Kontabilità, Karti tal-Flus, Sistemi tal-Informatika, Sistemi ta' Pagament u Statistika; Grupp ta' Ħidma ta' Esperti Legali twaqqaf fl-1996.

- li jagħmel it-tħejjija meħtieġa għat-twaqqif tas-SEBĊ, għat-tmexxija tal-politika monetarja unika u għall-ħolqien ta' munita unika fit-tielet stadju tal-UEM (ara l-Kaxxa nru. 2).

F'Diċembru 1995, il-Kunsill Ewropew ta' Madrid ikkonferma li t-Tielet Stadju tal-UEM kellu jibda fl-1 ta' Jannar 1999. Dan stabbilixxa wkoll l-isem tal-munita unika li kellha tiġi introdotta fil-bidu tat-Tielet Stadju bħala "euro" u ħabbar is-sekwenza ta' ġrajjiet li kellhom iwasslu għall-introduzzjoni tagħha.[21] Dan ix-xenarju kien ibbażat prinċipalment fuq proposti dettaljati żviluppati mill-IME,[22] li kien ukoll uża t-terminu "il-bidla għall-euro" minflok "l-introduzzjoni tal-euro"[23] biex jirrifletti n-natura tat-transizzjoni għall-munita unika. Ix-xenarju tal-IME għall-bidla rrakkomanda perijodu ta' transizzjoni ta' tliet snin mill-1 ta' Jannar 1999 biex jiġu sodisfatti d-differenzi fir-ritmu li bih gruppi differenti ta' aġenti ekonomiċi (eż. is-settur finanzjarju, is-settur korporattiv mhux finanzjarju, is-settur pubbliku, il-pubbliku ġenerali) setgħu jadattaw ruħhom għall-munita unika.

F'Diċembru 1995 ukoll, l-IME ngħata d-dmir li jħejji r-relazzjonijiet futuri monetarji u tar-rati tal-kambju, bejn l-euro u l-muniti tal-pajjiżi tal-UE barra ż-żona tal-euro. Sena wara, f'Diċembru tal-1996, l-IME ppreżenta r-rapport tiegħu lill-Kunsill Ewropew, liema rapport imbagħad ifforma l-bażi ta' Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew dwar il-prinċipji u l-elementi fundamentali tal-mekkaniżmu l-ġdid tar-rati tal-kambju (ERM II)[24], li ġiet adottata f'Ġunju 1997.

F'Diċembru 1996, l-IME ressaq quddiem il-Kunsill Ewropew, u quddiem il-pubbliku, is-sensiela ta' disinji rebbieħa fil-kompetizzjoni tad-disinn tal-karti tal-flus tal-euro, u li għalhekk kienu se jidhru fuq il-karti tal-flus li kellhom jinħarġu mis-SEBĊ għaċ-ċirkolazzjoni fl-1 ta' Jannar 2002. Id-disinn tal-muniti tal-euro li kellhom jinħarġu mill-Istati Membri tal-UE ġie approvat mill-Kunsill Ewropew fl-1997.

F'Ġunju 1997, il-Kunsill Ewropew adotta l-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir, li jikkomplementa d-dispożizzjonijiet tat-Trattat u għandu l-għan li jiżgura d-dixxiplina tal-baġit fi ħdan l-UEM. Il-Patt jikkonsisti fi tliet strumenti: Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew[25] u żewġ Regolamenti tal-Kunsill.[26] Il-Patt ġie ssupplimentat u l-impenji rispettivi ġew imsaħħa permezz ta' Stqarrija tal-Kunsill f'Mejju 1998.

[21] Il-Kunsill Ewropew ta' Madrid (1995), "Ix-xenarju tal-bidla għall-munita unika".
[22] EMI (1995), "Il-bidla għall-munita unika".
[23] Il-Kummissjoni Ewropea (1995), "Munita waħda għall-Ewropa, Karta Ħadra dwar Arranġamenti Prattiċi għall-Introduzzjoni tal-Munita Unika".
[24] Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew dwar it-twaqqif ta' mekkaniżmu tar-rati tal-kambju fit-tielet stadju tal-unjoni ekonomika u monetarja, Amsterdam 16 ta' Ġunju 1997 (ĠU C 236, 2.8.1997, p. 5).
[25] Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew dwar il-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir, Amsterdam, 17 ta' Ġunju 1997 (ĠU C 236, 2.8.1997, p. 1).
[26] Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza tal-pożizzjonijiet tal-baġit u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni tal-politika ekonomika (ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1), u Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1467/97 tas-7 ta' Lulju 1997 biex iħaffef u jiċċara l-implimentazzjoni tal-proċedura tad-defiċit eċċessiv (ĠU L 209, 2,8,1997, p. 6).

Kaxxa 2 Deskrizzjoni qasira tat-tħejjija li saret mill-IME

Skond l-Artikolu 117 tat-Trattat KE, kien id-dmir tal-IME, fost affarijiet oħra, li jispeċifika l-qafas regolatorju, organizzattiv u loġistiku meħtieġ biex is-SEBĊ taqdi dmirijietha fit-tielet stadju tal-UEM. Dan il-qafas tressaq quddiem il-BĊE meta dan twaqqaf fl-1 ta' Ġunju 1998.

Fil-kuntest ta' dan il-mandat u b'kooperazzjoni mal-BĊN, l-IME:

- ħejja sensiela ta' strumenti u proċeduri għat-tmexxija tal-politika monetarja unika fiż-żona tal-euro u analizza strateġiji potenzjali għall-politika monetarja;
- ħeġġeġ metodi armonizzati għall-ġbir, kompilazzjoni u distribuzzjoni statistika bankarja u monetarja, statistika tal-bilanċ tal-pagamenti u statistika finanzjarja oħra għaż-żona tal-euro;
- żviluppa l-qafas għat-tmexxija ta' operazzjonijiet tal-kambju barrani u għaż-żamma u l-maniġġ tar-riżervi uffiċjali tal-kambju barrani tal-Istati Membri li jkunu qed jipparteċipaw fiż-żona tal-euro;
- ħeġġeġ l-effiċjenza tat-transazzjonijiet ta' pagament u saldu trans-konfini tat-titoli biex isostni l-integrazzjoni tas-suq monetarju tal-euro, b'mod partikolari permezz tal-iżvilupp tal-infrastruttura teknika għall-ipproċessar ta' pagamenti trans-konfini ta' ammonti kbar f'euro (is-sistema TARGET);
- ħejja l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u tad-disinn għall-karti tal-flus tal-euro;
- elenka r-regoli u l-istandards armonizzati tal-kontabilità biex jippermetti l-formazzjoni ta' karta tal-bilanċ konsolidata tas-SEBĊ għal skopijiet ta' rapportaġġ intern u estern;
- ġabar it-tagħrif u s-sistemi ta' komunikazzjoni meħtieġa għall-funzjonijiet operazzjonali u tal-politika li kellhom jitħaddmu fi ħdan is-SEBĊ;
- identifika kif is-SEBĊ setgħet tikkontribwixxi għall-politika mmexxija mill-awtoritajiet kompetenti ta' sorveljanza biex titħeġġeġ l-istabbiltà tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u tas-sistema finanzjarja.

Barra dan, l-IME kkoopera mal-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji, b'mod partikolari, il-Kummissjoni u l-Kumitat Monetarju, fit-tħejjija tat-Tielet Stadju tal-UEM. B'mod partikolari:

- żviluppa x-xenarju tal-bidla għall-munita unika;
- żviluppa qafas (ERM II) għall-kooperazzjoni fil-politika monetarja u tar-rati tal-kambju bejn iż-żona tal-euro u l-pajjiżi l-oħra tal-UE;
- għen fit-tħejjija tal-leġiżlazzjoni Komunitarja relatata mat-transizzjoni għat-Tielet Stadju;

Kaxxa 2 Deskrizzjoni qasira tat-tħejjija li saret mill-IME (tkompli)

- issorvelja l-progress tal-Istati Membri biex jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-parteċipazzjoni fl-UEM (konverġenza ekonomika u legali) u segwa t-tħejjijiet tekniċi tal-bidla għall-euro;

- għen lill-industrija finanzjarja biex tiżviluppa strutturi u proċeduri għall-integrazzjoni tas-swieq finanzjarji fi ħdan iż-żona tal-euro.

Sa Ġunju 1998, l-IME kien lesta korp estensiv ta' ħidma fuq disinn dettaljat, kunċetti, u implimentazzjoni. Din it-tħejjija għenet lill-BĊE jiffinalizza t-tħejjijiet tiegħu fil-ħin għal transizzjoni bla xkiel lejn it-Tielet Stadju tal-UEM.

L-Istati Membri implimentaw il-politika biex jissodisfaw il-"kriterji tal-konverġenza" ekonomika (Artikolu 121 tat-Trattat KE) u rrivedew b'mod estensiv il-leġiżlazzjoni tagħhom biex tkun konformi mar-rekwiżiti tal-konverġenza legali (Artikolu 109 tat-Trattat KE). L-adattamenti kienu relatati b'mod partikolari mad-dispożizzjonijiet legali u statutorji għall-banek ċentrali tagħhom biex dawn jiġu integrati fl-Eurosistema.

Id-deċiżjonijiet finali dwar l-UEM bdew jittieħdu f'Mejju 1998. Fit-2 ta' Mejju 1998, il-Kunsill tal-UE, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, iddeċieda b'mod unanimu, li 11-il Stat Membru kienu ssodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro fl-1 ta' Jannar 1999. Dawn il-pajjiżi (il-Belġju, il-Ġermanja, Spanja, Franza, l-Irlanda, l-Italja, il-Lussemburgu, l-Olanda, l-Awstrija, il-Portugall u l-Finlandja kienu għalhekk se jipparteċipaw fit-Tielet Stadju tal-UEM.[27] Minħabba l-istatus speċjali tagħhom, id-Danimarka u r-Renju Unit "għażlu li jibqgħu barra" mit-Tielet Stadju tal-UEM, u l-Greċja u l-Isvezja kienu meqjusa li ma ssodisfawx il-kondizzjonijiet għall-adozzjoni tal-munita unika (ara t-Taqsima 1.2.2).

Il-Kapijiet ta' Stat jew Gvern laħqu wkoll ftehim politiku dwar lil min kellhom jaħtru bħala membri tal-Bord Esekuttiv futur tal-BĊE. Fl-istess ħin, il-ministri tal-finanzi tal-Istati Membri li kienu se jadottaw il-munita unika u l-gvernaturi tal-banek ċentrali nazzjonali ta' dawn l-Istati Membri qablu, flimkien mal-Kummissjoni Ewropea u mal-IME, li r-rati ċentrali bilaterali kurrenti tal-ERM tal-muniti tal-Istati Membri parteċipanti kellhom jintużaw biex jiġu stabbiliti r-rati irrevokabbli tal-konverżjoni għall-euro.[28]

Fil-25 ta' Mejju 1998, il-President, il-Viċi-President u l-erba' membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE nħatru formalment bil-qbil tal-gvernijiet tal-11-il Stat Membru parteċipanti ta' dak iż-żmien, fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern. Skond l-Artikolu 50 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-ħatra tagħhom saret abbażi tar-rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-ECOFIN u l-fehmiet tal-Parlament Ewropew

[27] Deċiżjoni tal-Kunsill (98/317/KE) tat-3 ta' Mejju 1998 skond l-Artikolu 109(4) tat-Trattat (ĠU L 139, 11.5.1998, p. 30).
[28] Komunikat Konġunt tat-2 ta' Mejju 1998 dwar l-iffissar tar-rati irrevokabbli tal-konverżjoni għall-euro.

Kaxxa 3 Rati fissi irrevokabbilment għall-konverżjoni tal-euro

	= 40.3399 franki Belġjani
	= 1.95583 Deutsche Mark
	= 340.750 drachmas Griegi
	= 166.386 pesetas Spanjoli
	= 6.55957 franki Franċiżi
1 euro	= 0.787564 pounds Irlandiżi
	= 1,936.27 liri Taljani
	= 40.3399 franki Lussemburgiżi
	= 2.20371 guilders Olandiżi
	= 13.7603 schillings Awstrijaċi
	= 200.482 escudos Portugiżi
	= 5.94573 markkas Finlandiżi

Sors: Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 2866/98 tal-31 ta' Diċembru 1998 dwar ir-rati tal-konverżjoni bejn l-euro u l-muniti tal-Istati Membri li se jadottaw l-euro (ĠU L 359, 31,12,1998, p. 1), kif emendat bir-Regolament (KE) Nru. 1478/2000 tad-19 ta' Ġunju 2000 (ĠU L 167, 7.7.2000, p. 1).

u l-Kunsill tal-IME (li aġixxa minflok il-Kunsill Governattiv tal-BĊE li kien għadu mhux maħtur).

Is-sitt membri tal-Bord Esekuttiv inħatru b'seħħ mill-1 ta' Ġunju 1998 meta twaqqaf il-BĊE. L-IME kien temm id-dmirijiet tiegħu u xolja skond l-Artikolu 123(2) tat-Trattat KE. Il-BĊE, bħala likwidatur tal-IME, wiret mhux biss volum estensiv ta' xogħol ta' tħejjija iżda wkoll l-infrastruttura kollha tal-IME, inkluż korp ta' staff li kien tħejja biex jaqdi dmirijietu fil-BĊE. Dan għen bis-sħiħ lill-BĊE biex l-Eurosistema tibda tiffunzjona fi żmien seba' xhur biss, jiġifieri, fil-ħin għall-bidu tat-Tielet Stadju, u biex itemm it-tħejjijiet għall-bidla tal-flus kontanti f'euro sal-1 ta' Jannar 2002.

It-Tielet Stadju tal-UEM

It-tielet u l-aħħar stadju tal-UEM beda fl-1 ta' Jannar 1999. Ir-rati tal-konverżjoni tal-muniti tal-11-il Stat Membru li pparteċipaw mill-bidu fl-Unjoni Monetarja ġew iffissati b'mod irrevokabbli (ara l-Kaxxa 3) u l-BĊE assuma r-responsabbiltà għat-tmexxija tal-politika monetarja unika fiż-żona tal-euro.

Skond il-qafas legali stabbilit fil-leġiżlazzjoni sekondarja tal-Komunità mill-Kunsill tal-UE, l-euro ssostitwixxa l-muniti nazzjonali immedjatament, u b'hekk dawn saru sotto-diviżjonijiet mhux deċimali tal-euro tul il-perijodu tat-transizzjoni mill-1 ta' Jannar 1999 sal-31 ta' Diċembru 2001. Għall-ewwel tliet snin, l-aġenti kollha kienu ħielsa li jużaw jew l-euro jew is-sotto-diviżjonijiet nazzjonali tiegħu għad-denominazzjoni ta' krediti u obbligazzjonijiet u għal pagamenti bla kontanti (il-prinċipju ta' "ebda obbligu, ebda projbizzjoni"). Madankollu, l-Istati Membri kellhom il-jedd li jobbligaw lill-entitajiet biex jużaw l-euro għar-ri-denominazzjoni ta' strumenti ta' dejn negozjabbli pendenti, għan-negozju fis-swieq regolati u għat-tħaddim tas-sistemi tal-pagament. Din il-possibbiltà ntużat b'mod estensiv mill-Istati Membri fil-fażi ta' tħejjija għat-Tielet Stadju tal-UEM. Barra dan, l-IME ħabbar li l-Eurosistema kienet se

tmexxi l-operazzjonijiet tal-politika monetarja tagħha esklussivament bl-euro u li l-euro kellu jkun l-uniku denominatur għat-tħaddim tas-sistema TARGET (ara t-Taqsima 3.3.1).

Fuq dan l-isfond, is-settur finanzjarju għamel tħejjijiet kbar biex jopera fis-swieq finanzjarji integrati sa mill-bidu tat-Tielet Stadju. L-industrija finanzjarja kienet hi stess interessata f'bidla mgħaġġla u komprensiva tas-swieq finanzjarji għall-euro u ebda grupp ta' parteċipanti tas-suq ma xtaq li ma jlaħħaqx mal-kompetituri tiegħu. Bl-għajnuna tal-IME, l-assoċjazzjonijiet tas-swieq finanzjarji ftehmu dwar konvenzjonijiet biex jgħaqqdu l-prassi tas-swieq, u b'hekk żviluppaw l-indikaturi ewlenin tar-rati tal-imgħax (p.e. l-EURIBOR u l-EONIA).[29]

Bis-saħħa ta' dawn it-tħejjijiet, is-swieq finanzjarji setgħu jaqilbu għall-euro mill-ewwel, mill-bidu tat-Tielet Stadju tal-UEM. Il-kummerċ fis-swieq finanzjarji kien esklussivament bl-euro u l-biċċa l-kbira tal-istrumenti tad-dejn negozjabbli pendenti nqalbu għall-euro. Is-sistemi kollha għall-pagament transkonfini ta' ammonti kbar kienu qed jaħdmu bl-euro. Il-bidla fis-swieq finanzjarji kienet mhux biss immedjata, iżda wkoll bla ebda xkiel.

Waqt li s-settur korporattiv qaleb għall-euro ftit ftit tul il-perijodu tat-transizzjoni, l-individwi – minħabba n-nuqqas ta' kontanti denominati f'euro – għall-bidu ftit użaw l-euro għat-transazzjonijiet. Naturalment, dan kollu kien se jinbidel bl-introduzzjoni tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro fl-1 ta' Jannar 2002.[30]

Fl-1 ta' Jannar 2001, il-Greċja ssieħbet maż-żona tal-euro – u b'hekk l-għadd tal-pajjiżi parteċipanti tela' għal 12 – u l-Bank of Greece sar parti mill-Eurosistema. Skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 122 (2) tat-Trattat KE, fid-19 ta' Ġunju 2000, il-Kunsill tal-UE kien iddeċieda li l-Greċja kienet tissodisfa l-kondizzjonijiet biex tadotta l-euro.[31] Ir-rata tal-konverżjoni bejn l-euro u d-drachma Griega kienet ġiet imħabbra f'Regolament tal-Kunsill[32] fl-istess jum.

L-introduzzjoni tal-euro ntemmet bil-bidla tal-flus kontanti fl-1 ta' Jannar 2002: il-karti tal-flus u l-muniti tal-euro tqiegħdu fiċ-ċirkolazzjoni u l-funzjoni residwa tal-muniti nazzjonali bħala sotto-diviżjonijiet mhux deċimali tal-euro spiċċat. Kontanti denominati fil-muniti nazzjonali ma baqgħux valuta legali wara l-aħħar ta' Frar 2002 u, minn dik id-data, il-karti tal-flus u l-muniti tal-euro saru l-unika valuta legali fil-pajjiżi taż-żona tal-euro.

Fi ħdan il-qafas tal-Komunitajiet Ewropej, inħolqot l-UEM, li kibret b'mod sinifikanti minn mindu twaqqfet fl-1952 (ara l-Kaxxa 4). L-Unjoni Ewropea issa għandha 25 Stat Membru, biż-żieda l-iżjed reċenti ta' għaxar pajjiżi taċ-ċentru u lvant tal-Ewropa u tal-Mediterran, li ssieħbu fl-1 ta' Mejju 2004.

[29] Indikatur ewlieni ieħor tar-rati tal-imgħax, l-EUREPO, ġie stabbilit kmieni fl-2002.
[30] Ara Scheller (1999), p. 243.
[31] Deċiżjoni tal-Kunsill 2000/427/KE tad-19 ta' Ġunju 2000 skond l-Artikolu 122(2) tat-Trattat dwar l-adozzjoni tal-Munita Unika mill-Greċja fl-2001 (ĠU L 167, 7.7.2000, p. 20).
[32] Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1478/2000 tad-19 ta' Ġunju 2000 (ĠU L 167, 7.7.2000, p. 1).

Kaxxa 4 Kronoloġija tal-integrazzjoni Ewropea

Lulju 1952	Twaqqfet il-Komunità Ewropea għall-Faħam u l-Azzar (ECSC) mill-Belġju, il-Ġermanja, Franza, l-Italja, il-Lussemburgu u l-Olanda.
Jannar 1958	Dawn l-istess sitt pajjiżi waqqfu l-Komunità Ekonomika Ewropea (KEE) u l-Komunità Ewropea għall-Enerġija Atomika (Euratom).
Jannar 1973	Id-Danimarka, l-Irlanda u r-Renju Unit ingħaqdu mat-tliet Komunitajiet Ewropej.
Jannar 1981	Il-Greċja ngħaqdet mat-tliet Komunitajiet Ewropej.
Jannar 1986	Spanja u l-Portugall ingħaqdu mat-tliet Komunitajiet Ewropej.
Frar 1986	Ġie adottat l-Att Uniku Ewropew.
Novembru 1993	Daħal fis-seħħ it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (Trattat ta' Maastricht), li kien ġie ffirmat fi Frar 1992. Dan waqqaf l-Unjoni Ewropea bi struttura msejsa fuq tliet pilastri: i) it-tliet Komunitajiet Ewropej; ii) il-politika barranija u ta' sigurtà komuni, u iii) il-kooperazzjoni tal-ġustizzja u affarijiet interni/pulizija u tal-qrati, għal kwistjonijiet kriminali.
Jannar 1995	L-Awstrija, il-Finlandja u l-Isvezja ssieħbu mal-Unjoni Ewropea.
Mejju 1999	Daħal fis-seħħ it-Trattat ta' Amsterdam, li kien ġie ffirmat fit-2 ta' Ottubru 1997; dan jemenda kemm it-Trattat li jwaqqaf il-Komunità Ewropea kif ukoll it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea.
Frar 2003	It-Trattati reġgħu ġew emendati bit-Trattat ta' Nizza, li kien ġie ffirmat fl-2001, biex iħejji t-triq għal Unjoni Ewropea ikbar.
2003	Il-Konvenzjoni għall-ġejjieni tal-Ewropa ħejjiet abbozz ta' Trattat li jistabbilixxi Kostituzzjoni għall-Ewropa.
Mejju 2004	Ir-Repubblika Ċeka, l-Estonja, Ċipru, il-Latvja, il-Litwanja, l-Ungerija, Malta, il-Polonja, is-Slovenja u s-Slovakja ssieħbu mal-Unjoni Ewropea, biex b'hekk it-total ta' Stati Membri tela' għal 25.
Ġunju 2004	L-Istati Membri tal-UE qablu dwar Trattat li jistabbilixxi Kostituzzjoni għall-Ewropa.

Żewġ pajjiżi oħra tal-Ewropa tal-lvant, il-Bulgarija u r-Rumanija, iffirmaw it-Trattat ta' Sħubija f'April 2005 u se jingħaqdu mal-UE fl-2007. Fil-ħarifa tal-2005, bdew in-negozjati ma' żewġ kandidati oħra, il-Kroazja u t-Turkija.

Billi l-parteċipazzjoni fiż-żona tal-euro tirrikjedi li Stat Membru tal-UE jissodisfa l-kondizzjonijiet biex jadotta l-euro, l-Istati Membri l-ġodda tal-UE ma jingħaqdux mill-ewwel maż-żona tal-euro. Madankollu, huma marbuta bl-għanijiet tal-UEM, u l-BĊN rispettivi tagħhom isiru membri ex officio tas-SEBĊ fid-data tas-sħubija u jħejju ruħhom biex iżjed tard jiġu integrati fl-Eurosistema. Is-Slovenja se tkun l-ewwel fost l-għaxar Stati Membri l-ġodda tal-UE li tipparteċipa fiż-żona tal-euro, mill-1 ta' Jannar 2007. Skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 122(2) tat-Trattat KE, fil-11 ta' Lulju 2006, il-Kunsill tal-UE ddeċieda li s-Slovenja tissodisfa l-kondizzjonijiet

għall-adozzjoni tal-euro.[33] Ir-rata tal-konverżjoni li se tidħol fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 2007, ġiet stabbilita bħala 239.640 tolar Sloveni għal kull euro.[34]

1.2 IL-BAŻI LEGALI U L-KARATTERISTIĊI TAL-UEM

Il-BĊE li ġie stabbilit bit-Trattat KE, hu integrat fil-qafas speċifiku legali u istituzzjonali tal-Komunità Ewropea. Dak li għalhekk jiddistingwi l-euro u l-BĊE minn munita nazzjonali u bank ċentrali nazzjonali hu l-istatus sopranazzjonali tagħhom fi ħdan komunità ta' stati sovrani. B'differenza minn banek ċentrali komparabbli, bħall-Federal Reserve System tal-Istati Uniti jew il-Bank of Japan, li huma l-awtoritajiet monetarji tal-istati nazzjonali rispettivi tagħhom, il-BĊE hu awtorità ċentrali li tmexxi l-politika monetarja għal żona ekonomika magħmula minn 12-il stat, li f'aspetti oħra huma awtonomi ħafna. Karatteristika speċifika oħra tal-UEM hi l-fatt li ż-żona tal-euro ma tinkludix lill-Istati Membri kollha tal-UE minħabba li t-twettiq tal-UEM isegwi metodu ta' integrazzjoni differenzjata (ara t-Taqsima 1.2.2).

1.2.1 Bażi legali

Is-sovranità monetarja ġiet trasferita għal-livell sopranazzjonali skond it-termini u l-kondizzjonijiet tat-Trattat KE, kif emendat bit-Trattat tal-UE.

L-Unjoni Ewropea attwali mhix stat. Din hi msejsa fuq il-Komunitajiet Ewropej u l-politika u l-forom ta' kooperazzjoni stabbiliti bit-Trattat tal-UE. L-ewwel pilastru jinkludi l-Komunità Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Enerġija Atomika (Euratom)[35], li t-tnejn għandhom personalità legali u huma regolati bi trattati separati. Dawn iż-żewġ Komunitajiet li huma ta' natura sopranazzjonali, jaġixxu fil-limiti tas-setgħat li ġew delegati lilhom mill-Istati Membri. It-tieni u t-tielet pilastru tal-UE huma essenzjalment arranġamenti intergovernattivi dwar il-politika komuni barranija u tas-sigurtà (CFSP) u l-kooperazzjoni tal-pulizija u tal-qrati fi kwistjonijiet kriminali.

Teoretikament, kien ikun possibbli li jiġi konkluż Trattat separat dwar l-UEM bħala r-raba' pilastru tal-Unjoni Ewropea; dan il-metodu ġie kkunsidrat fil-fażijiet bikrin tan-negozjati tal-IGC dwar l-UEM[36] iżda eventwalment dan twarrab. Minflok, is-sisien legali tal-UEM ġew minquxa fit-Trattat KE, u b'hekk żdiedet il-kompetenza tal-Komunità Ekonomika Ewropea. Għalkemm l-Artikolu 2 tat-Trattat tal-UE jagħmel referenza qasira għall-UEM bħala wieħed mill-għanijiet tal-Unjoni, id-dispożizzjonijiet kollha sostantivi, proċedurali u istituzzjonali huma stabbiliti fit-Trattat KE. Fir-rigward tal-politika monetarja, id-dispożizzjonijiet tat-Trattat huma speċifikati u sostanzjati aktar fl-Istatut

[33] Deċiżjoni tal-Kunsill 2006/495/KE tal-11 ta' Lulju 2006 skond l-Artikolu 122(2) tat-Trattat dwar l-adozzjoni tal-munita unika mis-Slovenja fl-1 ta' Jannar 2007 (ĠU L 195, 15.7.2006, p. 25).

[34] Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1086/2006 tal-11 ta' Lulju 2006 li jemenda r-Regolament (KE) Nru. 2866/98 dwar ir-rati tal-konverżjoni bejn l-euro u l-muniti tal-Istati Membri li se jadottaw l-euro (ĠU L 195, 15.7.2006, p. 1).

[35] It-tielet Komunità, il-Komunità għall-Faħam u l-Azzar (ECSC), imwaqqfa fl-1952, ġiet xolta f'Lulju 1952 meta skada t-Trattat ECSC, li kien fis-seħħ għal 50 sena.

[36] Ara Zilioli/Selmayr (2001), p. 12.

tas-SEBĊ, li hu mehmuż bħala Protokoll mat-Trattat KE u b'hekk jifforma parti integrali mil-liġi primarja tal-Komunità.

Dan ifisser li l-UEM hi regolata mil-liġi tal-Komunità u mhux mil-liġi intergovernattiva. Dan il-metodu bena fuq, u kompla żviluppa l-qafas istituzzjonali eżistenti (u dan evita t-twaqqif ta' istituzzjonijiet separati) u ffaċilita bil-kbir it-twaqqif tal-BĊE bħala organizzazzjoni li hi indipendenti fir-rigward tal-Istati Membri u tal-korpi Komunitarji.

It-Trattat KE jipprovdi wkoll għall-possibbiltà ta' leġiżlazzjoni Komunitarja sekondarja dwar kwistjonijiet tal-UEM li tkun tista' tieħu ħsieb dawk l-aspetti kollha tal-UEM li mhumiex stabbiliti b'mod eżawrjenti fil-liġi Komunitarja primarja, bħal per eżempju, kwistjonijiet relatati mal-euro nnifsu. Ir-Regolamenti li ġejjin jifformaw il-qalba tal-liġi Komunitarja dwar il-munita:

- Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1103/97 tas-17 ta' Ġunju 1997 dwar ċerti dispożizzjonijiet relatati mal-introduzzjoni tal-euro[37], kif emendat bir-Regolament (KE) Nru. 2595/2000 tas-27 ta' Novembru 2000[38];

- Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 974/98 tat-3 ta' Mejju 1998 dwar l-introduzzjoni tal-euro[39], kif emendat bir-Regolament (KE) Nru. 2596/2000 tas-27 ta' Novembru 2000[40];

- Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 2866/98 tal-31 ta' Diċembru 1998 dwar ir-rati tal-konverżjoni bejn l-euro u l-muniti tal-Istati Membri li jadottaw l-euro[41], kif emendat bir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1478/2000 tad-19 ta' Ġunju 2000[42];

- Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1338/2001 tat-28 ta' Ġunju 2001 li jistabbilixxi l-miżuri meħtieġa għall-ħarsien tal-euro kontra l-iffalsifikar[43]; id-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament ġew estiżi għall-Istati Membri li mhumiex qed jipparteċipaw fiż-żona tal-euro, permezz tar-Regolament (KE) Nru. 1339/2001[44] tal-istess data.

Barra dan, it-Trattat KE u l-Istatut tas-SEBĊ jipprovdu għal leġiżlazzjoni Komunitarja sekondarja li tikkomplementa ċerti dispożizzjonijiet speċifiċi tal-Istatut (ara t-Taqsima 2.5.4) u jagħtu lill-BĊE setgħat regolatorji proprji (ara t-Taqsima 2.5.3).

F'Novembru 2006, it-Trattati attwali tal-UE u tal-KE kellhom jiġu sostitwiti mit-Trattat li jistabbilixxi Kostituzzjoni għall-Ewropa, bil-kondizzjoni li dan jiġi ratifikat minn kull wieħed fost il-25 Stat Membru tal-UE. Dan

[37] ĠU L 162.19.6.1997, p. 1.
[38] ĠU L 300, 29.11.2000, p. 1.
[39] ĠU L 139, 11.5.1998, p. 1.
[40] ĠU L 300, 29.11.2000, p. 2.
[41] ĠU L 359, 31.12.1998, p. 1.
[42] ĠU L 167, 7.7.2000, p. 1.
[43] ĠU L 181, 4.7.2001, p. 6.
[44] ĠU L 181, 4.7.2001, p. 11.

it-Trattat ġie abbozzat mill-Konvenzjoni għall-ġejjieni tal-Ewropa fl-2003 u eventwalment ġie adottat mill-IGC f'Ġunju 2004 u mbagħad ġie ratifikat minn 15-il Stat Membru. Madankollu, wara li dan it-Trattat ġie miċħud minn Franza u l-Olanda f'referenda li saru fl-2005, ħafna Stati Membri waqqfu l-proċess tar-ratifika.

1.2.2 Karatteristiċi

La l-UEM u lanqas il-ħolqien tas-Suq Uniku ma kienu għan fihom infushom; kienu strumentali biex imexxu 'l quddiem l-għanijiet fundamentali tal-Komunità. L-Artikolu 2 tat-Trattat KE jiddikjara li dawn l-għanijiet fundamentali jinkludu "*żvilupp armonjuż, bilanċjat u sostenibbli tal-attivitajiet ekonomiċi, livell għoli ta' impjieg* [...], *tkabbir sostennibbli u mhux inflazzjonarju* [u] *livell għoli ta' kompetittività u konverġenza tal-prestazzjoni ekonomika* [...]*"*. Skond l-Artikolu 4 tat-Trattat KE, il-prinċipji bażiċi bi status kostituzzjonali biex jintlaħqu dawn l-għanijiet fundamentali huma *"prezzijiet stabbli, finanzi pubbliċi u kondizzjonijiet monetarji sodi u bilanċ tal-pagamenti sostenibbli"* u l-*"prinċipju ta' ekonomija tas-suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa"*. Fi ħdan dan il-qafas ta' politika ġenerali, it-Trattat KE jassenja responsabbiltajiet ċari kemm għall-politika monetarja kif ukoll għall-politika ekonomika.

L-aspetti monetarji u ekonomiċi tal-UEM

L-aspetti monetarji u ekonomiċi tal-UEM ġew organizzati b'mod differenti. Waqt li l-politika monetarja u dik tar-rati tal-kambju ġew denazzjonalizzati u ċentralizzati fuq livell Komunitarju, ir-responsabbiltà għall-politika ekonomika baqgħet f'idejn l-Istati Membri, għalkemm il-politika ekonomika nazzjonali kellha titmexxa fi ħdan qafas Komunitarju għall-kooperazzjoni fil-politika makroekonomika. Id-differenzi fl-organizzazzjoni jirrispettaw il-prinċipju tas-sussidjarjetà (Artikolu 5 tat-Trattat KE), jiġifieri l-allokazzjoni tar-responsabbiltajiet għall-politika fuq livell Komunitarju hi ġustifikata biss:

- jekk l-Istati Membri ma jistgħux iwettqu waħedhom u b'mod suffiċjenti, l-għanijiet stabbiliti; jew

- jekk il-Komunità, minħabba d-daqs jew l-effetti tal-azzjoni proposta, tkun f'pożizzjoni aħjar biex tilħaq l-għanijiet.

Kif imfisser hawn taħt, iċ-ċentralizzazzjoni fil-livell Komunitarju hi ġustifikata fil-każ tal-politika monetarja u tar-rati tal-kambju għax il-politika dwar il-munita unika, il-politika monetarja nazzjonali u l-politika tar-rati tal-kambju jeskludu lil xulxin. Għall-politika ekonomika, is-sitwazzjoni hi differenti. Sakemm il-qafas Komunitarju jiżgura li l-politika ekonomika nazzjonali tkun fil-fatt konformi mal-għanijiet tal-UEM imsemmija hawn fuq, ikun aħjar jekk it-tmexxija ta' din il-politika tkun fuq livell nazzjonali. B'hekk, anki żona ekonomika integrata għal kollox bħalma hi ż-żona tal-euro ma tipprovdix argument qawwi għal trasferiment sħiħ tar-responsabbiltajiet tal-politika ekonomika lill-Komunità.

Il-politika monetarja u tar-rati tal-kambju

Il-BĊE, bħala l-qalba kemm tas-SEBĊ kif ukoll tal-Eurosistema, ingħata responsabbiltà esklussiva għall-politika monetarja unika għaż-żona tal-euro (ara t-Taqsima 2.1). Munita unika teħtieġ politika monetarja unika b'teħid

ċentralizzat tad-deċiżjonijiet. Minħabba li jeħtieġ li xi deċiżjonijiet tal-politika monetarja jittieħdu fuq bażi ta' kuljum, il-qafas tat-teħid tad-deċiżjonijiet għandu jkun permanenti u istituzzjonalizzat f'entità legali li tkun responsabbli, wkoll politikament, għall-attivitajiet tagħha. Barra minn hekk, minħabba l-mandat tal-politika monetarja għaż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet, it-teħid tad-deċiżjonijiet kellu jiġi fdat lil korp li jkun indipendenti kemm mill-istituzzjonijiet Komunitarji kif ukoll mill-Istati Membri (ara t-Taqsima 4.1).

Il-politika tar-rati tal-kambju wkoll ġiet denazzjonalizzata u ċentralizzata. Minħabba li munita unika għandha rata ta' kambju unika, jista' jkun hemm biss politika unika għar-rati tal-kambju. Id-deċiżjonijiet dwar il-politika tar-rati tal-kambju għaż-żona tal-euro jittieħdu b'mod konġunt mill-BĊE u mill-Kunsill tal-ECOFIN, waqt li l-Kunsill ikollu l-aħħar kelma (ara t-Taqsima 3.2.1).

Il-politika ekonomika

B'differenza mill-politika monetarja u dik tar-rati tal-kambju, ir-responsabbiltà għall-politika ekonomika baqgħet kważi għal kollox f'idejn l-Istati Membri. Skond l-Artikolu 4(1) tat-Trattat KE, il-politika ekonomika tal-Komunità hi bbażata fuq *"il-koordinament mill-qrib tal-politika ekonomika tal-Istati Membri, fuq is-suq intern u fuq id-definizzjoni tal-għanijiet komuni* […]*"*. L-Artikolu 98 tat-Trattat KE jistabbilixxi li *"l-Istati Membri għandhom imexxu l-politika ekonomika tagħhom bil-għan li jikkontribwixxu ħalli jitwettqu l-għanijiet tal-Komunità* […] *u fil-kuntest tal-linji gwida ġenerali li hemm referenza għalihom fl-Artikolu 99(2)"*. L-Artikolu 99(1) tat-Trattat KE jesiġi li l-Istati Membri *"jqisu l-politika ekonomika tagħhom bħala kwistjoni ta' attenzjoni komuni"* u *"jikkoordinawha fi ħdan il-Kunsill"*.

Il-Linji Gwida Ekonomiċi Ġenerali (BEPGs) huma l-istrument prinċipali tal-politika għall-koordinament tal-politika ekonomika nazzjonali.[45] Dawn fihom orjentamenti għat-tmexxija ġenerali tal-politika ekonomika u jagħmlu rakkomandazzjonijiet speċifiċi lil kull Stat Membru u lill-Komunità. Meta jiddeskrivu l-miżuri meħtieġa fl-oqsma differenti tal-politika – il-finanzi pubbliċi, ir-riformi strutturali, it-tassazzjoni, ir-regolament tas-suq tax-xogħol jew it-taħriġ u l-edukazzjoni – il-BEPGs jistabbilixxu l-istandard li miegħu għandhom jitqabblu d-deċiżjonijiet sussegwenti tal-politika nazzjonali u Ewropea.

Il-BEPGs jiġu adottati fil-forma ta' rakkomandazzjoni u għalhekk ma jorbtux legalment u mhumiex infurzabbli. Minflok, jiddependu fuq il-persważjoni u fuq il-"pressjoni tal-oħrajn" biex iħeġġu lill-gvernijiet ħalli jieħdu azzjoni xierqa dwar il-politika. Madankollu, l-approvazzjoni uffiċjali tal-Kunsill Ewropew[46] tagħtihom piż politiku.

Barra dan, ġew żviluppati proċeduri speċifiċi, komunement imsejħa "proċessi". Il-"Proċess ta' Lussemburgu" hu l-proċedura ta' koordinament għall-politika

[45] Għal dak li għandu x'jaqsam mal-indipendenza u l-mandat statutorju tal-BĊE, il-BEPGs ma japplikawx għall-politika monetarja.

[46] Fi kwistjonijiet tal-UEM, l-approvazzjoni tal-BEPG mill-Kunsill Ewropew hi biss azzjoni formali ta' dan il-korp. Il-kwistjonijiet l-oħra kollha tal-UEM li jeħtieġu azzjoni fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern jinvolvu jew deċiżjonijiet intergovernattivi jew deċiżjonijiet tal-Kunsill tal-UE mlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern.

nazzjonali dwar l-impjieg. L-istrument ewlieni tal-politika tiegħu hu l-Linja Gwida annwali dwar l-Impjieg, li tistabbilixxi rakkomandazzjonijiet u oqsma ta' azzjoni prijoritarja, speċjalment għal dak li għandu x'jaqsam mat-taħriġ u l-edukazzjoni u mar-riforma tas-swieq tax-xogħol, u t-traspożizzjoni ta' dawn l-orjentamenti fil-pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali.

Il-"proċess Cardiff" hu sistema ta' monitoraġġ u reviżjoni tar-riformi strutturali mill-pari. L-istrument prinċipali hu s-sorveljanza multilaterali annwali tal-progress fir-riforma ekonomika. Dan l-eżerċizzju jsir abbażi ta' rapporti annwali tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni Ewropea u jikseb forza addizzjonali minn reviżjoni multilaterali aktar dettaljata tar-riformi ekonomiċi mill-Kumitat għall-Politika Ekonomika.

Il-"proċess ta' Cologne" jipprovdi għal djalogu makroekonomiku fost l-imsieħba soċjali, il-gvernijiet nazzjonali, il-Kummissjoni Ewropea u l-BĊE. L-istrument prinċipali ta' dan il-proċess hu l-iskambju ta' valutazzjonijiet tas-sitwazzjoni u l-prospetti ekonomiċi tal-UE. Id-djalogu makroekonomiku hu parti mill-Patt għall-Impjieg Ewropew u b'hekk jikkomplementa kemm il-proċess ta' Lussemburgu kif ukoll dak ta' Cardiff.

L-"Istrateġija ta' Lisbona" stabbiliet aġenda komprensiva ta' riformi biex, fost affarijiet oħra, ittejjeb it-tħaddim tas-Suq Uniku u biex jingħelbu l-ineffiċjenzi u l-frammentazzjoni eżistenti f'oqsma li jvarjaw minn swieq tat-titoli, aċċess għall-kapital għal proġetti riskjużi sal-kontroll tat-traffiku tal-ajru.

B'differenza mill-BEPGs, il-"proċedura tad-defiċit eċċessiv" għall-politika fiskali (Artikolu 104 tat-Trattat KE, komplementat mill-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir) torbot legalment u hi infurzabbli. Id-dixxiplina tal-baġit hi appoġġata bil-projbizzjonijiet fuq l-għoti ta' kreditu mill-banek ċentrali lis-setturi tal-gvern (Artikolu 101) u kull forma ta' aċċess privileġġat tas-settur pubbliku għall-istituzzjonijiet finanzjarji (Artikolu 102). Skond il-klawsola "ebda ħelsien mid-diffikultajiet", la l-Komunità u lanqas l-Istati Membri ma huma responsabbli għal, jew jistgħu jassumu d-dejn imġarrab minn Stat Membru ieħor (Artikolu 103). B'hekk, dejn għoli tal-gvern ma jistax "jixxejjen bl-inflazzjoni", u gvern li ma jsegwix ir-regoli ma jistax jistenna li eventwalment jinħeles mid-diffikultà finanzjarja bl-għajnuna ta' gvernijiet oħra.

Dan in-nuqqas ta' simmetrija bejn l-aspetti monetarji u ekonomiċi tal-UEM ifisser li ma hemm ebda "gvern tal-UE" bħalma hemm gvernijiet nazzjonali. Madankollu, din is-sitwazzjoni mhux bilfors hi difett fil-qafas tal-politika ekonomika tal-Komunità. Li l-Istati Membri jkollhom grad għoli ta' awtonomija fit-teħid tad-deċiżjonijiet f'oqsma importanti tal-politika ekonomika hi ħaġa li tipprovdi spazju vitali għal manuvrar u toffri skop għall-effetti siewja ta' politika ta' kompetizzjoni b'saħħitha. Fl-istess ħin, ir-regoli u l-proċeduri tal-qafas tal-politika ekonomika jiżguraw l-istabbiltà makroekonomika, sakemm dawk li jfasslu l-politika jirrispettawhom.

Kaxxa 5 Il-qafas Komunitarju għall-politika fiskali

It-Trattat fih ħafna dispożizzjonijiet li l-għan tagħhom hu li jiżguraw finanzi sodi tal-gvernijiet fit-Tielet Stadju tal-UEM, sakemm il-politika fiskali tibqa' r-responsabbiltà tal-gvernijiet nazzjonali. Dan hu assoċjat mal-proċedura tad-defiċit eċċessiv, kif definita fl-Artikolu 104 u l-protokoll anness mat-Trattat. Din il-proċedura tistabbilixxi l-kondizzjonijiet meħtieġa biex il-pożizzjoni tal-baġit titqies soda. L-Artikolu 104 jordna li "l-Istati Membri għandhom jevitaw defiċits eċċessivi tal-gvern." Konformità ma' dan ir-rekwiżit tiġi stmata abbażi ta' valur ta' referenza għall-proporzjon tad-defiċit tal-gvern-PDG ta' 3%, u valur ta' referenza għall-proporzjon tad-dejn tal-gvern-PDG ta' 60%. Skond il-kondizzjonijiet definiti fit-Trattat u speċifikati aktar fil-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir (SGP), bħal p.e. tnaqqis annwali tal-PDG ta' mill-inqas 2%, proporzjon tad-defiċit jew tad-dejn ogħla mill-valur ta' referenza jistgħu jiġu tollerati, u ma jiġix meqjus li qed jimplikaw l-eżistenza ta' defiċit eċċessiv. Jekk il-Kunsill tal-UE jiddeċiedi li f'xi pajjiż hemm defiċit eċċessiv, il-proċedura tad-defiċit eċċessiv tipprovdi għat-teħid ta' passi oħra, inklużi sanzjonijiet.

L-SGP ġie adotatt fl-1997, u jikkomplementa u jkompli jfisser l-implimentazzjoni tal-proċedura tad-defiċit eċċessiv. Dan jikkonsisti fir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew dwar l-SGP, ir-"Regolament tal-Kunsill dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza tal-pożizzjonijiet tal-baġit u s-sorveljanza u l-koordinament tal-politika ekonomika" u r-"Regolament tal-Kunsill biex titħaffef u tiġi ċċarata l-implimentazzjoni tal-proċedura tad-defiċit eċċessiv". Permezz tal-qbil dwar l-SGP, l-Istati Membri impenjaw ruħhom biex jilħqu l-għan tal-pożizzjonijiet tal-baġit "qrib il-bilanċ jew pożittivi" fuq żmien medju. L-idea hi li pożizzjonijiet tali jistgħu jippermettulhom jieħdu ħsieb l-impatt tal-fluttwazzjonijiet ċikliċi normali fuq il-baġit mingħajr ma jaqbżu l-valur ta' referenza tat-3% tal-PDG.

F'qasam ta' sorveljanza multilaterali, il-parteċipanti taż-żona tal-euro huma obbligati jippreżentaw programmi ta' stabbiltà lill-Kunsill tal-UE u lill-Kummissjoni Ewropea. L-Istati Membri mhux parteċipanti għandhom jippreżentaw programmi ta' konverġenza. Dawn it-tnejn għandu jkun fihom it-tagħrif meħtieġ biex jiġu stmati l-aġġustamenti tal-baġit maħsuba biex, fuq żmien qasir, tintlaħaq pożizzjoni qrib il-bilanċ jew pożittiva.

Il-klawsola "ebda ħelsien mid-diffikultajiet" li hemm fit-Trattat hi komplement essenzjali għal dawn il-metodi li jħeġġu politika fiskali orjentata lejn l-istabbiltà. L-Artikolu 103(1) tat-Trattat jiddikjara: *"Il-Komunità ma tkunx responsabbli biex tassumi l-obbligi tal-gvernijiet ċentrali, reġjonali, lokali jew awtoritajiet pubbliċi oħra, korpi oħra amministrati mil-liġi pubblika, jew intrapriżi pubbliċi ta' kwalunkwe Stat Membru [...]. Stat Membru m'għandux ikun responsabbli jew jassumi l-obbligi ta' gvernijiet ċentrali, reġjonali, lokali jew awtoritajiet pubbliċi oħra, korpi oħra amministrati mil-liġi pubblika, jew intrapriżi pubbliċi ta' Stat Membru ieħor"*. Din il-klawsola tiżgura li r-responsabbiltà għall-ħlas tad-dejn pubbliku tibqa' nazzjonali. B'hekk titħeġġeġ politika fiskali prudenti fuq livell nazzjonali.

Dispożizzjonijiet oħra li jikkontribwixxu għad-dixxiplina fiskali huma l-projbizzjonijiet ta' finanzjament monetarju tad-defiċits tal-baġit u kwalunkwe forma ta' aċċess priviliġġat tas-settur pubbliku għal istituzzjonijiet finanzjarji. L-Artikolu 101 tat-Trattat ma jippermettix lill-BĊE u lill-BĊN li jipprovdu finanzjament monetarju għad-defiċits

Kaxxa 5 Il-qafas Komunitarju għall-politika fiskali (tkompli)

pubbliċi bl-użu ta' "faċilitajiet ta' self kurrenti jew kwalunkwe tip ieħor ta' faċilità ta' kreditu mal-BĊE jew mal-banek ċentrali tal-Istati Membri." L-Artikolu 102 tat-Trattat jipprojbixxi kull miżura li tista' tistabbilixxi aċċess privileġġat għal istituzzjonijiet finanzjarji għall-gvernijiet u istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji. Minbarra li jżidu l-inċentivi biex titħaddem politika għal finanzi pubbliċi sodi u politika fiskali prudenti, dawn id-dispożizzjonijiet jikkontribwixxu għall-kredibilità tal-politika monetarja unika biex tinkiseb l-istabbiltà tal-prezzijiet.

Siltiet minn BĊE (2004) *Il-politika monetarja tal-BĊE*, p. 23.

Integrazzjoni differenzjata

Is-sħubija fl-UE ma tfissirx awtomatikament parteċipazzjoni fiż-żona tal-euro. Minbarra l-istatus speċjali tad-Danimarka u tar-Renju Unit imsemmi hawn fuq, il-parteċipazzjoni fiż-żona tal-euro tirrikjedi li Stat Membru jikkonforma mal-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-munita unika.

Il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-munita unika huma livell għoli ta' konverġenza sostenibbli (**konverġenza ekonomika**) u l-kompatibilità tal-leġiżlazzjoni nazzjonali mad-dispożizzjonijiet tat-Trattat dwar l-UEM (**konverġenza legali**) (ara l-Kaxxa 6).

Skond l-Artikolu 121(1) tat-Trattat KE, il-kisba ta' livell għoli ta' konverġenza ekonomika sostenibbli tiġi stmata b'referenza għall-kriterji li ġejjin:

- livell għoli ta' stabbiltà tal-prezzijiet;

- is-sostenibbiltà tal-pożizzjoni finanzjarja tal-gvern;

- l-osservanza għal mill-inqas sentejn, tal-marġni normali tal-fluttwazzjoni li għalihom hemm provdut bil-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropea;

- il-konverġenza fuq tul ta' żmien, miksuba mill-Istat Membru u l-parteċipazzjoni tiegħu fuq tul ta' żmien fil-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropea, kif riflessi fil-livelli tar-rati tal-imgħax fuq żmien twil.

Qabel ma Stat Membru jkun jista' jissieħeb fiż-żona tal-euro, irid jagħti prova li ssodisfa dawn il-kriterji fit-tul. Din id-dispożizzjoni tiżgura li l-UEM tibqa' konformi mal-għanijiet u mal-prinċipji gwida fundamentali tagħha, b'mod partikolari prezzijiet stabbli, finanzi pubbliċi u kondizzjonijiet monetarji sodi, u bilanċ tal-pagamenti sostenibbli.

Ir-rekwiżit tal-konverġenza legali jobbliga lil kull Stat Membru li jadatta l-leġiżlazzjoni nazzjonali biex jiżgura l-indipendenza tal-BĊN rispettiv u biex jintegrah fis-SEBĊ.

Il-Kummissjoni Ewropa u l-BĊE (fl-1998, l-IME) jivvalutaw indipendentement kemm il-konverġenza legali kif ukoll dik ekonomika u jirrapportaw is-sejbiet

tagħhom lill-Kunsill tal-UE (li jiltaqa' kemm fil-kompożizzjoni tal-ECOFIN kif ukoll fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern), li jieħu d-deċiżjoni finali.

Kaxxa 6 Kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro

Il-kondizzjonijiet għall-adozzjoni tal-euro huma stabbiliti fl-Artikolu 121 tat-Trattat KE u l-Protokoll anness mat-Trattat KE dwar il-kriterji tal-konverġenza msemmija fl-Artikolu 121. L-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet ġiet valutata fir-rapporti tal-konverġenza maħruġa mill-IME u mill-BĊE.

Il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro huma:

- il-ksib ta' livell għoli ta' konverġenza sostenibbli ("konverġenza ekonomika");
- kompatibilità tal-leġiżlazzjoni nazzjonali ta' kull Stat Membru mal-Artikoli 108 u 109 tat-Trattat KE u mal-Istatut tas-SEBĊ ("konverġenza legali").

Konverġenza ekonomika

Kemm l-Istat Membru rilevanti jkun laħaq livell għoli ta' konverġenza sostenibbli, jiġi stmat abbażi ta' erba' kriterji: stabbiltà tal-prezzijiet, qagħda fiskali soda, stabbiltà tar-rata tal-kambju u rati tal-imgħax konverġenti.

Żviluppi fil-prezzijiet

L-ewwel inċiż tal-Artikolu 121(1) tat-Trattat KE jesiġi *"il-ksib ta' livell għoli ta' stabbiltà tal-prezzijiet"* u jiddikjara li *"dan ikun jidher minn rata tal-inflazzjoni li, bħala massimu, tkun qrib dik tal-aħjar tliet Stati Membri f'termini ta' stabbiltà tal-prezzijiet"*.

L-Artikolu 1 tal-Protokoll jistipula li *"il-kriterju dwar l-istabbiltà tal-prezzijiet [...] għandu jfisser li Stat Membru jkollu stabbiltà sostenibbli tal-prezzijiet u rata medja ta' inflazzjoni, osservata tul perijodu ta' sena qabel l-eżami, li bħala massimu, ma taqbiżx b'iżjed minn 1½ punti perċentwali, dik tal-aħjar tliet Stati Membri f'termini ta' stabbiltà tal-prezzijiet. L-inflazzjoni għandha titkejjel permezz tal-indiċi tal-prezzijiet għall-konsumatur fuq bażi paragunabbli, billi jitqiesu d-differenzi fid-definizzjonijiet nazzjonali."*

Żviluppi fiskali

It-tieni inċiż tal-Artikolu 121(1) tat-Trattat KE jesiġi *"is-sotenibbiltà tal-qagħda fiskali tal-gvern"* u jistipula li *"din tkun tidher meta l-gvern ikun kiseb qagħda fiskali mingħajr defiċit eċċessiv kif stabbilit skond l-Artikolu104(6)"*.

L-Artikolu 2 tal-Protokoll jistipula li dan il-kriterju "[…] *għandu jfisser li fil-ħin tal-eżami l-Istat Membru ma jkunx suġġett ta' deċiżjoni tal-Kunsill skond l-Artikolu 104(6) ta' dan it-Trattat li jkun jeżisti defiċit eċċessiv"*.

Skond l-Artikolu 104(2) tat-Trattat KE, l-Istati Membri *"għandhom jevitaw defiċits pubbliċi eċċessivi"*. Il-Kummissjoni teżamina l-osservanza tad-dixxiplina fiskali, b'mod partikolari abbażi tal-kriterji li ġejjin:

Kaxxa 6 Kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro (tkompli)

"(a) jekk il-proporzjon bejn defiċit tal-gvern u l-prodott domestiku gross, attwali jew ippjanat, ikun ogħla mill-valur ta' referenza [definit fil-Protokoll dwar il-proċedura tad-defiċit eċċessiv bħala 3% tal-PDG], *sakemm*:

- *jew il-proporzjon ikun naqas b'mod sostanzjali u kontinwu u jkun laħaq livell li jkun qrib il-valur ta' referenza,*

- *jew, inkella, l-eċċess fuq il-valur ta' referenza jkun biss eċċezzjonali u temporanju u l-proporzjon jibqa' qrib il-valur ta' referenza;*

(b) jekk il-proporzjon tad-dejn pubbliku għall-prodott domestiku gross jaqbeż il-valur ta' referenza [definit fil-Protokoll dwar il-proċedura tad-defiċit eċċessiv bħala 60% tal-PDG], *sakemm il-proporzjon ikun qed jonqos biżżejjed u joqrob lejn il-valur ta' referenza b'ritmu sodisfaċenti".*

Żviluppi fir-rati tal-kambju

It-tielet inċiż tal-Artikolu 121(1) tat-Trattat KE jesiġi *"l-osservanza tal-faxex normali ta' fluttwazzjoni li għalihom hemm provdut bil-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropea, għal mill-inqas sentejn, mingħajr żvalutazzjoni fil-konfront tal-munita ta' kwalunkwe Stat Membru ieħor."*

L-Artikolu 3 tal-Protokoll jistipula wkoll li *"il-kriterju dwar il-parteċipazzjoni fil-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropea [...] għandu jfisser li Stat Membru jkun irrispetta l-marġni normali tal-fluttwazzjoni li hemm provdut għalihom mill-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropa mingħajr tensjonijiet severi għal mill-inqas l-aħħar sentejn qabel l-eżami. B'mod partikolari, l-Istat Membru m'għandux ikun żvaluta r-rata ċentrali bilaterali tal-munita tiegħu kontra l-munita ta' kwalunkwe Stat Membru ieħor minn rajh, għall-istess perijodu."*

Fir-rigward tal-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, l-IME u l-BĊE sostnew fir-rapporti tal-konverġenza tal-1998, l-2000 u l-2002 li, meta kien hemm l-ewwel ħsieb għat-Trattat, il-marġni normali ta' fluttwazzjoni kienu ±2.25% fuq jew taħt ir-rati ċentrali bilaterali, waqt li faxxa ta' ±6% kienet deroga mir-regola. F'Awwissu tal-1993 ittieħdet id-deċiżjoni li jitwessgħu l-marġini tal-fluttwazzjoni għal ±15%, u l-interpretazzjoni tal-kriterju, b'mod partikolari tal-kunċett ta' "marġini normali tal-fluttwazzjoni", saret iżjed komplikata. Għalhekk, biex jingħata verdett ex post, kellu jitqies kif kull rata tal-kambju kienet żviluppat fi ħdan is-Sistema Monetarja Ewropea (SME) mill-1993. Għalhekk issir enfasi li r-rati tal-kambju għandhom ikunu qrib ir-rati ċentrali respettivi tal-ERM/ERM II.

Żviluppi fir-rati tal-imgħax fuq żmien twil

Ir-raba' inċiż tal-Artikolu 121(1) tat-Trattat KE jesiġi li *"it-tul taż-żmien tal-konverġenza miksuba mill-Istat Membru u tal-parteċipazzjoni tiegħu fil-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropea jkunu riflessi fil-livelli tar-rati tal-imgħax fuq żmien twil".*

Kaxxa 6 Kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro (tkompli)

L-Artikolu 4 tal-Protokoll jistipula li *"il-kriterju dwar il-konverġenza tar-rati tal-imgħax [...] għandu jfisser li, meta osservat fuq perijodu ta' sena qabel l-eżami, Stat Membru jkollu rata medja tal-imgħax nominali fuq żmien twil li ma taqbiżx b'iżjed minn 2 punti perċentwali dik ta', bħala massimu, it-tliet Stati Membri bl-aħjar rendiment f'termini ta' stabbiltà tal-prezzijiet. Ir-rati tal-imgħax għandhom jitkejlu abbażi tal-bonds tal-gvern fuq żmien twil jew titoli komparabbli, waqt li jitqiesu d-differenzi fid-definizzjonijiet nazzjonali"*.

Konverġenza legali

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istati Membri kollha, inklużi l-istatuti tal-BĊN tagħhom, għandhom ikunu kompatibbli mal-Artikoli 108 u 109 tat-Trattat KE u mal-Istatut tas-SEBĊ. It-terminu "kompatibbli" jindika li t-Trattat ma jesiġix "armonizzazzjoni" tal-istatuti tal-BĊN, la bejniethom u lanqas ma' dawk tas-SEBĊ. Minflok, dan ifisser li l-leġiżlazzjoni nazzjonali għandha tiġi aġġustata biex jitneħħew l-inkonsistenzi mat-Trattat u l-Istatut tas-SEBĊ, b'mod partikolari d-dispożizzjonijiet li jistgħu jmorru kontra l-indipendenza tal-BĊN rispettiv u r-rwol tiegħu bħala parti integrali tas-SEBĊ.

L-inkompatibilitajiet ikunu tneħħew qabel l-Istat Membru jadotta l-euro. L-obbligu ta' Stat Membru li jaġġusta l-leġiżlazzjoni tiegħu jeżisti minkejja s-supremazija tat-Trattat u l-Istatut tas-SEBĊ fuq il-leġiżlazzjoni nazzjonali. Dan jiżgura li l-leġiżlazzjoni nazzjonali tkun, a priori, konsistenti mal-liġi Komunitarja.

Biex jidentifika l-oqsma fejn ikun meħtieġ l-adattament, il-BĊE jeżamina:

- l-indipendenza tal-BĊN (legali, istituzzjonali u funzjonali u s-sigurtà tal-mandat tal-membri tal-korpi deċiżjonali);
- l-integrazzjoni legali tal-BĊN fis-SEBĊ (inklużi l-għanijiet, dmirijiet, strumenti, organizzazzjoni u dispożizzjonijiet finanzjarji statutorji);
- leġiżlazzjoni oħra li taffettwa l-parteċipazzjoni sħiħa tal-Istat Membru fit-Tielet Stadju tal-UEM (inklużi dispożizzjonijiet dwar il-ħruġ ta' karti tal-flus u muniti, iż-żamma u l-maniġġ ta' riżervi barranin u l-politika tar-rati tal-kambju).

Fatturi oħra

L-Artikolu 121(1) tat-Trattat KE jirrikjedi li l-Kummissjoni u l-IME (issa l-BĊE) jqisu ħafna fatturi oħra, jiġifieri *"l-iżvilupp tal-ecu, ir-riżultati tal-integrazzjoni tas-swieq, is-sitwazzjoni u l-iżvilupp tal-bilanċi tal-pagamenti fil-kont kurrenti u eżami tal-iżvilupp tal-ispejjeż għal kull unità tax-xogħol u indiċijiet oħra tal-prezzijiet"*. L-iżvilupp tal-ECU kien fattur li ġie kkunsidrat fl-1998 waqt il-mixja lejn it-Tielet Stadju tal-UEM. Madankollu, issa li l-euro ħa post l-ECU, dan il-fattur ma baqalux rwol fl-istimi tal-konverġenza.

Kaxxa 6 Kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro (tkompli)

Proċeduri

Il-BĊE (fl-1998, l-IME) u l-Kummissjoni Ewropea jistmaw jekk kull Stat Membru tal-UE jkunx issodisfa l-kondizzjonijiet imsemmija hawn fuq. Iż-żewġ korpi jaġixxu individwalment u indipendentement. L-ewwel rapporti tal-konverġenza nħarġu fl-1998 fiż-żmien taċ-ċaqliq lejn it-Tielet Stadju tal-UEM. Is-sitwazzjoni tal-Istati Membri b'deroga tiġi stmata għall-inqas darba kull sentejn jew fuq talba ta' Stat Membru b'deroga.

Il-passi proċedurali għaċ-ċaqliq lejn it-Tielet Stadju tal-UEM fl-1998 saru skond l-Artikolu 121 tat-Trattat KE:

- Rapporti tal-IME u tal-Kummissjoni Ewropea;
- Rakkomandazzjonijiet kemm mill-Kummissjoni kif ukoll mill-Kunsill tal-ECOFIN;
- Konsultazzjoni tal-Parlament Ewropew;
- Deċiżjoni tal-Kunsill tal-UE, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern.

Biex deroga tiġi riveduta u revokata, l-Artikolu 122 tat-Trattat KE jirrikjedi l-passi proċedurali li ġejjin:

- Rapporti tal-BĊE u tal-Kummissjoni Ewropea;
- Proposta mill-Kummissjoni;
- Konsultazzjoni tal-Parlament Ewropew;
- Diskussjoni fil-Kunsill tal-UE, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern;
- Deċiżjoni tal-Kunsill tal-ECOFIN.

L-Istati Membri tal-UE b'deroga

Skond l-Artikolu 122 tat-Trattat KE, Stat Membru tal-UE li ma jissodisfax il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro jitqies li għandu **deroga**. Dan ifisser li l-Istat Membru konċernat ma jipparteċipax fiż-żona tal-munita unika. Iżomm is-sovranità monetarja bil-munita tiegħu u s-setgħat eżistenti fil-qasam tal-politika monetarja u mhux marbut bir-regoli relatati mal-politika ekonomika li japplikaw biss għall-Istati Membri parteċipanti fit-Tielet Stadju tal-UEM. Madankollu, l-Istati Membri b'deroga jibqgħu impenjati fir-rigward tal-għan għall-introduzzjoni tal-munita unika (Artikolu 4(2) tat-Trattat KE) u huma obbligati jilħqu konverġenza ekonomika u legali bħala prekondizzjoni għall-adozzjoni eventwali tal-munita unika. Bl-istess mod, l-Artikolu 108 dwar l-indipendenza tal-bank ċentrali japplika wkoll għal dawn l-Istati Membri.

Deroga hi temporanja. Il-Kunsill tal-UE jirrevedi s-sitwazzjoni darba kull sentejn abbażi tar-rapporti tal-BĊE u tal-Kummissjoni Ewropea. Jekk il-Kunsill (imlaqqa' kemm fil-kompożizzjoni tal-ECOFIN kif ukoll fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern) jikkonkludi li Stat Membru jissodisfa l-kriterji tal-konverġenza ekonomika u legali, id-deroga tiegħu tiġi revokata u jkollu jadotta l-euro bħala l-munita tiegħu.

Bħalissa, l-Isvezja u l-għaxar pajjiżi li ssieħbu mal-Unjoni Ewropea fl-1 ta' Mejju 2004 huma Stati Membri b'deroga. L-Isvezja għadha ma ssodisfatx ir-rekwiżit tal-konverġenza legali. Bl-eċċezzjoni tas-Slovenja, li se tissieħeb fiż-żona tal-euro fl-1 ta' Jannar 2007, l-Istati Membri l-ġodda għad iridu jagħtu prova fis-snin li ġejjin li jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro bħala l-munita tagħhom.

Stati Membri tal-UE bi status speċjali

Skond il-Protokolli annessi mat-Trattat KE[47], id-Danimarka u r-Renju Unit ġew eżentati mill-parteċipazzjoni fit-Tielet Stadju tal-UEM. Dan ifisser li d-Danimarka u r-Renju Unit kellhom il-jedd jagħżlu jekk iridux jipparteċipaw fit-Tielet Stadju tal-UEM qabel ma beda fl-1 ta' Jannar 1999. Iż-żewġ pajjiżi eżerċitaw dan il-jedd (id-Danimarka f'Diċembru 1992 u r-Renju Unit f'Ottubru 1997) u għarrfu lill-Kunsill tal-UE dwar l-intenzjoni tagħhom li ma jidħlux fit-Tielet Stadju.

Għal dak li għandu x'jaqsam mal-iskop tal-eżenzjonijiet, il-Protokoll dwar id-Danimarka jiddikjara li l-eżenzjoni għandha l-istess effett bħal deroga. Il-Protokoll dwar ir-Renju Unit imur ferm lil hinn minn hekk. Jeżentah minn dispożizzjonijet oħra tat-Trattat. B'mod partikolari, iwarrab l-applikazzjoni tal-Artikolu 4(2) tat-Trattat KE li permezz tiegħu, kemm il-Komunità kif ukoll l-Istati Membri jibqgħu impenjati bl-għan li jintroduċu l-munita unika u l-Artikolu 108 dwar l-indipendenza tal-banek ċentrali.

L-eżenzjonijiet mogħtija lid-Danimarka u lir-Renju Unit huma permanenti. Madankollu, iż-żewġ Stati Membri żammew il-jedd li "jagħżlu li jissieħbu" iktar tard, sakemm it-tnejn jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-euro.

[47] Protokoll dwar ċerti dispożizzjonijiet relatati mad-Danimarka; u Protokoll dwar ċerti dispożizzjonijiet relatati mar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq.

Laqgħa tal-Kunsill Governattiv ta'
Novembru 2006 fil-BĊE

2 ATTIVITÀ BANKARJA ĊENTRALI FL-UEM: ASPETTI LEGALI, ISTITUZZJONALI U ORGANIZZATTIVI

Wara li adottaw l-euro bħala l-munita unika, l-Istati Membri tal-UE li huma parti miż-żona tal-euro irrinunzjaw is-sovranità monetarja tagħhom. Il-BĊE, bħala l-qalba tas-sistema bankarja ċentrali li kienet għadha kemm twaqqfet, imsejħa s-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ), ħa f'idejh ir-responsabbiltà tal-politika monetarja fiż-żona tal-euro.

2.1 IL-BĊE, IS-SEBĊ U L-EUROSISTEMA

Skond it-Trattat KE, is-SEBĊ hi responsabbli għat-twettiq tal-funzjonijiet bankarji ċentrali għall-euro. Madankollu, minħabba li s-SEBĊ m'għandhiex personalità legali proprja, u minħabba l-livelli differenzjati ta' integrazzjoni fl-UEM, l-atturi reali huma l-BĊE u l-BĊN tal-pajjiżi taż-żona tal-euro. Huma jeżerċitaw il-funzjonijiet ewlenin tas-SEBĊ taħt l-isem "Eurosistema".

Ċart 1 Is-SEBĊ u l-Eurosistema

2.1.1 Is-SEBĊ u l-Eurosistema bħala r-rabta fundamentali bejn il-BĊE u l-BĊN

Is-SEBĊ hi magħmula mill-BĊE u mill-BĊN tal-25 Stat Membru tal-UE. Il-"liġi fundamentali" tagħha hu l-Protokoll dwar l-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew (Statut tas-SEBĊ), li hu anness mat-Trattat KE.

B'differenza mill-BĊE u l-BĊN, is-SEBĊ m'għandhiex personalità legali, kapaċità ta' azzjoni u lanqas korpi deċiżjonali tagħha. Minflok, il-komponenti tas-SEBĊ – il-BĊE u l-BĊN – huma l-persuni u l-atturi legali. Għandhom il-kapaċità li jaġixxu iżda meta jwettqu dmirijiet assenjati lis-SEBĊ, jaġixxu skond l-għanijiet tagħha, ir-regoli tat-Trattat u l-Istatut u d-deċiżjonijiet meħuda mill-korpi deċiżjonali tal-BĊE. Għalhekk, it-terminu SEBĊ ifisser qafas istituzzjonali li jistabbilixxi "rabta fundamentali" bejn il-BĊE u l-BĊN. Din tiżgura li i) it-teħid tad-deċiżjonijiet ikun ċentralizzat, u ii) id-dmirijiet li t-Trattat KE assenja lis-SEBĊ jiġu mwettqa b'mod konġunt u b'konformità mal-allokazzjoni tas-setgħat u l-għanijiet tas-sistema.

Is-SEBĊ tinkludi lill-BĊN tal-Istati Membri kollha tal-UE, anki dawk li ma adottawx l-euro (ara t-Taqsima 1.2.2) minħabba l-istatus speċjali tagħhom (id-Danimarka u r-Renju Unit) jew minħabba deroga (l-Isvezja u l-għaxar Stati Membri l-ġodda tal-UE). Minħabba li l-Istati Membri mhux parteċipanti żammew is-sovranità monetarja tagħhom, il-banek ċentrali rispettivi tagħhom mhumiex involuti fit-twettiq tal-funzjonijiet ewlenin tas-Sistema. Għalhekk, biex jgħin lill-pubbliku jifhem aktar faċilment l-istruttura kumplessa tas-sistema bankarja ċentrali Ewropea, f'Novembru 1998, il-Kunsill Governattiv tal-BĊE ddeċieda li jadotta t-terminu "Eurosistema". Dan it-terminu jirreferi għall-kompożizzjoni – il-BĊE u l-BĊN tal-Istati Membri li adottaw l-euro – tas-SEBĊ meta din twettaq id-dmirijiet bażiċi tagħha.

Hemm tliet raġunijiet ewlenin politiċi u ekonomiċi għaliex, minflok bank ċentrali uniku, twaqqfet sistema biex twettaq il-funzjonijiet bankarji ċentrali għall-euro:

1. It-twaqqif ta' bank ċentrali uniku għaż-żona kollha tal-euro (possibbilment bil-konċentrazzjoni tal-ħidma bankarja ċentrali f'post wieħed) ma kienx ikun aċċettabbli għal raġunijiet politiċi.

2. Il-metodu tal-Eurosistema hu msejjes fuq l-esperjenza tal-BĊN, iżomm l-istruttura organizzattiva istituzzjonali, l-infrastruttura u l-kapaċitajiet u l-ħiliet operazzjonali tagħhom; barra dan, il-BĊN jibqgħu jwettqu xi dmirijiet mhux relatati mal-Eurosistema.

3. Minħabba l-firxa ġeografika kbira taż-żona tal-euro, tqis xieraq li l-istituzzjonijiet ta' kreditu jingħataw punt ta' aċċess għall-attività bankarja ċentrali f'kull Stat Membru parteċipanti. Minħabba l-għadd kbir ta' nazzjonijiet u kulturi fiż-żona tal-euro, tqis li l-istituzzjonijiet domestiċi (iktar milli waħda supranazzjonali) kienu fl-aħjar pożizzjoni biex iservu bħala punti ta' aċċess għall-Eurosistema.

Il-formazzjoni tal-Eurosistema tibbaża fuq strutturi bankarji ċentrali stabbiliti u tirrispetta d-diversità kulturali u nazzjonali taż-żona tal-euro. Fl-istess ħin, il-fatt li l-BĊN huma entitajiet awtonomi jħeġġeġ l-inkroċju u, fejn xieraq, l-ikkupjar tal-aqwa prassi u b'hekk joħloq potenzjal għat-titjib tal-effiċjenza fl-amministrazzjoni operattiva fi ħdan l-Eurosistema. Għal dan il-għan, f'Jannar 2005, il-banek ċentrali tal-Eurosistema ftehmu dwar dikjarazzjoni tal-missjoni, flimkien ma' ftehim komuni tal-għanijiet strateġiċi tal-Eurosistema, u dwar prinċipji organizzattivi li jħeġġu l-effiċjenza fit-twettiq tal-funzjonijiet tal-Eurosistema.

2.1.2 Il-BĊE bħala organizzazzjoni speċjalizzata fil-liġi Komunitarja

It-Trattat KE stabbilixxa l-BĊE bħala organizzazzjoni speċjalizzata u indipendenti għat-tmexxija tal-politika monetarja u għat-twettiq ta' funzjonijiet relatati. Għal dan il-għan, il-BĊE ngħata personalità legali proprja, bil-korpi deċiżjonali tiegħu u bis-setgħat tiegħu. L-organizzazzjoni tiegħu bħala bank ċentrali hi konformi man-natura speċifika tal-politika monetarja, jiġifieri, funzjoni ta' politika pubblika li tiġi implimentata prinċipalment permezz ta' operazzjonijiet tas-swieq finanzjarji.

Personalità legali

Il-BĊE għandu personalità legali skond l-Artikolu 107(2) tat-Trattat KE u jgawdi l-aktar kapaċità legali estensiva mogħtija lil persuni legali skond il-liġi nazzjonali rispettiva ta' kull Stat Membru skond l-Artikolu 9.1 tal-Istatut tas-SEBĊ. Għalhekk jista' jakkwista jew jiddisponi minn proprjetà mobbli u immobbli u jista' jkun parti fi proċedimenti legali. Barra dan, il-BĊE jgawdi dawk il-privileġġi u immunitajiet li huma meħtieġa għat-twettiq tad-dmirijiet tiegħu, skond il-kondizzjonijiet stabbiliti fil-Protokoll dwar il-privileġġi u l-immunitajiet tal-Komunitajiet Ewropej tat-8 ta' April 1965[1].

Bħala persuna legali, skond il-liġi pubblika internazzjonali, il-BĊE jista', fost affarijiet oħra, jikkonkludi ftehim internazzjonali fi kwistjonijiet relatati mal-qasam tal-kompetenza tiegħu u jieħu sehem fil-ħidma ta' organizzazzjonijiet internazzjonali bħalma huma l-Fond Monetarju Internazzjonali (IMF), il-Bank għas-Saldi Internazzjonali (BIS) u l-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiku (OECD).

Status istituzzjonali

Għalkemm iwettaq funzjoni ta' politika skond it-Trattat KE, il-BĊE mhux istituzzjoni Komunitarja fit-tifsira proprja tat-terminu. Mhux imsemmi fl-Artikolu 7 tat-Trattat KE li jistabbilixxi l-ħames istituzzjonijiet tal-Komunità: il-Parlament Ewropew, il-Kunsill, il-Kummissjoni Ewropea, il-Qorti tal-Ġustizzja u l-Qorti tal-Awdituri. Dawn l-istituzzjonijiet huma fdati bil-mandat ġenerali għat-twettiq tad-dmirijiet tal-Komunità fil-limiti tas-setgħat mogħtija lilhom mit-Trattat.

[1] L-Artikolu 23 tal-Protokoll jiddikjara li l-Protokoll japplika għall-Bank Ċentrali Ewropew, għall-membri tal-korpi u tal-istaff tiegħu, bla preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-Istatut tas-SEBĊ.

Minflok dan, il-bażi legali tas-SEBĊ u tal-BĊE hemm provdut għaliha f'artikolu separat (Artikolu 8 tat-Trattat). Dan jirfed l-istatus speċifiku tal-BĊE fil-kuntest ġenerali tal-Komunità Ewropea, jiddistingwih mill-istituzzjonijiet l-oħra u mill-korpi awżiljarji tagħhom u jillimita l-attivitajiet tiegħu għal dmir speċjali ċar ħafna.

Bħala organizzazzjoni maħluqa bit-Trattat KE, il-BĊE jgawdi setgħat ġenwini. Dawn is-setgħat ma ġewx delegati mill-istituzzjonijiet Komunitarji; huma setgħat ġenwini mogħtija lill-BĊE bit-Trattat KE. Din il-karatteristika tiddistingwi lill-BĊE mill-aġenziji varji deċentralizzati tal-Komunità, li għandhom il-personalità legali tagħhom iżda li għandhom kompetenzi delegati lilhom mill-istituzzjonijiet Komunitarji[2].

2.1.3 Il-BĊN taż-żona tal-euro bħala parti integrali tal-Eurosistema

Kull BĊN tal-Eurosistema għandu personalità legali fi ħdan il-liġi nazzjonali tal-pajjiż rispettiv tiegħu. Madankollu, il-BĊN kollha taż-żona tal-euro huma parti integrali tal-Eurosistema bis-saħħa tal-Artikolu 105 tat-Trattat KE u tal-Artikolu 14.3 tal-Istatut tas-SEBĊ. Skond l-Artikolu 12.1 tal-Istatut, iwettqu dawk id-dmirijiet tal-Eurosistema li ġew delegati lilhom mill-BĊE skond il-prinċipju tad-deċentralizzazzjoni (ara t-Taqsima 2.4) u jaġixxu skond il-linji gwida u l-istruzzjonijiet tal-BĊE (Artikolu 14.3 tal-Istatut). Fl-istess ħin, il-Gvernaturi tal-BĊN tal-Eurosistema huma, flimkien mal-membri tal-Bord Esekuttiv, membri ex officio tal-Kunsill Governattiv tal-BĊE (Artikolu 10 tal-Istatut tas-SEBĊ). Bħala "azzjonisti" tal-BĊE, il-BĊN tal-Eurosistema jagħtu lill-BĊE kapital u assi ta' riżervi barranin u jipparteċipaw fir-riżultati finanzjarji tiegħu (Artikoli 28, 30 u 33 tal-Istatut).

Biex il-BĊN jiġu integrati fl-Eurosistema, il-leġiżlazzjoni nazzjonali rilevanti saret konformi mal-liġi Komunitarja: il-liġijiet u l-istatuti nazzjonali għandhom jiżguraw, b'mod partikolari, li l-BĊN u l-korpi deċiżjonali tagħhom huma indipendenti mill-awtoritajiet tal-Istati Membri tal-UE rispettivi (ara t-Taqsima 4.1). L-indipendenza hi rekwiżit minħabba li l-BĊN u l-Gvernaturi tagħhom huma involuti fit-tħaddim tal-Eurosistema.

L-integrazzjoni funzjonali tal-BĊN fl-Eurosistema ma tikkostitwixxix ksur tal-awtonomija eżistenti finanzjarja u amministrattiva tagħhom. Skond l-Istatut tas-SEBĊ, il-BĊN jistgħu jwettqu, fuq responsabbiltà tagħhom, funzjonijiet li mhumiex tal-Eurosistema, sakemm dawn il-funzjonijiet ma jxekklux l-għanijiet u d-dmirijiet tal-Eurosistema. Funzjonijiet li mhumiex tal-Eurosistema jvarjaw skond il-pajjiżi, u jikkonsistu prinċipalment minn tipi varji ta' servizzi finanzjarji u amministrattivi għall-gvernijiet tal-pajjiżi rispettivi. Il-biċċa l-kbira tal-BĊN huma wkoll involuti fis-sorveljanza tal-istituzzjonijiet finanzjarji fil-pajjiżi rispettivi tagħhom (ara t-Taqsima 3.7).

[2] Per eżempju, l-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent (EEA), l-Uffiċċju għall-Armonizzazzjoni fis-Suq Intern (OHIM) u l-Aġenzija Ewropea għall-Valutazzjoni tal-Prodotti Mediċinali (EMEA).

2.1.4 Il-BĊN tal-Istati Membri tal-UE mhux parteċipanti

Il-BĊN tal-Istati Membri tal-UE mhux parteċipanti huma wkoll membri tas-SEBĊ, iżda għandhom status speċjali. Huma responsabbli għall-politika monetarja nazzjonali rispettiva tagħhom u b'hekk ma jistgħux jieħdu sehem fl-attivitajiet ewlenin tal-Eurosistema, b'mod partikolari, fit-tmexxija tal-politika monetarja unika. Il-Gvernaturi tagħhom mhumiex membri tal-Kunsill Governattiv tal-BĊE u ma jieħdux sehem fil-proċess deċiżjonali dwar l-attivitajiet ewlenin tal-Eurosistema. Bl-istess mod, dawn il-BĊN mhumiex involuti fl-implimentazzjoni tal-politika monetarja unika u f'funzjonijiet relatati.

Madankollu, il-BĊN mhux parteċipanti huma impenjati li jsegwu l-prinċipji tal-politika monetarja orjentata lejn l-istabbiltà tal-prezzijiet. Barra dan, is-sħubija fis-SEBĊ tfisser li jeħtieġilhom jaħdmu mill-qrib mal-Eurosistema f'ħafna oqsma: per eżempju, jipprovdu sostenn għall-ġbir tal-istatistika (ara t-Taqsima 3.5). Barra dan, il-Mekkaniżmu Ewropew tar-Rati tal-Kambju II (ERM II) jipprovdi qafas għall-kooperazzjoni mal-Eurosistema fil-politika monetarja u f'dik tar-rati tal-kambju (ara t-Taqsima 3.2.1). Il-forum istituzzjonali għal kooperazzjoni bħal din hu l-Kunsill Ġenerali tal-BĊE (ara t-Taqsima 2.5.1).

2.2 GĦANIJIET

Skond l-Artikolu 105(1) tat-Trattat, l-għan ewlieni tas-SEBĊ hu li żżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet. Bla preġudizzju għal dan il-għan, din għandha ssostni l-politika ekonomika ġenerali fil-Komunità biex tikkontribwixxi għat-twettiq tal-għanijiet tal-Komunità (li jinkludu livell għoli ta' impjieg u tkabbir sostenibbli u mhux inflazzjonarju). Barra dan, is-SEBĊ għandha taġixxi skond il-prinċipju ta' ekonomija ta' suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa.

Billi l-Artikolu 105(1) tat-Trattat ma japplikax għall-Istati Membri tal-UE li ma adottawx l-euro, it-terminu "SEBĊ" għandu jinqara bħala "Eurosistema".

2.2.1 L-għan ewlieni tal-istabbiltà tal-prezzijiet

L-għan ewlieni tal-Eurosistema, li żżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet, hu d-dispożizzjoni ewlenija tal-kapitlu dwar il-politika monetarja tat-Trattat. Dan jirrifletti l-ħsieb ekonomiku modern dwar ir-rwol, l-iskop u l-limiti tal-politika monetarja u hu l-bażi tal-istruttura istituzzjonali u organizzattiva tal-attività bankarja ċentrali fl-UEM.

L-għan taż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet ġie assenjat mit-Trattat għal raġunijiet validi. L-ewwel, għexur ta' snin ta' esperjenza prattika u għadd kbir ta' studji ekonomiċi jissuġġerixxu li l-politika monetarja tikkontribwixxi l-iżjed għal titjib fil-prospetti ekonomiċi u tgħolli l-livell tal-għajxien taċ-ċittadini billi żżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet fit-tul (ara l-Kaxxa 7).

It-tieni, il-bażi teoretika tal-politika monetarja kif ukoll l-esperjenza tal-imgħoddi juru li l-politika monetarja tista' biss, fl-aħħar mill-aħħar, tinfluwenza l-livell tal-prezzijiet fl-ekonomija (ara t-Taqsima 3.1.1). B'hekk, l-istabbiltà tal-prezzijiet

hi l-uniku għan possibbli għall-politika monetarja unika fuq żmien medju. B'kuntrast ma' dan, minbarra l-impatt pożittiv tal-istabbiltà tal-prezzijiet, il-politika monetarja ma għandha ebda skop biex teżerċita influwenza dewwiema fuq il-fatturi varjabbli reali.

Kaxxa 7 Il-benefiċċji tal-istabbiltà tal-prezzijiet

L-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet jirreferi għal-livell ġenerali tal-prezzijiet fl-ekonomija u jfisser li jiġu evitati perijodi twal kemm ta' inflazzjoni kif ukoll ta' deflazzjoni. L-istabbiltà tal-prezzijiet tgħin b'ħafna modi biex jintlaħqu livelli għolja ta' attività ekonomika u impjieg.

1. L-istabbiltà tal-prezzijiet tagħmilha aktar faċli għan-nies biex jagħrfu bidliet fil-prezzijiet relattivi minħabba li bidliet bħal dawn mhumiex moħbija miċ-ċaqliq fil-livell ġenerali tal-prezzijiet. Din tippermetti lid-ditti u lill-konsumaturi jieħdu deċiżjonijiet aktar informati dwar il-konsum u l-investiment. Dan imbagħad jippermetti li s-suq jalloka r-riżorsi b'mod aktar effiċjenti. L-istabbiltà tal-prezzijiet tgħolli l-potenzjal produttiv tal-ekonomija, billi tgħin lis-suq ħalli juża r-riżorsi fejn jistgħu jintużaw bl-iżjed mod produttiv.

2. Jekk l-investituri jistgħu jkunu żguri li l-prezzijiet ikunu se jibqgħu stabbli fil-futur, ma jitolbux "ħlas kontra r-riskju tal-inflazzjoni" biex jagħmel tajjeb għar-riskji marbuta ma' assi nominali li wieħed ikollu għal żmien itwal. Billi tnaqqas ħlasijiet bħal dawn kontra r-riskji fir-rati tal-imgħax reali, il-politika monetarja tista' tikkontribwixxi għall-effiċjenza tal-allokazzjoni tas-suq kapitali u b'hekk iżżid l-inċentivi biex wieħed jinvesti. Dan imbagħad iħeġġeġ il-ġid ekonomiku.

3. Iż-żamma kredibbli tal-istabbiltà tal-prezzijiet tnaqqas ukoll il-probabbiltà li l-individwi u d-ditti jwarrbu r-riżorsi mill-użu produttiv biex iħarsu l-interessi tagħhom kontra l-inflazzjoni. Per eżempju, f'ambjent ta' inflazzjoni għolja hemm inċentiv biex wieħed jaħżen prodotti reali billi f'tali ċirkostanzi l-prodotti jżommu l-valur tagħhom aħjar mill-flus jew minn ċerti assi finanzjarji. Madankollu, il-ħżin tal-prodotti mhix deċiżjoni ta' investiment effiċjenti, u għalhekk ixekkel it-tkabbir ekonomiku.

4. Sistemi ta' taxxa u servizzi soċjali jistgħu joħolqu incentivi perversi li jgħawwġu l-imġiba ekonomika. F'ħafna każi, dan it-tagħwiġ jiħrax minħabba l-inflazzjoni jew id-deflazzjoni. L-istabbiltà tal-prezzijiet ixxejjen l-ispejjeż ekonomiċi reali li ġġib magħha l-inflazzjoni meta tħarrax l-impatt ta' tagħwiġ tas-sistemi tat-taxxi u tas-sigurtà soċjali.

5. Iż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet ixxekkel ir-ridistribuzzjoni konsiderevoli u arbitrarja tal-ġid u d-dħul li tfeġġ kemm f'ambjenti inflazzjonarji kif ukoll f'dawk deflazzjonarji. Għalhekk, ambjent ta' prezzijiet stabbli jgħin biex jinżammu l-koeżjoni u l-istabbiltà soċjali. Ħafna każi fis-seklu għoxrin urew li rati għoljin ta' inflazzjoni jew deflazzjoni x'aktarx joħolqu instabbiltà soċjali u politika.

Sors: BĊE (2004), *Il-politika monetarja tal-BĊE*, p. 42.

Għalkemm it-Trattat KE jistabbilixxi b'mod ċar iż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet bħala l-għan ewlieni tal-BĊE, ma jagħtix definizzjoni li tfisser eżatt x'inhi "l-istabbiltà tal-prezzijiet". Għal din ir-raġuni, f'Ottubru 1998, il-BĊE ħabbar definizzjoni kwantitattiva tal-istabbiltà tal-prezzijiet. Din id-definizzjoni hi parti mill-istrateġija politika monetarja tal-BĊE (ara t-Taqsima 3.1.2).

2.2.2 Is-sostenn tal-politika ekonomika ġenerali

Billi jwettaq il-mandat ċar tiegħu li jżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet fiż-żona tal-euro, il-BĊE jsostni l-politika ekonomika ġenerali fil-Komunità *"biex jikkontribwixxi għat-twettiq tal-għanijiet tal-Komunità kif stabbilit fl-Artikolu 2"*. Tabilħaqq, kif jidher hawn fuq, l-aqwa kontribut li l-BĊE jista' jagħmel biex jippromwovi, fost affarijiet oħra, *"tkabbir sostennibbli u mhux inflazzjonarju"* u *"livell għoli ta' impjieg"*, kif imsemmi fl-Artikolu 2 tat-Trattat KE, hu li jsegwi politika monetarja orjentata lejn l-istabbiltà tal-prezzijiet. B'hekk, politika monetarja orjentata lejn l-istabbiltà toħloq ambjent stabbli biex il-politika f'oqsma oħra titwettaq b'mod kemm jista' jkun effiċjenti.

B'kuntrast ma' dan, il-politika monetarja għandha skop limitat ħafna biex jista' jkollha influwenza dewwiema fuq il-fatturi varjabbli reali permezz ta' mezzi oħra; fl-aħħarnett, id-dħul reali hu essenzjalment iffissat mill-fatturi relatati mal-provvista (p.e. t-teknoloġija, it-tkabbir fil-popolazzjoni, il-flessibbiltà tas-swieq u l-effiċjenza tal-qafas istituzzjonali tal-ekonomija). Għalhekk, hu d-dmir tal-politika fiskali u strutturali – iżda wkoll ta' dawk li huma involuti fil-proċessi tan-negozjati dwar il-pagi – li jtejbu l-potenzjal tat-tkabbir tal-ekonomija.

Għal din ir-raġuni, il-mandat għas-sostenn tal-politika ekonomika ġenerali fiż-żona tal-euro ma jagħtix lill-BĊE responsabbiltà diretta għal kwalunkwe għan addizzjonali ieħor barra l-istabbiltà tal-prezzijiet. Minflok, it-Trattat jesiġi li l-BĊE jqis l-għanijiet l-oħra tal-Komunità meta jsegwi l-għan ewlieni tiegħu. B'mod partikolari, billi l-politika monetarja tista' taffettwa l-attività reali fuq żmien qasir, normalment il-BĊE għandu jevita li joħloq fluttwazzjonijiet eċċessivi fil-produzzjoni u fl-impjieg bil-kondizzjoni li dan ma jipperikolax il-ħidma għat-twettiq tal-għan ewlieni tiegħu.

Bl-istess mod, il-mandat biex isostni l-politika ekonomika ġenerali fil-Komunità ma jesiġix li l-BĊE jikkoordina l-politika tiegħu ex ante mal-politika ekonomika fil-Komunità. Madankollu, din hi parti mill-bażi loġika li fuqha hu msejjes id-djalogu bejn il-BĊE u dawk li jfasslu l-politika ekonomika fl-livell Komunitarju (ara t-Taqsima 4.3).

2.2.3 Il-prinċipju ta' ekonomija tas-suq miftuħ

It-Trattat KE jorbot ukoll lill-Eurosistema mal-prinċipju ta' ekonomija tas-suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa. L-Eurosistema tikkonforma ma' dan il-prinċipju f'bosta modi. Biż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet, il-BĊE jikkontribwixxi għat-tħaddim xieraq tal-mekkaniżmu tal-prezzijiet, li hu karatteristika essenzjali ta' ekonomija tas-suq li taħdem sew u li tiffavorixxi allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi. L-istrumenti tal-politika monetarja tal-Eurosistema huma bbażati

fuq il-mekkaniżmi tas-suq, u l-istituzzjonijiet ta' kreditu jingħataw aċċess ugwali għall-faċilitajiet tal-Eurosistema.

2.3 GĦOTI TA' DMIRIJIET MIT-TRATTAT

It-Trattat jinkariga lis-SEBĊ bid-dmir li twettaq il-funzjoni ta' bank ċentrali għall-Komunità. Billi xi Stati Membri tal-UE ma jipparteċipawx fl-UEM, it-termini "SEBĊ" u "Komunità" għandhom jinqraw bħala "Eurosistema" u "żona tal-euro", rispettivament.

2.3.1 Dmirijiet ewlenin tal-Eurosistema

L-Artikolu 105(2) tat-Trattat KE u l-Artikolu 3.1 tal-Istatut tas-SEBĊ jagħtu lill-Eurosistema l-kompetenza esklussiva għad-dmirijiet ewlenin li ġejjin:

- li tiddefinixxi u timplimenta l-politika monetarja għaż-żona tal-euro;
- li tmexxi l-operazzjonijiet tal-kambju barrani;
- li żżomm u tamministra r-riżervi barranin uffiċjali tal-Istati Membri taż-żona tal-euro;
- li tippromwovi t-tħaddim mingħajr xkiel tas-sistemi tal-pagament.

Dmirijiet relatati oħra jinkludu:

- il-ħruġ tal-karti tal-flus tal-euro bħala l-uniċi bi status ta' valuta legali fiż-żona tal-euro (Artikolu 106(1) tat-Trattat KE u l-Artikolu 16 tal-Istatut);

- il-ġbir ta' informazzjoni statistika meħtieġa għad-dmirijiet tal-Eurosistema (Artikolu 5 tal-Istatut).

Il-kapaċità tal-Eurosistema li tfassal u timplimenta l-**politika monetarja** taż-żona tal-euro tiġi żgurata permezz tal-kontroll sħiħ tagħha fuq il-bażi monetarja. Skond l-Artikolu 106 tat-Trattat, il-BĊE u l-BĊN huma l-uniċi istituzzjonijiet intitolati biex attwalment joħorġu l-karti tal-flus tal-valuta legali fiż-żona tal-euro; id-dritt tal-Istati Membri taż-żona tal-euro li jistampaw muniti hu limitat għal denominazzjonijiet baxxi u l-volum tal-muniti maħruġa hu soġġett għall-approvazzjoni tal-BĊE. Minħabba d-dipendenza tas-sistema bankarja fuq il-bażi monetarja, l-Eurosistema tista' b'hekk tinfluwenza b'mod dominanti l-kondizzjonijiet tas-swieq monetarji u r-rati tal-imgħax tas-swieq monetarji (ara t-Taqsima 3.1).

It-tmexxija tal-**operazzjonijiet tal-kambju barrani** hi funzjoni korollarja importanti tat-tmexxija tal-politika monetarja. L-għoti ta' dan id-dmir lill-Eurosistema mhux biss jisfrutta l-kapaċitajiet operattivi tal-banek ċentrali, iżda wkoll jiżgura li l-operazzjonijiet tal-kambju barrani jibqgħu konsistenti mal-għanijiet tal-politika monetarja. L-operazzjonijiet tal-kambju barrani jinfluwenzaw ir-rati tal-kambju u l-kondizzjonijiet tal-likwidità domestika, li huma fatturi varjabbli rilevanti għall-politika monetarja. Għandhom ikunu kompatibbli mal-qafas li t-Trattat stabbilixxa għall-politika tar-rati tal-kambju

taż-żona tal-euro. F'dan il-qasam, il-BĊE jaqsam ir-responsabbiltà mal-Kunsill tal-UE bħala l-entità li tieħu d-deċiżjoni finali (ara t-Taqsima 3.2.1).

Id-dmir taż-żamma u l-amministrazzjoni tar-**riżervi barranin uffiċjali** taż-żona tal-euro hu l-komplement loġiku tal-funzjoni tal-Eurosistema li tmexxi l-operazzjonijiet tal-kambju barrani. Dan hu komplementat bis-setgħa tal-BĊE skond l-Artikolu 31 tal-Istatut li jikkontrolla l-użu tal-investimenti tal-BĊN f'kambju barrani kif ukoll il-bilanċi residwi operattivi f'muniti barranin (ara t-Taqsima 3.2.2).

L-għoti lill-Eurosistema tad-dmir li tħeġġeġ **tħaddim bla xkiel tas-sistemi tal-pagament** (ara t-Taqsima 3.3) hu rikonoxximent tal-importanza ta' sistemi sodi u effiċjenti mhux biss għat-tmexxija tal-politika monetarja iżda wkoll għall-ekonomija ġenerali.

Għat-twettiq ta' dawn id-dmirijiet tal-Eurosistema, l-Istatut tas-SEBĊ jassenja lill-BĊE u lill-BĊN taż-żona tal-euro firxa wiesgħa ta' kompetenzi operazzjonali u funzjonali skond l-Artikoli 17 sa 24 tal-Istatut. Barra dan, il-BĊE:

- igawdi setgħat regolatorji u l-jedd li jimponi sanzjonijiet infurzabbli fil-każ ta' nuqqas ta' konformità mar-regolamenti u d-Deċiżjonijiet tal-BĊE skond l-Artikolu 110 tat-Trattat u l-Artikolu 34 tal-Istatut (ara t-Taqsima 2.5.3);

- jissorvelja l-konformità tal-BĊN mal-projbizzjoni tal-finanzjament monetarju u l-aċċess privileġġat tas-settur pubbliku għall-istituzzjoniet finanzjarji (ara t-Taqsima 2.5.5).

2.3.2 Dmirijiet oħra

Barra mill-funzjonijiet ewlenin tagħha, l-Eurosistema għandha tikkontribwixxi għat-*"tmexxija bla xkiel ta' politika segwita mill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja"* (Artikolu 105(5) tat-Trattat KE). Billi dawn il-funzjonijiet jaqgħu primarjament taħt ir-responsabbiltà tal-Istati Membri, ir-rwol tal-Eurosistema hu limitat għal *kontribut* biss. Għalkemm l-iskop tal-kontribut tal-Eurosistema mhux speċifikat b'mod preċiż, it-Trattat b'hekk jirrikonoxxi l-interess leġittimu tal-BĊE u tal-BĊN li jkunu involuti fl-arranġamenti Komunitarji għas-sorveljanza prudenti u l-istabbiltà finanzjarja (ara t-Taqsima 3.7).

Biċċa xogħol kbira oħra hi d-dmir tal-BĊE li jagħti pariri lill-istituzzjonijiet u lill-korpi Komunitarji u lill-awtoritajiet nazzjonali fl-oqsma tal-kompetenza tiegħu (Artikolu 105(4) tat-Trattat KE u l-Artikolu 4 tal-Istatut) u d-dritt tiegħu li jagħti bidu għal leġiżlazzjoni sekondarja Komunitarja fil-każijiet speċifikati fit-Trattat (ara t-Taqsima 2.5.4).

Fl-aħħar, skond l-Artikolu 123(2) tat-Trattat u l-Artikolu 44 tal-Istatut, il-BĊE għandu jwettaq ukoll dawk il-funzjonijiet tal-IME li għad iridu jitwettqu għax s'issa mhux l-Istati Membri kollha tal-UE adottaw l-euro (ara t-Taqsima 2.5.6).

2.4 TEĦID TA' DEĊIŻJONIJIET ĊENTRALIZZAT U DEĊENTRALIZZAZZJONI OPERATTIVA

Skond l-Artikolu 8 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-korpi deċiżjonali tal-BĊE jirregolaw l-Eurosistema. Fi ħdan ir-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom, dawn il-korpi jieħdu d-deċiżjonijiet kollha meħtieġa biex jgħinu lis-SEBĊ u lill-Eurosistema jwettqu d-dmirijiet rispettivi tagħhom.

It-teħid ta' deċiżjonijiet ċentralizzat permezz ta' korpi deċiżjonali tal-BĊE mhux limitat għat-tfassil tal-politika, bħal bidliet fir-rati ewlenin tal-imgħax tal-BĊE. Dan ikopri l-implimentazzjoni tal-politika permezz tal-BĊE u l-BĊN.

Minbarra d-dmirijiet statutorji li ġew assenjati esklussivament lill-BĊE fil-kapaċità tiegħu bħala l-qalba u l-mexxej tal-Eurosistema (ara t-Taqsima 2.5), l-Istatut tas-SEBĊ ma jindikax sa fejn għandha tiġi implimentata l-politika tal-BĊE permezz tal-attivitajiet tal-BĊE jew tal-BĊN. Għall-biċċa l-kbira tal-attivitajiet tal-Eurosistema, it-taqsim attwali tal-ħidma fi ħdan is-sistema tmexxa mill-prinċipju tad-deċentralizzazzjoni, jiġifieri, *"il-BĊE għandu jirrikorri għand il-BĊN, sa fejn ikun meqjus possibbli u xieraq, biex iwettqu l-operazzjonijiet li huma parti mid-dmirijiet tal-Eurosistema"* (Artikolu 12.1 tal-Istatut tas-SEBĊ).

Il-prinċipju tad-deċentralizzazzjoni m'għandux jiġi mfixkel mal-"prinċipju tas-sussidjarjetà", kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat KE. Is-sussidjarjetà tfisser li għandha tingħata prova konklużiva tal-ħtieġa għad-deċentralizzazzjoni qabel ma tkun tista' tittieħed azzjoni fuq livell Komunitarju. Madankollu, fit-Tielet Stadju tal-UEM, il-politika monetarja saret qasam li fih l-azzjoni tittieħed esklussivament fuq livell Komunitarju. Għalhekk iċ-ċentralizzazzjoni m'għandhiex għalfejn tiġi ġustifikata; minflok, hu l-BĊE li għandu jistima sa fejn hi possibbli u xierqa d-deċentralizzazzjoni.

L-istruttura operazzjonali tal-Eurosistema tqis b'mod sħiħ il-prinċipju tad-deċentralizzazzjoni. Kif jidher fil-Kapitlu 3, il-BĊN iwettqu d-dmirijiet operattivi kważi kollha tal-Eurosistema. B'mod partikolari, il-BĊN iwettqu l-operazzjonijiet tal-politika monetarja u, bħala aġenti tal-BĊE, il-biċċa l-kbira tal-operazzjonijiet esterni, jipprovdu faċilitajiet ta' pagament u saldu ta' titoli, u jiżguraw l-akkwist, il-ħruġ u l-maniġġ wara l-ħruġ tal-karti tal-flus tal-euro. Jiġbru wkoll l-istatistika għall-BĊE, jikkollaboraw mal-BĊE fit-traduzzjoni u l-produzzjoni ta' pubblikazzjonijiet u jikkontribwixxu għall-analiżi u r-riċerka ekonomika li titmexxa fi ħdan il-qafas ta' netwerks organizzati.

B'kuntrast ma' dan, kif jidher fil-Kapitlu 3, il-BĊE nnifsu ftit iwettaq operazzjonijiet. Il-BĊE jamministra l-fondi tiegħu stess, jissorvelja s-sistemi ta' pagamenti u klerjar trans-konfini ta' ammonti kbar u jaġixxi bħala aġent ta' pagament finali għal uħud minnhom. Attivitajiet operattivi oħra tal-BĊE jinkludu operazzjonijiet esterni, għalkemm fil-prattika, fil-biċċa l-kbira dawn isiru mill-BĊN. Madankollu, dan l-iskop limitat tal-attivitajiet operattivi tal-BĊE nnifsu ma jfissirx li hu maqtugħ mill-aspett operattiv tal-Eurosistema. Minflok, il-BĊE jiżgura, b'modi diversi, li l-operazzjonijiet tal-Eurosistema jitwettqu b'mod konsistenti mill-BĊN taż-żona tal-euro (ara t-Taqsima 2.5.2).

Il-grad għoli ta' deċentralizzazzjoni operattiva fi ħdan l-Eurosistema hu rifless ukoll fit-tqassim tal-istaff fost il-BĊE u l-BĊN. Fi tmiem l-2005, it-12-il-BĊN taż-żona tal-euro flimkien kellhom total ta' kważi 49,000 impjegat; il-BĊE kellu xi 1300 membru tal-istaff. Anki jekk wieħed iqis li hu stmat li, madwar 50% tal-istaff tal-BĊN hu involut f'attivitajiet barra l-Eurosistema[3], is-sehem tal-BĊE fit-total tal-istaff tal-banek ċentrali li jaħdem għall-Eurosistema ma jaqbiżx il-5%.

2.5 IR-RWOL TAL-BĊE FL-EUROSISTEMA

Skond l-Artikolu 9.2 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-BĊE jiżgura li d-dmirijiet tal-Eurosistema jitwettqu jew permezz tal-attivitajiet tiegħu stess jew permezz tal-BĊN.

Skond dan ir-rwol statutorju, il-BĊE jeżerċita bosta funzjonijiet speċifiċi. B'mod partikolari:

- hu ċ-ċentru deċiżjonali tas-SEBĊ u tal-Eurosistema;
- jiżgura l-implimentazzjoni konsistenti tal-politika tal-BĊE;
- jeżerċita setgħat regolatorji u l-jedd li jimponi sanzjonijiet;
- jagħti bidu għal leġiżlazzjoni Komunitarja u jagħti pariri lill-Istituzzjonijiet Komunitarji u lill-Istati Membri tal-UE dwar abbozzi leġiżlattivi;
- jissorvelja l-konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 101 u 102 tat-Trattat;
- iwettaq dawk id-dmirijiet tal-IME li għad iridu jitwettqu fit-Tielet Stadju tal-UEM minħabba li mhux l-Istati Membri kollha tal-UE qed jipparteċipaw fl-UEM.

Barra dan, b'konformità mat-tqassim tas-setgħat stabbilit fit-Trattat KE, il-BĊE jirrappreżenta ż-żona tal-euro fuq livell internazzjonali fil-limiti tal-qasam tal-kompetenza tiegħu (ara t-Taqsima 5.1).

2.5.1 Iċ-ċentru deċiżjonali tas-SEBĊ u l-Eurosistema

L-Eurosistema u s-SEBĊ huma regolati miż-żewġ korpi deċiżjonali ewlenin tal-BĊE: il-**Kunsill Governattiv** u l-**Bord Esekuttiv** (Artikolu 9.3 tal-Istatut). It-tielet korp deċiżjonali, il-**Kunsill Ġenerali**, jibqa' jeżisti sakemm jibqa' Stati Membri tal-UE li jkunu għadhom m'adottawx l-euro (Artikolu 45 tal-Istatut).

[3] Billi dawn l-attivitajiet huma kondizzjonati minn fatturi lokali, ivarjaw sostanzjalment minn BĊN għall-ieħor. Flimkien mal-varjazzjonijiet ġeografiċi u tal-popolazzjoni, dan jispjega d-differenzi kbar fl-għadd tal-istaff tad-diversi BĊN, li jvarja minn inqas minn 200 fil-Lussemburgu għal iżjed minn 10,000 fi Franza u l-Ġermanja.

It-tħaddim ta' dawn il-korpi deċiżjonali hu regolat mit-Trattat, mill-Istatut tas-SEBĊ u mir-Regoli ta' Proċedura rilevanti.

Il-korpi deċiżjonali tal-BĊE għandhom funzjoni doppja: i) li jiggvernaw lill-BĊE nnifsu, u ii) li jiggvernaw l-Eurosistema u s-SEBĊ. Din it-taqsima tiffoka fuq il-funzjoni tal-aħħar; il-Kapitlu 6 ifisser kif il-korpi deċiżjonali jiggvernaw lill-BĊE.

Il-korpi deċiżjonali tal-BĊE huma msawra speċifikament skond il-ħtiġijiet għat-teħid tad-deċiżjonijiet dwar il-politika monetarja f'żona b'munita unika. Il-metodu b'żewġ saffi bil-Kunsill Governattiv u l-Bord Esekuttiv, li t-tnejn għandhom setgħat deċiżjonali ġenwini fl-oqsma tal-kompetenza rispettiva tagħhom, jiżgura l-kapaċità tal-BĊE li jwieġeb minnufih għall-iżviluppi tas-suq.

Kunsill Governattiv

Il-Kunsill Governattiv hu l-korp deċiżjonali ewlieni tal-BĊE u hu intitolat li jieħu l-aktar deċiżjonijiet importanti u strateġikament sinifikanti għall-Eurosistema.

Kompożizzjoni

Il-Kunsill Governattiv hu magħmul mis-sitt membri tal-Bord Esekuttiv u mill-gvernaturi tal-BĊN tal-Istati Membri li adottaw l-euro (bħalissa 12-il gvernatur)[4]. Is-sħubija fil-Kunsill Governattiv hi personali u inaljenabbli, jiġifieri ma tistax tiġi delegata lil terzi persuni. Madankollu, hemm żewġ eċċezzjonijiet (l-Artikolu 10 tal-Istatut tas-SEBĊ):

i. fil-każ ta' kwistjonijiet finanzjarji (ara hawn taħt), gvernatur li ma jistax jipparteċipa jista' jaħtar lil xi ħadd biex jivvota f'ismu/isimha (Artikolu 10.3 tal-Istatut);

ii. jekk membru tal-Kunsill Governattiv ma jkunx jista' jivvota għal perijodu twil ta' żmien (jiġifieri xahar) hu jista' jaħtar/hi tista' taħtar sostitut bħala membru tal-Kunsill Governattiv (Artikolu 3.3 tar-Regoli tal-Proċedura flimkien mal-Artikolu 10.2 tal-Istatut). S'issa, din il-klawsola intużat ftit drabi minħabba mard fit-tul ta' Gvernatur jew meta Gvernatur ħalla l-kariga qabel ma nħatar is-suċċessur.

Il-membri tal-Bord Esekuttiv jieħdu sehem fit-teħid tad-deċiżjonijiet tal-Kunsill Governattiv bl-istess jeddijiet u responsabbiltà li għandhom il-gvernaturi tal-BĊN, u dan juri l-importanza tan-natura sopranazzjonali tal-BĊE. L-involviment tal-Bord Esekuttiv jiżgura wkoll li d-deċiżjonijiet tal-Kunsill Governattiv iqisu l-kompetenza ta' dawk li huma responsabbli għall-implimentazzjoni tal-politika tal-BĊE.

Skond l-Artikolu 113(1) tat-Trattat KE, il-President tal-Kunsill tal-ECOFIN u membru tal-Kummissjoni Ewropea (normalment il-Kummissarju responsabbli għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji) jistgħu wkoll jieħdu sehem fil-laqgħat

[4] Kaxxa 2.1 fiha lista tal-membri kollha tal-Kunsill Governattiv minn mindu twaqqaf il-BĊE fl-1 ta' Ġunju 1998.

tal-Kunsill Governattiv, iżda mingħajr id-dritt tal-vot. Il-President tal-Kunsill tal-ECOFIN jista' jippreżenta mozzjoni għal dibattitu lill-Kunsill Governattiv. Wara ftehim informali bejn il-Kunsill tal-ECOFIN u l-BĊE, il-President tal-Eurogroup (ara t-Taqsima 4.3.2) jassumi r-responsabbiltajiet statutorji tal-President tal-Kunsill tal-ECOFIN. Dan jiżgura li meta Stat Membru barra ż-żona tal-euro tkun tmissu l-Presidenza, il-Kunsill tal-ECOFIN jibqa' rrappreżentat mill-ministru ta' pajjiż membru taż-żona tal-euro waqt il-laqgħat tal-Kunsill Governattiv.

Skond l-Artikolu 3.2 tar-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE, il-gvernaturi kollha jistgħu jkunu akkompanjati minn persuna waħda mill-BĊN tagħhom waqt il-laqgħat tal-Kunsill Governattiv. Il-persuni akkompanjaturi jkunu ġeneralment membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊN jew uffiċjali anzjani.

Kompetenzi

Skond l-Artikolu 12.1 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-Kunsill Governattiv hu responsabbli għad-deċiżjonijiet kollha minbarra dawk li huma espliċitament riżervati għall-Bord Esekuttiv. Fir-rigward tal-għanijiet u d-dmirijiet fdati lill-Eurosistema, din hi responsabbli b'mod partikolari għat-tfassil tal-politika monetarja taż-żona tal-euro. F'dan il-kuntest, il-Kunsill Governattiv jiddefinixxi l-istrateġija tal-politika monetarja u l-qafas operazzjonali tal-BĊE, jieħu d-deċiżjonijiet meħtieġa (per eżempju dwar ir-rati ewlenin tal-imgħax tal-BĊE) u jadotta l-linji gwida li għandhom jiġu segwiti mill-BĊN tal-Eurosistema għat-twettiq tal-operazzjonijiet tal-politika monetarja.

Kompetenzi oħra jinkludu:

- il-ħruġ ta' linji gwida għall-operazzjonijiet l-oħra kollha tal-BĊN kif ukoll għat-transazzjonijiet tal-pajjiżi taż-żona tal-euro fil-bilanċi operattivi tal-kambju barrani tagħhom;

- l-adozzjoni tar-Regolamenti li jista' jagħmel il-BĊE fl-applikazzjoni tat-Trattat jew b'delega mill-Kunsill tal-UE (ara t-Taqsima 2.5.3);

- l-awtorizzazzjoni għall-ħruġ ta' karti tal-flus tal-euro u għall-volum ta' ħruġ ta' muniti tal-euro għaż-żona tal-euro (ara t-Taqsima 3.4);

- l-istabbiliment ta' regoli biex jiġu standardizzati l-operazzjonijiet tal-BĊN fil-kontabilità u r-rapportaġġ (ara t-Taqsima 2.5.2);

- l-inizjar ta' leġiżlazzjoni Komunitarja u t-twettiq tal-funzjoni konsultattiva tal-BĊE (ara t-Taqsima 2.5.4) u t-teħid ta' deċiżjonijiet dwar ir-rappreżentanza internazzjonali tal-Eurosistema (ara l-Kapitlu 5);

- it-teħid ta' deċiżjonijiet dwar l-allokazzjoni tar-riżorsi finanzjarji lill-BĊE u l-approprjazzjoni tar-riżultati finanzjarji tiegħu, u l-adozzjoni tar-regoli li jiggvernaw l-allokazzjoni tad-dħul monetarju fost il-BĊN taż-żona tal-euro (ara t-Taqsima 3.8);

- l-adozzjoni tar-Rapport Annwali u tal-Kontijiet Annwali tal-BĊE.

Barra dan, il-Kunsill Governattiv hu l-ogħla korp deċiżjonali għall-amministrazzjoni tal-BĊE nnifsu. Jadotta r-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE, jistabbilixxi l-kondizzjonijiet tal-impjieg tal-membri tal-Bord Esekuttiv u tal-istaff tal-BĊE u jistabbilixxi l-baġit tal-BĊE (ara l-Kapitlu 6).

Regoli ġenerali tal-votazzjoni

Il-Kunsill Governattiv jaġixxi bħala korp kolleġġjali skond il-prinċipju ta' *membru wieħed, vot wieħed*. Dan ifisser li għajr għad-deċiżjonijiet dwar ċerti kwistjonijiet finanzjarji (ara hawn taħt), il-voti mhumiex ippeżati. B'hekk, il-vot tal-gvernatur tal-BĊN tal-akbar pajjiż taż-żona tal-euro jiswa daqs dak tal-gvernatur tal-BĊN tal-iżgħar pajjiż, u kull membru jkollu, fil-prinċipju, vot wieħed. Il-prinċipju jirrifletti l-fatt li l-membri kollha, inklużi l-gvernaturi tal-BĊN, jinħatru fil-kapaċità personali tagħhom u mhux bħala rappreżentanti ta' pajjiżhom jew tal-BĊN tagħhom. Minflok, għandhom jaġixxu fl-interess, u b'attenzjoni xierqa għas-sitwazzjoni taż-żona tal-euro kollha.

Bħalissa, kull wieħed mit-18-il membru attwali għandu l-jedd tal-vot. Dan se jinbidel biss meta ż-żona tal-euro jkollha aktar minn 15-il pajjiż membru u r-reġim tal-jeddijiet alternanti tal-votazzjoni jidħol fis-seħħ (ara hawn taħt). Hu importanti wkoll li wieħed jinnota li l-membri tal-Bord Esekuttiv ma jkollhomx il-jedd tal-vot meta l-Kunsill Governattiv ikun qed jiddeċiedi dwar it-termini u l-kondizzjonijiet tal-impjieg tagħhom (Artikolu 11.3 tal-Istatut).

Normalment il-Kunsill Governattiv jaġixxi b'maġġoranza sempliċi tal-voti mitfugħin mill-membri li jkunu personalment preżenti. Meta l-voti favur u kontra jkunu ndaqs, il-President ikollu l-vot deċiżiv. Dawn ir-regoli jiżguraw li d-deċiżjonijiet ma jkunux jistgħu jiġu mblokkati minn minorità ta' membri tal-Kunsill Governattiv u li l-BĊE jżomm il-kapaċità tiegħu li jaġixxi dejjem.

F'żewġ każi speċifiċi, tkun meħtieġa maġġoranza ta' żewġ terzi tal-voti:

i. jekk il-Kunsill Governattiv jara li l-funzjonijiet barra l-Eurosistema mwettqa minn xi BĊN ixekklu l-għanijiet u d-dmirijiet tal-Eurosistema;

ii. jekk il-Kunsill Governattiv jiddeċiedi dwar l-użu ta' metodi operattivi ta' kontroll monetarju għajr dawk speċifikati fl-Istatut tas-SEBĊ.

L-unanimità hi meħtieġa biex tiġi rrikmandata emenda għall-Istatut tas-SEBĊ permezz tal-proċedura semplifikata għall-emendi (Artikolu 41 tal-Istatut) jew permezz tal-klawsola implimentattiva (Artikolu 10.6 tal-Istatut).

Il-każijiet kollha msemmija hawn fuq jirreferu għal miżuri fundamentali fejn ix-xewqa għal kunsens wiesa' jew sħiħ tirbaħ kontra r-riskju li dawn il-miżuri jiġu mblokkati minn minoranza tal-membri tal-Kunsill Governattiv li tkun kontrihom.

It-teħid mgħaġġel u sempliċi tad-deċiżjonijiet hu sostnut ukoll mir-regoli dwar il-kworum, li jesiġu l-preżenza ta' żewġ terzi tal-membri tal-Kunsill Governattiv, jiġifieri bħalissa, ta' 12-il membru. Jekk il-kworum ma jintlaħaqx, il-President jista' jlaqqa' laqgħa straordinarja li fiha jistgħu jittieħdu deċiżjonijiet mingħajr ma jitqies il-kworum.

Modalitajiet ġodda tal-vot għal żona tal-euro ikbar

Meta ż-żona tal-euro jkollha iżjed minn 15-il pajjiż membru, u b'hekk l-għadd ta' gvernaturi tal-BĊN fil-Kunsill Governattiv jaqbeż il-15, l-għadd ta' gvernaturi tal-BĊN li jkollhom il-jedd tal-vot jiġi limitat għal 15.

Biex tinżamm il-kapaċità tal-Kunsill Governattiv għat-teħid effiċjenti u f'waqtu tad-deċiżjonijiet fi ħdan żona tal-euro ikbar, l-Artikolu 10.2 tal-Istatut tas-SEBĊ ġie emendat mill-Kunsill tal-UE skond il-"klawsola implimentattiva" tal-Artikolu 10.6 tal-Istatut[5]. L-aġġustament tal-modalitajiet tal-vot fil-Kunsill Governattiv daħal fis-seħħ fl-1 ta' Mejju 2004 wara ratifika tad-Deċiżjoni tal-Kunsill tal-UE mill-Istati Membri tal-UE skond ir-rekwiżiti kostituzzjonali tagħhom.

It-test il-ġdid tal-Artikolu 10.2 tal-Istatut jiddikjara li l-membri kollha tal-Kunsill Governattiv se jibqgħu jattendu l-laqgħat u jieħdu sehem fid-dibattiti f'kapaċità personali u indipendenti. Is-sitt membri tal-Bord Esekuttiv se jżommu l-jeddijiet permanenti tal-vot, waqt li l-gvernaturi tal-BĊN se jeżerċitaw il-jeddijet tal-vot abbażi ta' sistema pre-stabbilita ta' rotazzjoni. Biex jiġi żgurat li l-gvernaturi b'jedd tal-vot ikunu minn pajjiżi li, meqjusa flimkien, ikunu dejjem rappreżentattivi tal-ekonomija taż-żona tal-euro kollha, huma jeżerċitaw il-jeddijiet tal-vot bi frekwenzi differenti li jkunu pre-stabbiliti skond kriterji oġġettivi.

Għall-gvernaturi li jkollhom il-jedd tal-vot fi kwalunkwe żmien, jibqa' japplika l-prinċipju ta' "membru wieħed, vot wieħed". Il-gvernaturi tal-BĊN se jiġu allokati għal gruppi differenti skond klassifika tad-daqs tal-ekonomiji tal-pajjiżi rispettivi tagħhom. Il-klassifika tal-pajjiżi hi bbażata fuq indikatur kompost, magħmul minn żewġ komponenti:

i. is-sehem tal-pajjiż fil-prodott domestiku gross aggregat (PDG) bil-prezzijiet tas-suq;

ii. is-sehem tal-pajjiż fl-assi totali tal-karta tal-bilanċ aggregata tal-istituzzjonijiet finanzjarji monetarji (TABS-MFI).

L-ippeżar taż-żewġ komponenti hu ta' 5/6 għall-PDG u 1/6 għat-TABS-MFI.

Is-sistema tar-rotazzjoni tibda titħaddem b'żewġ gruppi meta jkun hemm iżjed minn 15-il pajjiż membru taż-żona tal-euro. L-ewwel grupp se jkun magħmul minn ħames gvernaturi mill-pajjiżi taż-żona tal-euro li jokkupaw l-ogħla pożizzjonijiet fil-klassifika tal-pajjiżi. It-tieni grupp se jkun magħmul mill-gvernaturi l-oħra. Iż-żewġ gruppi se jkollhom bejniethom 4 u 11-il jedd tal-vot, rispettivament. Madankollu, biex jiġi żgurat li l-frekwenza tal-votazzjoni tal-gvernaturi fl-ewwel grupp ma tkunx inqas mill-frekwenza ta' dawk fit-tieni grupp, il-jeddijiet tal-vot taż-żewġ gruppi jkunu 5 u 10 rispettivament, sakemm ikun hemm 16, 17 jew 18-il gvernatur mill-pajjiżi taż-żona tal-euro. Biex jiġi

[5] Deċiżjoni 2003/223/KE tal-Kunsill, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, tal-21 ta' Marzu 2003 dwar emenda għall-Artikolu 10.2 tal-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU L 83, 1.4.2003, p. 66).

Tabella 1 **Is-sistema ta' rotazzjoni ta' żewġ gruppi (l-ewwel stadju) – frekwenzi tal-votazzjoni tal-gvernaturi f'kull grupp**

		Għadd ta' gvernaturi fil-Kunsill Governattiv						
		16	**17**	**18**	**19**	**20**	**21**	**22 u iżjed**
L-ewwel grupp	Għadd ta' jeddijiet tal-vot/ Għadd ta' gvernaturi	5/5	5/5	5/5	4/5	4/5	4/5	*It-Tieni stadju: sistema ta' rotazzjoni bi tliet gruppi (ara t-Tabella 2)*
	Frekwenza tal-votazzjoni	*100%*	*100%*	*100%*	*80%*	*80%*	*80%*	
It-tieni grupp	Għadd ta' jeddijiet tal-vot/ Għadd ta' gvernaturi	10/11	10/12	10/13	11/14	11/15	11/16	
	Frekwenza tal-votazzjoni	*91%*	*83%*	*77%*	*79%*	*73%*	*69%*	
∑ jeddijiet tal-vot		**15**	**15**	**15**	**15**	**15**	**15**	**15**

Tabella 2 **Is-sistema ta' rotazzjoni ta' tliet gruppi (it-tieni stadju) – frekwenzi tal-votazzjoni tal-gvernaturi f'kull grupp**

		Għadd ta' gvernaturi fil-Kunsill Governattiv						
		16-21	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**
L-ewwel grupp	Għadd ta' jeddijiet tal-vot/ Għadd ta' gvernaturi	*L-ewwel stadju: sistema ta' rotazzjoni b'żewġ gruppi (ara t-Tabella 1)*	4/5	4/5	4/5	4/5	4/5	4/5
	Frekwenza tal-votazzjoni		*80%*	*80%*	*80%*	*80%*	*80%*	*80%*
It-tieni grupp	Għadd ta' jeddijiet tal-vot/ Għadd ta' gvernaturi		8/11	8/12	8/12	8/13	8/13	8/14
	Frekwenza tal-votazzjoni		*73%*	*67%*	*67%*	*62%*	*62%*	*57%*
It-tielet grupp	Għadd ta' jeddijiet tal-vot/ Għadd ta' gvernaturi		3/6	3/6	3/7	3/7	3/8	3/8
	Frekwenza tal-votazzjoni		*50%*	*50%*	*43%*	*43%*	*38%*	*38%*
∑ jeddijiet tal-vot		**15**	**15**	**15**	**15**	**15**	**15**	**15**

evitat dan l-aġġustament temporanju, il-Kunsill Governattiv, b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha tiegħu – kemm dawk bil-jeddijiet tal-vot kif ukoll dawk mingħajrhom – jista' jiddeċiedi li jiddifferixxi l-bidu tas-sistema tar-rotazzjoni sakemm l-għadd ta' gvernaturi jaqbeż it-18.

Meta jkun hemm mill-inqas 22 pajjiż membru taż-żona tal-euro, is-sistema tar-rotazzjoni tkun ibbażata fuq tliet gruppi. L-ewwel grupp ikun magħmul minn ħames gvernaturi mill-pajjiżi taż-żona tal-euro li jokkupaw l-ogħla pożizzjonijiet fil-klassifika tal-pajjiżi u jkollu b'kollox erba' jeddijiet tal-vot. It-tieni grupp ikun magħmul minn nofs il-gvernaturi kollha tal-BĊN u jkollu b'kollox tmien jeddijiet tal-vot. It-tielet grupp ikun magħmul mill-gvernaturi l-oħra u jkollu b'kollox tliet jeddijiet tal-vot.

Id-daqs tal-gruppi u l-frekwenzi tal-votazzjoni tal-gvernaturi tal-BĊN jiġu aġġustati tul iż-żmien biex jakkomodaw kwalunkwe sekwenza tat-tkabbir taż-żona tal-euro sa 27 pajjiż membru. F'fażi xierqa, il-Kunsill Governattiv, b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha tiegħu, jiddeċiedi dwar id-dispożizzjonijiet implimentattivi eżatti.

Votazzjoni dwar kwistjonijiet finanzjarji

Għal deċiżjonijiet dwar xi kwistjonijiet finanzjarji stabbiliti fl-Istatut tas-SEBĊ, il-voti fil-Kunsill Governattiv jiġu ppeżati skond l-ishma tal-BĊN fil-kapital sottoskritt tal-BĊE. Skond l-Artikolu 46.3 tal-Istatut, it-terminu "kapital sottoskritt tal-BĊE" għandu jinqara bħala l-kapital tal-BĊE sottoskritt mill-BĊN taż-żona tal-euro, jiġiferi minbarra l-ishma sottoskritti mill-BĊN barra ż-żona tal-euro. Il-voti tal-membri tal-Bord Esekuttiv għandhom piż ta' żero. Kif diġà ssemma hawn fuq, fil-każ ta' votazzjoni ppeżata, il-gvernaturi li ma jistgħux jieħdu sehem jistgħu jaħtru persuna oħra biex tivvota f'isimhom.

Skond l-Artikolu 10.3 tal-Istatut, kwistjonijiet finanzjarji li jeħtieġu votazzjoni ppeżata huma: il-ħlas u ż-żidiet fil-kapital tal-BĊE (Artikolu 28), ir-reviżjonijiet tal-iskema tal-BĊE għas-sottoskrizzjoni tal-kapital (Artikolu 29), it-trasferimenti tal-assi tar-riżervi barranin lill-BĊE (Artikolu 30), l-allokazzjoni tad-dħul monetarju tal-BĊN (Artikoli 32 u 51) u l-allokazzjoni tal-qligħ u t-telf netti tal-BĊE (Artikolu 33).

Bħala regola ġenerali, il-Kunsill Governattiv jiddeċiedi b'maġġoranza sempliċi tal-voti ppeżati, jiġifieri tiġi adottata deċiżjoni jekk il-voti favur jirrappreżentaw iżjed minn 50% tal-kapital sottoskritt tal-BĊE. Għal xi deċiżjonijiet (bħal żidiet fil-kapital tal-BĊE skond l-Artikolu 28.3 tal-Istatut u d-derogi mir-regoli għall-allokazzjoni tad-dħul monetarju skond l-Artikolu 32.3 tal-Istatut), hi meħtieġa maġġoranza kwalifikata ta' żewġ terzi u mill-inqas nofs l-azzjonisti.

Id-Data u l-post tal-laqgħat u l-konfidenzjalità tad-diskussjonijiet

Bħala regola ġenerali, il-Kunsill Governattiv jiltaqa' darbtejn fix-xahar. Iwettaq valutazzjoni fil-fond tal-iżviluppi monetarji u ekonomiċi u jieħu deċiżjonijiet relatati, speċifikament fl-ewwel laqgħa tiegħu tax-xahar. Wara l-ewwel laqgħa tax-xahar, normalment ikun hemm konferenza stampa li fiha l-President u l-Viċi-president jirrapportaw dwar ir-riżultati tad-dibattiti. It-tieni laqgħa normalment

Dijagramma 1 Is-sistema ta' rotazzjoni ta' tliet gruppi għall-Kunsill Governattiv tal-BĊE (xenarju għal żona tal-euro b'27 Stat Membru)

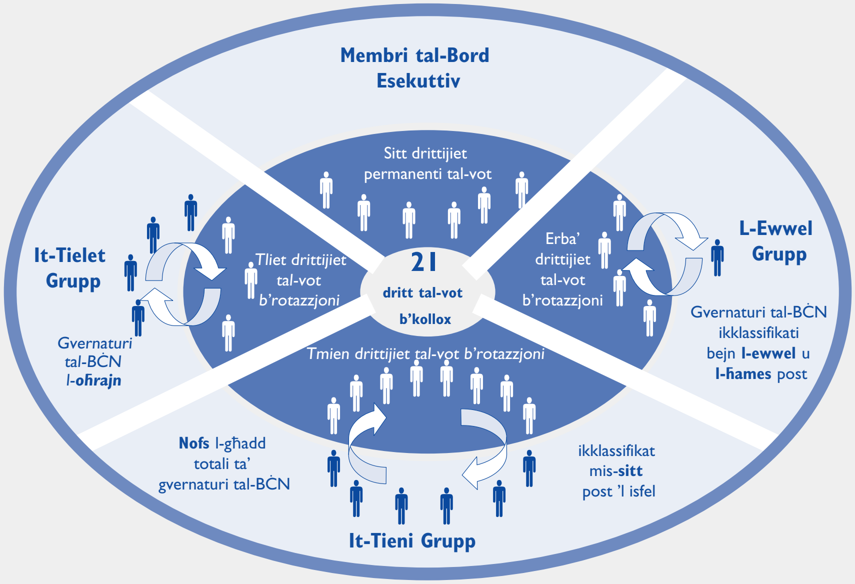

tikkonċentra fuq kwistjonijiet relatati ma' dmirijiet u responsabbiltajiet oħra tal-BĊE u tal-Eurosistema.

Il-laqgħat tal-Kunsill Governattiv normalment isiru fil-kwartieri tal-BĊE fi Frankfurt. Madankollu, mis-sena 2000, qed isiru żewġ laqgħat fis-sena barra

Kaxxa 8 Membri tal-Kunsill Governattiv (bejn l-1 ta' Ġunju 1998 u l-1 ta' Lulju 2004)

President tal-BĊE	
Willem F. Duisenberg	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Ottubru 2003
Jean-Claude Trichet	mill-1 ta' Novembru 2003
Viċi-President tal-BĊE	
Christian Noyer	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Mejju 2002
Lucas D. Papademos	mill-1 ta' Ġunju 2002
Membri oħra tal-Bord Esekuttiv	
Sirkka Hämäläinen	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Mejju 2003
Eugenio Domingo Solans	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Mejju 2004
Tommaso Padoa-Schioppa	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Mejju 2005
Otmar Issing	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Mejju 2006
Gertrude Tumpel-Gugerell	mill-1 ta' Ġunju 2003
José Manuel González-Páramo	mill-1 ta' Ġunju 2004
Lorenzo Bini Smaghi	mill-1 ta' Ġunju 2005
Jürgen Stark	mill-1 ta' Ġunju 2006

Kaxxa 8 Membri tal-Kunsill Governattiv (bejn l-1 ta' Ġunju 1998 u l-1 ta' Lulju 2004) (tkompli)

Gvernaturi tal-BĊN taż-żona tal-euro	
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	
Alfons Verplaetse	mill-1 ta' Ġunju 1998 sat-28 ta' Frar 1999
Guy Quaden	mill-1 ta' Marzu 1999
Deutsche Bundesbank	
Hans Tietmeyer	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Awwissu 1999
Ernst Welteke	mill-1 ta' Settembru 1999 sas-16 ta' April 2004
Axel Weber	mit-30 ta' April 2004
(Ad interim, Jürgen Stark, Viċi-President)	
Bank of Greece	
Lucas D. Papademos	mill-1 ta' Jannar 2001 sal-31 ta' Mejju 2002
Nicholas C. Garganas	mill-1 ta' Ġunju 2002
Banco de España	
Luis Ángel Rojo	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-11 ta' Lulju 2000
Jaime Caruana	mit-12 ta' Lulju 2000
Banque de France	
Jean-Claude Trichet	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Ottubru 2003
Christian Noyer	mill-1 ta' Novembru 2003
Central Bank & Financial Services Authority of Ireland	
Maurice O'Connell	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-10 ta' Marzu 2002
John Hurley	mill-11 ta' Marzu 2002
Banca d'Italia	
Antonio Fazio	mill-1 ta' Ġunju 1998 sad-19 ta' Diċembru 2005
Mario Draghi	mis-16 ta' Jannar 2006
(Ad interim, Vincenzo Desario, Aġent Gvernatur)	
Banque centrale du Luxembourg	
Yves Mersch	mill-1 ta' Ġunju 1998
De Nederlandsche Bank	
Nout Wellink	mill-1 ta' Ġunju 1998
Oesterreichische Nationalbank	
Klaus Liebscher	mill-1 ta' Ġunju 1998
Banco de Portugal	
António José Fernandes de Sousa	mill-1 ta' Ġunju 1998 sat-22 ta' Frar 2000
Vítor Constâncio	mit-23 ta' Frar 2000
Suomen Pankki – Finlands Bank	
Matti Vanhala	mill-1 ta' Ġunju 1998 sal-15 ta' Marzu 2004
Erkki Liikanen	mit-12 ta' Lulju 2004
(Ad interim, Matti Louekoski, Deputat Gvernatur)	

Frankfurt, f'pajjiżi membri taż-żona tal-euro u ospitati mill-bank ċentrali rispettiv. Kultant, il-laqgħat isiru permezz ta' telekonferenza. Barra dan, id-deċiżjonijiet jistgħu jittieħdu permezz ta' proċedura bil-miktub.

Skond l-Artikolu 10.4 tal-Istatut, id-diskussjonijiet tal-laqgħat huma konfidenzjali. Waqt li din id-dispożizzjoni ma tippermettix lill-BĊE joħroġ il-minuti tal-laqgħat, ma twaqqfux milli jinforma lill-pubbliku bl-aspetti rilevanti kollha tad-dibattiti fil-Kunsill Governattiv (ara t-Taqsima 4.2.3).

Bord Esekuttiv

Il-Bord Esekuttiv hu l-korp operattiv li jieħu d-deċiżjonijiet tal-BĊE. Hu responsabbli għad-deċiżjonijiet kollha li għandhom jittieħdu ta' kuljum. Minħabba n-natura tal-politika monetarja, il-BĊE jeħtieġlu jirreaġixxi u jadatta ruħu għall-kondizzjonijiet fis-swieq monetarji u tal-kapital li jinbidlu malajr, biex jindirizza każijiet speċifiċi u kwistjonijiet urġenti. Din il-funzjoni tista' titwettaq biss minn korp li l-membri tiegħu jkunu involuti b'mod permanenti u esklussiv fl-implimentazzjoni tal-politika tal-BĊE.

Kompożizzjoni

Il-Bord Esekuttiv għandu sitt membri – il-President, il-Viċi-President u erba' membri oħra – li huma lkoll persuni rikonoxxuti u ta' esperjenza professjonali fi kwistjonijiet monetarji u bankarji. Il-ħatriet isiru bi qbil komuni bejn il-gvernijiet tal-pajjiżi taż-żona tal-euro fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, fuq rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-UE, wara li dan ikun ikkonsulta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill Governattiv tal-BĊE. Qabel it-twaqqif tal-BĊE, il-Kunsill tal-IME ġie kkonsultat f'Mejju 1998 dwar is-sitt persuni nominati għall-ewwel Bord Esekuttiv tal-BĊE.

Il-membri tal-Bord Esekuttiv jinħatru abbażi *full time*. It-termini u l-kondizzjonijiet tal-impjieg tagħhom (jiġifieri s-salarji, il-pensjonijiet u benefiċċji oħra tas-sigurtà soċjali) huma s-soġġetti ta' kuntratti mal-BĊE u huma stabbiliti mill-Kunsill Governattiv (mingħajr il-voti tal-membri tal-Bord Esekuttiv). F'dawn il-kwistjonijiet, il-Kunsill Governattiv jaġixxi fuq proposti ta' Kumitat magħmul minn tliet membri maħtura mill-Kunsill Governattiv u tliet membri maħtura mill-Kunsill. It-tliet membri maħtura mill-Kunsill Governattiv huma jew kienu gvernaturi ta' BĊN, waqt li dawk tal-Kunsill tal-UE jintgħażlu fost il-membri tal-Kunsill tal-ECOFIN.

Responsabbiltajiet

Ir-responsabbiltajiet ewlenin tal-Bord Esekuttiv huma:

- li jħejji l-laqgħat tal-Kunsill Governattiv;
- li jimplimenta l-politika monetarja taż-żona tal-euro skond il-linji gwida u d-deċiżjonijiet stabbiliti mill-Kunsill Governattiv u, b'hekk, jagħti l-istruzzjonijiet meħtieġa lill-BĊN;
- li jamministra l-ħidma ta' kuljum tal-BĊE;

- li jeżerċita ċerti setgħat delegati lilu mill-Kunsill Governattiv, inklużi ċerti setgħat ta' natura regolatorja.

It-tħejjija tal-laqgħat tal-Kunsill Governattiv tinvolvi t-tfassil tal-aġendi tal-laqgħat, it-tħejjija tad-dokumenti meħtieġa għad-dibattitu tal-Kunsill Governattiv u l-preżentazzjoni ta' proposti għad-deċiżjonijiet li għandhom jittieħdu. B'hekk, fil-prattika, għalkemm mhux formalment, il-Bord Esekuttiv għandu l-jedd li jieħu l-inizjattiva għal deċiżjonijiet meħuda mill-Kunsill Governattiv.

L-implimentazzjoni tal-politika monetarja hi kompetenza esklussiva mogħtija lill-Bord Esekuttiv bit-Trattat KE; għalhekk il-Kunsill Governattiv ma jistax iwettaq din il-funzjoni. Ir-responsabbiltà għall-implimentazzjoni tal-politika monetarja hi sostanzjata fis-setgħa li għandu l-Bord Esekuttiv biex jadotta l-istruzzjonijiet tal-BĊE indirizzati lill-BĊN taż-żona tal-euro; l-għoti ta' din il-funzjoni lill-Bord tiżgura l-kapaċità tal-BĊE li jirreaġġixxi u li jadatta ruħu għall-kondizzjonijiet li jinbidlu malajr fis-swieq monetarji u kapitali, u li jindirizza każijiet speċifiċi u urġenti.

B'delega mill-Kunsill Governattiv, il-Bord Esekuttiv jadotta u jippubblika r-rapporti ta' kull xahar (Artikolu 15.1 tal-Istatut tas-SEBĊ), ir-rapporti finanzjarji konsolidati ta' kull ġimgħa (Artikolu 15.2) u l-karti tal-bilanċ konsolidati (Artikolu 26. 3) fost ir-rapporti tal-BĊE preskritti b'mod statutorju[6]. Jieħu f'idejh ukoll setgħat delegati lilu fir-rigward tal-amministrazzjoni tal-investimenti tal-BĊE f'riżervi barranin. Fl-aħħarnett, il-Bord Esekuttiv hu responsabbli wkoll biex jimponi sanzjonijiet fuq partijiet terzi meta jonqsu milli jikkonformaw mar-regolamenti tal-BĊE (ara t-Taqsima 2. 5. 3).

F'termini tal-amministrazzjoni tal-ħidma kurrenti tal-BĊE, il-Bord Esekuttiv hu responsabbli wkoll għall-organizzazzjoni tal-istruttura interna tal-BĊE u għall-istabbiliment tar-regoli għall-għażla, il-ħatra u l-promozzjoni tal-istaff tal-BĊE (ara t-Taqsima 6. 2).

Proċeduri

Bħall-Kunsill Governattiv, il-Bord Esekuttiv jaġixxi bħala korp kolleġġjali. L-Artikolu 11.5 tal-Istatut tas-SEBĊ jiddikjara li *"kull membru tal-Bord Esekuttiv preżenti personalment għandu jkollu d-dritt tal-vot u, għal dan il-għan, għandu vot wieħed"*. Il-prinċipju tar-responsabbiltà kolleġġjali jfisser li d-deċiżjonijiet huma soġġetti għal dibattitu kollettiv u li għalihom il-membri kollha għandhom responsabbiltà kollettiva.

Bħalissa, il-Bord Esekuttiv jiltaqa' mill-inqas darba fil-ġimgħa. Normalment jaġixxi b'maġġoranza sempliċi tal-voti mitfugħa mill-membri li jkunu preżenti personalment. Jekk il-voti favur u kontra jkunu ndaqs, il-President għandu l-vot deċiżiv.

[6] Ir-Rapporti Annwali jiġu adottati mill-Kunsill Governattiv u r-Rapporti tal-Konverġenza jiġu adottati mill-Kunsill Ġenerali.

Responsabbiltajiet speċifiċi tal-President tal-BĊE

Bħala membru tal-Bord Esekuttiv, il-President tal-BĊE hu l-ewwel fost persuni ugwali (primo inter pares) u hu marbut bid-deċiżjonijiet tal-Bord Esekuttiv. Madankollu, l-Istatut tas-SEBĊ jagħti rwol prominenti lill-President billi jirriżerva ċerti funzjonijiet importanti esklussivament għalih (jew, fin-nuqqas tiegħu, il-Viċi-President): il-presidenza tat-tliet korpi deċiżjonali tal-BĊE, il-vot deċiżiv fil-Kunsill Governattiv u fil-Bord Esekuttiv, ir-rappreżentanza esterna tal-BĊE (per eżempju fuq livell internazzjonali), il-preżentazzjoni tar-Rapport Annwali tal-BĊE lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill tal-UE u l-possibbiltà li jattendi laqgħat tal-Kunsill tal-ECOFIN u tal-Eurogroup. Skond ir-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE, id-deċiżjonijiet dwar responsabbiltajiet individwali tal-membri tal-Bord Esekuttiv fir-rigward tal-ħidma ta' kuljum tal-BĊE ma jistgħux jittieħdu kontra l-vot tal-President.

Kunsill Ġenerali

Il-Kunsill Ġenerali jiżgura rabta istituzzjonali bejn l-Eurosistema u l-BĊN tal-Istati Membri barra ż-żona tal-euro. L-eżistenza, il-kompożizzjoni u r-responsabbiltajiet tiegħu huma konsegwenza tal-livelli differenti ta' integrazzjoni fl-UEM (ara t-Taqsima 1.2.2). Bħala tali, il-Kunsill Ġenerali jiġi xolt meta l-Istati Membri kollha tal-UE jkunu adottaw l-euro bħala l-munita tagħhom.

L-istatus tal-Kunsill Ġenerali bħala korp deċiżjonali tas-SEBĊ jisħaq fuq l-importanza li l-awturi tat-Trattat taw liż-żamma tar-rabtiet u tal-kooperazzjoni mal-BĊN tal-Istati Membri tal-UE li għadhom m'adottawx l-euro.

Kompożizzjoni

Il-Kunsill Ġenerali hu magħmul mill-President u mill-Viċi-President tal-BĊE u l-gvernaturi tal-BĊN tal-UE kollha; għalhekk, bħalissa għandu 27 membru. L-erba' membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv jistgħu jattendu l-laqgħat iżda m'għandhomx il-jedd tal-vot. Il-gvernaturi tal-banek ċentrali tal-pajjiżi aderenti (bħalissa l-Bulgarija u r-Rumanija) jattendu bħala osservaturi. Bħal fil-Kunsill Governattiv, il-President tal-Kunsill tal-UE u membru tal-Kummissjoni Ewropea jistgħu jieħdu sehem ukoll fil-laqgħat tal-Kunsill Ġenerali, iżda lanqas huma m'għandhom il-jedd tal-vot.

Responsabbiltajiet

Il-Kunsill Ġenerali jwettaq id-dmirijiet li wiret mill-IME li, minħabba l-fatt li mhux l-Istati Membri kollha adottaw l-euro, għad iridu jitwettqu mill-BĊE fit-Tielet Stadju tal-UEM. Għalhekk, hu responsabbli l-ewwelnett għall-għoti ta' pariri dwar it-tħejjijiet meħtieġa għas-sħubija fl-Eurosistema. F'dan il-kuntest, il-Kunsill Ġenerali jadotta wkoll ir-rapporti tal-konverġenza li huma meħtieġa bit-Trattat (ara t-t-Taqsima 1.2.2).

Il-Kunsill Ġenerali jissorvelja wkoll it-tħaddim tal-ERM II (ara t-Taqsima 3.2.1). F'dan il-kuntest, jivvaluta s-sostenibbiltà tar-rati tal-kambju bilaterali bejn kull munita parteċipanti barra ż-żona tal-euro u l-euro, u jservi bħala forum għall-koordinament tal-politika monetarja u tar-rati tal-kambju, u għall-amministrazzjoni tal-mekkaniżmu ta' intervent u ta' finanzjament tal-ERM II.

Barra dan, il-Kunsill Ġenerali:

- jissorvelja jekk il-BĊN tal-UE u l-BĊE jkunux qed jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 101 (faċilitajiet ta' self kurrenti u kreditu) u 102 (projbizzjoni ta' aċċess privileġġat għall-istituzzjonijiet finanzjarji) tat-Trattat KE (ara t-Taqsima 2.5.5);

- jikkontribwixxi għal attivitajiet bħall-funzjonijiet konsultattivi tal-BĊE u l-ġbir ta' tagħrif statistiku (ara t-Taqsimiet 2.5.4 u 3.5);

- jiġi kkonsultat dwar bidliet fir-regoli tar-rapportar tal-kontabilità u finanzjarju, l-istabbiliment tal-iskema tal-BĊE għas-sottoskrizzjoni tal-kapital u l-kondizzjonijiet tal-impjieg tal-istaff tal-BĊE.

Il-President tal-BĊE hu meħtieġ jgħarraf lill-Kunsill Ġenerali bid-deċiżjonijiet meħuda mill-Kunsill Governattiv biex jiżgura li l-gvernaturi tal-BĊN barra ż-żona tal-euro jirċievu informazzjoni diretta dwar id-dibattiti tal-Kunsill Governattiv.

Proċeduri

Il-Kunsill Ġenerali adotta r-Regoli tal-Proċedura tiegħu stess u hu presedut mill-President tal-BĊE jew, fin-nuqqas tiegħu, mill-Viċi-President. Normalment jiltaqa' erba' darbiet fis-sena fi Frankfurt am Main; il-laqgħat jistgħu jsiru wkoll permezz ta' telekonferenza.

2.5.2 Implimentazzjoni konsistenti tad-deċiżjonijiet tal-politika

Biex jiżgura li l-politika tal-BĊE tiġi implimentata b'mod konsistenti u li s-sistema tibqa' integrali, il-BĊE joħroġ linji gwida u struzzjonijiet għat-twettiq deċentralizzat tal-operazzjonijiet tal-Eurosistema. Jilqa' għandu u jħeġġeġ ukoll il-kumitati tas-SEBĊ, li ġew stabbiliti bħala forum għal kooperazzjoni fi ħdan is-sistema. Il-BĊE hu wkoll il-"qalba" ta' bosta sistemi operattivi komuni li jiżguraw l-iskambju ta' informazzjoni minnufih bejn il-BĊE u l-BĊN li b'hekk jippermettu lill-BĊE jissorvelja l-operazzjonijiet deċentralizzati kollha u jiżgura l-konformità mal-linji gwida u l-istruzzjonijiet.

Atti legali fi ħdan l-Eurosistema

Fi ħdan l-Eurosistema hemm tliet atti legali, jiġifieri:

- Linji gwida tal-BĊE;
- Struzzjonijiet tal-BĊE;
- Deċiżjonijiet interni.

Il-linji gwida tal-BĊE u l-istruzzjonijiet tal-BĊE huma tipi speċjali ta' strumenti legali li jorbtu u li huma legalment infurzabbli. Jinħarġu biex jiġi żgurat li l-operazzjonijiet deċentralizzati jitwettqu b'mod konsistenti mill-BĊN, skond it-tqassim intern tal-kompetenzi.

Billi l-linji gwida u l-istruzzjonijiet tal-BĊE huma parti mil-liġi Komunitarja, għandhom prevalenza fuq leġiżlazzjoni nazzjonali pre-eżistenti u sussegwenti fi ħdan l-iskop tal-applikabilità tagħhom (il-prinċipju tas-supremazija)[7]. Hu l-Kunsill Governattiv li għandu jiżgura l-konformità mal-linji gwida u l-istruzzjonijiet tal-BĊE. Il-Bord Esekuttiv isostni lill-Kunsill Governattiv f'dan id-dmir b'rapporti regolari tal-konverġenza.

Il-BĊE jista' wkoll jadotta deċiżjonijiet interni dwar kwistjonijiet organizzattivi, amministrattivi jew finanzjarji tal-Eurosistema. Dawn id-deċiżjonijiet interni jorbtu legalment ukoll lill-membri kollha tal-Eurosistema.

Ir-rekwiżiti formali għall-adozzjoni tal-linji gwida, l-struzzjonijiet u d-deċiżjonijiet interni tal-BĊE la huma speċifikati fit-Trattat u lanqas fl-Istatut; huma stabbiliti fir-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE, u jsegwu l-prinċipji ġenerali tal-liġi Komunitarja.

Minħabba li dawn l-istrumenti għandhom effett legali fi ħdan l-Eurosistema biss, skond il-liġi Komunitarja ma hemm ebda obbligu li jiġu ppubblikati l-linji gwida, l-istruzzjonijiet u d-deċiżjonijiet interni tal-BĊE. Madankollu, għal raġunijiet ta' trasparenza, normlament il-BĊE jippubblika linji gwida u deċiżjonijiet interni li jkunu ta' interess għall-operaturi tas-suq u għall-pubbliku ġenerali. Il-ftit atti legali li ma jiġux ippubblikati x'aktarx ikunu dawk li jirreferu għal kwistjonijiet tekniċi u operattivi dettaljati, speċjalment fejn ikunu mistennija bidliet ta' sikwit minħabba raġunijiet operattivi.

Linji gwida tal-BĊE

Il-linji gwida tal-BĊE jistabbilixxu l-qafas ġenerali u r-regoli ewlenin għat-twettiq deċentralizzat tal-operazzjonijiet tal-Eurosistema u l-ġbir ta' statistika min-naħa tal-BĊN.

Billi l-linji gwida tal-BĊE huma interni għall-Eurosistema u huma indirizzati biss lill-BĊN taż-żona tal-euro, ma jaffettwawx – la direttament u lanqas individwalment – il-jeddijiet legali tal-kontropartijiet tal-BĊN. Biex isiru effettivi, jeħtieġ li d-dispożizzjonijiet tagħhom jiġu sostanzjati mill-BĊN fir-relazzjonijiet rispettivi mal-kontropartijiet tagħhom.

Minħabba d-differenzi fl-istrutturi tas-swieq finanzjarji u tas-sistemi legali tal-pajjiżi taż-żona tal-euro, il-linji gwida tal-BĊE ġew imfasslin biex jippermettu xi ftit tal-flessibbiltà għal din il-konvalidazzjoni, sakemm din tkun kompatibbli mar-rekwiżiti tal-politika monetarja unika fiż-żona tal-euro. Skond l-arranġamenti legali tal-BĊN individwali, dawn ir-relazzjonijiet huma regolati jew permezz ta' kuntratti magħmula bejn il-BĊN u l-kontropartijiet tagħhom, jew permezz ta' atti regolatorji indirizzati lill-kontropartijiet. Madankollu, għalkemm il-konvalidazzjoni tad-dispożizzjonijiet tista' tvarja minn pajjiż għall-ieħor, dan ma jaffettwax is-sustanza.

[7] Madankollu, s'issa ftit kien hemm każi ta' konflitt bejn linja gwida tal-BĊE u liġi nazzjonali; il-politika tal-BĊE dejjem kienet li jiżgura li l-linji gwida tiegħu jkunu kompatibbli mal-liġi nazzjonali.

Skond ir-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE, il-linji gwida jiġu adottati mill-Kunsill Governattiv u mbagħad jiġu notifikati lill-BĊN taż-żona tal-euro. Biex jiġu ffaċilitati emendi għal-linji gwida, il-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi li jiddelega s-setgħat tiegħu għall-adozzjoni ta' linji gwida lill-Bord Esekuttiv, sakemm jispeċifika l-limiti u l-iskop tal-kompetenzi delegati.

Struzzjonijiet tal-BĊE

L-istruzzjonijiet tal-BĊE jiġu adottati mill-Bord Esekuttiv. Huma mfassla biex jiżguraw l-implimentazzjoni tad-deċiżjonijiet u l-linji gwida tal-politika monetarja billi jagħtu struzzjonijiet speċifiċi u dettaljati lill-BĊN taż-żona tal-euro. Eżempju li jispikka hu dak tal-istruzzjonijiet li jingħataw mill-Bord Esekuttiv għat-twettiq ta' operazzjonijiet tas-suq miftuħ (ara t-Taqsima 3.1.3).

Deċiżjonijiet interni

Id-deċiżjonijiet interni jindirizzaw kwistjonijiet organizzattivi jew amministrattivi interni. Dawn id-deċiżjonijiet huma "atipiċi" minħabba li mhuma indirizzati lil ebda entità/persuna espliċita, iżda jorbtu legalment lill-membri tal-Eurosistema.

Eżempji ta' deċiżjonijiet bħal dawn (li kollha ġew ippubblikati fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea) huma d-deċiżjonijiet tal-BĊE dwar:

- l-aċċess pubbliku għad-dokumentazzjoni u l-arkivji tal-BĊE;
- l-ishma perċentwali tal-BĊN fl-iskema kapitali tal-BĊE;
- il-ħlas tal-kapital tal-BĊE;
- il-ħruġ tal-karti tal-flus tal-euro; u
- id-distribuzzjoni tad-dħul monetarju fost il-BĊN.

Kumitati tal-Eurosistema/SEBĊ u l-Konferenza tar-Riżorsi Umani

Il-kumitati tas-SEBĊ twaqqfu mill-Kunsill Governattiv, skond l-Artikolu 9 tar-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE, biex jgħinu fix-xogħol tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE. Il-kumitati tas-SEBĊ jipprovdu l-ħila fl-oqsma tal-kompetenza tagħhom u jiffaċilitaw il-proċess deċiżjonali u l-implimentazzjoni tad-deċiżjonijiet.

Il-kumitati tas-SEBĊ huma normalment ippresjeduti minn membri anzjani tal-istaff tal-BĊE u jirrapportaw lill-Kunsill Governattiv permezz tal-Bord Esekuttiv. Il-parteċipazzjoni fil-kumitati tas-SEBĊ hi normalment ristretta għal membri tal-istaff tal-banek ċentrali tal-Eurosistema. Madankollu, ir-rappreżentanti tal-BĊN mhux parteċipanti jieħdu sehem fil-laqgħat meta kumitat tas-SEBĊ ikun qed jittratta kwistjonijiet li jaqgħu fi ħdan il-qasam tal-kompetenza tal-Kunsill Ġenerali. Jekk ikun xieraq, jistgħu jiġu mistiedna wkoll rappreżentanti ta' korpi kompetenti oħra, bħalma huma l-awtoritajiet ta' sorveljanza nazzjonali fil-każ tal-Kumitat għas-Sorveljanza Bankarja, biex jattendu l-laqgħat tal-kumitati tas-SEBĊ.

Bħalissa hemm 12-il kumitat tas-SEBĊ. Minbarra l-Kumitat għas-Sorveljanza Bankarja (BSC), li l-funzjonijiet tiegħu se jiġu mfissra fit-Taqsima 3.7 fir-rigward tad-dmirijiet statutorji tas-SEBĊ fil-qasam tas-sorveljanza prudenzjali

tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja, dawn huma kif ġej:

- Il-**Kumitat għall-Kontabilità u d-Dħul Monetarju (AMICO)** jagħti pariri dwar il-kwistjonijiet kollha fi ħdan l-Eurosistema li għandhom x'jaqsmu mal-kontabilità, ir-rappurtar finanzjarju u l-allokazzjoni tad-dħul monetarju.

- Il-**Kumitat għall-Karti tal-Flus (BANCO)** iħeġġeġ il-kooperazzjoni fi ħdan l-Eurosistema fil-produzzjoni, il-ħruġ u l-maniġġ ta' wara l-ħruġ tal-karti tal-flus tal-euro.

- Il-**Kumitat għall-Komunikazzjoni Esterna (ECCO)** jgħin lill-BĊE fil-politika tal-komunikazzjoni tiegħu, b'mod partikolari fuq kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu ma' pubblikazzjonijiet multilingwi.

- Il-**Kumitat għat-Teknoloġija tal-Informatika (ITC)** jgħin fl-iżvilupp, l-implimentazzjoni u l-manutenzjoni tan-networks tat-TI u l-infrastruttura tal-komunikazzjoni li jsostnu s-sistemi operazzjonali konġunti.

- Il-**Kumitat tal-Awdituri Interni (IAC)** jiżviluppa standards komuni għall-verifika tal-operazzjonijiet tal-Eurosistema u jivverifika proġetti konġunti u sistemi operattivi fil-livell tal-Eurosistema/SEBĊ.

- Il-**Kumitat għar-Relazzjonijiet Internazzjonali (IRC)** jgħin lill-BĊE fit-twettiq tad-dmirijiet statutorji tiegħu dwar il-kooperazzjoni internazzjonali u jaġixxi bħala forum għall-iskambju ta' fehmiet dwar kwistjonijiet ta' interess komuni f'dan il-qasam.

- Il-**Kumitat Legali (LEGCO)** jagħti pariri dwar il-kwistjonijiet legali kollha relatati mad-dmirijiet statutorji tal-BĊE.

- Il-**Kumitat għall-Operazzjonijiet tas-Suq (MOC)** jgħin lill-Eurosistema fit-twettiq tal-operazzjonijiet tal-politika monetarja u t-transazzjonijiet tal-kambju barrani, u fl-amministrazzjoni tar-riżervi barranin tal-BĊE u fit-tħaddim tal-ERM II.

- Il-**Kumitat għall-Politika Monetarja (MPC)** jagħti pariri prinċipalment dwar kwistjonijiet strateġiċi u fuq żmien itwal, li għandhom x'jaqsmu mat-tfassil tal-politika monetarja u dik tar-rati tal-kambju, u hu responsabbli għat-tbassir tal-istaff tal-Eurosistema dwar l-iżviluppi makroekonomiċi fiż-żona tal-euro (ara t-Taqsima 3.1.2).

- Il-**Kumitat għas-Sistemi tal-Pagament u s-Saldi (PSSC)** jagħti pariri dwar it-tħaddim u l-manutenzjoni tat-TARGET, il-politika ġenerali dwar is-sistemi tal-pagament u kwistjonijiet ta' sorveljanza, u kwistjonijiet ta' interess għall-bank ċentrali fil-qasam tal-ikklerjar u s-saldi.

- Il-**Kumitat għall-Istatistika (STC)** jagħti pariri dwar it-tfassil u l-kompilazzjoni tat-tagħrif statistiku miġbur mill-BĊE u l-BĊN.

Biex ikompli jħeġġeġ il-kooperazzjoni u l-ħidma għalenija fost il-banek ċentrali tal-Eurosistema/SEBĊ fil-qasam tal-maniġġ tar-riżorsi umani, il-Kunsill Governattiv stabbilixxa Konferenza għar-Riżorsi Umani (HRC), u b'hekk ifformalizza l-kooperazzjoni li kienet ilha teżisti bejn il-kapijiet tal-istaff tal-banek ċentrali tal-UE. Bla ħsara għall-kompetenza esklussiva tal-BĊN u tal-BĊE fil-qasam tar-riżorsi umani, l-HRC isservi bħala forum għall-iskambju tal-esperjenza, il-ħila teknika u l-informazzjoni dwar il-politika u l-prassi rilevanti tar-riżorsi umani, u tikkontribwixxi, fost affarijiet oħra, biex jiġu identifikati opportunitajiet għal attivitajiet komuni ta' taħriġ u miżuri li jħeġġu l-iskambju tal-istaff.

Sistemi operattivi komuni

Il-BĊE u l-BĊN stabbilew għadd ta' sistemi operattivi komuni biex jiffaċilitaw it-twettiq ta' operazzjonijiet deċentralizzati. Dawn is-sistemi jipprovdu "s-sostenn loġistiku" għall-integrità funzjonali tal-Eurosistema.

Dawn is-sistemi operattivi komuni jinkludu sistemi, applikazzjonijiet u proċeduri tal-informatika. Dawn jiġu organizzati skond metodu "minn u għaċ-ċentru"; iċ-ċentru jinsab fil-BĊE. Is-sidien tas-sistema huma l-kumitati kompetenti tas-SEBĊ, waqt li s-sistemi huma amministrati mill-qasam tal-ħidma kompetenti tal-BĊE.

L-operazzjonijiet tal-Eurosistema jużaw is-sistemi operattivi komuni li ġejjin:

- Sistemi għal operazzjonijiet ta' sejħiet għall-offerti u interventi bilaterali tas-suq, li jiżguraw it-trasmissjoni żgura u mgħaġġla tal-istruzzjonijiet għat-twettiq tal-operazzjonijiet tal-politika monetarja deċentralizzata.

- Is-sistema għall-iskambju ta' dejta mhux statistika, li sservi bħala l-mezz ta' komunikazzjoni għad-dejta tal-karti tal-bilanċ ta' kuljum tal-BĊN u tal-BĊE, irrapportati lill-funzjoni tal-amministrazzjoni tal-likwidità tal-BĊE u użati għall-analiżi ta' kuljum tas-suq monetarju.

- Is-sistema tal-*front office* komuni, użata għar-reġistrazzjoni u l-ipproċessar ta' transazzjonijiet imwettqa mill-BĊN bl-assi tar-riżervi barranin tal-BĊE, u mill-BĊE bil-fondi tiegħu stess, u għall-monitoraġġ tal-pożizzjonijiet, limiti, riskju u rendiment.

- Is-Sistema tal-Informazzjoni dwar il-Muniti, li tissorvelja l-ħażniet tal-karti tal-flus tal-BĊN biex tidentifika nuqqasijiet potenzjali u ħażniet żejda tal-karti tal-flus tal-euro fil-postijiet diversi ta' aċċess tal-Eurosistema. Din is-sistema tagħmilha possibbli li jiġu kkoreġuti żbilanċi billi ħażniet żejda jiġu ttrasportati minn pajjiż biex jagħmlu tajjeb għal nuqqasijiet potenzjali f'pajjiż ieħor.

Sistemi operattivi komuni oħra jinkludu l-BĊN tal-Istati Membri barra ż-żona tal-euro:

- Is-sistema TARGET (ara t-Taqsima 3.3).

- CebaMail, li hi sistema ta' posta elettronika magħluqa għall-iskambju, f'ambjent ta' sigurtà, ta' informazzjoni fost il-BĊN tal-UE.

- Is-Sistema tat-Telekonferenzi, li hi sistema magħluqa u żgura li biha jsiru telekonferenzi fost il-membri tas-SEBĊ fil-livell ta' gvernaturi u esperti.

- Is-Sistema ta' Sorveljanza tal-Falsifikazzjoni, li tippermetti li tiġi skambjata, mal-partijiet kollha awtorizzati, f'ambjent ta' sigurtà, informazzjoni ċentralizzata dwar id-dettalji ta' karti tal-flus tal-euro foloz fl-UE.

- Is-Sistema għall-Iskambju ta' Dejta Statistika, li tiżgura t-trasmissjoni żgura u mgħaġġla ta' dejta statistika f'format komuni fi ħdan is-SEBĊ.

- Id-Dejtabejż Statistika u Monetarja tal-IFM, li hi r-reġistru ċentralizzat tal-istituzzjonijiet finanzjarji monetarji li jiffurmaw il-popolazzjoni li tirrapporta dwar l-istatistika monetarja u bankarja. Fosthom hemm l-istituzzjonijiet ta' kreditu, li huma soġġetti għal rekwiżiti ta' riżervi minimi. Id-dejtabejż telenka wkoll l-assi li huma eliġibbli bħala garanzija fl-operazzjonijiet tal-politika monetarja u tal-kreditu tal-Eurosistema li jsiru fl-istess jum.

Rapportar fi ħdan l-Eurosistema

Minħabba l-livell għoli ta' deċentralizzazzjoni operattiva, hu meħtieġ rapportar estensiv fi ħdan l-Eurosistema biex il-korpi deċiżjonali tal-BĊE jingħataw l-informazzjoni u d-dejta kollha meħtieġa għall-implimentazzjoni ċentralizzata tal-politika tal-BĊE u b'hekk tinżamm l-integrità funzjonali tal-Eurosistema.

L-operazzjonijiet tal-Eurosistema huma riflessi kważi esklussivament fil-karti tal-bilanċ tal-BĊN u jagħtu lok għal bilanċi kbar fi ħdan l-Eurosistema. Dawn jinħolqu primarjament minn transazzjonijiet transkonfini permezz tas-sistema TARGET (ara t-Taqsima 3.3.1) li jagħtu lok għal krediti u obbligazzjonijiet bilaterali bejn il-BĊN fil-kontijiet lokali tagħhom, iżda huma dovuti wkoll għall-arranġamenti għall-allokazzjoni perijodika tal-karti tal-flus tal-euro fiċ-ċirkolazzjoni fost il-banek ċentrali tal-Eurosistema (ara t-Taqsima 3.4). Madankollu, f'żona b'munita unika, ir-riżultati aggregati u konsolidati biss ta' dawn l-operazzjonijiet huma sinifikanti għal għanijiet analitiċi u operattivi. F'dan il-kuntest, hu importanti li jitqiesu l-operazzjonijiet li jitwettqu mill-BĊN u li jiġu rrapportati skond metodu armonizzat, u li l-bilanċi fi ħdan l-Eurosistema jiġu kkonsolidati kif xieraq.

Il-Kunsill Governattiv adotta regoli abbażi tal-Artikolu 26.4. tal-Istatut għar-rapportar finanzjarju u tal-kontabilità fl-Eurosistema[8]. Skond dawn ir-regoli, il-kontijiet tal-BĊE u tal-BĊN jitħejjew abbażi ta' spiża storika, u jiġu modifikati biex jinkludu valutazzjoni tas-suq tat-titoli negozjabbli, id-deheb u l-assi l-oħra kollha fil-karta tal-bilanċ u barra l-karta tal-bilanċ, u l-obbligazzjonijiet denominati f'munita barranija.

[8] Linja Gwida BĊE/2002/10 tal-5 ta' Diċembru 2002 dwar il-qafas legali għar-rapportar finanzjarju u tal-kontabilità fis-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (ĠU L 58, 3.3.2003, p. 1).

Minħabba l-espożizzjoni kbira li l-Eurosistema għandha f'investimenti fil-kambju barrani, tingħata attenzjoni partikolari lill-kwistjoni tal-prudenza. Jiġi applikat orjentament prudenzjali b'mod partikolari għat-trattamenti differenti ta' qligħ u telf mhux realizzati għall-għanijiet tar-rikonoxximent tad-dħul. B'hekk, il-qligħ finanzjarju realizzat u t-telf finanzjarju kollu (realizzat u mhux realizzat) jiġu reġistrati fil-kont tal-qligħ u t-telf; il-qligħ finanzjarju mhux realizzat jiġi kkreditat f'kont ta' rivalutazzjoni. Il-krediti u l-obbligazzjonijiet reċiproċi tal-banek ċentrali tal-Eurosistema jitpattew reċiprokament b'tali mod li r-rapporti finanzjarji konsolidati jirriflettu biss il-pożizzjoni tal-Eurosistema fir-rigward ta' partijiet terzi.

Il-BĊN jibagħtu dejta tal-karti tal-bilanċ kuljum lill-BĊE. Il-BĊE juża dawn ir-rapporti, b'mod partikolari, għall-analiżi ta' kuljum tas-suq monetarju, li hi meħtieġa għat-tmexxija tal-politika monetarja tiegħu. Huma wkoll il-bażi tar-rapport finanzjarju konsolidat ta' kull ġimgħa tal-Eurosistema, u tal-karta tal-bilanċ annwali konsolidata.

L-istruttura operattiva u deċentralizzata tal-Eurosistema teħtieġ ukoll ammont kbir ta' rapportar mhux finanzjarju. Eżempju ċar hu dak ta' rapporti li jippermettu lill-BĊE jikkontrolla l-konformità tal-BĊN mal-linji gwida u l-istruzzjonijiet tiegħu. Eżempju ieħor hu dak tar-rapporti regolari tal-BĊN dwar il-flussi tal-karti tal-flus fi ħdan iż-żona tal-euro, li l-għan tagħhom hu li jidentifikaw in-nuqqas u l-ħażniet żejda potenzjali tal-karti tal-flus tal-euro fil-postijiet ta' aċċess tal-Eurosistema.

2.5.3 Is-setgħat regolatorji tal-BĊE

Fit-twettiq tad-dmirijiet assenjati lill-Eurosistema, il-BĊE jista' jadotta wkoll atti legali li jkollhom effett dirett fuq partijiet terzi minbarra l-BĊN tal-Eurosistema (Artikolu 110(1) tat-Trattat KE u l-Artikolu 34.1 tal-Istatut tas-SEBĊ). Dawn l-istrumenti huma **Regolamenti tal-BĊE** u **Deċiżjonijiet tal-BĊE**.

Is-setgħat regolatorji tal-BĊE jippermettulu jwettaq il-mandat tiegħu b'mod awtonomu mingħajr ma jkollu għalfejn jiddependi fuq l-atti legali tal-istituzzjonijiet Komunitarji jew tal-Istati Membri. Madankollu, skond il-prinċipju tas-setgħat limitati, il-BĊE jista' jeżerċita biss is-setgħat regolatorji tiegħu sa fejn dan ikun *meħtieġ* biex iwettaq id-dmirijiet tal-Eurosistema.

Intrapriżi li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom skond ir-Regolamenti u d-Deċiżjonijiet tal-BĊE jistgħu jeħlu multi jew ikollhom iħallsu penali perijodiċi li jistgħu jiġu imposti mill-BĊE skond l-Artikolu 110(3) tat-Trattat u l-Artikolu 34.3. tal-Istatut. Il-BĊE jeżerċita din is-setgħa fil-limiti u skond il-kondizzjonijiet stabbiliti fil-leġiżlazzjoni komplementari[9].

Il-miżuri kollha meħuda mill-BĊE huma maħsuba biex ikollhom effett legali li jorbot, u jistgħu jiġu riveduti jew interpretati mill-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja.

[9] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2532/98 tat-23 ta' Novembru 1998 dwar is-setgħat tal-Bank Ċentrali Ewropew li jimponi sanzjonijiet (ĠU L 318, 27.11.1998, p.4).

Regolamenti tal-BĊE

Bħal fil-każ tar-regolamenti adottati mill-korpi leġiżlattivi tal-Komunità Ewropea, ir-Regolamenti tal-BĊE għandhom applikazzjoni ġenerali, jorbtu fl-intier tagħhom u huma direttament applikabbbli fil-pajjiżi kollha taż-żona tal-euro. *Applikazzjoni ġenerali* tfisser li huma applikabbli għal għadd illimitat ta' entitajiet u każi. *Direttament applikabbli* tfisser li mhux meħtieġ li r-Regolamenti tal-BĊE jiġu trasposti f'liġi nazzjonali. Bħala atti legali *li jorbtu*, huma jimponu obbligi diretti fuq partijiet terzi.

Ir-Regolamenti tal-BĊE jiġu adottati mill-Kunsill Governattiv tal-BĊE u jiġu ffirmati f'ismu mill-President. Il-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi li jiddelega l-awtorità tiegħu li jadotta Regolamenti tal-BĊE lill-Bord Esekuttiv tal-BĊE, iżda meta jagħmel dan, għandu jispeċifika l-limiti u l-iskop tas-setgħat delegati.

Biex ikunu jorbtu u jidħlu fis-seħħ, jeħtieġ li r-Regolamenti tal-BĊE jiġu ppubblikati fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea bil-lingwi uffiċjali kollha tal-Komunità.

Sal-lum, il-BĊE adotta Regolamenti dwar l-applikazzjoni tar-riżervi minimi[10], dwar id-dejta li għandha tiġi rrapportata għall-karti tal-bilanċ konsolidati tas-settur tal-istituzzjonijiet finanzjarji monetarji[11], u għall-istatistika dwar ir-rati tal-imgħax imħallsa u mitluba minnhom[12], u dwar is-setgħat tal-BĊE li jimponi sanzjonijiet[13].

Deċiżjonijiet tal-BĊE

Id-Deċiżjonijiet tal-BĊE jorbtu fl-intier tagħhom, lil dawk li għalihom ikunu indirizzati u jidħlu fis-seħħ malli dawn jiġu notifikati dwarhom. Jistgħu jiġu indirizzati lil kwalunkwe persuna legali jew naturali, inklużi l-pajjiżi membri taż-żona tal-euro.

Id-Deċiżjonijiet tal-BĊE jistgħu jiġu adottati mill-Kunsill Governattiv jew mill-Bord Esekuttiv fl-oqsma rispettivi tal-kompetenza tagħhom. Il-parti konċernata tista' tappella lill-Kunsill Governattiv dwar id-Deċiżjonijiet adottati mill-Bord Esekuttiv.

Id-Deċiżjonijiet tal-BĊE huma indirizzati lill-pajjiżi membri taż-żona tal-euro meta l-BĊE japprova l-volum ta' ħruġ ta' muniti skond l-Artikolu 106(2) tat-Trattat KE. Id-Deċiżjonijiet indirizzati lil partijiet oħra ġeneralment ikollhom

[10] Ir-Regolament (KE) Nru. 1745/2003 tal-BĊE tat-12 ta' Settembru 2003 dwar l-applikazzjoni tar-riżervi minimi (BĊE/2003/9), ĠU L 250, 2.10.2003, p. 10.

[11] Ir-Regolament (KE) Nru. 2423/2001 tal-BĊE tat-22 ta' Novembru 2001 dwar il-karta tal-bilanċ konsolidata tas-settur tal-istituzzjonijiet finanzjarji u monetarji (BĊE/2001/13), ĠU L 333, 17.12.2001, p. 1, kif l-aħħar emendat bir-Regolament (KE) Nru. 1746/2003 tal-BĊE tat-18 ta' Settembru 2003 (BĊE/2003/10), ĠU L 250, 2.10.2003, p. 17.

[12] Ir-Regolament (KE) Nru. 63/2002 tal-BĊE tal-20 ta' Diċembru 2001 dwar l-istatistika tar-rati tal-imgħax applikati mill-istituzzjonijiet finanzjarji u monetarji fuq id-depożiti u s-self fir-rigward ta' individwi u korporazzjonijiet mhux finanzjarji (BĊE/2001/18), ĠU L 10, 12.1.2002, p.24.

[13] Ir-Regolament (KE) Nru. 2157/1999 tal-BĊE tat-23 ta' Settembru 1999 dwar is-setgħat tal-Bank Ċentrali Ewropew li jimponi sanzjonijiet (BĊE/1999/4), ĠU L 264, 12.10.1999, p. 21.

x'jaqsmu ma' sanzjonijiet imposti mill-BĊE għal nuqqas ta' konformità mar-Regolamenti tiegħu, per eżempju, ksur tar-rekwiżiti tar-riżervi minimi.

Id-Deċiżjonijiet kollha tal-BĊE jinħarġu fil-lingwa(i) tal-persuni/entitajiet indirizzati. Il-BĊE jista' jiddeċiedi li jippubblika d-Deċiżjonijiet tiegħu fil-Ġurnal Uffiċjali, f'liema każ jiġu ppubblikati fil-lingwi uffiċjali kollha tal-Komunità.

2.5.4 L-attivitajiet konsultattivi tal-BĊE

Bħala parti mill-attivitajiet konsultattivi tiegħu, il-BĊE jista' jadotta rakkomandazzjonijiet u opinjonijiet fil-qasam tal-kompetenza tiegħu. Ir-rakkomandazzjonijiet u l-opinjonijiet tal-BĊE huma atti legali li ma jorbtux. Jinħarġu fil-lingwa(i) tal-persuni/entitajiet indirizzati. Jekk ikunu ta' rilevanza ġenerali, il-BĊE jista' jiddeċiedi li jippubblikahom fil-Ġurnal Uffiċjali, f'liema każ jiġu ppubblikati fil-lingwi uffiċjali kollha tal-Komunità.

Rakkomandazzjonijiet tal-BĊE

Hemm żewġ tipi ta' rakkomandazzjonijiet tal-BĊE:

- ir-rakkomandazzjonijiet tal-BĊE fis-sens tat-terminoloġija legali tal-Komunità huma strumenti li permezz tagħhom il-BĊE jista' jagħti bidu għal leġiżlazzjoni Komunitarja fil-qasam tal-kompetenza tiegħu;

- ir-rakkomandazzjonijiet tal-BĊE f'sens iżjed tradizzjonali tat-terminu huma l-istrumenti li bihom il-BĊE jipprovdi spinta għall-azzjoni li għandha tittieħed.

Kif jingħata bidu għal leġiżlazzjoni tal-Komunità

Il-BĊE jaqsam mal-Kummissjoni Ewropea d-dritt li jagħti bidu għall-adozzjoni tal-leġiżlazzjoni Komunitarja sekondarja li tkun komplementari għal, jew li temenda, l-Istatut tas-SEBĊ. Il-Kummissjoni tista' tressaq proposti fl-oqsma kollha fejn il-BĊE jista' jagħmel rakkomandazzjonijiet, iżda s'issa, b'mod ġenerali, għadha ma eżerċitatx dan id-dritt. Il-parti li ma teżerċitax id-dritt ta' inizjattiva tagħha għandha tiġi kkonsultata mill-Kunsill tal-KE qabel tiġi adottata l-leġiżlazzjoni, jiġifieri l-Kummissjoni tiġi kkonsultata meta l-BĊE jirrikkomanda leġiżlazzjoni u viċi-versa.

Leġiżlazzjoni komplementari

L-Artikolu 107(6) tat-Trattat KE u l-Artikolu 42 tal-Istatut tas-SEBĊ jispeċifikaw l-oqsma li fihom it-Trattat KE jeħtieġ leġiżlazzjoni komplementari għall-Istatut. Dawn l-oqsma għandhom x'jaqsmu prinċipalment mal-limiti u l-kondizzjonijiet li fi ħdanhom il-BĊE jista' jitlob lill-istituzzjonijiet ta' kreditu jżommu riżervi minimi mal-BĊN taż-żona tal-euro (ara t-Taqsima 3.1.3), jiġbor statistika (ara t-Taqsima 3.5), jeżerċita s-setgħat regolatorji tiegħu (ara t-Taqsima 2.5.3), iżid il-kapital tiegħu (ara t-Taqsima 3.8) jew jitlob iżjed assi tar-riżervi barranin (ara t-Taqsima 3.2.2). Il-Kunsill tal-UE adotta tali leġiżlazzjoni komplementari –

l-iżjed abbażi tar-rakkomandazzjonijiet tal-BĊE[14]– fil-bidu tat-Tielet Stadju tal-UEM skond l-Artikolu 123 tat-Trattat KE.

Emendi tal-Istatut tas-SEBĊ

Minbarra l-proċedura normali għal bidliet fit-Trattat (Artikolu 48 tat-Trattat tal-UE), it-Trattat KE jistabbilixxi żewġ proċeduri speċjali għal emendi tal-Istatut tas-SEBĊ:

i. il-**proċedura semplifikata għall-emendi** kif stabbilit fl-Artikolu 107(5) tat-Trattat KE u l-Artikolu 41 tal-Istatut;

ii. il-**klawsola implimentattiva** tal-Artikolu 10.6 tal-Istatut, li ġiet introdotta bit-Trattat ta' Nizza fi Frar 2003.

Il-**proċedura semplifikata għall-emendi** tapplika għal bosta oqsma ta' attivitajiet, bħal per eżempju, l-istatistika, il-kontabilità, l-operazzjonijiet tas-suq miftuħ u tal-kreditu, ir-riżervi minimi, is-sistemi ta' klerjar u pagament, l-operazzjonijiet esterni u l-allokazzjoni tad-dħul monetarju. Tippermetti lill-Kunsill tal-UE jemenda, bil-kunsens tal-Parlament Ewropew, id-dispożizzjoni jiet tekniċi tal-Istatut kif u meta meħtieġ mingħajr rikors għall-proċedura normali għall-emendi tat-Trattat, jiġifieri IGC (Konferenza inter-governamentali) u ratifika mill-Istati Membri tal-UE. Madankollu, s'issa, il-proċedura semplifikata għall-emendi għadha ma ntużatx.

Il-**klawsola implimentattiva** fl-Artikolu 10.6 tal-Istatut tippermetti li l-metodi tal-votazzjoni fil-Kunsill Governattiv jiġu emendati b'deċiżjoni tal-Kunsill tal-UE. Madankollu minħabba l-implikazzjonijiet ta' ċerta importanza li għandhom tali emendi, il-Kunsill tal-UE jadotta dawn id-deċiżjonijiet fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern. Il-klawsola implimentattiva ġiet fil-fatt attivata fl-2003. Abbażi ta' rakkomandazzjoni tal-BĊE, il-Kunsill tal-UE emenda l-Artikolu 10.2 tal-Istatut. L-emenda daħlet fis-seħħ fl-1 ta' Mejju 2004 (ara t-Taqsima 2.5.1).

Rakkomandazzjonijiet oħra

Ir-rakkomandazzjonijiet tal-BĊE, fis-sens tradizzjonali tat-terminu, jistgħu jservu bħala strumenti li bihom il-BĊE jipprovdi l-ispinta għall-azzjoni (mhux biss ta' natura legali) li għandha tittieħed mill-istituzzjonijiet tal-Komunità jew mill-Istati Membri. Per eżempju, il-BĊE jirrakkomanda l-ħatra ta' awdituri esterni tal-BĊN tal-Eurosistema lill-Kunsill tal-UE skond l-Artikolu 27.1 tal-Istatut tas-SEBĊ. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-BĊE lill-Istati Membri jikkonċernaw primarjament il-kooperazzjoni mal-awtoritajiet nazzjonali dwar kwistjonijiet

[14] Ara r-Rakkomandazzjoni (BĊE/1998/8) għal Regolament tal-Kunsill (KE) dwar l-applikazzjoni tar-riżervi minimi mill-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU C 246, 6.8.1998, p. 6); ir-Rakkomandazzjoni (BĊE/1998/9) għal Regolament tal-Kunsill (KE) dwar is-setgħat tal-Bank Ċentrali Ewropew li jimponi sanzjonijiet (ĠU C 246, 6.8.1998, p. 9); ir-Rakkomandazzjoni (BĊE/1998/10) għal Regolament tal-Kunsill (KE) dwar il-ġbir ta' informazzjoni statistika mill-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU C 246, 6.8.1998, p. 12); ir-Rakkomandazzjoni (BĊE/1998/11) għal Regolament tal-Kunsill (KE) dwar il-limiti u l-kondizzjonijiet għal żidiet fil-kapital tal-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU C 411, 31.12.1998, p. 10); ir-Rakkomandazzjoni (BĊE/1999/1) għal Regolament tal-Kunsill (KE) dwar iżjed talbiet għall-assi tar-riżervi barranin mill-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU C 269, 23.9.1999, p. 9).

statistiċi, bħal per eżempju, ir-rakkomandazzjoni tal-BĊE lill-awtoritajiet tal-istatistika (minbarra l-BĊN) ta' xi Stati Membri dwar ir-rekwiżiti tal-BĊE għar-rapportar statistiku fil-qasam tal-bilanċ tal-pagamenti u l-istatistika dwar il-pożizzjoni tal-investiment internazzjonali[15]. Eżempju ieħor hu dak tar-rakkomandazzjoni tal-BĊE lill-pajjiżi membri taż-żona tal-euro dwar ir-revoka ta' dispożizzjonijiet li jillimitaw l-ammont ta' muniti denominati f'unità tal-munita nazzjonali li jista' jintuża fi kwalunwke pagament waħdieni[16].

Opinjonijiet tal-BĊE

Opinjonijiet tal-BĊE jingħataw:

- kull meta l-BĊE jiġi kkonsultat mill-istituzzjonijiet tal-Komunità jew mill-Istati Membri skond it-Trattat jew l-Istatut; jew

- fuq l-inizjattiva tal-BĊE stess, jiġifieri kull meta l-BĊE jidhirlu li jkun xieraq, dwar kwistjonijiet fil-qasam tal-kompetenza tiegħu.

Il-korpi leġiżlattivi tal-Komunità huma meħtieġa jikkonsultaw lill-BĊE dwar kwalunkwe att Komunitarju propost li jolqot il-qasam tal-kompetenza tiegħu. Bl-istess mod, fil-limiti u skond il-kondizzjonijiet stabbiliti f'Deċiżjoni tal-Kunsill[17], l-Istati Membri tal-UE għandhom jikkonsultaw lill-BĊE dwar l-abbozz ta' dispożizzjonijiet leġiżlattivi li jolqtu l-qasam tal-kompetenza tiegħu. L-oqsma jinkludu kwistjonijiet ta' munita, mezzi ta' pagament, il-BĊN, il-ġbir, il-kompilazzjoni u d-distribuzzjoni ta' statistika monetarja, finanzjarja, bankarja, tas-sistemi tal-pagament u tal-bilanċi tal-pagamenti, u r-regoli applikabbli għall-istituzzjonijiet finanzjarji sa fejn dawn jinfluwenzaw materjalment l-istabbiltà tal-istituzzjonijiet u s-swieq finanzjarji. Barra dan, l-awtoritajiet tal-Istati Membri barra ż-żona tal-euro għandhom jikkonsultaw lill-BĊE dwar kwalunkwe abbozz ta' dispożizzjonijiet leġiżlattivi dwar l-istrumenti tal-politika monetarja. Madankollu, ir-Renju Unit ġie eżentat mill-obbligu li jikkonsulta lill-BĊE permezz ta' Protokoll anness mat-Trattat[18] "*jekk u sakemm ir-Renju Unit ma jersaqx għat-tielet stadju* [tal-UEM]".

Fl-aħħarnett, l-Artikolu 48 tat-Trattat tal-UE jiddikjara li l-BĊE għandu jiġi kkonsultat ukoll *"fil-każ ta' bidliet istituzzjonali fiż-żona monetarja"*. Il-BĊE ġie kkonsultat abbażi ta' din id-dispożizzjoni waqt in-negozjati dwar it-Trattat

[15] Ir-Rakkomandazzjoni (BĊE/2003/8) tat-2 ta' Mejju 2003 dwar ir-rekwiżiti tal-Bank Ċentrali Ewropew għar-rapportar statistiku fil-qasam tal-istatistika tal-bilanċ tal-pagamenti u tal-pożizzjoni tal-investiment internazzjonali, u l-mudell standard għar-riżervi internazzjonali (ĠU C 126, 28.5.2003, p. 7).

[16] Ir-Rakkomandazzjoni (BĊE/2001/17) tas-6 ta' Diċembru 2001 dwar ir-revoka tad-dispożizzjonijiet tal-Istati Membri li jillimitaw l-ammont ta' muniti denominati f'unità tal-munita nazzjonali li jista' jintuża fi kwalunkwe pagament waħdieni (ĠU C 356, 14.12.2001, p. 9).

[17] Id-Deċiżjoni tal-Kunsill 98/415/KE tad-29 ta' Ġunju 1998 dwar il-konsultazzjoni tal-Bank Ċentrali Ewropew mill-awtoritajiet nazzjonali dwar abbozz ta' dispożizzjonijiet leġiżlattivi (ĠU L 189, 3.7.1998, p. 42).

[18] Protokoll dwar ċerti dispożizzjonijiet relatati mar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq.

ta' Nizza[19] u l-abbozz tat-Trattat li jistabbilixxi Kostituzzjoni għall-Ewropa[20]. Il-BĊE laqa' l-abbozz tal-Kostituzzjoni bħala wieħed li jissemplifika, itejjeb u jiċċara l-qafas legali u istituzzjonali tal-Unjoni Ewropea. Minkejja din il-valutazzjoni ġeneralment pożittiva, l-opinjoni tal-BĊE identifikat xi artikoli fl-abbozz tal-Kostituzzjoni li jistgħu jibbenefikaw minn aktar kjarifikazzjoni u aġġustament. Barra dan, il-BĊE daħal formalment fin-negozjati tal-IGC. F'ittra lill-President tal-Kunsill tal-UE bid-data tas-26 ta' Novembru 2003, il-President tal-BĊE wassal it-tħassib serju tal-Kunsill Governattiv dwar proposta mill-Presidenza tal-Kunsill, li tgħid li d-dispożizzjonijiet bażiċi li jirregolaw il-korpi deċiżjonali tal-BĊE setgħu jiġu emendati fi proċedura semplifikata mingħajr ratifika mill-Istati Membri. Wara l-intervent tal-BĊE, il-proposta ġiet irtirata[21].

Il-BĊE jista' wkoll, fuq l-inizjattiva tiegħu stess, jissottometti opinjonijiet lill-istituzzjonijiet Komunitarji jew lill-awtoritajiet nazzjonali dwar kwistjonijiet fil-qasam tal-kompetenza tiegħu. Dawn il-kwistjonijiet mhumiex limitati għal abbozzi ta' leġiżlazzjoni iżda huma applikabbli wkoll għall-kwistjonijiet kollha li jkunu rilevanti għall-BĊE.

Ir-rwol konsultattiv tal-BĊE jiżgura li jkun involut fl-atti legali nazzjonali u Komunitarji kollha fil-qasam tal-kompetenza tiegħu u li jagħti l-parir tiegħu bħala organizzazzjoni Komunitarja indipendenti bil-kompetenzi esklussivi proprji tagħha. Kif turi l-lista tal-opinjonijiet ippubblikati fil-websajt tal-BĊE, dawn ikopru firxa wiesgħa ta' suġġetti.

2.5.5 Konformità tas-sorveljenza mal-projbizzjoni ta' finanzjament monetarju u aċċess privileġġat

Skond l-Artikolu 237(d) tat-Trattat KE, il-BĊE hu fdat bid-dmir li jissorvelja l-konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 101 u 102 tat-Trattat u r-Regolamenti tal-Kunsill (KE) Nru. 3603/93[22] u 3604/93[23]. L-Artikolu 101 tat-Trattat ma jippermettix lill-BĊE u lill-BĊN jipprovdu faċilitajiet ta' self kurrenti jew kwalunkwe tip ieħor ta' faċilità ta' kreditu lill-gvernijiet u lill-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji, u li jixtru strumenti ta' dejn direttament mingħandhom; eċċezzjoni għal dan hi l-faċilità "ways and means" tal-gvern tar-Renju Unit mal-Bank of England[24]. L-Artikolu 102 jipprojbixxi kwalunkwe miżura, mhux ibbażata fuq konsiderazzjonijiet prudenzjali, li tistabbilixxi aċċess privileġġat għall-gvernijiet u għall-istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji għal istituzzjonijiet finanzjarji.

[19] Opinjoni dwar l-emendi tal-Artikolu 10.2 tal-Protokoll dwar l-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU C 362, 16.12.2000, p. 13).

[20] Opinjoni dwar l-abbozz tat-Trattat li jistabbilixxi Kostituzzjoni għall-Ewropa (ĠU C 229, 25.9.2003, p.7).

[21] Ara BĊE (2004), Rapport Annwali 2003, Taqsima 4.1.

[22] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 3603/93 tat-13 ta' Diċembru 1993 li jispeċifika definizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-projbizzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 104 u 104b(1) tat-Trattat (ĠU L 332, 31.12.1993, p.1).

[23] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 3604/93 tat-13 ta' Diċembru 1993 li jispeċifika definizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-projbizzjonijiet ta' aċċess privileġġat imsemmija fl-Artikolu 104a tat-Trattat (ĠU L 332, 31.12.1993, p.4).

[24] Il-Paragrafu 11 tal-Protokoll dwar ċerti dispożizzjonijiet relatati mar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq.

Fi ħdan il-BĊE, il-Kunsill Ġenerali jwettaq id-dmir tas-sorveljanza tal-konformità ma' dawn id-dispożizzjonijiet billi dawn japplikaw għall-banek ċentrali tal-Istati Membri kollha tal-UE. Il-Kummissjoni Ewropea tissorvelja l-konformità tal-Istati Membri.

Il-BĊE jissorvelja wkoll ix-xiri fis-swieq sekondarji, min-naħa tal-banek ċentrali tal-UE, ta' strumenti ta' dejn maħruġin kemm mis-settur pubbliku domestiku kif ukoll mis-settur pubbliku ta' Stati Membri oħra tal-UE. Skond ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 3603/93, l-akkwist ta' strumenti ta' dejn tas-settur pubbliku fis-suq sekondarju m'għandux jintuża biex jeħles mill-għan tal-Artikolu 101 tat-Trattat, biex b'hekk isir mezz ta' finanzjament indirett għas-settur pubbliku.

2.5.6 It-twettiq tad-dmirijiet li qabel kienu tal-IME

Minħabba li xi Stati Membri tal-UE ma jipparteċipawx fit-Tielet Stadju tal-UEM (ara t-Taqsima 1.2.2), xorta waħda għad iridu jitwettqu xi dmirijiet tal-IME. Wara l-likwidazzjoni tal-IME, l-Artikolu 123(2) tat-Trattat KE u l-Artikolu 44 tal-Istatut tas-SEBĊ fdaw dawn id-dmirijiet transizzjonali lill-BĊE.

Żewġ dmirijiet bażiċi tal-IME assunti mill-BĊE huma:

- li jħeġġeġ il-kooperazzjoni bejn l-Eurosistema u l-BĊN barra ż-żona tal-euro;
- li jagħmel it-tħejjijiet meħtieġa għall-integrazzjoni tal-BĊN ta' Stati Membri ġodda fis-SEBĊ u għall-adeżjoni eventwali fl-Eurosistema, tal-BĊN barra ż-żona tal-euro.

L-adeżjoni ta' għaxar Stati Membri ġodda fl-Unjoni Ewropea fl-1 ta' Mejju 2004 u l-prospett ta' iżjed tkabbir tal-UE jagħtu dimensjoni ġdida lid-dmirijiet assunti mingħand l-IME. Għalkemm Stati Membri ġodda se jadottaw l-euro f'fażi aktar tard biss, jiġifieri meta huma jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa, il-BĊN tagħhom saru membri ex officio tas-SEBĊ. Fir-rigward tat-tkabbir reċenti tal-UE, għal dawn l-aħħar ftit snin il-BĊE kien qed iħejji l-integrazzjoni fis-SEBĊ tal-għaxar BĊN ġodda u, għall-quddiem, issa qed jikkunsidra l-implikazzjonijiet tal-integrazzjoni eventwali ta' dawn il-pajjiżi fl-Eurosistema.

Ukoll skond l-Artikolu 123(2) tat-Trattat KE u skond l-Artikolu 9 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 332/2002[25] il-BĊE jamministra l-operazzjonijiet ta' għoti u teħid ta' self tal-Komunità Ewropea skond il-mekkaniżmu ta' għajnuna finanzjarja fuq żmien medju[26]. Il-mekkaniżmu hu bbażat fuq l-Artikolu 119 tat-Trattat, li jagħti, fost affarijiet oħra, għajnuna lill-Istati Membri barra ż-żona tal-euro f'każ ta' diffikultajiet serji fil-bilanċ tal-pagamenti. Il-qligħ ta' tali operazzjonijiet jista' jiġi ttrasferit biss lill-banek ċentrali tal-Istati Membri benefiċjarji. Bħalissa, il-mekkaniżmu mhux qed jintuża.

[25] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 332/2002 tat-18 ta' Frar 2002 li jistabbilixxi faċilità għall-provvediment ta' għajnuna finanzjarja fuq żmien medju għall-bilanċi tal-pagamenti tal-Istati Membri (ĠU L 53, 23.2.2002, p. 1).

[26] Id-Deċiżjoni BĊE/2003/14 tas-7 ta' Novembru 2003 dwar l-amministrazzjoni tal-operazzjonijiet li jsellfu jew jisselfu, konklużi mill-Komunità Ewropea fit-termini tal-faċilità għall-għajnuna finanzjarja fuq żmien medju (ĠU L 297, 15.11.2003, p. 35).

Simbolu tal-euro mdawwal
quddiem il-Eurotower.

3 POLITIKA TAL-BĊE U ATTIVITAJIET TAL-EUROSISTEMA

3.1 IT-TMEXXIJA TAL-POLITIKA MONETARJA

Deskrizzjoni dettaljata tal-politika monetarja tal-BĊE, inkluża l-bażi teoretika u l-implimentazzjoni prattika tinsab f'*Il-Politika monetarja tal-BĊE*, ippubblikata mill-BĊE f'Jannar 2004. Din il-pubblikazzjoni hi limitata għall-preżentazzjoni tal-konsiderazzjonijiet bażiċi dwar din il-funzjoni politika.

3.1.1 Bażi teoretika

Il-kapaċità tal-politika monetarja li tiżgura l-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien medju hi bbażata fuq id-dipendenza tas-sistema bankarja fuq il-flus maħruġa mill-bank ċentrali (magħrufa bħala "bażi monetarja") biex:

i. tissodisfa d-domanda għall-munita fiċ-ċirkolazzjoni;

ii. tikklerja l-bilanċi inter-bankarji;

iii. tissodisfa r-rekwiżiti għar-riżervi minimi li jista' jkun meħtieġ li jiġu ddepożitati fil-bank ċentrali.

Minħabba l-monopolju tagħha fuq il-ħolqien tal-bażi monetarja, l-Eurosistema tista' tinfluwenza b'mod dominanti l-kondizzjonijiet tas-swieq monetarji u r-rati tal-imgħax tas-swieq monetarji. Bidliet fir-rati tas-swieq monetarji kkaġunati mill-bank ċentrali, jagħtu bidu għal għadd ta' mekkaniżmi u azzjonijiet minn aġenti ekonomiċi, li fl-aħħar mill-aħħar jinfluwenzaw l-iżviluppi fil-fatturi ekonomiċi varjabbli bħall-produzzjoni jew il-prezzijiet (ara l-Kaxxa 9). Dan il-proċess, li hu magħruf bħala l-"mekkaniżmu tat-trasmissjoni tal-politika monetarja" u li hu deskritt fid-dettall fil-pubblikazzjoni tal-BĊE *Il-politika monetarja tal-BĊE*, hu kumpless. Minħabba li tinvolvi għadd ta' mekkaniżmi u azzjonijiet diversi min-naħa tal-aġenti ekonomiċi f'fażijiet varji, l-azzjoni tal-politika monetarja normalment tieħu żmien twil biex taffettwa l-iżviluppi fil-prezzijiet. Barra dan, id-daqs u l-qawwa tal-effetti differenti jistgħu jvarjaw skond l-istat tal-ekonomija, u dan jagħmilha diffiċli li jiġi stmat l-impatt preċiż.

Madankollu, fil-professjoni ekonomika, ħafna huma tal-fehma li, fuq żmien twil, jiġifieri wara li jkunu għamlu l-effett tagħhom l-aġġustamenti kollha fl-ekonomija, bidla fil-kwantità tal-flus fl-ekonomija (meta l-kondizzjonijiet l-oħra jkunu l-istess) tiġi riflessa f'bidla fil-livell ġenerali tal-prezzijiet u ma ġġibx bidliet permanenti fil-fatturi varjabbli reali bħall-produzzjoni reali jew il-qgħad reali. L-affermazzjoni li l-inflazzjoni hi fl-aħħar mill-aħħar fenomenu monetarju hi relatata ma' dan. Tabilħaqq, perijodi twal ta' inflazzjoni għolja huma normalment assoċjati ma' tkabbir monetarju qawwi. Waqt li fatturi oħra (bħal varjazzjonijiet fid-domanda aggregata, bidliet teknoloġiċi jew skossi fil-prezzijiet tal-materja prima) jistgħu jinfluwenzaw l-iżviluppi fil-prezzijiet

fuq perijodi iqsar, maż-żmien l-effetti tagħhom jistgħu jitpattew b'xi grad ta' aġġustament tal-istokk monetarju. F'dan is-sens, ix-xejriet fuq żmien itwal tal-prezzijiet jew tal-inflazzjoni jistgħu jiġu kkontrollati mill-banek ċentrali.

Kaxxa 9 Il-mekkaniżmu tat-trasmissjoni tal-politika monetarja

Il-proċess tat-trasmissjoni tal-politika monetarja jibda bil-bidliet fir-rati tas-suq monetarju li l-bank ċentrali jista' jikkawża bil-kontroll tiegħu fuq il-kondizzjonijiet tas-suq monetarju. Imbagħad, il-bidliet tar-rati fis-suq monetarju jaffettwaw rati oħra tal-imgħax, għalkemm f'livelli diversi. Per eżempju, bidliet fir-rati tas-suq monetarju għandhom impatt fuq ir-rati tal-imgħax stabbiliti mill-banek fuq self u depożiti għal żmien qasir. Barra dan, l-aspettattivi dwar bidliet fir-rati uffiċjali futuri tal-imgħax jaffettwaw ir-rati tal-imgħax tas-suq fuq żmien twil, billi dawn jirriflettu l-aspettattivi tal-evoluzzjoni futura tar-rati tal-imgħax fuq żmien qasir. Madankollu, l-impatt tal-bidliet fir-rati tas-suq monetarju fuq ir-rati tal-imgħax b'maturità ta' żmien twil ħafna (p.e. redditi mill-bonds tal-gvern ta' 10 snin, rati tal-banek għas-self fuq żmien twil) hu inqas dirett. Dawn ir-rati jiddependu ħafna mill-aspettattivi tas-suq dwar tendenzi ta' tkabbir u inflazzjoni fuq żmien twil fl-ekonomija. Fi kliem ieħor, bidliet fir-rati uffiċjali tal-bank ċentrali, is-soltu ma jaffettwawx dawn ir-rati fuq żmien itwal sakemm ma jkunux se jwasslu għal xi bidla fl-aspettattivi tas-suq dwar tendenzi ekonomiċi fuq żmien twil.

Minħabba l-impatt li għandha fuq il-kondizzjonijiet tal-finanzjament fl-ekonomija – iżda wkoll minħabba l-impatt tagħha fuq l-aspettattivi – il-politika monetarja tista' taffettwa fatturi finanzjarji varjabbli oħra bħall-prezzijiet tal-assi (p.e. prezzijiet tas-suq tal-ishma) u r-rati tal-kambju.

Bidliet fir-rati tal-kambju u fil-prezzijiet tal-assi finanzjarji mbagħad jaffettwaw id-deċiżjonijiet dwar it-tfaddil, l-infiq u l-investiment tal-individwi u tad-ditti. Per eżempju, meta l-kondizzjonijiet l-oħra jkunu l-istess, rati ogħla tal-imgħax x'aktarx li jagħmluha ħaġa inqas attraenti għall-individwi u d-ditti li jisselfu biex jiffinanzjaw il-konsum jew l-investiment. Rati ogħla tal-imgħax jagħmluha iżjed attraenti għall-individwi li jfaddlu d-dħul kurrenti tagħhom aktar milli jonfquh, minħabba li l-qligħ fuq it-tfaddil tagħhom jiżdied. Barra dan, bidliet fir-rati uffiċjali tal-imgħax jistgħu jolqtu wkoll il-provvista tal-kreditu. Per eżempju, wara żieda fir-rati tal-imgħax, ir-riskju li min jissellef ma jkunx jista' jħallas lura d-dejn tiegħu b'sigurtà, jista' jiżdied tant li l-banek ma jisilfux flus lil dawn meta jitolbu self. Minħabba f'hekk, dawn il-kategoriji li jitolbu self, kemm individwi kif ukoll ditti, ikollhom bilfors jipposponu l-pjanijiet tal-konsum jew tal-investiment tagħhom.

Fl-aħħarnett, ċaqliq fil-prezzijiet tal-assi jista' jaffettwa l-konsum u l-investiment permezz tal-effetti tad-dħul u tal-ġid. Per eżempju, meta l-prezzijiet tal-ishma jogħlew, l-individwi li jkollhom l-ishma jsiru aktar sinjuri u jistgħu jagħżlu li jżidu l-konsum tagħhom. Bil-maqlub, meta l-prezzijiet tal-ishma jitbaxxew, l-individwi x'aktarx inaqqsu l-konsum tagħhom. Mod ieħor kif il-prezzijiet tal-assi jistgħu jagħmlu impatt fuq id-domanda aggregata hu permezz tal-valur tal-garanzija li jippermetti lil dak li jkun jissellef aktar u/jew inaqqas il-ħlas kontra r-riskji, mitlub minn dawk li jsellfu/il-banek. Ħafna drabi, id-deċiżjonijiet dwar is-self jiġu influwenzati ħafna mill-ammont

Kaxxa 9 Il-mekkaniżmu tat-trasmissjoni tal-politika monetarja (tkompli)

ta' garanzija. Jekk il-valur tal-garanzija jaqa', is-self imbagħad isir aktar għoli u jista' jkun ukoll diffiċli li jiġi akkwistat, u b'hekk l-infiq jonqos.

Minħabba bidliet fil-konsum u l-investiment, jinbidel il-livell tad-domanda domestika għall-prodotti u s-servizzi relatati mal-provvista domestika. Meta d-domanda tkun akbar mill-provvista – meta l-kondizzjonijiet l-oħra jkunu l-istess – jitfaċċaw pressjonijiet li jgħollu l-prezzijiet. Barra dan, bidliet fid-domanda aggregata jista' jissarraf f'kondizzjonijiet aktar stretti jew aktar laxki fis-swieq tax-xogħol u tal-prodotti intermedjarji, u mbagħad dawn jistgħu jaffettwaw l-iffissar tal-pagi u l-prezzijiet fis-suq rispettiv.

Bidliet fir-rata tal-kambju normalment jaffettwaw l-inflazzjoni bi tliet modi: l-ewwel, ċaqliq fir-rata tal-kambju jista' jaffettwa direttament il-prezz domestiku tal-prodotti importati. Jekk il-valur tar-rata tal-kambju jogħla, il-prezz tal-prodotti importati x'aktarx li jonqos, u b'hekk ikun qed jgħin direttament biex tonqos l-inflazzjoni, billi dawn il-prodotti jintużaw direttament fil-konsum. It-tieni, jekk din l-importazzjoni tintuża bħala fattur miżjud fil-proċess tal-produzzjoni, prezzijiet aktar baxxi għall-fatturi tal-produzzjoni jistgħu, maż-żmien, iwasslu għal prezzijiet aktar baxxi għall-prodotti finali. It-tielet, l-iżviluppi fir-rata tal-kambju jistgħu wkoll ikollhom effett permezz tal-impatt tagħhom fuq il-kompetittività tal-prodotti domestiċi fis-swieq internazzjonali. Jekk żieda fil-valur fir-rata tal-kambju tagħmel il-prodotti domestiċi inqas kompetittivi fis-suq dinji, dan x'aktarx irażżan id-domanda esterna u b'hekk inaqqas il-pressjoni ġenerali tad-domanda fl-ekonomija. Meta l-kondizzjonijiet kollha l-oħra jkunu l-istess, żieda fil-valur tar-rata tal-kambju x'aktarx li tnaqqas il-pressjonijiet inflazzjonarji. L-importanza ta' dawn l-effetti tar-rata tal-kambju tiddependi minn kemm l-ekonomija tkun miftuħa għall-kummerċ internazzjonali. Ir-rata tal-kambju bħala mezz ta' trasmissjoni tal-politika monetarja hi inqas importanti għal żona monetarja relattivament magħluqa bħal dik taż-żona tal-euro, milli għal ekonomija żgħira u miftuħa. Jidher ċar li, il-prezzijiet tal-assi finanzjarji jiddependu minn ħafna fatturi oħra barra dawk tal-politika monetarja, u bidliet fir-rata tal-kambju huma wkoll spiss dominati minn dawn il-fatturi.

Mezzi oħra li permezz tagħhom il-politika monetarja tista' tinfluwenza l-iżviluppi fil-prezzijiet jaħdmu l-iżjed billi jinfluwenzaw l-aspettativi tas-settur privat fuq żmien twil. Jekk bank ċentrali jgawdi livell għoli ta' kredibilità waqt li jipprova jwettaq l-għan tiegħu, il-politika monetarja tista' teżerċita influwenza qawwija u diretta fuq l-iżviluppi fil-prezzijiet billi tmexxi l-aspettattivi tal-aġenti ekonomiċi dwar l-inflazzjoni futura, u b'hekk tinfluwenza l-imġiba tagħhom għall-iffissar tal-pagi u l-prezzijiet. F'dan ir-rigward, il-kredibilità ta' bank ċentrali hi kruċjali biex iżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet għal tul ta' żmien. L-aspettattivi dwar l-inflazzjoni jibqgħu ankrati fis-sod mal-istabbiltà tal-prezzijiet biss, jekk l-aġenti ekonomiċi jemmnu fil-kapaċità u l-impenn tal-bank ċentrali biex iżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet. Dan imbagħad jinfluwenza l-iffissar tal-pagi u tal-prezzijiet fl-ekonomija sakemm, f'ambjent ta' stabbiltà tal-prezzijiet, dawk li jiffissaw il-pagi u l-prezzijiet ma jkollhomx għalfejn jaġġustaw il-prezzijiet tagħhom 'l fuq minħabba biża' ta' inflazzjoni ogħla fil-futur. F'dan ir-rigward, il-kredibilità tiffaċilita d-dmir tal-politika monetarja.

Sors: BĊE (2004), *Il-politika monetarja* tal-BĊE, pp. 44-47.

B'hekk il-mekkaniżmu tat-trasmissjoni tal-politika monetarja hu xibka kumplessa ta' interazzjonijiet ekonomiċi, u fit-tmexxija tal-politika monetarja, il-banek ċentrali jħabbtu wiċċhom ma' dewmien twil, varjabbli u inċert. Il-BĊE jista' saħansitra jiffaċċja aktar inċertezza minn ħafna banek ċentrali oħra minħabba li hu responsabbli għal żona monetarja multinazzjonali li ġiet stabbilita biss fl-1999. Barra dan, il-bidliet istituzzjonali u fl-imġiba wara l-introduzzjoni tal-munita unika setgħu biddlu r-relazzjonijiet bejn id-diversi fatturi varjabbli ekonomiċi. Minħabba li maż-żmien, aktar tagħrif u iżjed riżultati tar-riċerka saru disponibbli, it-trasmissjoni tal-politika monetarja fiż-żona tal-euro bdiet tinftiehem aħjar. Madankollu, jeħtieġ isir iżjed progress.

3.1.2 L-istrateġija tal-politika monetarja tal-BĊE

L-ewwel element tal-istrateġija tal-politika monetarja tal-BĊE hu definizzjoni kwantitattiva tal-istabbiltà tal-prezzijiet. Barra dan, l-istrateġija taħseb għal qafas li jiżgura li l-Kunsill Governattiv tal-BĊE jivvaluta l-informazzjoni u l-analiżi rilevanti kollha meħtieġa biex jieħu d-deċiżjonijiet tal-politika monetarja b'mod li jaħseb għall-futur.

Orjentament kwantitattiv għall-istabbiltà tal-prezzijiet

Għalkemm it-Trattat KE jistabbilixxi b'mod ċar iż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet bħala l-għan ewlieni tal-BĊE, ma jagħtix definizzjoni li tfisser eżatt x'inhi "l-istabbiltà tal-prezzijiet".

Għal din ir-raġuni, f'Ottubru tal-1998 il-Kunsill Governattiv tal-BĊE ħabbar definizzjoni kwantitattiva tal-istabbiltà tal-prezzijiet. Kien hemm tliet raġunijiet ewlenin għall-għażla ta' orjentament kwantitattiv:

1. Id-definizzjoni tgħin biex il-politika monetarja ssir iżjed **trasparenti**.

2. Definizzjoni kwantitattiva tipprovdi **miżura ta' paragun** li permezz tagħha l-pubbliku jista' jżomm lill-BĊE responsabbli. Billi devjazzjonijiet mill-istabbiltà tal-prezzijiet fl-iżviluppi tal-prezzijiet jistgħu jiġu identifikati faċilment, il-BĊE għandu jagħti kont tad-devjazzjonijiet kontinwi minn din id-definizzjoni u jfisser kif tkun se tiġi rkuprata l-istabbiltà tal-prezzijiet f'perijodu aċċettabli ta' żmien.

3. Id-definizzjoni hi maħsuba biex **tmexxi** l-aspettattivi dwar l-iżviluppi futuri tal-prezzijiet u b'hekk tibni l-kredibilità u żżid l-effiċjenza tal-politika monetarja tal-BĊE. L-impenn ewlieni tal-BĊE biex iżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet għandu jagħti, kemm lis-swieq finanzjarji kif ukoll lill-pubbliku, raġuni biex jistenna li l-inflazzjoni fuq żmien medju tkun fil-limiti li jitqiesu kompatibbli mal-istabbiltà tal-prezzijiet. Li l-aspettattivi dwar l-inflazzjoni fuq żmien twil jinżammu stabbli b'dan il-mod, għandu jgħin biex id-ditti, it-trejdjunjins u l-aġenti individwali involuti fil-proċess tal-iffissar tal-pagi u tal-prezzijiet ma jinkorporawx rati ogħla ta' inflazzjoni fid-deċiżjonijiet tagħhom li, imbagħad, jagħmluha iżjed diffiċli li tinżamm l-istabbiltà tal-prezzijiet.

Id-definizzjoni tal-BĊE għall-istabbiltà tal-prezzijiet

F'Ottubru tal-1998, il-Kunsill Governattiv tal-BĊE iddefinixxa l-istabbiltà tal-prezzijiet bħala *"żieda ta' sena fuq oħra fl-Indiċi Armonizzat tal-Prezzijiet għall-Konsumatur (HICP) għaż-żona tal-euro ta' inqas minn 2%"* u żied li l-istabbiltà tal-prezzijiet *"kellha tinżamm fuq żmien medju"*. Il-Kunsill Governattiv ikkonferma din id-definizzjoni f'Mejju tal-2003 wara valutazzjoni bir-reqqa tal-istrateġija tal-politika monetarja tal-BĊE. F'dik l-okkażjoni, il-Kunsill Governattiv fisser li *"biex jikseb l-istabbiltà tal-prezzijiet, l-għan tiegħu hu li jżomm ir-rati tal-inflazzjoni taħt, iżda qrib, it-2% fuq żmien medju"*.

Ir-referenza għall-*"HICP għaż-żona tal-euro"* tindika żewġ affarijiet: l-ewwel, li l-għan tal-politika monetarja tal-BĊE hu dak tal-istabbiltà tal-prezzijiet fiż-żona tal-euro kollha, u t-tieni, li din tirrifletti l-fokus tas-soltu tal-pubbliku fuq il-prezzijiet għall-konsumatur. L-HICP hu l-indiċi li jagħti l-aħjar medja tal-bidliet tul iż-żmien fil-prezz ta' basket rappreżentattiv ta' prodotti u servizzi għall-konsumatur fiż-żona tal-euro.

Il-frażi *"inqas minn 2%"* tistabbilixxi massimu ċar għar-rata tal-kejl tal-inflazzjoni HICP, li tkun konsistenti mal-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien medju. Fl-istess ħin, meta wieħed jimmira għal rati baxxi ta' inflazzjoni pożittiva, *"qrib it-2%"* ikun qed jipprovdi *"marġni adegwat biex jiġu evitati r-riskji tad-deflazzjoni"*[1] (ara l-Kaxxa 10). Barra dan, (id-definizzjoni) tqis il-fatt li jista' jkun hemm xi xaqlib fil-kejl tal-HICP, flimkien ma' xi implikazzjonijiet tad-differenzjali ta' natura strutturali fl-inflazzjoni fi ħdan iż-żona tal-euro.

Fl-aħħarnett, it-terminu *"fuq żmien medju"* jirrifletti kunsens dwar il-fatt li l-politika monetarja ma tistax ittejjeb l-iżviluppi fil-prezzijiet jew fl-inflazzjoni fuq perijodi qosra ta' ftit ġimgħat jew xhur. Bidliet fil-politika monetarja jaffettwaw biss il-prezzijiet wara ċertu żmien, u d-daqs tal-impatt eventwali mhux ċert. Dan jissuġġerixxi li l-politika monetarja ma tistax tpatti għall-iskossi kollha mhux mistennija fil-livell tal-prezzijiet f'perijodu ta' żmien qasir. Għaldaqstant, xi ftit volatilità fuq żmien qasir fl-inflazzjoni hi inevitabbli.

Il-prinċipji ewlenin tal-istrateġija tal-politika monetarja tal-BĊE

Il-BĊE jinfluwenza l-kondizzjonijiet fis-suq monetarju, u b'hekk jinfluwenza wkoll il-livell tar-rati tal-imgħax fuq żmien qasir, biex tinżamm, bl-aħjar mod, l-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien medju permezz tal-effetti fuq il-livell tal-prezzijiet u permezz tal-proċess tat-trasmissjoni tal-politika monetarja. Dan jagħmlu skond l-istrateġija tiegħu għall-politika monetarja, biex jiżgura li jittieħed orjentament konsistenti u sistematiku fid-deċiżjonijiet tal-politika monetarja tul iż-żmien. Konsistenza bħal din tgħin biex tistabbilizza l-aspettattivi dwar l-inflazzjoni u tirfed il-kredibilità tal-BĊE.

Minħabba dewmien fil-proċess tat-trasmissjoni, bidliet fil-politika monetarja li jsiru llum jaffettwaw il-livell tal-prezzijiet biss wara għadd ta' xhur jew

[1] Ara BĊE (2004), *Il-politika monetarja tal-BĊE*, p. 51.

saħansitra snin. Dan ifisser li l-banek ċentrali jeħtieġu jaċċertaw liema orjentament tal-politika jkun meħtieġ biex tinżamm l-istabbiltà tal-prezzijiet fil-futur. F'dan is-sens, il-politika monetarja għandha tħares ukoll 'l quddiem.

Barra dan, billi d-dewmien fit-trasmissjoni jagħmilha impossibbli li, fuq żmien qasir, il-politika monetarja tpatti għal skossi mhux mistennija fil-livell tal-prezzijiet (per eżempju, dawk ikkawżati minn bidliet fil-prezzijiet internazzjonali tal-materja prima), xi ftit volatilità fuq żmien qasir fir-rati tal-imgħax hi inevitabbli. Barra minn hekk, minħabba l-kumplessità tal-proċess tat-trasmissjoni, dejjem hemm element kbir ta' inċertezza dwar l-effetti tal-politika monetarja. Għal dawn ir-raġunijiet, orjentament fuq żmien medju tal-politika monetarja hu importanti: hu konsistenti mad-dikjarazzjoni tal-BĊE li *"l-istabbiltà tal-prezzijiet għandha tinżamm fuq żmien medju"* u jevita attiviżmu eċċessiv u l-introduzzjoni fl-ekonomija reali ta' volatilità mhux meħtieġa (u possibilment sostnuta minnha nfisha).

Fl-aħħarnett, il-BĊE jiffaċċja inċertezza konsiderevoli fir-rigward tal-affidabilità tal-indikaturi ekonomiċi, l-istruttura tal-ekonomija taż-żona tal-euro u l-mekkaniżmu tat-trasmissjoni tal-politika monetarja unika, b'mod partikolari tul l-ewwel ftit snin tal-UEM. Madankollu, il-banek ċentrali kollha jiffaċċjaw livell għoli ta' inċertezza – din żgur mhix ħaġa li jiffaċċja l-BĊE biss – u għalhekk, politika monetarja li tirnexxi għandu jkollha bażi wiesgħa, u għandha tqis l-informazzjoni rilevanti kollha u ma toqgħodx fuq mudell wieħed tal-ekonomija.

Kaxxa 10 Għaliex għandha tinżamm rata pożittiva baxxa ta' inflazzjoni?

Hu importanti li d-deflazzjoni tiġi evitata għax din iġġib magħha spejjeż għall-ekonomija daqs dawk tal-inflazzjoni. Barra dan, ladarba sseħħ id-deflazzjoni, din tista' trabbi l-għeruq għax ir-rati tal-imgħax nominali ma jistgħux jaqgħu taħt iż-żero.

- Iż-żamma ta' rata pożittiva baxxa ta' inflazzjoni tnaqqas il-probabbiltà li r-rati tal-imgħax nominali joqorbu lejn il-limitu l-iżjed baxx tagħhom, dak ta' żero. Jekk ir-rati tal-imgħax nominali jaqgħu għal żero, x'aktarx li jkun hemm iżjed inċertezza dwar l-effikaċja tal-politika monetarja. Jekk dan il-każ jiġri fl-istess ħin ta' tnaqqis qawwi fid-domanda, sitwazzjoni bħal din tista' tikkomplika l-kapaċità tal-bank ċentrali biex jerġa' jġib l-istabbiltà tal-prezzijiet permezz tal-istrument tiegħu tar-rati tal-imgħax. Eżempji bħal dawn huma rari u wkoll jekk dan kellu jseħħ, għadd ta' azzjonijiet effikaċi tal-politika monetarja jkunu għadhom possibbli f'sitwazzjoni ta' rati tal-imgħax nominali ta' żero. Ġew proposti diversi soluzzjonijiet plawsibbli li jippermettu l-ħruġ min-nassa tal-likwidità. Minkejja dan, il-prevenzjoni hi aqwa mill-kura, u marġni ta' sigurtà għal rati tal-inflazzjoni 'l fuq minn żero jgħinu biex tiġi evitata l-ħtieġa li tiġi ttestjata fil-prattika l-effikaċja ta' din il-politika alternattiva.

Biex jikkalibra l-marġni tas-sigurtà għar-rati tal-inflazjoni, il-BĊE kkunsidra l-istudji li ppruvaw jevalwaw il-probabbiltà li r-rati tal-imgħax nominali jolqtu l-iżjed limitu baxx ta' żero għal bosta livelli tal-għan tal-inflazzjoni. Ir-riżultati f'dan il-qasam ivarjaw sa ċertu punt, minħabba li jiddependu minn konġetturi speċifiċi. Iżda l-istudji li huma

Kaxxa 10 Għaliex għandha tinżamm rata pożittiva baxxa ta' inflazzjoni? (tkompli)

disponibbli jindikaw li l-probabbiltà tonqos b'mod drammatiku meta l-banek ċentrali jagħżlu bħala l-għan tagħhom rata tal-inflazzjoni ta' iżjed minn 1%.

- It-tieni raġuni għal għan ta' inflazzjoni pożittiva baxxa hi li l-istatistika dwar l-inflazzjoni tista' tkun soġġetta għal żball pożittiv ta' kejl. Dan l-iżball jista' jindika li inflazzjoni ta' żero tfisser tnaqqis de facto fil-livell tal-prezzijiet. Fil-każ speċifiku tal-HICP (Indiċi Armonizzat tal-Prezzijiet għall-Konsumatur), l-istima preċiża ta' xaqliba ta' kejl bħal dan għadha ħaġa inċerta. Iżda meta wieħed iqis it-titjib kontinwu implimentat fl-indiċi mill-Eurostat, ix-xaqliba tkun x'aktarx żgħira u x'aktarx tonqos iżjed fil-futur.

- It-tielet raġuni għal għan ta' inflazzjoni pożittiva baxxa hi marbuta mal-preżenza possibli ta' differenzjali sostnuti tal-inflazzjoni fi ħdan iż-żona tal-euro. Fil-prinċipju, differenzjali tal-inflazzjoni mifruxa fuq ir-reġjuni huma karatteristika normali ta' kwalunkwe unjoni monetarja. Dawn huma parti integrali tal-mekkaniżmu tal-aġġustament ġejjin minn żviluppi ekonomiċi diverġenti mifruxa fuq ir-reġjuni li jiffurmaw iż-żona li fiha tkun ġiet stabbilita unjoni monetarja. Madankollu, il-politika monetarja unika tista' biss tinfluwenza l-livell tal-prezzijiet taż-żona kollha kemm hi; ma tistax tindirizza differenzjali tal-inflazzjoni, bl-istess mod li l-politika monetarja f'pajjiż wieħed ma tistax tnaqqas id-differenzjali tal-inflazzjoni fir-reġjuni jew il-bliet kollha.

Id-differenzjali tal-inflazzjoni kkawżati minn fatturi transitorji ftit iqajmu tħassib. Tħassib iżjed serju jqajmu d-differenzjali strutturali tal-inflazzjoni li jkunu riżultat ta' konverġenza reali mhux kompluta bejn ir-reġjuni, bħal per eżempju, differenzi inizjali fil-livelli tad-dħul u proċess kontinwu biex jintlaħqu livelli ogħla tal-għajxien. Jekk dawn jitfaċċaw, jistgħu joħolqu problemi ekonomiċi f'pajjiżi jew reġjuni b'inflazzjoni taħt il-livell medju, b'mod partikolari jekk riġiditajiet nominali ta' ċaqliq 'l isfel itellfu l-aġġustament meħtieġ tal-prezzijiet relattivi u b'hekk ifixklu l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi.

Kien hemm min sostna li l-politika monetarja tal-BĊE għandu jkollha l-għan ta' rata tal-inflazzjoni fuq żmien medju għaż-żona tal-euro li tkun għolja biżżejjed biex ma tippermettix lir-reġjuni li għandhom rati strutturali ta' inflazzjoni aktar baxxi, li jħallsu l-ispejjeż ta' tnaqqis ta' riġiditajiet nominali possibbli jew li jidħlu f'perijodi twal ta' deflazzjoni. Studji disponibbli jaqblu li rata ta' inflazzjoni taħt, iżda qrib, it-2% għaż-żona tal-euro tipprovdi marġni suffiċjenti f'dan ir-rigward.

Iż-żewġ pilastri tal-istrateġija għall-politika monetarja tal-BĊE

F'Ottubru tal-1998, il-Kunsill Governattiv tal-BĊE qabel dwar l-elementi ewlenin tal-istrateġija għall-politika monetarja tiegħu. L-istrateġija ġiet ikkonfermata u ċċarata aktar f'Mejju 2003 wara reviżjoni estensiva tal-aspetti rilevanti kollha.

Barra d-definizzjoni tal-istabbiltà tal-prezzijiet, il-BĊE juża żewġ perspettivi analitiċi (imsejħa ż-żewġ "pilastri") bħala l-bażi għall-orjentament tiegħu fl-organizzazzjoni, il-valutazzjoni u l-kontro-verifika tal-informazzjoni rilevanti għall-valutazzjoni tar-riskji għall-istabbiltà tal-prezzijiet:

- L-ewwel perspettiva għandha l-għan li tagħmel valutazzjoni tal-fatturi determinanti tal-iżviluppi fil-prezzijiet fuq żmien qasir sa medju, b'fokus fuq l-attività reali u l-kondizzjonijiet finanzjarji fl-ekonomija **(l-analiżi ekonomika)**.

- It-tieni perspettiva **(l-analiżi monetarja)** sservi prinċipalment bħala mezz ta' kontro-verifika tal-indikazzjonijiet mogħtija mill-analiżi ekonomika minn perspettiva ta' żmien medju sa twil.

L-orjentament abbażi taż-żewġ pilastri (ara l-Kaxxa 11) jiżgura li tingħata attenzjoni xierqa lill-perspettivi differenti biex tkun tista' tissawwar fehma ġenerali dwar ir-riskji għall-istabbiltà tal-prezzijiet. L-orjentament diversifikat għall-interpretazzjoni tal-kondizzjonijiet ekonomiċi jnaqqas ir-riksju ta' żball fil-politika kkawżat minn dipendenza żejda fuq indikatur, tbassir jew mudell wieħed.

Ċart 2 L-istrateġija għall-politika monetarja tal-BĊE orjentata lejn l-istabbiltà

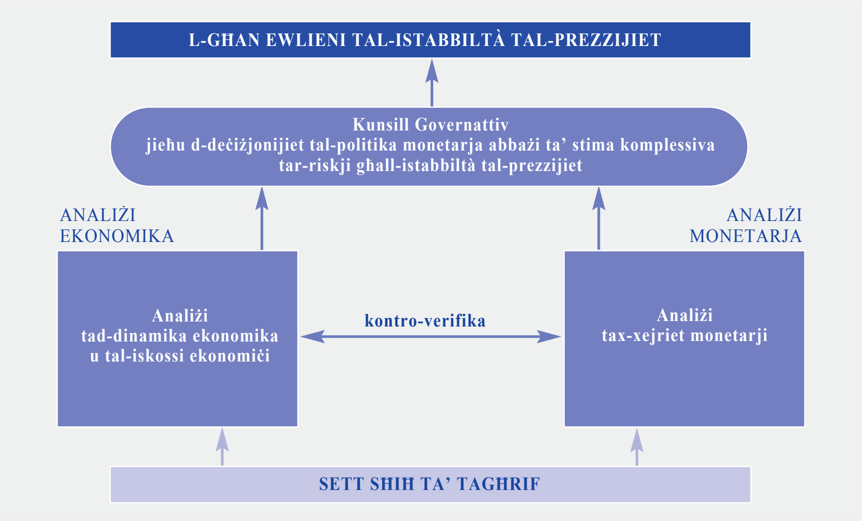

Sors: BĊE (2004), *Il-politika monetarja tal-BĊE*, p. 66.

Kaxxa 11 Iż-żewġ pilastri tal-istrateġija għall-politika monetarja tal-BĊE

Iż-żewġ pilastri tal-istrateġija għall-politika monetarja tal-BĊE huma **l-analiżi ekonomika** u l-**analiżi monetarja**.

L-analiżi ekonomika

L-analiżi ekonomika tiffoka fuq l-istima tal-iżviluppi ekonomiċi u finanzjarji kurrenti u r-riskji li jista' jkun hemm għall-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien qasir sa medju. Din tanalizza l-fatturi kollha li jgħinu biex issir valutazzjoni tad-dinamika tal-attività reali u l-iżvilupp probabbli tal-prezzijiet f'termini tal-azzjoni reċiproka bejn il-provvista u d-domanda tas-swieq tal-prodotti, tas-servizzi u tax-xogħol. L-analiżi ekonomika toqgħod attenta wkoll għall-ħtieġa li tidentifika n-natura tal-iskossi li jolqtu l-ekonomija, l-effetti tagħhom fuq l-imġiba tal-ispejjeż u l-prezzijiet u l-prospetti fuq żmien qasir sa medju għall-propagazzjoni tagħhom. Biex ikun jista' jieħu deċiżjonijiet xierqa, il-Kunsill Governattiv jeħtieġ li jifhem is-sitwazzjoni ekonomika attwali b'mod komprensiv u li jkun konxju tan-natura speċifika u l-importanza tat-taqlib ekonomiku li jgħeddu l-istabbiltà tal-prezzijiet.

Il-BĊE janalizza regolarment l-iżviluppi fil-produzzjoni ġenerali, fil-kondizzjonijiet tad-domanda u tas-suq tax-xogħol, firxa wiesgħa ta' indikaturi tal-prezzijiet u tal-ispejjeż, il-politika fiskali, u l-bilanċ tal-pagamenti għaż-żona tal-euro. Żviluppi fl-indikaturi tas-swieq finanzjarji u fil-prezzijiet tal-assi jiġu wkoll issorveljati mill-qrib. Ċaqliq fil-prezzijiet tal-assi jista' jaffettwa l-iżviluppi fil-prezzijiet permezz tal-effetti tad-dħul u tal-ġid. Per eżempju, meta l-prezzijiet tal-ishma jogħlew, l-individwi li jkollhom l-ishma jsiru aktar sinjuri u jistgħu jagħżlu li jonfqu iżjed fuq il-konsum. Dan iżid id-domanda għall-konsum u jista' jħeġġeġ pressjonijiet inflazzjonarji domestiċi. Bil-maqlub, meta l-prezzijiet tal-ishma jonqsu, l-individwi jistgħu jnaqqsu l-konsum tagħhom.

Il-prezzijiet tal-assi u r-redditi finanzjarji jistgħu jintużaw ukoll biex tinkiseb informazzjoni dwar l-aspettattivi fis-swieq finanzjarji, inklużi l-iżviluppi fil-prezzijiet mistennija għall-futur. Per eżempju, fix-xiri u l-bejgħ tal-bonds, il-parteċipanti tas-swieq finanzjarji jesprimu impliċitament aspettattivi dwar l-iżviluppi futuri fir-rati tal-imgħax u fil-prezzijiet. Permezz ta' teknika varja, il-BĊE jista' janalizza l-prezzijiet finanzjarji biex jislet l-aspettattivi impliċiti tas-suq għal żviluppi futuri.

Żviluppi fir-rata tal-kambju jitqiesu bir-reqqa għall-implikazzjonijiet tagħhom fir-rigward tal-istabbiltà tal-prezzijiet. Ċaqliq fir-rata tal-kambju għandu effett dirett fuq l-iżviluppi tal-prezzijiet permezz tal-impatt tiegħu fuq il-prezzijiet tal-importazzjoni. Tibdil fir-rata tal-kambju jista' wkoll ibiddel il-kompetittività tal-prezzijiet ta' prodotti manifatturati internament fuq swieq internazzjonali, u b'hekk jinfluwenza l-kondizzjonijiet tad-domanda u potenzjalment il-prospetti għall-prezzijiet. Jekk effetti ta' rati tal-kambju bħal dawn ibiddlu l-aspettattivi u l-imġiba ta' dawk li jiffissaw il-pagi u l-prezzijiet, jista' jkun hemm potenzjal għal effetti indiretti.

It-tbassir makroekonomiku tal-istaff tal-Eurosistema, li jitħejja darbtejn fis-sena mill-istaff tal-BĊE u l-BĊN, għandu rwol importanti fl-analiżi ekonomika. Il-Kunsill Governattiv jivvalutah flimkien ma' ħafna materjal ieħor ta' informazzjoni u forom ta' analiżi organizzati fi ħdan il-qafas taż-żewġ pilastri; iżda ma jassumix

responsabbiltà għat-tbassir. It-tbassir ippubblikat hu r-riżultat ta' xenarju bbażat fuq sett ta' suppożizzjonijiet tekniċi, inkluża s-suppożizzjoni li r-rati tal-imgħax jibqgħu l-istess fuq żmien qasir. Minħabba dan, it-tbassir jirrappreżenta xenarju li aktarx ma jseħħx għax il-politika monetarja dejjem taġixxi biex tindirizza kwalunkwe theddida għall-istabbiltà tal-prezzijiet.

Għalhekk, it-tbassir makroekonomiku tal-inflazzjoni mħejji mill-istaff tal-Eurosistema m'għandu taħt l-ebda ċirkostanza jidher li qed jiddubita l-impenn tal-Kunsill Governattiv biex iżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien medju. Dawk li jiffissaw il-pagi u l-prezzijiet, kif ukoll id-ditti u l-individwi, għandhom joqogħdu fuq id-definizzjoni kwantitattiva tal-BĊE dwar l-istabbiltà tal-prezzijiet bħala "l-aqwa previżjoni" dwar l-iżviluppi fil-prezzijiet fuq żmien medju.

L-analiżi monetarja

L-analiżi monetarja tal-BĊE tiddependi fuq il-fatt li t-tkabbir monetarju u l-inflazzjoni huma relatati mill-qrib fuq perijodu ta' żmien medju sa twil. Għalhekk, li l-flus jiġu mogħtija rwol prominenti hi ħaġa li ssostni l-orjentament tal-istrateġija tal-politika monetarja tal-BĊE fuq żmien medju. Tabilħaqq, meta jieħu deċiżjonijiet dwar il-politika abbażi mhux biss tal-indikazzjonijiet fuq żmien qasir sa medju li joħorġu mill-analiżi ekonomika, iżda wkoll abbażi ta' konsiderazzjonijiet monetarji u ta' likwidità, il-BĊE jista' jara lilhinn mill-impatt temporanju tad-diversi skossi u jevita kull tentazzjoni biex ikun attiv iżżejjed.

Biex juri l-impenn tiegħu fil-konfront tal-analiżi monetarja u biex jipprovdi standard għall-istima tal-iżviluppi monetarji, il-BĊE ħabbar valur ta' referenza għat-tkabbir tal-aggregat monetarju wiesa' M3. Dan il-valur ta' referenza jirreferi għar-rata tat-tkabbir tal-M3 li tkun meqjusa kompatibbli mal-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien medju. F'Diċembru 1998, il-Kunsill Governattiv stabbilixxa dan il-valur ta' referenza fil-livell ta' 4½% fis-sena u kkonfermah f'analiżijiet sussegwenti. Il-valur ta' referenza hu bbażat fuq id-definizzjoni tal-istabbiltà tal-prezzijiet u fuq suppożizzjonijiet tat-tkabbir potenzjali tal-PDG reali ta' 2-2½% fuq żmien medju u tnaqqis fil-veloċità taċ-ċirkolazzjoni tal-flus ta' bejn ½% u 1%.

Il-valur ta' referenza mhux għan monetarju iżda standard għall-analiżi tal-kontenut tal-informazzjoni dwar żviluppi monetarji fiż-żona tal-euro. Minħabba n-natura tal-perspettiva monetarja bbażata fuq perijodu medju sa twil, ma hemm ebda rabta diretta bejn l-iżviluppi monetarji fuq perijodu qasir u d-deċiżjonijiet tal-politika monetarja. Għalhekk il-politika monetarja ma tirreaġixxix b'mod mekkaniku għal devjazzjonijiet tat-tkabbir tal-M3 mill-valur ta' referenza.

L-analiżi monetarja tal-BĊE mhix limitata għall-valutazzjoni tat-tkabbir tal-M3 f'dak li għandu x'jaqsam mal-valur ta' referenza. Ħafna fatturi varjabbli monetarji u finanzjarji oħra jiġu analizzati mill-qrib fuq bażi regolari. Per eżempju, l-iżviluppi fil-komponenti tal-M3 (eż. flus fiċ-ċirkolazzjoni, depożiti fissi) jiġu studjati għax jistgħu jgħinu biex wieħed jifhem il-bidliet ġenerali fl-M3. F'dan ir-rigward, l-aggregati iżjed ristretti bħall-M1 jista' jkun fihom xi tagħrif dwar l-attività reali. Bl-istess mod, bidliet

Kaxxa 11 Iż-żewġ pilastri tal-istrateġija għall-politika monetarja tal-BĊE (tkompli)

fil-kreditu mogħti lis-settur privat jistgħu jagħtu tagħrif dwar il-kondizzjonijiet finanzjarji u, permezz tal-karti tal-bilanċ tal-istituzzjonijiet finanzjarji monetarji (IFM), jistgħu jipprovdu iżjed tagħrif dwar il-flus. Din l-analiżi tgħin kemm biex wieħed jifhem l-imġiba tal-M3 f'dak li għandu x'jaqsam mal-valur ta' referenza, kif ukoll biex tagħti stampa aktar wiesgħa tal-kondizzjonijiet tal-likwidità fl-ekonomija u l-konsegwenzi tagħhom f'termini ta' riskji għall-istabbiltà tal-prezzijiet.

3.1.3 Operazzjonijiet tal-politika monetarja

Skond l-istrateġija tal-politika monetarja tiegħu, il-BĊE jmexxi r-rati tas-suq monetarju fuq perijodu qasir billi jgħarraf dwar l-orjentament tal-politika monetarja tiegħu u billi jimmaniġġa s-sitwazzjoni tal-likwidità fis-swieq monetarji. Barra milli jmexxi r-rati tal-imgħax billi jimmaniġġa l-likwidità, il-BĊE jista' wkoll jgħarraf dwar l-orjentament tal-politika monetarja tiegħu lis-swieq monetarji billi jibdel il-kondizzjonijiet li bihom, l-Eurosistema tkun lesta tidħol fi transazzjonijiet mas-swieq monetarji.

Fl-operazzjonijiet tal-Eurosistema, il-BĊE jimmira wkoll li jiżgura li s-suq monetarju jaħdem b'mod ordnat u li jgħin lill-banek jissodisfaw il-ħtiġijiet tagħhom għal-likwidità b'mod organizzat sew u bla xkiel. Dan isir billi jiġi pprovdut

Tabella 3 Operazzjonijiet tal-politika monetarja tal-Eurosistema

Operazzjonijiet tal-politika monetarja	Tipi ta' transazzjonijiet Provvediment ta' likwidità	Assorbiment ta' likwidità	Maturità	Frekwenza	Proċedura
Operazzjonijiet tas-suq miftuħ					
Operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament	Transazzjonijiet irriversjati	-	Ġimgħa waħda	Darba fil-ġimgħa	Sejħiet standard għall-offerti
Operazzjonijiet ta' rifinanzjament fuq żmien itwal	Transazzjonijiet irriversjati	-	Tliet xhur	Darba fix-xahar	Sejħiet standard għall-offerti
Operazzjonijiet ta' rfinar	Transazzjonijiet irriversjati Swaps f'munita barranija	Transazzjonijiet irriversjati Ġbir ta' depożiti fissi Swaps f'munita barranija	Mhux standardizzata	Mhux regolari	Sejħiet mgħaġġla għall-offerti Proċeduri bilaterali
	Xiri definittiv	Bejgħ definittiv	-	Mhux regolari	Proċeduri bilaterali
Operazzjonijiet strutturali	Transazzjonijiet irriversjati	Ħruġ ta' ċertifikati ta' dejn	Standardizzata/ mhux standardizzata	Regolari u mhux regolari	Sejħiet standard għall-offerti
	Xiri definittiv	Bejgħ definittiv	-	Mhux regolari	Proċeduri bilaterali
Faċilitajiet permanenti					
Faċilità tas-self marġinali	Transazzjonijiet irriversjati	-	Overnight	Aċċess fid-diskrezzjoni tal-kontropartijiet	
Faċilità tad-depożitu		Depożiti	Overnight	Aċċess fid-diskrezzjoni tal-kontropartijiet	

rifinanzjament regolari lill-banek u faċilitajiet li jippermettulhom jindirizzaw il-bilanċi ta’ tmiem il-jum u jtaffu l-fluttwazzjonijiet transitorji tal-likwidità.

Il-qafas operattiv tal-Eurosistema hu bbażat fuq dispożizzjonijiet stabbiliti fl-Istatut tas-SEBĊ. Dan tfassal skond l-Artikolu 105 tat-Trattat KE, li jgħid li l-Eurosistema “[…] *għandha taġixxi skond il-prinċipju ta’ ekonomija bbażata fuq suq ħieles b’kompetizzjoni ħielsa, li jiffavorixxi l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi* […]” u skond il-prinċipji li ġejjin:

- effiċjenza operattiva, li tippermetti li deċiżjonijiet tal-politika monetarja jgħaddu b’mod kemm jista’ jkun preċiż u malajr għal rati tas-suq monetarju fuq perijodu qasir;

- trattament ugwali tal-istituzzjonijiet finanzjarji, bla ma jingħata każ tad-daqs tagħhom u ta’ fejn ikunu jinsabu fiż-żona tal-euro;

- l-esekuzzjoni deċentralizzata tal-operazzjonijiet tal-politika monetarja tal-Eurosistema permezz tal-BĊN;

- sempliċità, trasparenza, kontinwità, sigurtà u nfiq effiċjenti.

Is-sempliċità u t-trasparenza jiżguraw li l-intenzjonijiet tal-operazzjonijiet tal-politika monetarja jiġu mifhuma sew. Il-prinċipju tal-kontinwità għandu l-għan li jevita bidliet kbar u spissi fl-istrumenti u l-proċeduri, biex il-banek ċentrali u l-kontropartijiet tagħhom ikunu jistgħu jibbażaw irwieħhom fuq l-esperjenza meta jieħdu sehem f’operazzjonijiet tal-politika monetarja. Il-prinċipju tas-sigurtà jesiġi li r-riskji finanzjarji u operattivi tal-Eurosistema jinżammu baxxi kemm jista’ jkun. B’mod partikolari, is-self kollu lill-istituzzjonijiet ta’ kreditu għandu jiġi garantit kif meħtieġ fl-Artikolu 18 tal-Istatut tas-SEBĊ. Infiq effikaċi jfisser li l-ispejjeż operattivi jinżammu baxxi kemm jista’ jkun, kemm għall-Eurosistema kif ukoll għall-kontropartijiet tagħha.

Kaxxa 12 Operazzjonijiet tas-suq ħieles u faċilitajiet permanenti

L-operazzjonijiet tal-Eurosistema fis-suq ħieles jistgħu jinqasmu fl-erba' kategoriji li ġejjin, skond l-għan, ir-regolarità tagħhom, u l-proċeduri li jiġu segwiti:

– operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament;
– operazzjonijiet ta' rifinanzjament fuq żmien itwal;
– operazzjonijiet ta' rfinar;
– operazzjonijiet strutturali.

Operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament

L-operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament huma l-iżjed operazzjonijiet importanti tas-suq ħieles u jirrappreżentaw l-istrument ewlieni tal-politika monetarja tal-Eurosistema. Dawn jipprovdu l-biċċa l-kbira tal-likwidità għas-sistema bankarja u għandhom rwol ċentrali fit-tmexxija tar-rati tal-imgħax, jimmaniġġaw is-sitwazzjoni tal-likwidità fis-suq u jgħarrfu dwar l-orjentament tal-politika monetarja.

L-operazzjonijiet ta' rifinanzjament jsiru kull ġimgħa u għandhom maturità ta' ġimgħa[2]. Dawn isiru permezz ta' talbiet standard għall-offerti, tip ta' talbiet għall-offerti mmexxija skond skeda mħabbra minn qabel u esegwiti f'perijodu ta' 24 siegħa mit-tħabbira tat-talba għall-offerti sal-pubblikazzjoni tar-riżultati. Il-kontropartijiet kollha li jissodisfaw il-kriterji ġenerali ta' eliġibbiltà jistgħu jieħdu sehem f'dawn l-operazzjonijiet. Fil-prinċipju, l-istituzzjonijiet ta' kreditu kollha li jinsabu fiż-żona tal-euro jistgħu jkunu kontropartijiet eliġibbli tal-Eurosistema.

Operazzjonijiet ta' rifinanzjament fuq żmien itwal

Minbarra l-operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjamant ta' kull ġimgħa, kull xahar l-Eurosistema tagħmel ukoll operazzjonijiet ta' rifinanzjament fuq żmien itwal b'maturità ta' tliet xhur.

L-għan ta' dawn l-operazzjonijiet hu li jipprovdi likwidità fuq żmien itwal lis-sistema bankarja. Dan jevita li l-likwidità kollha fis-suq monetarju jkollha tiġġedded kull ġimgħa. Bħall-operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament, l-operazzjonijiet ta' rifinanzjament fuq żmien itwal jitmexxew bħala sejħiet standard għall-offerti b'mod deċentralizzat, u l-kontropartijiet kollha li jissodisfaw il-kriterji ġenerali għall-eliġibbiltà jistgħu jieħdu sehem.

Operazzjonijiet ta' rfinar

L-Eurosistema tista' wkoll twettaq operazzjonijiet tas-suq ħieles abbażi ad hoc, jiġifieri operazzjonijiet ta' rfinar. Operazzjonijiet ta' rfinar jistgħu jassorbu jew jipprovdu l-likwidità. Dawn għandhom l-għan li jamministraw is-sitwazzjoni tal-likwidità u li jmexxu r-rati tal-imgħax fis-suq monetarju, b'mod partikolari biex itaffu l-effetti fuq ir-rati tal-imgħax ikkawżati minn fluttwazzjoni mhux mistennija fil-likwidità fis-suq monetarju.

Minħabba l-għan tagħhom, operazzjonijiet ta' rfinar normalment jitwettqu permezz ta' sejħiet ta' "malajr" għall-offerti. Dawn jieħdu siegħa mit-tħabbira tagħhom sal-pubblikazzjoni tar-riżultati tal-allokazzjoni. Għal raġunijiet operazzjonali, għadd limitat ta' kontropartijiet magħżula biss jistgħu jipparteċipaw fl-operazzjonijiet tal-irfinar. Operazzjonijiet ta' rfinar jistgħu jitwettqu wkoll permezz ta' proċeduri bilaterali,

[2] F'Marzu 2004, il-maturità tqassret minn ġimagħtejn għal ġimgħa.

Kaxxa 12 Operazzjonijiet tas-suq ħieles u faċilitajiet permanenti (tkompli)

fejn l-Eurosistema tmexxi transazzjoni ma' wieħed jew ma' ftit kontropartijiet mingħajr sejħa għall-offerti.

Operazzjonijiet ta' rfinar jitwettqu normalment b'mod deċentralizzat mill-BĊN, iżda l-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi, f'ċirkostanzi eċċezzjonali, li operazzjonijiet bilaterali ta' rfinar jitwettqu mill-BĊE.

Operazzjonijiet strutturali

Il-qafas operazzjonali jipprovdi wkoll il-possibiltà lill-Eurosistema biex tmexxi operazzjonijiet strutturali. Operazzjonijiet bħal dawn huma maħsuba biex jaġġustaw il-pożizzjoni tal-likwidità strutturali tal-Eurosistema fil-konfront tas-sistema bankarja, jiġifieri l-ammont ta' likwidità fis-suq tul perijodu itwal. Dawn jistgħu jitmexxew bl-użu ta' transazzjonijiet irriversjati, operazzjonijiet definittivi jew il-ħruġ ta' ċertifikati tad-dejn. S'issa, l-Eurosistema ma kellhiex tmexxi operazzjonijiet biex taġġusta l-pożizzjoni strutturali tal-likwidità tas-sistema bankarja.

Faċilitajiet permanenti

Il-faċilita tas-self marġinali tipprovdi self overnight mill-bank ċentrali kontra garanzija b'rata ta' mgħax predeterminata. Ir-rata tal-imgħax fuq dawn id-depożiti overnight hi normalment ħafna ogħla mir-rata korrispondenti tas-suq. Minħabba dan, l-istituzzjonijiet ta' kreditu jużaw il-faċilità tas-self marġinali biex jiksbu fondi biss meta ma jkunux jistgħu jagħmlu mod ieħor. Billi l-aċċess għall-faċilità tas-self marginali hu limitat biss bl-ammont tal-garanzija disponibbli, ir-rata tal-imgħax fuq il-faċilità normalment tipprovdi l-ogħla livell għar-rata overnight fis-suq monetarju.

B'kuntrast, il-faċilità tad-depożitu tippermetti lill-banek biex jagħmlu depożiti overnight mal-bank ċentrali b'rata tal-imgħax predeterminata. Ir-rata tal-imgħax fuq dawn id-depożiti overnight hi normalment ħafna inqas mir-rata korrispondenti tas-suq. Għalhekk, il-kontropartijiet jagħmlu depożiti overnight mal-Eurosistema biss jekk ma jkunux jistgħu jużaw il-fondi tagħhom b'mod ieħor. Bħalma r-rata tal-imgħax fuq il-faċilità tas-self marġinali tipprovdi livell massimu, ir-rata tal-imgħax fuq il-faċilità tad-depożitu normalment tipprovdi livell minimu għar-rata overnight fis-suq monetarju.

L-inċentiv biex il-banek jużaw faċilitajiet permanenti jonqos b'mod sinifikanti bir-rati li jiġu applikati għalihom. Għalhekk, il-medja tal-użu ta' kuljum tal-faċilitajiet permanenti hi ġeneralment limitata. Fil-biċċa l-kbira din tibqa' taħt €1 biljun u dan juri li jservu biss biex jipprovdu u jassorbu l-likwidità f'ċirkostanzi eċċezzjonali.

L-operazzjonijiet tas-suq ħieles (ara l-Kaxxa 12) huma l-aktar grupp importanti ta' operazzjonijiet tal-politika monetarja. Normalment dawn jitwettqu mill-BĊN fuq l-inizjattiva tal-BĊE, ġeneralment fis-suq monetarju, jiġifieri, is-suq li fih il-maturità tat-transazzjonijiet hi ġeneralment inqas minn sena. Operazzjonijiet tas-suq ħieles għandhom rwol importanti fit-tmexxija tar-rati tal-imgħax, jgħarrfu dwar il-pożizzjoni tal-politika monetarja u jamministraw is-sitwazzjoni tal-likwidità fis-suq monetarju.

Il-**faċilitajiet permanenti** (ara l-Kaxxa 12) – il-faċilità tas-self marġinali u l-faċilità tad-depożitu – huma disponibbli għall-kontropartijiet tal-Eurosistema fuq l-inizjattiva tagħhom stess. Meta jistabbilixxi r-rati fuq il-faċilitajiet permanenti, il-BĊE jistabbilixxi l-faxxa li fiha tista' tvarja r-rata tas-suq monetarju overnight.

Il-qafas operattiv hu supplimentat mis-sistema tar-**riżervi minimi** li għandhom jinżammu mill-istituzzjonijiet ta' kreditu mal-BĊN (ara l-Kaxxa 13). Il-funzjonijiet ewlenin tas-sistema tar-riżervi minimi huma li jgħinu jistabbilizzaw ir-rati tal-imgħax tas-suq monetarju u li jkabbru n-nuqqas strutturali tal-likwidità tas-sistema bankarja, biex b'hekk iżidu d-domanda għar-rifinanzjament mill-bank ċentrali.

Kaxxa 13 Rekwiżiti ta' riżervi minimi

Il-BĊE jesiġi li l-istituzzjonijiet ta' kreditu jkollhom depożiti f'kontijiet mal-BĊN: dawn jissejħu riżervi "minimi" jew "meħtieġa". L-ammont ta' riżervi meħtieġa li kull istituzzjoni għandu jkollha hu ddeterminat mill-bażi tar-riżervi tiegħu multiplikat bi proporzjon tar-riżervi.

Il-bażi tar-riżervi ta' istituzzjoni hi definita fir-rigward tal-obbligazzjonijiet fuq żmien qasir fuq il-karta tal-bilanċ tagħha. L-obbligazzjonijiet fil-konfront ta' istituzzjonijiet ta' kreditu oħra inklużi fil-lista ta' istituzzjonijiet li huma soġġetti għas-sistema tal-Eurosistema tar-riżervi minimi u l-obbligazzjonijiet fil-konfront tal-BĊE u l-BĊN mhumiex inklużi fil-bażi tar-riżervi.

L-ewwel funzjoni prinċipali tas-sistema tar-riżervi minimi hi li tistabbilizza r-rati tal-imgħax tas-suq monetarju. Din il-funzjoni ssir permezz tad-dispożizzjoni dwar il-komputazzjoni tal-medja. Din id-dispożizzjoni tfisser li l-konformità tal-istituzzjonijiet ta' kreditu mar-rekwiżiti tar-riżervi hi meqjusa abbażi tal-medja tal-bilanċi ta' kuljum fuq il-kontijiet tar-riżervi tagħhom matul perijodu ta' manteniment tar-riżervi ta' madwar xahar. B'hekk l-istituzzjonijiet ta' kreditu jistgħu jpattu għall-fluttwazzjonijiet fil-likwidità ta' kuljum (p.e. dawk li jiġu mill-fluttwazzjonijiet fid-domanda għall-karti tal-flus), billi żbilanċi transitorji fir-riżervi jistgħu jitpattew bi żbilanċi opposti tar-riżervi fl-istess perijodu ta' manteniment.

Il-komputazzjoni tal-medja tfisser ukoll li l-istituzzjonijiet jistgħu jagħmlu qligħ billi jsellfu fis-suq u jakkumulaw defiċit tar-riżervi kull meta r-rati tas-suq monetarju fuq l-iqsar żmien ikunu ogħla minn dawk mistennija għall-bqija tal-perijodu tal-manteniment. Fix-xenarju oppost, jistgħu jisselfu mis-suq u jakkumulaw bilanċ pożittiv fir-riżervi. Dan il-mekkaniżmu jistabbilizza r-rata tal-imgħax overnight waqt il-perijodu ta' manteniment u b'hekk il-bank ċentrali ma jkollux il-ħtieġa li jintervjeni ta' spiss fis-suq monetarju.

It-tieni funzjoni importanti mwettqa mis-sistema tar-riżervi minimi hi t-tkabbir tan-nuqqas strutturali tal-likwidità tas-sistema bankarja. Il-ħtieġa li l-istituzzjonijiet ta' kreditu jżommu riżervi fil-BĊN tgħin biex tiżdied id-domanda għar-rifinanzjament mill-bank ċentrali, li mbagħad, tagħmilha iżjed faċli għall-BĊE li jmexxi r-rati tas-suq monetarju permezz ta' operazzjonijiet regolari li jipprovdu l-likwidità.

Kaxxa 13 Rekwiżiti ta' riżervi minimi (tkompli)

Is-sistema tar-riżervi minimi tfasslet b'tali mod li la tqiegħed piż fuq is-sistema bankarja fiż-żona tal-euro, u lanqas ma xxekkel l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi. Biex jintlaħqu dawn l-għanijiet, l-investimenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu f'riżervi meħtieġa jiġu kkompensati b'rati li huma qrib ħafna ta' dawk fuq żmien qasir fis-suq monetarju. Matul il-perijodu tal-manutenzjoni, ir-rata tal-kumpens hi daqs il-medja tar-rata marġinali (ippeżata skond l-għadd ta' jiem kalendarji) fl-operazzjonijiet ewlenin tar-rifinanzjament.

3.2 OPERAZZJONIJIET ESTERNI

Fir-rigward tal-operazzjonijiet esterni tal-Eurosistema, l-Artikolu 23 tal-Istatut tas-SEBĊ jintitola lill-BĊE u lill-BĊN li:

- jistabbilixxu relazzjonijiet ma' banek ċentrali u istituzzjonijiet finanzjarji f'pajjiżi oħra u, fejn ikun xieraq, ma' organizzazzjonijiet internazzjonali;
- jakkwistaw u jbiegħu spot u forward kull tip ta' assi ta' kambju barrani u metalli prezzjużi;
- jamministraw l-assi barranin li jkollhom;
- jagħmlu kull tip ta' transazzjoni bankarja fir-rigward ta' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali, inklużi operazzjonijiet ta' teħid u għoti ta' self.

3.2.1 Operazzjonijiet tal-kambju barrani

L-aktar tip importanti ta' operazzjoni tal-kambju barrani tal-Eurosistema hu l-intervent fis-swieq tal-kambju barrani. Operazzjonijiet ta' intervent jitwettqu biss permezz tar-riżervi barranin miżmuma mill-BĊE. Jistgħu jitwettqu fil-muniti ta' pajjiżi barra l-Unjoni Ewropea, p.e. d-dollaru Amerikan jew il-Yen Ġappuniż, fi ħdan il-politika tar-rati tal-kambju taż-żona tal-euro. Jistgħu jseħħu wkoll fil-qafas tal-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju intra-Komunitarju II (ERM II).

Skond l-Artikolu 105(2) tat-Trattat KE u l-Artikolu 3 tal-Istatut tas-SEBĊ, l-operazzjonijiet tal-kambju barrani tal-Eurosistema jeħtieġ li jkunu *"konsistenti mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 111 tat-Trattat"*. L-Artikolu 111 jiddefinixxi l-qafas istituzzjonali għall-politika tar-rati tal-kambju taż-żona tal-euro.

Il-qafas istituzzjonali għall-politika tar-rati tal-kambju taż-żona tal-euro

Skond l-Artikolu 105(2) tat-Trattat KE u l-Artikolu 3 tal-Istatut tas-SEBĊ, l-operazzjonijiet tal-kambju barrani tal-Eurosistema għandhom ikunu konsistenti mal-Artikolu 111 tat-Trattat KE.

- Skond l-Artikolu 111(1), il-Kunsill tal-UE, waqt li jaġixxi b'mod unanimu, jista' jikkonkludi ftehim formali dwar is-sistema tar-rati tal-kambju għall-euro fil-konfront ta' muniti barra l-UE.

- L-Artikolu 111(2) jiddikjara li, fin-nuqqas ta’ tali sistema ta’ rati tal-kambju, il-Kunsill tal-UE, waqt li jaġixxi b’maġġoranza kwalifikata, jista’ jfassal orjentamenti ġenerali għall-politika tar-rati tal-kambju.

Madankollu, iż-żewġ miżuri istituzzjonali għandhom jirrispettaw l-għan ewlieni taż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet u jistgħu jinbdew biss fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE jew tal-Kummissjoni Ewropea wara konsultazzjoni mal-BĊE. Fil-każ ta’ sistema formali tar-rati tal-kambju għall-euro, il-Kunsill tal-UE għandu jqis l-opinjoni tal-BĊE *“fi sforz biex jilħaq kunsens konsistenti mal-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet”* (Artikolu 111(1) tat-Trattat).

S’issa, l-ebda waħda mill-proċeduri msemmija hawn fuq għadha ma nbdiet. Fil-laqgħa tiegħu tat-13 ta’ Diċembru 1997 fil-Lussemburgu, il-Kunsill Ewropew saħaq li r-rata tal-kambju tal-euro għandha titqies bħala r-riżultat kemm ta’ żviluppi ekonomiċi kif ukoll ta’ politika ekonomika, aktar milli bħala għan indipendenti. F’dan is-sens, ġie ddikjarat li l-orjentamenti ġenerali għall-politika tar-rata tal-kambju taż-żona tal-euro setgħu jitfasslu biss f’ċirkostanzi eċċezzjonali; per eżempju f’każ ċar ta’ allinjament ħażin. Orjentamenti bħal dawn għandhom dejjem jirrispettaw l-indipendenza tas-SEBĊ u jkunu konsistenti mal-għan ewlieni tas-SEBĊ għaż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet.

Intervent f’muniti mhux tal-UE

Fin-nuqqas kemm ta’ arranġamenti istituzzjonali kif ukoll ta’ mira għar-rati tal-kambju tal-BĊE, intervent fis-swieq tal-kambju barrani fir-rigward ta’ muniti mhux tal-UE seħħ biss darbtejn fl-ewwel ħames snin tal-Unjoni Monetarja, fil-ħarifa tas-sena 2000. Wara li naqset b’mod kontinwu sa minn tard fl-1998, ir-rata tal-kambju tal-euro kienet dejjem qed titbiegħad mill-fatturi fundamentali taż-żona tal-euro u kien hemm ir-riskju li dan seta’ jiġġenera allinjamenti ħżiena ħafna. Imbagħad dan seta’ kellu impatt negattiv fuq l-ekonomija dinjija u fuq l-istabbiltà tal-prezzijiet fiż-żona tal-euro. Għalhekk, fit-22 ta’ Settembru 2000, il-BĊE, flimkien mal-awtoritajiet monetarji tal-Istati Uniti, il-Ġappun, ir-Renju Unit u l-Kanada, taw bidu għal intervent konġunt fis-swieq tal-kambju barrani; il-BĊE reġa’ intervjena kmieni f’Novembru tas-sena 2000.

Il-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju II

Mekkaniżmu ġdid ta’ rati tal-kambju, l-ERM II, daħal fis-seħħ fil-bidu tat-Tielet Stadju tal-UEM. Dan ħa post is-Sistema Monetarja Ewropea, li kellha rwol strumentali fil-mixja lejn l-UEM (ara t-Taqsima 1.1.2) iżda kellu jiġi aġġustat għall-ambjent il-ġdid maħluq mill-UEM.

Bħall-predeċessur tiegħu, l-ERM II hu ftehim intergovernattiv ibbażat fuq żewġ dokumenti legali:

- Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew dwar it-twaqqif ta’ mekkaniżmu tar-rati tal-kambju fit-tielet stadju tal-unjoni ekonomika u monetarja , Amsterdam 16 ta’ Ġunju 1997;[3]

[3] ĠU C 236, 2.8.1997, p. 5.

- Ftehim tal-1 ta' Settembru 1998 bejn il-Bank Ċentrali Ewropew u l-banek ċentrali nazzjonali tal-Istati Membri barra ż-żona tal-euro li jistabbilixxi l-proċeduri għat-tħaddim tal-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju fit-tielet stadju tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja[4], kif l-aħħar emendat bil-Ftehim tal-14 ta' Settembru 2000[5].

L-għan tal-ERM II hu li jgħaqqad mal-euro l-muniti tal-Istati Membri li huma barra ż-żona tal-euro. Ir-rabta hi stabbilita b'rati ċentrali miftehma reċiprokament, fissi iżda aġġustabbli, fir-rigward tal-euro u faxxa ta' flutwazzjoni standard ta' ±15%. Marġni ta' fluttwazzjoni idjaq jistgħu jiġu miftehmin reċiprokament jekk ikun xieraq fid-dawl tal-progress lejn il-konverġenza.

Il-parteċipazzjoni fl-ERM II hi fakultattiva għall-Istati Membri barra ż-żona tal-euro. Madankollu, kif iddikjarat fir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew imsemmija hawn fuq, Stat Membru b'deroga *"jista' jkun mistenni li jissieħeb"* fl-ERM II. L-Artikolu 124 tat-Trattat KE jesiġi li kull Stat Membru barra ż-żona tal-euro *"għandu jittratta l-politika tiegħu tar-rata tal-kambju bħala materja ta' interess komuni"* u għandu jqis l-*"esperjenza akkwistata f'kooperazzjoni fi ħdan il-qafas tal-EMS"*. Skond l-Artikolu 121, sħubija fl-ERM II għal mill-inqas sentejn mingħajr tensjonijiet serji hi waħda mill-kriterji biex jitqies jekk Stat Membru jkunx issodisfa l-kondizzjonijiet biex jadotta l-euro bħala l-munita tiegħu. Għalhekk l-ERM II iħeġġeġ il-konverġenza u jgħin lill-Istati Membri barra ż-żona tal-euro fl-isforzi tagħhom biex jadottaw l-euro. Jgħin ukoll biex iħares lill-Istati Membri ġewwa u barra ż-żona tal-euro kontra pressjonijiet mhux mixtieqa fis-swieq tal-kambju barrani.

Deċiżjonijiet dwar ir-rati ċentrali u l-marġni ta' fluttwazzjonijiet jittieħdu bi ftehim reċiproku bejn il-ministri tal-finanzi tal-pajjiżi taż-żona tal-euro, il-BĊE u l-ministri tal-finanzi u l-gvernaturi tal-banek ċentrali tal-Istati Membri parteċipanti li mhumiex fiż-żona tal-euro. Il-proċedura tipprovdi għal diskussjoni multilaterali (normalment f'laqgħa) li tinvolvi wkoll lill-Kummissjoni u lill-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju (ara t-Taqsima 4.3.4).

Intervent fl-ERM II

Fil-prinċipju, intervent minn bank ċentrali jekk valuta toqrob il-marġni tal-faxxa tal-fluttwazzjoni, hu awtomatiku u bla limiti. Madankollu, l-obbligi tal-intervent u l-finanzjament mġarrba mill-BĊE huma bla preġudizzju għall-għan ewlieni taż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet. Skond it-termini kemm tar-Riżoluzzjoni kif ukoll tal-Ftehim imsemmija hawn fuq, il-BĊE u l-BĊN parteċipanti barra ż-żona tal-euro jistgħu jissospendu intervent awtomatiku u l-finanzjament tagħhom jekk dan imur kontra l-għan ewlieni tal-istabbiltà tal-prezzijiet. Bl-istess mod, il-partijiet kollha fil-Ftehim *"għandhom id-dritt li jagħtu bidu għal proċedura konfidenzjali bl-għan li jerġgħu jitqiesu r-rati ċentrali"*.

Il-krone Daniż ilu msieħeb fl-ERM II mill-bidu, b'marġni ta' fluttwazzjoni ta' ±2.25% madwar ir-rata ċentrali tiegħu fil-konfront tal-euro. Id-drachma Griega

[4] ĠU C 345, 13.11.1998, p. 6.
[5] ĠU C 362, 16.12.2000, p. 11.

ipparteċipat fl-ERM II qabel ma l-Greċja ssieħbet fiż-żona tal-euro fl-2001 (ara t-Taqsima 1.1.4).

L-għadd ta' parteċipanti fl-ERM II żdied b'sebgħa wara t-tkabbir tal-UE fl-1 ta' Mejju 2004. S'issa, il-muniti tal-Estonja, il-Litwanja u s-Slovenja (fit-28 ta' Ġunju 2004), u ta' Ċipru, il-Latvja, Malta (fit-2 ta' Mejju 2005) u s-Slovakja (fit-28 ta' Novembru 2005) issieħbu mal-ERM II, u josservaw il-marġni standard tal-fluttwazzjoni ta' +/-15% fil-konfront tal-euro. Il-pajjiżi l-oħra li ssieħbu mal-UE fl-1 ta' Mejju 2004 mistennija wkoll li eventwalment jissieħbu fil-mekkaniżmu.

Intervent fl-euro s'issa kien rari. Saru operazzjonijiet mill-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-UE parteċipanti, fejn intervent kien meħtieġ biex tinżamm l-istabbiltà fl-ERM II.

3.2.2 Il-maniġġ tar-riżervi f'munita barranija

Kemm il-BĊE kif ukoll il-BĊN għandhom u jimmaniġġaw riżervi barranin: il-BĊE għandu u jimmaniġġa r-riżervi barranin ittrasferiti lilu għall-għanijiet stabbiliti fl-Istatut tas-SEBĊ; dawk ir-riżervi barranin li jibqgħu għand il-BĊN jinżammu u jiġu amministrati minnhom.

Id-daqs u l-kompożizzjoni tar-riżervi barranin tal-BĊE

Ir-riżervi barranin tal-BĊE huma prinċipalment miżmuma u amministrati biex iservu bħala mezz ta' intervent mill-BĊE, jekk ikun meħtieġ.

Id-daqs tar-riżervi barranin tal-BĊE

L-Artikolu 30.1 tal-Istatut tas-SEBĊ ipprovda għal trasferiment inizjali ta' assi ta' riżervi barranin mill-BĊN għall-BĊE ta' mhux aktar minn €50 biljun[6]. F'Jannar 1999, fil-bidu tat-Tielet Stadju tal-EMU, il-BĊN taż-żona tal-euro ittrasferew assi ta' riżervi barranin lill-BĊE b'valur ta' €39.46 biljun. Dan it-trasferiment kien l-ammont massimu permess skond l-Istatut tas-SEBĊ, aġġustat 'l isfel billi tnaqqsu l-ishma fil-kapital tal-BĊE li kienu tal-BĊN tal-pajjiżi mhux parteċipanti fiż-żona tal-euro sa mill-bidu. Meta l-Greċja ssieħbet fiż-żona tal-euro fl-1 ta' Jannar 2001, il-Bank of Greece ttrasferixxa assi addizzjonali ta' riżerva ekwivalenti għal €1.28 biljun. L-ammont totali tal-assi tar-riżervi barranin trasferiti mill-BĊN lill-BĊE fi proporzjon mal-ishma kapitali tagħhom, li għalihom irċevew krediti denominati f'euro li jagħtu l-imgħax, kien ekwivalenti għal €40.74 biljun. 15% ta' dawn it-trasferimenti saru f'deheb u l-bqija, 85%, f'dollari Amerikani u Yen Ġappuniżi.

Minn dak iż-żmien, ir-riżervi barranin tal-BĊE varjaw ħafna minħabba transazzjonijiet u ċaqliq fir-rati tal-kambju u fil-prezzijiet. Fi tmiem l-2005, kienu

[6] Meta pajjiżi oħra jissieħbu mal-UE, dan il-limitu inizjali jiżdied awtomatikament skond il-proporzjon tas-sehem tal-BĊN tagħhom fil-kapital sottoskritt tal-BĊE (Artikolu 49.3 tal-Istatut). Meta l-għaxar pajjiżi tal-Ewropa tal-lvant u tal-Mediterran issieħbu mal-UE fl-1 ta' Mejju 2004, il-limitu żdied għal madwar €55.6 biljuni. Din iż-żieda awtomatika tfisser li trasferimenti proporzjonali ta' assi ta' riżervi barranin jistgħu jsiru mill-BĊN tal-pajjiżi kollha li jkunu se jissieħbu fiż-żona tal-euro mingħajr ma l-BĊE jkun obbligat jerġa' jittrasferixxi r-riżervi barranin lill-BĊN attwali taż-żona tal-euro.

€41.5 biljuni. F'termini ta' volum, kemm ir-riżervi f'munita barranija kif ukoll dawk f'deheb naqsu, u dan irrifletta l-intervent tal-BĊE fil-forma ta' bejgħ fil-ħarifa tas-sena 2000 (ara t-Taqsima 3.2.1) u xi bejgħ ta' deheb fl-2005 u l-2006[7] skond il-Ftehim tal-Banek Ċentrali dwar id-Deheb (ara l-Kaxxa 14), rispettivament. Dan it-tnaqqis tpatta kollu bil-valur ogħla tas-suq fl-investimenti tal-BĊE f'deheb.

Barra dan, l-Artikolu 30.4 tal-Istatut tas-SEBĊ jintitola lill-BĊE li jagħmel aktar sejħiet lura ta' assi ta' riżervi barranin ogħla mill-ammont massimu stabbilit fuq it-trasferiment inizjali. Sejħiet lura bħal dawn huma soġġetti għal leġiżlazzjoni Komunitarja sekondarja. Għal dan il-għan, fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE, il-Kunsill tal-UE adotta Regolament[8] li jippermetti lill-BĊE jagħmel iżjed sejħiet sal-ammont ta' €50 biljun. Il-BĊE jagħmel dawn is-sejħiet lura biss għar-riforniment meta r-riżervi jkunu naqsu sew u mhux biex iżid l-investimenti tiegħu fir-riżervi. Jekk ikun meħtieġ, jistgħu jsiru wkoll trasferimenti addizzjonali ta' assi tar-riżervi barranin lill-BĊE abbażi ta' leġiżlazzjoni sekondarja Komunitarja oħra.

Ir-riżervi barranin tal-BĊE jinkludu xi ammonti ta' drittijiet speċjali ta' ġbid (SDRs). Dawn jirriżultaw minn transazzjonijiet volontarji tal-BĊE ma' entitajiet li jkollhom l-SDRs skond il-ftehim permanenti mal-FMI (ara t-Taqsima 5.3.1).

Amministrazzjoni tal-investimenti tal-BĊE f'munita barranija

L-għan tal-amministrazzjoni tar-riżervi barranin tal-BĊE hu li jiżgura li, fi kwalunkwe ħin, il-BĊE jkollu ammont ta' riżorsi likwidi li jkun biżżejjed għal kwalunkwe intervent fil-kambju barrani. Dan ifisser li l-likwidità u s-sigurtà huma rekwiżiti bażiċi għall-investiment tar-riżervi barranin. Bla ħsara għal dawn il-limitazzjonijiet, ir-riżervi barranin tal-BĊE huma amministrati b'tali mod li l-valur tagħhom jogħla kemm jista' jkun.

Linji gwida għall-investiment jibdlu l-għanijiet tal-amministrazzjoni ġenerali tal-portafoll fi prinċipji u regoli speċifiċi: dawn huma definiti fi ħdan il-BĊE u jinkludu d-distribuzzjoni tal-munita, it-tpattija bejn ir-riskju u r-redditu tar-rata tal-imgħax, u r-riskju tal-kreditu u r-rekwiżiti tal-likwidità.

Il-Kunsill Governattiv iddefinixxa d-distribuzzjoni tal-muniti tar-riżervi barranin tal-BĊE abbażi kemm tal-ħtiġijiet kif stmati fil-każ ta' intervent tas-suq, kif ukoll abbażi tal-ottimizzazzjoni tar-riskju. Fil-bidu tal-1999, il-proporzjon ta' dollari Amerikani fir-rigward tal-yen Ġappuniżi kien ta' 90/10. Fi tmiem l-2005, wara fluttwazzjonijiet fir-rati tal-kambju barrani u xi operazzjonijiet għall-ibbilanċjar mill-ġdid, il-proporzjon kien 85/15.

Waqt li xi funzjonijiet tal-amministrazzjoni tal-portafoll, bħall-amministrazzjoni tar-riskju u tal-kontabilità, jitwettqu b'mod ċentralizzat fil-BĊE, il-biċċa l-kbira tal-funzjonijiet tal-front u back office huma deċentralizzati fl-Eurosistema kollha skond il-mandati dwar l-amministrazzjoni tar-riżervi li l-BĊE ta

[7] Ara l-Istqarrijiet tal-BĊE għall-Istampa tal-31 ta' Marzu 2005 u tal-31 ta' Marzu 2006, rispettivament.

[8] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1010/2000 dwar aktar sejħiet lura ta' assi ta' riżervi barranin mill-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU L 115, 16.5.2000, p. 2).

lill-BĊN.[9] Meta jwettqu dawn il-funzjonijiet, il-BĊN jaġixxu f'isem il-BĊE bħala aġenzija magħrufa. Dan isir biex il-kontropartijiet tal-BĊE fis-swieq finanzjarji internazzjonali jkunu jistgħu jagħmlu distinzjoni bejn l-operazzjonijiet imwettqa mill-BĊN f'isem il-BĊE u dawk imwettqa mill-BĊN biex jamministraw ir-riżervi tagħhom stess. Il-BĊE jirċievi informazzjoni onlajn dwar it-transazzjonijiet imwettqa mill-BĊN kollha f'ismu permezz ta' sistema ta' amministrazzjoni tal-portafoll li taħdem fuq in-netwerk protett ta' komunikazzjoni tas-SEBĊ stess.

L-istandard strateġiku għal kull munita, stabbilit mill-Kunsill Governattiv, jirrifletti r-rekwiżiti tal-politika fuq żmien twil u l-preferenzi tar-riskji u tar-redditi tal-BĊE. Il-livell tattiku, stabbilit mill-Kumitat għall-Investiment tal-BĊE u approvat mill-Bord Esekuttiv, li għandu jinżamm ġewwa l-faxex pre-stabbiliti madwar il-livell strateġiku, jirrifletti r-riskju fuq perijodu qasir sa medju u l-preferenzi tar-redditu tal-BĊE fil-kondizzjonijiet prevalenti tas-suq. Il-mandati għall-amministrazzjoni tal-kambju barrani mogħtija mill-BĊE lill-BĊN jipprevedu li l-livelli tattiċi jinqabżu.

Il-kontropartijiet u l-intermedjarji użati f'operazzjonijiet li jinvolvu assi tar-riżervi barranin jintgħażlu mill-BĊE fuq ir-rakkomandazzjoni tal-BĊN. Fl-għażla tiegħu, il-BĊE jsegwi metodu uniformi bbażat fuq żewġ settijiet ta' kriterji:

- stima ta' kemm il-kontropartijiet huma affidabbli f'dak li għandu x'jaqsam mal-kreditu;

- konsiderazzjonijiet ta' effiċjenza, b'mod partikolari s-servizz ta' riċerka pprovdut, il-kompetittività fil-prezz u l-kapaċità tal-kontroparti biex timmaniġġa ammonti kbar fil-kondizzjonijiet kollha tas-suq.

It-transazzjonijiet imwettqa mill-kontropartijiet tal-BĊE jiġu dokumentati skond ftehim standard tas-suq. Il-BĊE żviluppa wkoll ftehim imsejjaħ *proprietary master netting agreement*, li ġie aċċettat mill-kontropartijiet tiegħu.

Minn żmien għal żmien, il-BĊE jibdel il-lista tal-istrumenti eliġibbli għall-użu fl-amministrazzjoni tar-riżervi barranin tiegħu. L-għan tal-għażla ta' strumenti hu li jintlaħaq grad dejjem akbar ta' sofistikazzjoni waqt li jiġu sodisfatti r-rekwiżiti għal livell għoli ta' sigurtà u likwidità.

L-investimenti tal-BĊE f'deheb

Skond il-Ftehim tal-Banek Ċentrali dwar id-Deheb (ara l-Kaxxa 14), ir-riżervi tal-BĊE f'deheb mhumiex amministrati attivament.

Ir-riżervi barranin tal-BĊN

Ir-riżervi barranin li ma ġewx ittrasferiti lill-BĊE għadhom jinżammu u jiġu amministrati mill-BĊN.

[9] Mill-bidu tal-2006, il-BĊN taż-żona tal-euro kienu ħielsa li ma jaċċettawx il-mandati tal-BĊE dwar l-amministrazzjoni tar-riżervi barranin. Dawk il-BĊN li jaċċettaw mandat tal-BĊE għall-amministrazzjoni tar-riżervi barranin (bħalissa t-12-il BĊN taż-żona tal-euro) huma eliġibbli għal mandat korrispondenti għal sotto-portafoll f'dollari Amerikani jew sotto-portafoll f'yen Ġappuniżi. Id-Deutsche Bundesbank u l-Banque de France huma t-tnejn eliġibbli għaż-żewġ mandati. Ara BĊE (2006), Amministrazzjoni tal-portafoll fil-BĊE, p.23.

Kaxxa 14 Stqarrija Konġunta dwar id-Deheb (8 ta' Marzu 2004)

Bank Ċentrali Ewropew
Banca d'Italia
Banco de España
Banco de Portugal
Bank of Greece
Banque centrale du Luxembourg
Banque de France
Banque Nationale de Belgique
Central Bank & Financial Services Authority of Ireland
De Nederlandsche Bank
Deutsche Bundesbank
Oesterreichische Nationalbank
Suomen Pankki - Finlands Bank
Schweizerische Nationalbank
Sveriges Riksbank

Fl-interess li jiċċaraw l-intenzjonijiet tagħhom fir-rigward tal-investimenti tagħhom f'deheb, l-istituzzjonijiet sottoskritti jagħmlu d-dikjarazzjoni li ġejja:

1. Id-deheb jibqa' element importanti tar-riżervi monetarji globali.

2. Il-bejgħ ta' deheb li diġà ġie deċiż u dak li għad irid jiġi deċiż mill-istituzzjonijiet sottoskritti se jitwettaq permezz ta' programm ta' bejgħ magħmul bi ftehim fuq perijodu ta' ħames snin, li jibda fis-27 ta' Settembru 2004, eżatt wara t-tmiem tal-ftehim ta' qabel. Il-bejgħ annwali m'għandux jaqbeż il-500 tunnellata u l-bejgħ totali matul dan il-perijodu m'għandux jaqbeż l-2,500 tunnellata.

3. Matul dan il-perijodu, il-firmatarji ta' dan il-ftehim qablu li l-ammont totali tal-kiri (leasings) tad-deheb tagħhom u l-ammont totali tal-użu tagħhom ta' futures u opzjonijiet f'deheb m'għandhomx jaqbżu l-ammonti attwali fid-data tal-firma tal-ftehim ta' qabel.

Dan il-ftehim se jiġi rivedut wara ħames snin.

Sors: Stqarrija tal-BĊE għall-Istampa tat-8 ta' Marzu 2004.

Netti mill-bidliet tar-rati tal-kambju, ir-riżervi barranin tal-BĊN naqsu regolarment bejn l-1999 u l-2005; fi tmiem l-2005, kienu jammontaw għal madwar €279 biljun, li minnhom €111-il biljun kienu f'assi ta' kambju barrani u €168 biljun kienu f'deheb, SDRs u pożizzjonijiet ta' riżervi tal-FMI.

Billi intervent fis-swieq tal-kambju barrani jsir permezz tar-riżervi tal-BĊE, ir-riżervi barranin tal-BĊN ma għadhomx utli għall-għanijiet tal-politika tal-kambju barrani. Madankollu, kif imfisser hawn fuq, jistgħu jkunu soġġetti għal aktar talbiet tal-BĊE għar-riżervi.

L-Artikolu 31 tal-Istatut tas-SEBĊ jiddikjara li l-operazzjonijiet tal-kambju barrani mwettqa mill-BĊN bir-riżervi barranin tagħhom huma soġġetti għal approvazzjoni bil-quddiem mill-BĊE. Dan ir-rekwiżit jiżgura l-konsistenza mal-politika tal-BĊE

dwar il-munita unika u r-rati tal-kambju. Japplika għat-transazzjonijiet li jistgħu jaffettwaw ir-rati tal-kambju jew il-kondizzjonijiet tal-likwidità domestika u li jaqbżu l-limiti stabbiliti mil-linji gwida tal-BĊE. L-operazzjonijiet ta' investiment tal-BĊN fi swieq finanzjarji barranin mhumiex soġġetti għal awtorizzazzjoni bil-quddiem billi ma jaffettwawx il-politika tal-BĊE dwar il-munita unika u r-rata tal-kambju. It-transazzjonijiet imwettqa mill-BĊN – jew waħidhom jew f'isem gvernijiet nazzjonali – biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom lejn organizzazzjonijiet internazzjonali, bħall-BIS u l-FMI, huma eżenti wkoll minn dan ir-rekwiżit.

B'analoġija mal-BĊN taż-żona tal-euro u skond l-Artikolu 31.3 tal-Istatut, it-transazzjonijiet tal-Istati Membri tal-UE bil-bilanċi operattivi ta' munita barranija tagħhom huma wkoll soġġetti għall-kontroll tal-BĊE. [10]

3.3 SISTEMI TA' ĦLAS U KLERJAR

Id-dmir tal-Eurosistema li tħeġġeġ it-tħaddim bla xkiel ta' sistemi ta' pagament hu sostanzjat fl-Artikolu 22 tal-Istatut li jintitola lill-BĊE u lill-BĊN li jipprovdu faċilitajiet biex jiżguraw sistemi ta' pagament u klerjar effiċjenti u tajba fi ħdan il-Komunità u pajjiżi oħra. Għall-istess għan, il-BĊE jista' joħroġ regolamenti [11].

Sistemi ta' pagament effiċjenti u tajbin u sistemi ta' klerjar u saldu ta' titoli huma indispensabbli biex il-politika monetarja tkun effettiva. L-Eurosistema tuża sistemi ta' pagament biex twettaq l-operazzjonijiet tal-politika monetarja tagħha u l-operazzjonijiet ta' kreditu ta' matul il-jum. Billi dawn l-operazzjonijiet għandhom isiru taħt garanzija, il-kapaċità tal-kontropartijiet tal-Eurosistema li jipprovdu garanzija tibbaża fuq infrastruttura soda u effiċjenti ta' sistemi ta' klerjar u ta' saldu ta' titoli. It-tħaddim bla xkiel kemm tas-sistemi tal-pagament kif ukoll tas-sistemi tas-saldu ta' titoli hu wkoll kruċjali għat-tħaddim tas-suq monetarju tal-euro u, b'mod aktar ġenerali, għal swieq finanzjarji nazzjonali u internazzjonali oħra (bħal swieq tal-kambju, tat-titoli u tad-derivati).

Hemm żewġ tipi bażiċi ta' riskju finanzjarju assoċjati ma' sistemi tal-pagament u ma' sistemi ta' klerjar u ta' saldu ta' titoli:

- ir-riskju li parti fi ħdan is-sistema tista' ma tkunx kapaċi tissodisfa l-obbligi tagħha jew meta tali obbligi jkunu dovuti jew fi kwalunkwe żmien fil-futur (riskju tal-kreditu);

- ir-riskju li parti fi ħdan is-sistema jista' ma jkollhiex fondi jew titoli biżżejjed biex tissodisfa l-obbligi tagħha kif u meta jkunu dovuti, għalkemm tkun tista' tagħmel dan aktar tard (riskju tal-likwidità).

[10] Linja Gwida BĊE/2003/12 tat-23 ta' Ottubru 2003 dwar it-transazzjonijiet tal-Istati Membri parteċipanti bil-bilanċi operattivi tagħhom ta' munita barranija skond l-Artikolu 31.3 tal-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU L 283, 31.10.2003, p. 81).

[11] S'issa, il-BĊE ma kellux ħtieġa li jirrikorri għas-setgħat regolatorji li għalihom hemm provdut bl-Artikolu 22 tal-Istatut tas-SEBĊ. Għal diskussjoni aktar dettaljata dwar l-iskop tal-poteri regolatorji tal-BĊE skond l-Artikolu 22 tal-Istatut, ara l-Artikolu msejjaħ "Ir-rwol tal-Eurosistema fis-sistemi tal-pagament u klerjar" fil-ħarġa ta' April 2002 tal-*Bullettin ta' kull Xahar* tal-BĊE.

Iż-żewġ kategoriji ta' riskji finanzjarji jistgħu jwasslu għal sitwazzjoni fejn parteċipant wieħed fi trasferiment inter-bankarju ta' fondi jew f'sistema ta' klerjar u saldu ta' titoli ma jissodisfax l-obbligi tiegħu u dan jirriżulta f'effett ta' domino li fih il-parteċipanti l-oħra ma jkunux jistgħu jissodisfaw l-obbligi tagħhom meta dawn ikunu dovuti. Xenarju bħal dan jista' jwassal għal taqlib mifrux fis-swieq finanzjarji kollha (riskju sistemiku) li jista' wkoll jaffettwa l-ekonomija ġenerali.

Fil-każ ta' sistemi ta' klerjar u saldu ta' titoli, hemm ukoll ir-riskju tat-telf jew tan-nuqqas ta' disponibbiltà ta' titoli miżmuma kkawżati mill-insolvenza jew in-negliġenza tal-bank fejn ikunu miżmuma, jew minħabba kwalunkwe sitwazzjoni avversa oħra li jista' jsib ruħu fiha (riskju tal-kustodja). Dan ukoll għandu impatt fuq il-possibbiltà li parteċipant jikkunsinna titoli meta meħtieġ.

Barra li jgawdu sigurtà, sistemi ta' pagament u ta' klerjar u saldu ta' titoli għandhom ukoll ikunu effiċjenti u prattiċi, kemm għall-utenti tagħhom kif ukoll għall-ekonomija ġenerali. Madankollu, dejjem hemm tpattija bejn it-tnaqqis tal-ispejjeż u t-twettiq ta' għanijiet oħra, bħal p.e. s-sigurtà. Standards minimi u rakkomandazzjonijiet ta' sigurtà u effiċjenza huma għaldaqstant meħtieġa biex imexxu lil dawk kollha li għandhom interess fis-sistemi tal-pagament u klerjar u saldu ta' titoli ħalli jagħmlu l-għażliet tagħhom, li, min-naħa tagħhom, iħeġġu l-kompetizzjoni bejn is-sistemi tal-pagament u bejn is-sistemi ta' klerjar u saldu ta' titoli, u jgħinu biex jiġi evitat l-arbitraġġ regolatorju.

Skond dawn il-konsiderazzjonijiet u l-mandat mogħti mit-Trattat KE u l-Istatut tas-SEBĊ, l-għanijiet tal-politika tal-Eurosistema huma indirizzati lejn is-sigurtà u l-effiċjenza tas-sistemi. Għal dan il-għan, l-Eurosistema:

- tipprovdi faċilitajiet għas-saldu tat-titoli;

- tissorvelja s-sistemi biex tiżgura l-effiċjenza u s-sigurtà tagħhom.

3.3.1 Provvediment ta' faċilitajiet għall-pagament u s-saldu tat-titoli

Skond id-dmir statutorju tagħha biex tħeġġeġ it-tħaddim bla xkiel ta' sistemi tal-pagament, l-Eurosistema tipprovdi firxa wiesgħa ta' faċilitajiet ta' pagament u ta' saldu tat-titoli, li l-aktar importanti fosthom hi s-sistema TARGET.

TARGET (Sistema Trans-Ewropea Awtomatizzata għal Trasferiment Mgħaġġel ta' Saldu Gross f'Ħin reali)

L-Eurosistema żviluppat it-TARGET biex tipproċessa pagamenti ta' ammonti kbar f'euro minnufih fiż-żona tal-euro kollha. It-TARGET tipprovdi l-istess kondizzjonijiet għall-parteċipanti kollha tas-suq u għodda li biha jistgħu jitwettqu t-transazzjonijiet relatati mal-politika monetarja bejn il-BĊN tal-Eurosistema u l-istituzzjonijiet ta' kreditu fil-ħin u s-sigurtà. Din hi l-unika sistema li hi aċċessibbli direttament għall-kontropartijiet kollha tal-politika monetarja biex isiru pagamenti trans-konfini. B'hekk tippermetti lis-suq monetarju tal-euro jaħdem bħala suq uniku u tagħmel il-politika unika possibbli.

Is-sistema attwali

It-TARGET bdiet taħdem b'operazzjonijiet attwali fl-4 ta' Jannar 1999 u għandha struttura deċentralizzata. Bħalissa tinkludi u tikkollega 16-il sistema RTGS nazzjonali u l-mekkaniżmu tal-pagament tal-BĊE (EPM). Is-16 il-sistema RTGS nazzjonali huma s-sistemi tat-12-il pajjiż taż-żona tal-euro kif ukoll tad-Danimarka, l-Isvezja, l-Istati Uniti u minn Marzu 2005, tal-Polonja. Is-Slovenja se tissieħeb fl-2007.

Il-Linja Gwida tal-BĊE dwar it-TARGET[12] tistabbilixxi r-regoli għall-operazzjoni tas-sistema, inklużi l-komponenti nazzjonali tagħha. Fiha wkoll dispożizzjonijiet dwar għadd ta' karatteristiċi komuni minimi (eż. kriterji għall-aċċess, unità ta' munita, regoli dwar il-prezzijiet, ħin tal-operazzjoni, regoli għall-pagament, irrevokabbiltà, finalità u krediti ta' matul il-jum) li magħhom għandha tikkonforma kull sistema nazzjonali RTGS li tkun qed tipparteċipa fit-TARGET. Ftehim multilaterali li jirrifletti l-Linja Gwida dwar it-TARGET ġie konkluż bejn l-Eurosistema u l-BĊN barra ż-żona tal-euro.

It-TARGET għandha tintuża għall-pagamenti kollha li jirriżultaw direttament minn, jew li jsiru fir-rigward ta':

i. l-operazzjonijiet tal-politika monetarja tal-Eurosistema;

ii. is-saldu tal-parti tal-euro fl-operazzjonijiet tal-kambju barrani li jinvolvu l-Eurosistema;

iii. l-operazzjonijiet tas-saldu ta' sistemi għal ammonti kbar li jimmaniġġaw trasferimenti tal-euro.

Għal pagamenti oħra, bħal pagamenti interbankarji u pagamenti kummerċjali f'euro, il-parteċipanti tas-suq huma ħielsa li jużaw it-TARGET jew xi sistema oħra ta' pagament.

Fl-2005, 89% tat-total ta' pagamenti ta' ammonti kbar f'euro saru permezz tat-TARGET. Fi tmiem l-2004, kien hemm iżjed minn 10,000 parteċipant; b'kollox, xi 50,000 istituzzjoni jistgħu jiġu indirizzati permezz tat-TARGET.[13]

TARGET2

Dwar l-istruttura attwali tat-TARGET ittieħdet deċiżjoni fl-1994 u din kienet ibbażata fuq il-prinċipji ta' armonizzazzjoni minima u interkonnessjoni ta' infrastrutturi eżistenti. Dan kien l-aħjar mod biex jiġi żgurat li s-sistema tkun operattiva sa mill-bidu nett tat-Tielet Stadju tal-UEM. Madankollu, minħabba l-integrazzjoni finanzjarja dejjem ikbar fi ħdan iż-żona tal-euro u minħabba l-fatt li l-ħtiġijiet kummerċjali tal-utenti tat-TARGET qed isiru dejjem iktar simili, it-tħejjijiet għal sistema ġdida mtejba (TARGET2) bdew f'Ottubru 2002. Dawn it-tħejjijiet huma maħsuba biex it-TARGET2 tibda taħdem fl-2007. It-tieni

[12] Linja Gwida BĊE/2001/3 tas-26 ta' April 2001 dwar sistema Trans-Ewropea Awtomatizzata għat-Trasferiment Mgħaġġel ta' Saldu Gross f'Ħin Reali (TARGET) (ĠU L 140, 24.5.2001, p. 72), kif emendata l-aħħar bil-Linja Gwida BĊE/2003/6 tal-4 ta' April 2003 (ĠU L 113, 7.5.2003, p. 74).

[13] Ara BĊE (2006), Rapport Annwali 2005, Kapitlu 2, Taqsima 2.

ġenerazzjoni tat-TARGET (i) se tkun tista' taqdi aħjar il-ħtiġijiet tal-klijenti billi tipprovdi livell ta' servizz armonizzat ħafna, (ii) se tgħin biex tiġi żgurata l-effiċjenza tal-ispejjeż u (iii) se tkun imħejjija għal adattament mgħaġġel għal żviluppi futuri, inkluż it-tkabbir tal-UE u tal-Eurosistema. Fl-istess ħin, il-BĊN se jibqgħu responsabbli għall-kontijiet ta' u relazzjonijiet kummerċjali mal-istituzzjonijiet ta' kreditu.

It-TARGET2 se tipprovdi pjattaforma unika (SSP) għal dawk il-banek ċentrali li jiddeċiedu li jissieħbu magħha u jabbandunaw il-pjattaformi RTGS nazzjonali. Il-banek ċentrali kollha tal-Eurosistema se jipparteċipaw fit-TARGET2. Danmarks Nationalbank ikkonferma l-parteċipazzjoni tiegħu, waqt li s-Sveriges Riksbank u l-Bank of England mhux se jikkonettjaw mat-TARGET2. Banek ċentrali ta' xi wħud mill-Istati Membri l-ġodda tal-UE se jipparteċipaw biss meta jadottaw l-euro.

Aġent tas-saldu għal sistemi privati

L-Eurosistema taġixxi wkoll bħala aġent tas-saldu għal sistemi ta' pagament li ma tħaddimx hi stess. Per eżempju, il-BĊE hu l-aġent tas-saldu għas-sistema EURO1 imħaddma mill-Assoċjazzjoni Bankarja tal-Euro (EBA), u xi BĊN jużaw sistemi ta' ħlasijiet ta' ammonti żgħar u sistemi ta' saldu ta' titoli mħaddma privatament. Il-funzjoni mwettqa mill-BĊE u minn xi BĊN bħala aġenti tas-saldu tiżgura li dawn is-sistemi ta' pagament iħallsu bil-flus tal-banek ċentrali biex jitnaqqas kemm jista' jkun ir-riskju ta' difetti b'konsegwenzi kritiċi sistemiċi għas-sistema finanzjarja.

Is-sistema ta' Continuous Linked Settlement

Is-sistema tal-Continuous Linked Settlement (CLS) ilha taħdem sa mill-2002 biex tħallas transazzjonijiet ta' kambju barrani bejn banek membri abbażi ta' sistema ta' pagament kontra pagament fil-kotba tal-Bank tas-CLS, li hu bbażat fi New York. Il-US Federal Reserve hu s-sorveljant ewlieni tas-sistema. Il-BĊE jipprovdi faċilitajiet ta' kontijiet għas-sistema tas-CLS u hu s-sorveljant għall-euro li hu t-tieni l-iktar munita importanti fis-sistema tas-CLS.

Sistemi ta' pagament ta' ammonti żgħar

L-involviment tal-Eurosistema fis-sistemi ta' pagament ta' ammonti żgħar hu differenti. Bosta BĊN taż-żona tal-euro, per eżempju l-Banca d'Italia, in-Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique u d-Deutsche Bundesbank, għandhom tradizzjoni twila fit-tħaddim ta' sistemi ta' pagament ta' ammonti żgħar. Joffru netwerks newtrali u miftuħin li fihom jistgħu jipparteċipaw il-banek, ikun x'ikun id-daqs tan-negozju tagħhom. Il-grad ta' involviment tal-Eurosistema fis-sistemi ta' pagament ta' ammonti żgħar jiddependi ħafna mill-isforzi tas-settur bankarju biex jipprovdi infrastruttura effiċjenti għal pagament ta' ammonti żgħar għall-euro fil-futur.

Il-mudell tal-banek ċentrali korrispondenti

Fin-nuqqas ta' faċilitajiet tas-suq adegwati għaċ-ċaqliq trans-konfini ta' assi fiż-żona kollha tal-euro, l-Eurosistema waqqfet mudell ta' banek ċentrali korrispondenti (CCBM) għall-operazzjonijiet tagħha. Din is-sistema tiżgura li l-parteċipanti kollha

tas-sistema ta' pagament u l-kontropartijiet monetarji kollha jkunu jistgħu jipprovdu garanzija għall-operazzjonijiet ta' kreditu tal-Eurosistema, tkun fejn tkun tinsab il-garanzija. Għal dan il-għan, kull BĊN jaġixxi bħala kustodju għall-BĊN l-oħra. Is-CCBM ġie żviluppat bħala soluzzjoni temporanja, sakemm is-suq jiżviluppa alternattivi, u ma kienx maħsub biex jikkompeti ma' inizjattivi tas-suq għall-provvediment ta' servizzi trans-konfini għall-operazzjonijiet tas-suq.

Attivitajiet tad-depożitu ċentrali tat-titoli

Tradizzjonalment, il-BĊN tal-Eurosistema kellhom rwol operazzjonali fis-saldu tat-titoli. Għalkemm diversi attivitajiet issa ġew trasferiti lill-entitajiet privati, xi BĊN għadhom jaġixxu bħala depożitu ċentrali tat-titoli (CSD) jew reġistratur għal xi titoli tal-gvern u għal titoli oħrajn.

3.3.2 Superviżjoni tas-sistemi tal-pagament u s-saldu tat-titoli

Is-superviżjoni tas-sistemi tal-pagament tistabbilixxi standards għas-sigurtà tas-sistemi tal-pagament u tiżgura li jiġu applikati sew. Abbażi ta' persważjoni morali flimkien ma' pressjoni regolatorja, l-għan ewlieni tas-superviżjoni hu l-ħarsien tal-funzjonament tas-sistemi tal-pagament. Għalhekk, is-superviżjoni hi differenti mis-sorveljanza bankarja. Is-sorveljanza bankarja tinvolvi l-monitoraġġ ta' banek jew istituzzjonijiet finanzjarji individwali biex tiġi żgurata l-istabbiltà finanzjarja tagħhom u, l-ewwelnett, biex jitħarsu d-depożitanti u l-klijenti tal-banek.

Sa mill-1999, il-BĊE u l-BĊN taż-żona tal-euro huma flimkien responsabbli għas-superviżjoni tas-sistemi tal-pagament. Il-BĊE hu responsabbli għas-superviżjoni tas-sistemi tal-pagament ta' ammonti kbar fl-Ewropa kollha (inkluża t-TARGET) waqt li l-BĊN huma responsabbli għas-superviżjoni tas-sistemi domestiċi rispettivi.

Is-superviżjoni ssir skond l-istandards tas-sigurtà u l-effiċjenza li ġew stabbiliti mill-BĊE għas-sistemi tal-pagament li joperaw bl-euro. Fi Frar 2001 il-BĊE ħa f'idejh il-"Prinċipji Ewlenin għas-Sistemi ta' Pagament Sistemikament Importanti"[14], li tħejjew f'Jannar 2001 mill-Kumitat G10 għas-Sistemi ta' Pagament u Saldu (CPSS).[15] Dawn issa jiffurmaw parti mis-sett ta' standards li l-BĊE u l-BĊN tal-Eurosistema jużaw għall-monitoraġġ tas-sistemi ta' pagament ta' ammonti kbar f'euro.

Għal dak li għandu x'jaqsam mas-sistemi tal-ikklerjar u s-saldu tat-titoli, is-setgħat tal-Eurosistema huma inqas espliċiti u esklussivi. Madankollu, mill-2001, is-SEBĊ u l-Kumitat tar-Regolaturi Ewropej tat-Titoli (CESR) jikkooperaw mill-qrib dwar is-sistemi tal-ikklerjar u s-saldu tat-titoli. Grupp ta' ħidma konġunt, magħmul minn rappreżentant ta' kull bank ċentrali tas-SEBĊ u minn kull regolatur tat-titoli tas-CESR, żvilippa standards Ewropej għall-ikklerjar u s-saldu, abbażi ta' rakkomandazzjonijiet tas-CPSS u l-Organizzazzjoni Internazzjonali tal-Kummissjonijiet tat-Titoli (IOSCO). Dawn l-istandards SEBĊ-CESR huma

[14] Pubblikazzjonijiet CPSS Nru 43, *Core Principles for Systemically Important Payment Systems*, ippubblikata mill-BIS f'Jannar 2001.

[15] Is-CPSS hu kumitat permanenti li ġie stabbilit mill-gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G10 u li hu ospitat mill-BIS (ara t-Taqsima 5.4).

maħsuba biex iżidu s-sigurtà, il-kwalità u l-effiċjenza tas-sistemi tal-ikklerjar u s-saldu tat-titoli fl-Unjoni Ewropea u jqisu wkoll il-ħtieġa li jitwarrab ix-xkiel għall-proċessi effiċjenti għall-ikklerjar u s-saldu trans-konfini fi ħdan iż-żona tal-euro.

L-Eurosistema tħeġġeġ ukoll lis-suq biex jaħseb għall-isfidi tal-futur u jfassal soluzzjonijiet possibbli. L-Eurosistema tipprovdi forum għad-diskussjoni mal-parteċipanti tas-suq – permezz ta' laqgħat bilaterali jew multilaterali, preżentazzjonijiet, diskorsi u pubblikazzjonijiet – biex twitti t-triq għal aktar titjib fis-sistemi tal-pagament u żviluppi ġodda fl-infrastruttura. Fil-qasam tas-sistemi tas-saldu tat-titoli, il-BĊE jissorvelja mill-qrib il-proċess ta' konsolidament, u jsegwi politika li tħeġġeġ l-effiċjenza, b'mod partikolari fit-trasferiment trans-konfini ta' titoli fiż-żona kollha tal-euro.

3.4 KARTI TAL-FLUS U MUNITI TAL-EURO

Skond l-Artikolu 106 tat-Trattat KE u l-Artikolu 16 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-Kunsil Governattiv tal-BĊE għandu d-dritt esklussiv biex jawtorizza l-ħruġ ta' karti tal-flus fi ħdan iż-żona tal-euro. Il-BĊE u l-BĊN huma l-uniċi istituzzjonijiet intitolati biex attwalment joħorġu karti tal-valuta legali fiż-żona tal-euro. Skond l-Artikolu 106(2) tat-Trattat, id-drittijiet tal-pajjiżi taż-żona għall-ħruġ tal-euro ġew limitati għall-muniti, *"soġġetti għall-approvazzjoni tal-BĊE dwar il-volum tal-ħruġ"*.

Metodi ta' ħruġ tal-karti tal-flus tal-euro

Bejn l-1999 u l-2002, fin-nuqqas ta' karti tal-flus denominati f'euro, il-karti tal-flus nazzjonali tal-muniti l-qodma kienu l-uniċi valuti legali fiż-żona tal-euro. Kienu nħarġu mill-BĊN bl-awtorizzazzjoni tal-Kunsill Governattiv tal-BĊE, iżda b'differenza mir-reġim sussegwenti għall-karti tal-flus tal-euro, kull BĊN ħareġ il-karti tal-flus nazzjonali tiegħu f'ismu u għall-interessi tiegħu.

Mill-1 ta' Jannar 2002, il-BĊN u l-BĊE flimkien ħarġu karti tal-flus tal-euro. B'differenza mill-karti tal-flus nazzjonali tal-muniti l-qodma, fuq il-karti tal-flus tal-euro m'hemmx miktub liema bank ċentrali jkun ħariġhom. Il-BĊN tal-Eurosistema huma meħtieġa jaċċettaw karti tal-flus tal-euro li jitqiegħdu fiċ-ċirkolazzjoni minn membri oħra tal-Eurosistema u dawn il-karti tal-flus ma jiġux ripatrijati. Iżda, għalkemm jista' jitqies li jirrappreżentaw obbligu tal-Eurosistema kollha kemm hi, jeħtieġ li l-banek ċentrali jaġixxu bħala dawk li joħorġuhom legalment għaliex l-Eurosistema m'għandhiex personalità legali.

Il-BĊE joħroġ 8% tal-valur totali tal-karti tal-flus maħruġin mill-Eurosistema. Billi l-iskema tas-solidarjetà tinvolvi l-membri kollha tal-Eurosistema, il-BĊE jaġixxi bħala wieħed minn dawk li joħorġuhom legalment u għalhekk juri dawn il-karti tal-flus fil-karta tal-bilanċ tiegħu. Fil-prattika, il-karti tal-flus tal-BĊE jitqiegħdu fiċ-ċirkolazzjoni mill-BĊN, li b'hekk iġarrbu obbligazzjonijiet għall-istess ammont fil-konfront tal-BĊE. Dawn l-obbligazzjonijiet ikollhom imgħax bir-rata ewlenija ta' rifinanzjament tal-BĊE (ara t-Taqsima 3.8.1).

It-92% l-oħra tal-karti tal-flus tal-euro jinħarġu mill-BĊN fil-proporzjon tal-ishma rispettivi tagħhom fl-iskema tal-kapital tal-BĊE. Id-differenza bejn is-sehem ta' kull BĊN fil-karti tal-flus totali fiċ-ċirkolazzjoni u l-ammont tal-karti tal-flus li jkun qiegħed attwalment fiċ-ċirkolazzjoni jiġi stabbilit kull xahar u rreġistrat bħala kreditu jew obbligazzjoni intra-Eurosistema li jagħti l-imgħax.[16]

L-allokazzjoni tal-ħruġ tal-karti tal-flus tal-euro fost il-BĊN b'dan il-mod tevita l-effetti tal-preżentazzjoni ta' "migrazzjoni tal-karti tal-flus" fuq il-karti tal-bilanċ tal-BĊN fl-iskema *multi-issuer* tal-Eurosistema b'funġibilità sħiħa tal-karti tal-flus tal-euro kollha. Altrimenti, il-migrazzjoni tal-karti tal-flus, jiġifieri kontanti li jinġarru minn pajjiż għall-ieħor taż-żona tal-euro, setgħet ikkawżat żieda fiċ-ċifra tal-karti tal-flus fiċ-ċirkolazzjoni ta' bank ċentrali wieħed għad-dannu ta' ieħor. Dan imbagħad seta' jkollu effetti sinifikanti fil-karti tal-bilanċ rispettivi tagħhom u maż-żmien dan seta' jirriżulta f'erożjoni sostanzjali fil-karta tal-bilanċ ta' bank ċentrali li jkun qed jirċievi nett.

Il-ħruġ totali ta' karti tal-flus tal-Eurosistema (nett mill-bilanċi intra-Eurosistema msemmija hawn fuq) jiġi ppubblikat kull ġimgħa mill-BĊE f'rapport finanzjarju konsolidat. Bħalissa, il-karti tal-flus tal-euro fiċ-ċirkolazzjoni jammontaw għal xi €400 biljun, li minnhom hu stmat li entitajiet mhux residenti fiż-żona tal-euro għandhom sehem sinifikanti.

[16] BĊN li jqiegħed iżjed karti tal-flus fiċ-ċirkolazzjoni minn sehmu fl-iskema tal-kapital iġarrab obbligazzjoni soġġetta għall-imgħax fil-konfront tal-bqija tal-Eurosistema u viċeversa.

Kaxxa 15 Mid-disinn saċ-ċirkolazzjoni: it-tħejjija tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro

L-introduzzjoni b'suċċess tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro fl-1 ta' Jannar 2002 kien l-aqwa mument wara tħejjijiet twal u dettaljati li bdew kmieni fis-snin disgħin.

Il-karti tal-flus tal-euro

Ix-xogħol fuq l-ewwel serje tal-karti tal-flus sar mill-IME, bħala parti mit-tħejjija tiegħu għat-Tielet Stadju tal-UEM, u ġie finalizzat mill-BĊE.

Ix-xogħol preliminari kien fil-fatt beda fl-1992 taħt il-patronċinju tal-Kumitat tal-Gvernaturi. Iż-żmien twil meħtieġ għall-produzzjoni tal-karti tal-flus kien wassal biex il-Kumitat iwaqqaf Grupp ta' Ħidma għall-Istampar u l-Ħruġ ta' Karta tal-Flus Ewropea (BNWG) magħmul minn kaxxiera prinċipali u maniġers ġenerali tal-istamperiji tal-BĊN.

F'Ġunju 1995, il-Kunsill tal-IME ikkonsulta lil esperti tal-istorja tal-arti, tal-grafika u tal-promozzjoni, u għażel żewġ temi għad-disinji tal-karti tal-flus.

- "Żminijiet u stili tal-Ewropa, b'rappreżentazzjoni ta' seba' perijodi arkitettoniċi distinti tal-istorja Ewropea: klassiku, Romanesk, Gotiku, Rinaxximentali, barokk

Kaxxa 15 Mid-disinn saċ-ċirkolazzjoni: it-tħejjija tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro (tkompli)

u rokokò, l-arkitettura ta' żmien il-ħadid u l-ħġieġ, u l-arkitettura moderna tas-seklu għoxrin;

- disinn astratt jew modern.

Il-Kunsill tal-IME kkonkluda wkoll li s-seba' denominazzjonijiet tal-karti tal-flus kellhom ikunu €5, €10, €20, €50, €100, €200 u €500.

Fit-12 ta' Frar 1996 tnediet kompetizzjoni għad-disinn li kienet miftuħa għal seba' xhur. Meta għalqet il-kompetizzjoni f'nofs Settembru, il-BĊN l-ewwel iċċekkjaw kemm id-disinji kienu tajbin għall-istampar u l-konformità mal-istruzzjonijiet għad-disinn u mbagħad bagħtu d-disinji approvati lil nutar ġewwa Frankfurt am Main, li ssostitwixxa l-identifikazzjoni ta' dawk li ppreżentaw id-disinn b'kodiċi sigriet ta' tliet ċifri. Imbagħad id-disinji anonimi ngħataw lill-IME.

Ġurija ta' 14-il espert fil-qasam tal-promozzjoni, id-disinn u l-istorja tal-arti ltaqgħu fl-IME fis-26 u s-27 ta' Settembru 1996 taħt it-tmexxija tas-Segretarju Ġenerali tal-IME. Il-membri tal-ġurija, li kienu jirrappreżentaw lill-Istati Membri kollha tal-UE minbarra d-Danimarka (id-Danmarks Nationalbank ma pproponiex espert għax id-Danimarka kienet iddeċidiet li ma tissiħibx maż-żona tal-euro), stmaw id-disinji abbażi ta' kriterji varji: kreattività, estetika, funzjonalità, perċezzjoni pubblika, ugwaljanza tas-sessi u t-twarrib ta' influwenzi nazzjonali. Wara dibattitu bir-reqqa, il-ġurija setgħet tagħmel żewġ listi qosra tal-aħjar ħames sensiliet ta' disinji għal kull tema.

Bejn is-7 u t-13 ta' Ottubru 1996, Gallup Europe għamlet stħarriġ pubbliku dwar l-għaxar disinji li daħlu fil-lista l-qasira, li kien jinvolvi aktar minn 2,000 ruħ mill-Istati Membri kollha tal-UE minbarra d-Danimarka. Ir-riżultati tal-istħarriġ, l-istima tal-ġurija u evalwazzjoni teknika mill-BNWG tressqu quddiem il-Kunsill tal-IME f'Diċembru 1996.

Fit-3 ta' Diċembru 1996 il-Kunsill tal-IME għażel is-serje rebbieħa. Id-disinji kienu ta' Robert Kalina tal-Oesterreichische Nationalbank li uża t-tema taż-Żminijiet u l-istili tal-Ewropa. Is-serje tad-disinn rebbieħ kien fiha twieqi, bibien u pontijiet ta' perijodi storiċi differenti, li juru l-wirt kulturali komuni tal-Ewropa u huma mudell perfett tas-sebħ ta' żmien ġdid u ta' viżjoni għall-ġejjieni.

It-twieqi u l-bibien fuq in-naħa ta' quddiem ta' kull karta tal-flus huma simbolu tal-ispirtu miftuħ u tal-kooperazzjoni fl-Ewropa. Is-simbolu ta' 12-il stilla tal-Unjoni Ewropea ġie inkluż ukoll biex jirrappreżenta d-dinamiżmu u l-armonija tal-Ewropa tal-lum. Fuq in-naħa ta' wara ta' kull karta tal-flus, pontijiet li jvarjaw minn kostruzzjonijiet bikrija sa pontijiet sofistikati sospiżi fil-għoli taż-żmien modern intużaw bħala metafora tal-komunikazzjoni bejn il-popli tal-Ewropa u bejn l-Ewropa u l-bqija tad-dinja.

Il-karatteristiċi ewlenin l-oħra tal-karti tal-flus huma:

- l-isem tal-munita euro – kemm bl-alfabett Latin (EURO) kif ukoll b'dak Grieg (ΕΥΡΩ);

- is-simbolu tat- "12-il stilla" tal-Unjoni Ewropea;

- l-inizjali tal-awtorità li ħarġithom f'ħames varjanti lingwistiċi – BCE, ECB, EZB, EKT u EKP;

- il-firma tal-President tal-BĊE.

Wara riċerka xjentifika estensiva, intgħażlu kuluri dominanti biex jgħinu lin-nies jagħrfu u jiddistingwu bejn id-denominazzjonijiet differenti. L-Unjoni Ewropea għall-Għomja ġiet ukoll ikkonsultata biex jiġi żgurat li jitqiesu b'mod xieraq il-ħtiġijiet tal-għomja u ta' dawk li jaraw ftit biss. Għalhekk, ġie miftiehem li jkun hemm karti tal-flus ta' daqs differenti għal klull denominazzjoni, b'ċifri kbar stampati b'tipi grassi u karatteristiċi li jinħassu f'partijiet speċifiċi.

Ħafna karatteristiċi tas-sigurtà – fil tas-sigurtà, stampar imqabbeż u metalli rqaq olografiċi – ġew inkorporati fil-karti tal-flus tal-euro biex iħarsuhom mill-falsarji u biex jgħinu lill-pubbliku jagħraf karta tal-flus ġenwina mad-daqqa t'għajn. Il-karta użata fiha fibri fluworexxenti u xbieha li tidher kontra d-dawl li fiha ħafna kuluri u li ssir bl-elettrotipija. Barra dan, ħafna karatteristiċi oħra moħbija, li jinqraw mill-magni jippermettu lill-BĊN u lill-industrija tal-maniġġ tal-karti tal-flus jivverifikaw l-awtentiċità.

Fl-1998 il-Kunsill Governattiv tal-BĊE approva d-disinji finali u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi għall-karti tal-flus il-ġodda u, wara sensiela ta' passi tekniċi ta' tħejjija, f'Lulju 1999 bdiet il-produzzjoni tal-karti tal-flus tal-euro. Kull BĊN kien responsabbli biex jiddeċiedi fejn kellha tiġi stampata l-provvista tal-bidu tal-karti tal-flus meħtieġa fil-pajjiż rispettiv. B'kollox 15-il stamperija u disa' fabbriki fejn tinħadem il-karta kienu involuti fil-produzzjoni ta' bejn wieħed u ieħor 15-il biljun karta tal-flus tal-euro meħtieġa għall-bidla tal-flus. Issa li l-karti tal-flus tal-euro qegħdin fiċ-ċirkolazzjoni, ħtiġijiet kontinwi tal-produzzjoni jiġu stabbiliti kull sena u l-ksib ta' denominazzjonijiet differenti tal-karti tal-flus ġie ppuljat bejn it-12-il BĊN parteċipanti.

Spezzjoni bir-reqqa u proċeduri ta' kontroll tal-kwalità jiżguraw li l-karti tal-flus kollha jkunu l-istess u jikkonformaw mal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi. Dan ifisser li kull karta tal-flus tista' tintuża fil-magni kollha li jieħdu u li jqassmu l-karti tal-flus fiż-żona kollha tal-euro.

Il-muniti tal-euro

It-tmien denominazzjonijiet tal-muniti tal-euro – 1, 2, 5, 20 u 50 ċenteżmu, €1 u €2 – tħejjew mill-Grupp ta' Ħidma tad-Diretturi taz-Zekki u jinħarġu mill-pajjiżi taż-żona tal-euro. Waqt li tmien muniti għandhom naħat komuni identiċi, in-naħat l-oħra huma differenti għal kull pajjiż u għandhom disinji differenti għal kull wieħed mit-12-il pajjiż taż-żona tal-euro, li madwarhom hemm is-simbolu tat-"12-il stilla" tal-UE. Id-disinji għan-naħa l-komuni saru minn Luc Luycx tar-Royal Belgian Mint wara kompetizzjoni organizzata mill-Kummissjoni Ewropea u wara l-approvazzjoni

Kaxxa 15 Mid-disinn saċ-ċirkolazzjoni: it-tħejjija tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro (tkompli)

tal-Kunsill tal-UE. Il-muniti tal-1, 2 u 5 ċenteżmi juru l-post tal-Ewropa fuq il-globu, il-muniti tal-10, 20 u 50 ċenteżmu juru l-Ewropa bħala grupp ta' nazzjonijiet individwali, u l-muniti tal-€1 u €2 juru Ewropa magħquda. Bħall-karti tal-flus, il-muniti tal-euro jistgħu jintużaw kullimkien fiż-żona tal-euro, ikunu x'ikunu n-naħat nazzjonali tagħhom.

Fihom ġew inkorporati wkoll ħafna karatterisitiċi ġodda li jgħinu lill-utenti, b'mod partikolari lill-għomja u lil dawk li jaraw ftit biss, biex jagħrfu d-denominazzjonijiet varji. Per eżempju, kull munita konsekuttiva tas-serje għandha xifer differenti. L-użu ta' teknoloġija sofistikata ta' żewġ metalli b'karatteristiċi manjetiċi speċjali fil-muniti tal-€1 u taż-€2 jagħmilha diffiċli biex jiġu ffalsifikati. Dan jinkiseb ukoll permezz tal-ittri madwar ix-xifer tal-munita taż-€2, li jvarjaw minn pajjiż għall-ieħor.

Kull zekka nazzjonali hi responsabbli għall-kwalità tal-muniti tagħha skond ir-regoli komuni. Għall-bidla tal-flus, ġew prodotti madwar 52 biljun munita tal-euro. Dan il-livell ta' produzzjoni ġie awtorizzat mill-BĊE, li hu responsabbli biex japprova l-valur totali tal-muniti li jinħarġu mill-Istati Membri.

Introduzzjoni tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro

Fl-1 ta' Marzu 2001 tnediet kampanja f'ħafna lingwi fiż-żona kollha tal-euro biex in-nies tat-12-il pajjiż taż-żona tal-euro jsiru konxji tal-karti tal-flus u l-muniti l-ġodda u biex tħejjihom għall-bidla tal-flus. Il-Kampanja ta' Informazzjoni dwar l-Euro 2002 kellha s-slogan "*l*-EURO. FLUSNA" u kienet komplementari għal inizjattivi nazzjonali varji.

Fl-aħħar jiem qabel il-bidla tal-flus, ħażniet ta' karti tal-flus tal-euro "tqassmu lill-banek bil-quddiem" u permezz tal-banek, lil organizzazzjonijiet oħra li jimmaniġġaw il-flus kontanti, bħalma huma l-uffiċċji postali, kumpaniji li jġorru l-flus, kumpaniji li għandhom magni tal-bejgħ u bejjiegħa bl-imnut. B'hekk setgħu jiġu sostitwiti l-karti tal-flus nazzjonali fiż-żona kollha tal-euro, malajr u bla xkiel, mill-1 ta' Jannar 2002. Il-karti tal-flus tal-euro tqassmu wkoll bil-quddiem lil banek ċentrali barra ż-żona tal-euro, b'mod partikolari lill-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-UE barra ż-żona tal-euro u lil xi pajjiżi tal-Ewropa ċentrali u tal-lvant u pajjiżi Mediterranji.

Produzzjoni tal-karti tal-flus tal-euro

Għall-bidla tal-flus fl-2002, kull wieħed mit-12-il BĊN taż-żona tal-euro kien responsabbli għall-ksib tas-seba' denominazzjonijiet tal-karti tal-flus tal-euro kollha meħtieġa f'pajjiżu. Minn dak iż-żmien, il-produzzjoni annwali ta' denominazzjonijiet differenti tal-karti tal-flus (biex jissostitwixxu l-karti tal-flus li mhumiex tajbin aktar għall-użu) ġiet ippuljata bejn il-BĊN, biex b'hekk kull BĊN ikun responsabbli biss għall-produzzjoni ta' denominazzjoni waħda jew ta' ftit denominazzjonijiet allokati lilu mill-Kunsill Governattiv tal-BĊE. Dan ix-"xenarju ta' produzzjoni deċentralizzata bl-ippuljar" se jiġi sostitwit bi proċedura unika ta' sejħa għall-offerti tal-Eurosistema, li se tiġi implimentata sa mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 2012. Il-proċedura l-ġdida ġiet żviluppata

skond il-prinċipju ta' ekonomija tas-suq miftuħ u skond il-liġi tal-UE dwar il-kompetizzjoni. L-għan tagħha hu li tiżgura l-istess trattament għall-istamperiji kollha li jixtiequ jieħdu sehem fil-proċedura unika ta' sejħa għall-offerti tal-Eurosistema u li tiggarantixxi t-trasparenza, u li l-karti tal-flus tal-euro jibqgħu jiġu prodotti f'ambjent ta' sigurtà. Qabel l-implimentazzjoni ta' din il-proċedura jkun hemm perijodu transizzjonali biex il-BĊN u l-istamperiji jingħataw iż-żmien meħtieġ biex iħejju għall-bidla fil-metodu.

Miżuri kontra l-iffalsifikar

Il-BĊE hu impenjat li jħares il-karti tal-flus tal-euro kontra l-ifflasifikar abbażi tal-ogħla standards possibbli. Il-karti tal-flus tal-euro ġew iddisinjati u żviluppati biex joffru l-aktar protezzjoni sofistikata fid-dinja kontra l-ffalsifikar. S'issa, l-għadd ta' flus foloz li nstabu baqa' inqas minn dak tal-muniti l-antiki ta' qabel il-bidla għall-euro.

Fl-2002 il-BĊE stabbilixxa Ċentru għall-Analiżi tal-Flus Foloz biex jikkoordina f'dejtabejż komprensiv l-informazzjoni statistika u teknika dwar il-flus foloz li tiġi miċ-ċentri nazzjonali tal-analiżi. Din l-informazzjoni mbagħad tinqasam mal-korpi kollha involuti fil-ġlieda kontra l-iffalsifikar tal-flus. Il-BĊE stabbilixxa wkoll kooperazzjoni mill-qrib mal-Europol, li hu responsabbli għat-titjib tal-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali tal-Istati Membri responsabbli għall-ġlieda kontra l-iffalsifikar tal-muniti (b'mod partikolari, l-euro) kif ukoll mal-Interpol u l-Kummissjoni Ewropea, u biex tiżdied l-effiċjenza ta' ħidmithom f'dan il-qasam. Il-BĊE jospita wkoll iċ-Ċentru Internazzjonali ta' Deterrenza kontra l-Falsifikazzjoni (ICDC), li hu mmexxi mill-istaff tal-BĊE u minn uffiċjali ta' awtoritajiet oħra li joħorġu l-karti tal-flus.

Il-BĊE jissorvelja mill-qrib l-iżviluppi fl-industrija tal-grafika u jivvaluta t-theddida potenzjali ta' flus foloz ta' kwalità għolja. Bħala konsegwenza ta' żviluppi teknoloġiċi reċenti, l-Eurosistema investiet b'mod sostanzjali fir-riċerka u l-iżvilupp, biex tara kif tista' ttejjeb il-karatteristiċi tas-sigurtà eżistenti u l-bażi teknika għal disinji futuri għall-karti tal-flus.

L-involviment fil-kwistjoni tal-muniti

Il-volum tal-muniti li jista' jinħareġ minn kull pajjiż jiġi stabbilit kull sena mill-BĊE. Għal dan il-għan, il-BĊE jqis l-istima tal-volum tal-muniti ta' kull pajjiż taż-żona tal-euro li għandu jinħareġ fis-sena li jkun imiss.

Id-denominazzjonijiet u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-muniti tal-euro huma stabbiliti f'Regolament tal-Kunsill.[17] Kull zekka nazzjonali hi responsabbli għall-kwalità tal-muniti li tipproduċi u għall-konformità mal-ispeċifikazzjonijiet li jiżguraw li l-muniti jkunu jistgħu jintużaw kullimkien fiż-żona tal-euro. Bi ftehim mal-Grupp ta' Ħidma tad-Diretturi taz-Zekki, il-BĊE jaġixxi bħala assessur indipendenti tal-kwalità tal-muniti.

[17] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 975/98 tat-3 ta' Mejju 1998 dwar id-denominazzjonijiet u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-muniti tal-euro maħsuba għaċ-ċirkolazzjoni (ĠU L 139, 11.5.1998, p.6).

Il-muniti tal-euro jitqiegħdu fiċ-ċirkolazzjoni l-aktar mill-BĊN tal-Eurosistema f'isem il-gvernijiet rispettivi tagħhom. Iż-żamma ta' muniti mill-BĊN tammonta għal self lis-settur pubbliku; iżda skond l-Artikolu 6 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 3603/93 tat-13 ta' Diċembru 1993,[18] dawn l-ammonti huma permessi bħala bilanċi operazzjonali sakemm dawn ma jaqbżux l-10% tal-muniti fiċ-ċirkolazzjoni (ara t-Taqsima 2.5.5).

3.5 ĠBIR U KOMPILAZZJONI TA' STATISTIKA

Il-BĊE jeħtieġ firxa wiesgħa ta' dejta ekonomika u finanzjarja biex isostni t-tmexxija tal-politika monetarja tiegħu u t-twettiq ta' dmirijiet oħra tal-Eurosistema.

Bażi legali għall-funzjoni statistika tal-BĊE

Skond l-Artikolu 5.1 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-BĊE hu intitolat jiġbor statistika sakemm din tkun meħtieġa għal xi dmirijiet jew għad-dmirijiet kollha elenkati fl-Artikolu 105 tat-Trattat KE u li fl-Artikolu 3 tal-Istatut. Madankollu, fit-twettiq tal-ħtiġijiet statistiċi, il-BĊE għandu jiżgura l-effiċjenza u għandu jipprova jnaqqas il-piż li jġib miegħu r-rapportaġġ statistiku fuq l-istituzzjonijiet ta' kreditu u aġenti oħra li jirrapportaw.

L-attività statistika tal-BĊE hi soġġetta għar-Regolament tal-Kunsill,[19] li ġie adottat fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE u li jikkomplementa d-dispożizzjonijiet tal-Istatut u atti legali oħra adottati qabel il-bidu tat-Tielet Stadju. Din il-leġiżlazzjoni sekondarja tiddefinixxi tliet affarijiet:

- l-entitajiet li min għandhom il-BĊE hu intitolat jiġbor informazzjoni statistika;
- ir-reġim tal-konfidenzjalità;
- id-dispożizzjonijiet għall-infurzar.

Skop tal-funzjoni statistika tal-BĊE

L-oqsma ewlenin tal-attività statistika tal-BĊE huma:

- l-istatistika monetarja dwar l-attività bankarja u s-swieq finanzjarji, inkluża statistika dwar l-aggregati monetarji u l-kontropartijiet tagħhom, rati tal-imgħax, titoli tad-dejn u ishma kkwotati, u intermedjarji finanzjarji mhux monetarji;

- l-istatistika dwar il-bilanċi tal-pagament u statistika dwar ir-riżervi internazzjonali tal-Eurosistema, dwar il-pożizzjoni tal-investiment internazzjonali taż-żona tal-euro kollha, u dwar ir-rati tal-kambju tal-euro nominali u reali effettivi;

[18] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 3603/93 tat-13 ta' Diċembru 1993 li jispeċifika definizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-projbizzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 104 u 104b(1) tat-Trattat (ĠU L 332, 31.12.1993, p.1).
[19] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 2533/98 tat-23 ta' Novembru 1998 dwar il-ġbir ta' tagħrif statistiku mill-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU L 318, 27.11.1998, p. 8).

• il-kontijiet finanzjarji (inkluża statistika dwar il-finanzi tal-gvern); kontijiet settorjali sħaħ (qed jitħejjew).

F'dawn l-oqsma l-BĊE jippubblika firxa wiesgħa ta' dejta, flimkien ma' statistika dwar l-HICP, prezzijiet oħra, spejjeż, produzzjoni u swieq tax-xogħol, li prinċipalment jiġu kkompilati mill-Uffiċċju tal-Istatistika tal-Komunitajiet Ewropej (Eurostat).

Kooperazzjoni statistika mal-istituzzjonijiet Komunitarji u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali

Fit-twettiq tal-attivitajiet statistiċi tiegħu, il-BĊE għandu *"jikkoopera mal-istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji u mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri jew ta' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali"* (Artikolu 5.1. tal-Istatut tas-SEBĊ). Għal dan il-għan, il-BĊE jikkoopera mill-qrib ħafna mal-Eurostat. Fl-10 ta' Marzu 2003, din il-kooperazzjoni ġiet ikkonfermata f'Memorandum ta' Ftehim[20] bejn l-Eurostat u d-dipartiment tal-istatistika tal-BĊE. Il-Memorandum jassenja responsabbiltajiet għall-istatistika kif ġej:

• il-BĊE hu responsabbli għall-istatistika monetarja u bankarja fil-livell tal-UE;

• il-BĊE u l-Kummissjoni jaqsmu r-responsabbiltà għall-istatistika tal-bilanċ tal-pagamenti u statistika relatata, u għall-istatistika tal-kontijiet finanzjarji;

• il-Kummissjoni hi responsabbli għall-istatistika dwar il-prezz u l-ispejjeż u għal statistika ekonomika oħra.

Il-BĊE u l-Kummissjoni jikkooperaw ukoll bilateralment jew permezz ta' kumitati (b'mod partikolari l-Kumitat għall-Istatistika Monetarja, Finanzjarja u tal-Bilanċ tal-Pagamenti (CMFB)) dwar il-kwistjonijiet kollha ta' interess statistiku komuni, inkluż kull bidu ta', jew konsultazzjoni dwar, leġiżlazzjoni Komunitarja rilevanti.

Il-BĊE jżomm ukoll relazzjonijiet mill-qrib ma' organizzazzjonijie internazzjonali oħra, bħall-FMI, dwar kwistjonijiet ta' statistika. Fejn ikun possibbli, l-istatistika tal-BĊE tikkonforma ma' standards internazzjonali tal-istatistika. B'hekk il-BĊE jikkonforma wkoll mar-rekwiżit biex *"jikkontribwixxi għall-armonizzazzjoni, fejn ikun meħtieġ, tar-regoli u l-prassi li jirregolaw il-ġbir, il-kompilazzjoni u d-distribuzzjoni tal-istatistika fl-oqsma li jaqgħu fi ħdan il-kompetenza tiegħu"*, kif stabbilit fl-Artikolu 5.3 tal-Istatut tas-SEBĊ.

[20] Il-Memorandum ta' Fehim dwar l-istatistika ekonomika u finanzjarja bejn id-Direttorat Ġenerali tal-Istatistika tal-Bank Ċentrali Ewropew (DĠ Statistika) u l-Uffiċċju tal-Istatistika tal-Komunitajiet Ewropej (Eurostat) tal-10 ta' Marzu 2003 hu ppubblikat fil-websajt tal-BĊE (http://www. ecb. int). Dan jissostitwixxi ftehim simili bejn id-Diviżjoni tal-Istatistika tal-IME u l-Eurostat tas-26 ta' Lulju 1995, li kien tfassal abbażi tal-konklużjonijiet milħuqa fis-CMFB kmieni fis-snin disgħin.

Assistenza mill-BĊN

Skond l-Artikolu 5.2 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-BĊN għandhom jgħinu lill-BĊE fil-kompilazzjoni tal-istatistika. Fil-prattika, il-BĊN (u, f'xi każi, awtoritajiet nazzjonali oħra) jiġbru d-dejta mingħand l-istituzzjonijiet ta' kreditu u minn sorsi oħra fil-pajjiżi rispettivi tagħhom u jikkalkolaw l-aggregati nazzjonali. Imbagħad il-BĊE juża din id-dejta biex jikkompila l-aggregati għaż-żona tal-euro.

Ta' min jinnota li dawn id-dispożizzjonijiet japplikaw għall-Istati Membri kollha tal-UE u jesiġu li l-awtoritajiet tal-pajjiżi barra ż-żona tal-euro jikkooperaw mal-BĊE fit-twettiq tad-dmirijiet tal-istatistika. L-Artikolu 47.2 tal-Istatut tas-SEBĊ jiddikjara li *"il-Kunsill Ġenerali għandu jikkontribwixxi għall-ġbir ta' informazzjoni statistika kif imsemmi fl-Artikolu 5"*. Għalkemm f'pajjiżi barra ż-żona tal-euro l-istrumenti legali adottati mill-BĊE ma għandhomx setgħa li torbot, il-Kunsill Ġenerali, u għalhekk il-BĊN tal-Istati Membri mhux parteċipanti, għandhom jinvolvu ruħhom fix-xogħol statistiku tal-BĊE.

3.6 RIĊERKA EKONOMIKA

Ir-riċerka ta' kwalità għolja saret attività ta' importanza dejjem ikbar fl-attività bankarja ċentrali moderna. Dan japplika b'mod partikolari għall-BĊE li jrid ilaħħaq ma' sfidi bla preċedenti, assoċjati mat-tmexxija ta' politika monetarja unika f'żona magħmula minn ħafna pajjiżi.

L-għan tar-riċerka ekonomika fil-BĊE hu li tiġi pprovduta bażi konċettwali u empirika qawwija għat-tiswir tal-politika u biex il-politika titwassal aħjar lis-swieq u lill-pubbliku. Għal dan il-għan, ir-riċerka ekonomika fi ħdan l-Eurosistema hi maħsuba biex iżżid l-għarfien ta' kif taħdem l-ekonomija taż-żona tal-euro u biex tipprovdi mudelli, għodda u analiżi rilevanti għat-tmexxija tal-politika monetarja u d-dmirijiet l-oħra tal-Eurosistema.

F'ħafna ċirkostanzi, ir-riċerka tal-BĊE ssir fi ħdan il-qafas ta' netwerks organizzati. Dawn huma gruppi ta' riċerkaturi li flimkien huma involuti fi proġetti mifruxa u b'aktar minn għan wieħed. Jistgħu jinkludu ekonomisti tal-BĊE, tal-BĊN taż-żona tal-euro, ta' banek ċentrali oħra u organizzazzjonijiet li jfasslu l-politika, u akkademiċi. Il-BĊE jipparteċipa u jipprovdi appoġġ għall-koordinazzjoni u l-organizzazzjoni, waħdu jew flimkien ma' istituzzjonijiet oħra.

Attività konġunta oħra tal-BĊE u tal-BĊN taż-żona tal-euro hi l-immudellar makroekonomiku taż-żona tal-euro. Il-mudelli ekonometriċi jintużaw fil-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet tal-politika monetarja (per eżempju fit-tħejjija tat-tbassir makroekonomiku tal-istaff tal-Eurosistema). Barra dan, it-tfassil ta' mudelli kien katalista għall-iżvilupp ta' dejta statistika ġdida. Fl-aħħarnett, ix-xogħol ta' riċerka tal-Eurosistema hu kkomplementat mill-organizzazzjoni tal-konferenzi tal-banek ċentrali, bħall-Konferenzi tal-BĊE dwar l-Attività Bankarja Ċentrali u l-konferenzi tal-Forum Internazzjonali għar-Riċerka dwar il-Politika Monetarja.

3.7 IL-KONTRIBUT TAL-BĊE GĦAS-SORVELJANZA PRUDENTI U L-ISTABBILTÀ FINANZJARJA

L-Artikolu 105(5) tat-Trattat KE jagħti lill-Eurosistema d-dmir li tikkontribwixxi *"għat-tmexxija bla xkiel tal-politika segwita mill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja"*.

Qafas istituzzjonali

Il-qafas istituzzjonali għas-sorveljanza bankarja stabbilit bil-leġiżlazzjoni Komunitarja hu bbażat fuq żewġ pilastri:

- il-kompetenza nazzjonali bbażata fuq il-prinċipji ta' "kontroll tal-pajjiż innifsu", armonizzazzjoni minima tal-kunċetti bażiċi u "rikonoxximent reċiproku";

- kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti.

Kontroll tal-pajjiż innifsu u rikonoxximent reċiproku

Skond il-prinċipji tal-kontroll ta' pajjiż innifsu, is-sorveljanza ta' istituzzjoni ta' kreditu hi r-responsabbiltà tal-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru fejn tkun liċenzjata. Il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku jfisser li kull istituzzjoni ta' kreditu liċenzjata tista' tipprovdi servizzi bankarji f'fergħa lokali jew transkonfini fl-Unjoni Ewropea kollha abbażi ta' rikonoxximent reċiproku fl-UE kollha tal-prassi tal-liċenzjar u s-sorveljanza bankarji. Għal dawn l-għanijiet, il-leġiżlazzjoni Komunitarja tipprovdi għall-armonizzazzjoni minima tal-kunċetti bażiċi, bħalma huma l-kunċett ta' istituzzjoni ta' kreditu, kriterji għal-liċenzjar ta' bank u standards komuni għas-sorveljanza prudenti u l-prinċipji tal-kontabilità.

Għaldaqstant, ir-responsabbiltajiet tas-sorveljanza jitwettqu f'livell nazzjonali u jiġu allokati skond l-arranġamenti istituzzjonali speċifiċi għal kull Stat Membru. F'xi pajjiżi, il-BĊN rispettiv hu responsabbli għas-sorveljanza bankarja, b'mod estensiv jew anki esklussiv. Fi Stati Membri oħra, korpi separati jwettqu s-sorveljanza bankarja, iżda jikkooperaw mal-bank ċentrali rispettiv.

L-UEM introduċiet firda bejn il-ġursidizzjoni fuq il-politika monetarja (issa ż-żona tal-euro kollha) u dik fuq il-politika għas-sorveljanza nazzjonali (il-pajjiż innifsu), li dan l-aħħar wasslet għal bidliet sostanzjali fl-arranġamenti istituzzjonali u operattivi nazzjonali f'bosta Stati Membri tal-UE. L-istess japplika għall-iskop tal-funzjonijiet tas-sorveljanza lil hinn mis-settur bankarju. Minħabba dan, aktar u aktar sorveljanza fl-oqsma kollha tas-suq finanzjarju qed tiġi kkonċentrata f'korp uniku ta' sorveljanza.

Kooperazzjoni fost awtoritajiet nazzjonali tas-sorveljanza

Il-ħtieġa għal kooperazzjoni fost l-awtoritajiet tas-sorveljanza ġiet rikonoxxuta f'fażi bikrija ta' globalizzazzjoni dejjem tikber fl-attività tas-swieq finanzjarji u l-iskop dejjem jikber tal-attività transkonfini. Fis-snin sebgħin, inħolqu żewġ

fora f'livell Ewropew għal kooperazzjoni multilaterali fil-qasam tas-sorveljanza bankarja:

- il-*Groupe de Contact*, Kumitat tal-awtoritajiet tas-sorveljanza taż-Żona Ekonomika Ewropea (EEA), ġie stabbilit sabiex jindirizza kwistjonijiet relatati mal-implimentazzjoni tar-regolamenti bankarji u l-prassi tas-sorveljanza, inkluża d-diskussjoni ta' każijiet individwali.

- il-*Banking Supervisory Group* inħoloq mill-Kumitat tal-Gvernaturi u ppreċeda l-arranġamenti attwali li huma organizzati mill-BĊE.

L-awturi tat-Trattat ta' Maastricht kienu konxji li l-UEM kienet se ssaħħaħ il-ħtieġa għall-kooperazzjoni fil-qasam tas-sorveljanza. Madankollu, fin-nuqqas ta' viżjoni ċara ta' kooperazzjoni aqwa f'dak iż-żmien, it-Trattat ħalla l-għażliet kollha miftuħin. Il-mandat għas-SEBĊ ġie fformulat b'mod ġenerali ħafna mingħajr speċifikazzjoni ta' strumenti, u l-involviment tal-BĊE kien limitat għad-dmirijiet konsultattivi. Skond il-klawsola implimentattiva tal-Artikolu 105(6) tat-Trattat KE u l-Artikolu 25.2 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-Kunsill tal-UE, bil-kunsens tal-Parlament Ewropew, jista' jagħti lill-BĊE *"dmirijiet speċifiċi dwar il-politika li għandha x'taqsam mas-sorveljanza prudenti ta' istituzzjonijiet ta' kreditu u istituzzjonijiet finanzjarji oħra bl-eċċezzjoni ta' intrapriżi tal-assigurazzjoni"*.

Il-klawsola implimentattiva ma ġietx attivata fir-riforma ta' dan l-aħħar tal-arranġamenti istituzzjonali tal-UE għall-istabbiltà finanzjarja, liema riforma twettqet biex titjieb il-kooperazzjoni fi ħdan l-UEM u s-Suq Uniku. Il-kooperazzjoni fil-qasam tar-regolamentazzjoni finanzjarja, is-sorveljanza u l-istabbiltà ġiet irranġata mill-ġdid fl-2004. Il-*Qafas Lamfalussy*, li kien diġà ġie implimentat fis-settur tat-titoli, ġie estiż għas-setturi finanzjarji l-oħra kollha. L-adozzjoni tal-qafas il-ġdid hi mistennija ssaħħaħ il-flessibbiltà u l-effiċjenza tal-proċess regolatorju. Dan jagħmel distinzjoni bejn "il-leġiżlazzjoni tal-livell 1" (li għandha tiġi adottata mill-Kunsill tal-UE u mill-Parlament Ewropew permezz ta' proċedura ta' deċiżjoni konġunta) u "l-leġiżlazzjoni tal-livell 2" li tikkonsisti f'miżuri implimentattivi li jistgħu jiġu adottati aktar malajr u b'mod aktar flessibbli mill-kumitati regolatorji ("kumitati tal-livell 2"). Il-kumitati tas-sorveljanza ("kumitati tal-livell 3") jiżguraw implimentazzjoni aktar konsistenti tad-direttivi Komunitarji u jħabirku biex tintlaħaq konverġenza tal-prassi tas-sorveljanza.

Fil-qasam tal-leġiżlazzjoni u s-sorveljanza bankarja, il-Kumitati l-ġodda huma l-Kumitat Bankarju Ewropew (livell 2), li ssostitwixxa l-Kumitat Konsultattiv għall-Affarijiet Bankarji, u l-Kumitat tas-Sorveljanti Bankarji Ewropej (livell 3), li jinkorpora l-*Groupe de Contact*. Kumitat għas-Servizzi Finanzjarji jagħti pariri u jeżerċita superviżjoni fir-rigward ta' kwistjonijiet tas-suq finanzjarju għall-Kunsill tal-ECOFIN.

Il-kontribut tal-BĊE

Il-kontribut tal-BĊE *"għat-tmexxija bla xkiel ta' politika segwita mill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja"* tikkonsisti minn:

- promozzjoni tal-kooperazzjoni fost il-banek ċentrali u l-awtoritajiet tas-sorveljanza dwar kwistjonijiet ta' politika ta' interess komuni fil-qasam tas-sorveljanza prudenti u l-istabbiltà finanzjarja;

- twettiq tal-funzjoni konsultattiva tiegħu skond l-Artikoli 4 u 25.1 tal-Istatut tas-SEBĊ;

- kooperazzjoni ma' fora rilevanti oħra li joperaw fl-Ewropa.

Il-BĊE jħeġġeġ il-kooperazzjoni fost il-banek ċentrali u l-awtoritajiet tas-sorveljanza billi jospita u jappoġġa l-Kumitat għas-Sorveljanza Bankarja (BSC). Il-BSC hu kumitat tas-SEBĊ (ara t-Taqsima 2.5.2) stabbilit mill-Kunsill Governattiv tal-BĊE fl-1998 biex jassumi l-funzjonijiet li qabel kienu jitwettqu mis-Sotto-Kumitat għas-Sorveljanza Bankarja, maħluq mill-Kumitat ta' Gvernaturi fl-1990 u sussegwentement stabbilit fl-IME fl-1994. Il-BSC ilaqqa' flimkien lir-rappreżentanti ta' livell għoli tal-BĊE u tal-BĊN u lill-awtoritajiet tas-sorveljanza tal-Istati Membri tal-UE. Il-mandat tiegħu, li ġie rivedut fl-2004, hu li jgħin lill-Eurosistema twettaq id-dmirijiet statutorji tagħha fil-qasam tas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u li jiżgura l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja.

Meta jiffaċilita l-kooperazzjoni bejn l-Eurosistema u l-awtoritajiet nazzjonali tas-sorveljanza, il-BSC jgħin biex jipprovdi perspettiva mifruxa fuq iż-żona kollha tal-euro dwar għadd ta' kwistjonijiet. B'hekk jikkomplementa l-opinjonijiet nazzjonali dwar kwistjonijiet ta' stabbiltà finanzjarja u jħeġġeġ l-iżvilupp ta' orjentamenti komuni dwar l-isfidi ta' sistema bankarja dejjem aktar integrata. L-analiżi konġunta tiegħu tiffoka l-iżjed fuq l-isfidi strutturali li jaffettwaw in-negozju bankarju, il-qawwa tal-istrutturi bankarji u finanzjarji, u t-theddid potenzjali għall-istabbiltà. Barra dan, il-BSC iservi bħala mezz għal flussi bilaterali ta' informazzjoni bejn l-Eurosistema u l-awtoritajiet nazzjonali tas-sorveljanza.

Il-BSC jgħin ukoll lill-BĊE biex iwettaq id-dmirijiet konsultattivi tiegħu fil-qasam tas-sorveljanza bankarja u tal-istabbilità finanzjarja. L-abbozzi tal-leġiżlazzjoni Komunitarja u nazzjonali f'dan il-qasam huma soġġetti għal konsultazzjoni tal-BĊE skond l-Artikolu 4 tal-Istatut. Barra dan, l-Artikolu 25.1 tal-Istatut jiddikjara li l-BĊE jista' jagħti pariri dwar l-iskop u l-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni Komunitarja li għandha x'taqsam mas-sorveljanza bankarja u mal-istabbiltà finanzjarja.

Fl-aħħarnett, il-BĊE jikkoopera ma' fora rilevanti oħra li joperaw fil-qasam tas-sorveljanza prudenti u l-istabbiltà finanzjarja. Minbarra r-rabtiet eżistenti mal-Kumitat ta' Basel (ara t-Taqsima 5.4.5), il-BĊE, megħjun mill-BSC, se jikkontribwixxi għall-istruttura l-ġdida tal-UE għar-regolamentazzjoni finanzjarja, is-sorveljanza u l-istabbiltà permezz tal-parteċipazzjoni tiegħu fil-Kumitat Ewropew għat-Titoli u fiż-żewġ kumitati l-ġodda msemmija hawn fuq.

3.8 RELAZZJONIJIET FINANZJARJI FI ĦDAN L-EUROSISTEMA

Il-BĊN kollha taż-żona tal-euro jgawdu awtonomija finanzjarja u ġeneralment iwettqu d-dmirijiet tal-Eurosistema li tagħhom iġarrbu l-ispejjeż u r-riskji. Madankollu, ir-relazzjonijiet finanzjarji fi ħdan is-sistema jeżistu f'żewġ aspetti:

i. il-BĊN taż-żona tal-euro jkunu ħallsu l-ishma tagħhom fil-kapital tal-BĊE, ikunu għaddew l-assi tar-riżervi barranin lill-BĊE u jkollhom sehem fir-riżultati finanzjarji tal-BĊE;

ii. il-BĊN taż-żona tal-euro jaqsmu bejniethom id-"dħul monetarju", jiġifieri d-dħul dovut lilhom għat-twettiq tal-funzjoni politika monetarja tal-Eurosistema.

Id-drittijiet u l-obbligi tal-BĊN taż-żona tal-euro li jirriżultaw, jinqasmu bejniethom abbażi tal-iskema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal-BĊE. Il-metodu għall-istabbiliment u r-reviżjoni ta' din l-iskema hu deskritt fil-Kaxxa 16.

3.8.1 Riżorsi finanzjarji tal-BĊE

Ir-riżorsi finanzjarji tal-BĊE jikkonsistu prinċipalment mill-fondi tiegħu stess, l-assi tar-riżervi barranin tiegħu u l-krediti tiegħu kontra l-BĊN li jirriżultaw mis-sehem tal-BĊE fil-ħruġ tal-euro.

Kaxxa 16 Skema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal-BĊE

L-iskema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal-BĊE mhux biss tiddetermina s-sottoskrizzjonijiet tal-banek ċentrali tal-UE għall-kapital tal-BĊE (Artikolu 28 tal-Istatut tas-SEBĊ). Meta tiġi aġġustata għall-ishma tal-BĊN barra ż-żona tal-euro din isservi wkoll bħala bażi għad-distribuzzjoni tad-drittijiet u obbligazzjonijiet finanzjarji fost il-BĊN taż-żona tal-euro kif ġej:

- il-kontribuzzjonijiet għall-assi tar-riżervi barranin tal-BĊE (Artikolu 30 tal-Istatut);
- l-allokazzjoni tal-karti tal-flus tal-euro fiċ-ċirkolazzjoni fost il-BĊN u l-allokazzjoni tad-dħul monetarju (Artikolu 32 tal-Istatut);
- l-approprjazzjoni tar-riżultati finanzjarji annwali tal-BĊE (Artikolu 33 tal-Istatut);
- l-ippeżar tad-drittijiet tal-vot fil-Kunsill Governattiv għad-deċiżjonijiet dwar kwistjonijiet finanzjarji speċifikati fl-Artikoli 28, 30, 32, u 33 tal-Istatut.

Skond l-Artikolu 29 tal-Istatut, l-ishma tal-BĊN fl-iskema tal-kapital tal-BĊE huma ppeżati skond proporzjon ugwali tal-ishma tal-Istati Membri tal-BĊN fil-popolazzjoni u l-PDG tal-UE, kif ġie stabbilit u notifikat lill-BĊE mill-Kummissjoni Ewropea skond ir-regoli tal-Kunsill tal-UE.

Kaxxa 16 Skema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal-BĊE (tkompli)

L-iskema ġiet ikkalkolata għall-ewwel darba fl-1998, meta twaqqaf il-BĊE, u din tiġi aġġustata kull ħames snin. L-ewwel aġġustament tal-iskema tal-kapital tal-BĊE daħal fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 2004 u aġġustament ieħor sar fl-1 ta' Mejju 2004 minħabba t-tkabbir tal-UE. [21]

[21] Ara l-Istqarrijiet għall-Istampa tal-BĊE tat-30 ta' Diċembru 2003 u tas-26 ta' April 2004 dwar l-Iskema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal-BĊE.

Tabella 4 Skema tal-kapital tal-BĊE (%)

BĊN	**1 ta' Ġunju 1998 sal-31 ta' Diċ. 2003**	**1 ta' Jan 2004 sat-30 ta' Apr. 2004**	**Mill-1 ta' Mejju 2004**
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2.8658	2.8297	2.5502
Deutsche Bundesbank	24.4935	23.4040	21.1364
Bank of Greece	2.0564	2.1614	1.8974
Banco de España	8.8935	8.7801	7.7758
Banque de France	16.8337	16.5175	14.8712
Central Bank & Financial Services Authority of Ireland	0.8496	1.0254	0.9219
Banca d'Italia	14.8950	14.5726	13.0516
Banque centrale du Luxembourg	0.1492	0.1708	0.1568
De Nederlandsche Bank	4.2780	4.4323	3.9955
Oesterreichische Nationalbank	2.3594	2.3019	2.0800
Banco de Portugal	1.9232	2.0129	1.7653
Suomen Pankki - Finlands Bank	1.3970	1.4298	1.2887
Subtotal għall-BĊN taż-żona tal-euro	*80.9943*	*79.6384*	*71.4908*
Česká národní banka	-	-	1.4584
Danmarks Nationalbank	1.6709	1.7216	1.5663
Eesti Pank	-	-	0.1784
Central Bank of Cyprus	-	-	0.1300
Latvijas Banka	-	-	0.2978
Lietuvos bankas	-	-	0.4425
Magyar Nemzeti Bank	-	-	1.3884
Bank Ċentrali ta' Malta	-	-	0.0647
Narodowy Bank Polski	-	-	5.1380
Banka Slovenije	-	-	0.3345
Národná banka Slovenska	-	-	0.7147
Sveriges Riksbank	2.6537	2.6636	2.4133
Bank of England	14.6811	15.9764	14.3822
Subtotal għall-BĊN barra ż-żona tal-euro	*19.0057*	*20.3616*	*28.5092*
Total	**100.0000**	**100.0000**	**100.0000**

Fondi proprji

Il-fondi proprji tal-BĊE huma l-kontropartijiet tal-kapital imħallas u l-fond tar-riżervi tiegħu u ta' provvedimenti ġenerali kontra r-riskji tar-rati tal-kambju u tar-rati tal-imgħax. L-għan tal-fondi proprji hu li jiġġeneraw dħul biex ikopri l-ispejjeż amministrattivi tal-BĊE u biex iservi bħala mezz kontra l-iskossi tat-telf li jista' jirriżulta mill-pussess ta' assi finanzjarji li fihom riskji, b'mod partikolari assi ta' kambju barrani.

Il-kapital tal-BĊE

Il-kapital tal-BĊE ġie sottoskritt mill-BĊN tas-SEBĊ skond il-proporzjon tal-ishma tagħhom fl-iskema tal-kapital tal-BĊE (ara l-Kaxxa 16). L-Artikolu 28 tal-Istatut tas-SEBĊ stabbilixxa l-ammont inizjali tal-kapital f'livell ta' €5,000 miljun. Skond l-Artikolu 49.3 tal-Istatut, kif emendat dan l-aħħar bit-Trattat ta' Adeżjoni, il-kapital sottoskritt tal-BĊE żdied fl-1 ta' Mejju 2004 skond il-proporzjon tal-piż tal-BĊN tal-Istati Membri l-ġodda fl-iskema tal-kapital usa', u issa hu ta' €5,564,669,247. Din iż-żieda żgurat li l-ippeżar tal-BĊN il-ġodda fl-iskema tal-kapital ma ġġibx il-ħtieġa li l-ammont tal-kapital imħallas mill-BĊN qabel l-1 ta' Mejju 2004 jitnaqqas materjalment.

Il-BĊN taż-żona tal-euro ħallsu s-sottoskrizzjonijiet sħaħ tagħhom. Bħalissa, is-sottoskrizzjonijiet imħallsa għal kollox tal-BĊN taż-żona tal-euro għall-kapital tal-BĊE jammontaw għal total ta' €3,978,226,562.

Skond l-Artikolu 48 tal-Istatut, il-BĊN barra ż-żona tal-euro mhumiex meħtieġa jħallsu s-sottoskrizzjonijiet tagħhom. Minflok, iridu jagħmlu kontribuzzjonijiet biex ikopru l-ispejjeż operattivi mġarrba mill-BĊE fir-rigward tad-dmirijiet imwettqa għall-BĊN barra ż-żona tal-euro. Dawn il-kontribuzzjonijiet ġew stabbiliti mill-Kunsill Ġenerali fil-livell ta' 7% tal-ammont li kien ikun pagabbli kieku dawn il-pajjiżi kellhom jipparteċipaw fl-UEM.

Bħalissa, il-kontribuzzjonijiet magħmula mill-BĊN barra ż-żona tal-euro jammontaw għal total ta' €111,050,988. Dawn ma jintitolaw lill-BĊN barra ż-żona tal-euro għal ebda sehem mid-dħul tal-BĊE, u lanqas ma jobbligawhom jiffinanzjaw xi telf li jġarrab il-BĊE.

Skond l-Artikolu 28.2 tal-Istatut tas-SEBĊ u r-Regolament tal-Kunsill tat-8 ta' Mejju 2000,[22] il-kapital tal-BĊE jista' jiżdied b'ammont addizzjonali sa €5,000 miljun. Skond ir-Regolament, il-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi dwar tali żieda biss *"biex isostni l-adegwatezza tal-bażi kapitali meħtieġa biex tappoġġa l-operazzjonijiet tal-BĊE"*.

Fond ġenerali ta' riżervi

L-Artikolu 33 tal-Istatut tas-SEBĊ jiddikjara li l-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi li jittrasferixxi sa 20% tal-qligħ nett tal-BĊE għall-fond tar-riżervi ġenerali soġġett

[22] Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1009/2000 tat-8 ta' Mejju 2000 dwar żidiet fil-kapital tal-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU L 115, 16.5.2000, p.1).

għal limitu ugwali għal 100% tal-kapital tal-BĊE. Dan sar għall-qligħ nett li l-BĊE għamel fis-sena 2000 u fl-2001. Fi tmiem l-2002, il-fond ġenerali tar-riżervi tal-BĊE ammonta għal €773 miljun. Wara, dan naqas għal żero billi r-riżervi akkumulati ntużaw ftit ftit biex ikopru t-telf tal-BĊE fl-2003 u fl-2004.

Assi tar-riżervi barranin

L-assi tar-riżervi uffiċjali jiġu prinċipalment minn trasferimenti li jagħmlu l-BĊN taż-żona tal-euro skond l-Artikolu 30.1 tal-Istatut (ara t-Taqsima 3.2.2). Minn dak iż-żmien il-valur tagħhom varja minħabba t-transazzjonijiet tar-riżervi barranin u t-tibdil fil-valutazzjoni. Fi tmiem l-2003, il-BĊE kellu assi tar-riżervi ekwivalenti għal madwar €38 biljun.

Bħala kontroparti tat-trasferiment inizjali ta' assi tar-riżervi barranin, il-BĊE ġarrab obbligazzjonijiet fil-konfront tal-BĊN taż-żona tal-euro ta' madwar €40 biljun. Dawn l-obbligazzjonijiet huma denominati f'euro u jiġu determinati bil-valur tal-assi fil-ħin tat-trasferiment tagħhom.[23] Huma jiġu remunerati bl-aħħar rata marġinali disponibbli għall-operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament tal-Eurosistema, aġġustata biex tirrifletti qligħ ta' żero fuq il-komponent tad-deheb.

L-assi tar-riżervi barranin u l-obbligazzjonijiet relatati jirrappreżentaw sehem kbir ħafna tal-assi u l-obbligazzjonijiet fil-karta tal-bilanċ tal-BĊE u huma sors imdaqqas ta' riskji relatati mar-rata tal-kambju u mar-rata tal-imgħax. Riskji bħal dawn immaterjalizzaw fl-2000, fl-2003 u fl-2004: fl-2000, il-BĊE għamel qligħ kbir mill-bejgħ ta' intervent ta' dollari Amerikani u ta' yen Ġappuniżi; madankollu, fl-2003 ġarrab telf imdaqqas meta d-dollaru Amerikan iddgħajjef f'daqqa kontra l-euro u r-rata tal-kambju naqset għal taħt il-prezz tal-akkwist tal-investimenti tal-BĊE f'munita barranija.

Krediti u obbligazzjonijiet mill-ħruġ tal-karti tal-flus tal-euro

Mill-2002, il-BĊE ġie allokat sehem ta' 8% fil-valur totali tal-karti tal-flus tal-euro fiċ-ċirkolazzjoni (ara t-Taqsima 3.4). Dan is-sehem jidher taħt il-partita tal-passiv tal-karta tal-bilanċ "Karti tal-flus fiċ-ċirkolazzjoni" u, fi tmiem l-2005, dan kien jammonta għal €45 biljun.

Is-sehem tal-BĊE fil-ħruġ totali tal-karti tal-flus tal-euro hu garantit permezz ta' krediti kontra l-BĊN, li jqiegħdu l-karti tal-flus tal-BĊE fiċ-ċirkolazzjoni. Dawn il-krediti jagħtu l-imgħax bl-aħħar rata marġinali disponibbli tal-operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament tal-Eurosistema. Din ir-remunerazzjoni hi l-qligħ magħmul mill-BĊE mill-ħruġ tal-munita, iżda din titqassam lill-BĊN separatament bħala distribuzzjoni trimestrali interim. Din titqassam kollha sakemm il-qligħ nett tal-BĊE għas-sena, ma jkunx inqas mid-dħul tiegħu fuq il-karti tal-flus fiċ-ċirkolazzjoni. Bil-kuntrarju, jekk l-istimi tar-riżultati finanzjarji tal-BĊE jissuġġerixxu nuqqas, il-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi li d-dħul tal-BĊE

[23] L-obbligazzjonijiet totali favur il-BĊN huma soġġetti għal aġġustament bir-reviżjoni tal-iskema kapitali tal-BĊE, minħabba li l-ippeżar tal-BĊN tal-Eurosistema jinbidel skond dak tal-BĊN barra ż-żona tal-euro biex jitħalla spazju għal dawn tal-aħħar biex jakkwistaw krediti ta' piż addattat meta jkun il-mument, mingħajr ma jiksru l-limitu preskritt tal-valur f'euro tal-assi tar-riżervi li jistgħu jiġu ttrasferiti lill-BĊE.

mill-ħruġ tal-munita [24] jinżamm parzjalment jew kollu kemm hu biex ipatti għan-nuqqas.

Allokazzjoni tal-qligħ u ammonti neqsin

Minħabba l-istruttura partikolari tal-karta tal-bilanċ tal-BĊE, b'komponent kbir ħafna ta' kambju barrani fuq in-naħa tal-attiv, ir-riżultati finanzjarji tal-BĊE huma influwenzati ħafna mill-varjazzjonijiet tar-rata tal-kambju u tar-rata tal-imgħax. Per eżempju, deprezzament tad-dollaru Amerikan kontra l-euro b'100 punt bażi biss inaqqas il-qligħ nett tal-BĊE b'xi €300 miljun, li jammonta għal bejn wieħed u ieħor l-ispejjeż amministrattivi totali tal-BĊE għall-2005.

Skond l-Artikolu 33.1 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-qligħ nett tal-BĊE, wara li titnaqqas id-distribuzzjoni interim tal-qligħ tiegħu mill-ħruġ tal-muniti fis-suq u trasferiment possibbli ta' porzjon lejn il-fond ġenerali tar-riżervi, jitqassam lill-BĊN taż-żona tal-euro fil-proporzjon tal-ishma mħallsin tagħhom.

Madankollu, jekk il-BĊE jġarrab telf, l-Artikolu 33.2 tal-Istatut jipprovdi li l-ammont nieqes jista' jitpatta kontra l-fond tar-riżervi ġenerali tal-BĊE u, jekk ikun meħtieġ, wara deċiżjoni tal-Kunsill Governattiv, kontra d-dħul monetarju tas-sena finanzjarja rilevanti fil-proporzjon u mhux iżjed mill-ammonti allokati lill-BĊN (ara t-Taqsima 3.8.2). B'hekk, it-telf nett imġarrab mill-BĊE fis-sena finanzjarja 2003 (€476 miljun) kien kopert bi ġbid mill-fond tar-riżervi ġenerali. It-tieni għażla ntużat għas-sena finanzjarja 2004 meta l-BĊE ġarrab telf ta' xi €1.6 biljun. Waqt li €300 miljun setgħu jiġu koperti bi ġbid mill-fond tar-riżervi ġenerali, li b'hekk intuża kollu, il-bqija ġiet koperta billi nżamm id-dħul monetarju ppuljat għal dik is-sena mill-BĊN.

3.8.2 It-tqassim tad-dħul monetarju

Skond l-Artikolu 32 tal-Istatut tas-SEBĊ, id-"dħul monetarju" – jiġifieri, d-dħul li jkun dovut lill-BĊN minħabba l-funzjoni fil-politika monetarja li huma jwettqu – jitqassam lill-BĊN skond l-ishma tagħhom fil-kapital tal-BĊE.

It-tqassim tad-dħul fi ħdan l-Eurosistema hu limitat għad-dħul monetarju; id-dħul l-ieħor kollu li jaqilgħu l-BĊN (bħad-dħul fuq ir-riżorsi finanzjarji proprji tagħhom) jibqa' għand il-BĊN li jkun qalgħu. F'termini konċettwali, id-dħul monetarju jidħol fuq dawk l-assi tal-BĊN li huma l-kontroparti tal-obbligazzjonijiet tagħhom fir-rigward kemm tal-karti tal-flus li joħorġu kif ukoll tad-depożiti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu. Minħabba li d-depożiti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu miżmuma fil-BĊN jiġu remunerati bir-rati tas-suq jew b'rati qrib tagħhom u b'hekk ma jiġġenerawx ammont sinifikanti ta' dħul għall-Eurosistema, id-dħul monetarju jikkonsisti prinċipalment mill-qligħ fuq il-ħruġ tal-munita. Dan hu d-dħul li jinħoloq b'konsegwenza tad-dritt esklussiv tal-BĊE u tal-BĊN li joħorġu karti tal-flus li ma jiġġenerawx imgħax, bi status ta' valuta legali.

[24] Ara d-Deċiżjoni BĊE/2005/11 tas-17 ta' Novembru 2005 dwar id-distribuzzjoni tad-dħul tal-Bank Ċentrali Ewropew fuq il-karti tal-flus tal-euro fiċ-ċirkolazzjoni lill-banek ċentrali nazzjonali tal-Istati Membri parteċipanti, (ĠU L 311, 26.11.2005, p.41).

Hu meħtieġ li d-dħul monetarju jinqasam minħabba li, f'żona ta' munita unika, l-obbligazzjonijiet monetarji tal-BĊN jistgħu jgħaddu b'mod ħieles u awtonomu minn BĊN għal ieħor. Dan japplika b'mod speċjali għall-obbligazzjonijiet tal-BĊN fuq il-karti tal-flus tal-euro li huma s-sors ewlieni ta' dħul monetarju. Kif issemma fit-Taqsima 3.4, il-karti tal-flus tal-euro huma l-valuta legali fiż-żona kollha tal-euro u ma jintbagħtux lura lejn il-pajjiż li jkun ħariġhom. Barra dan, fis-suq monetarju integrat tal-euro, l-istituzzjonijiet ta' kreditu huma ħielsa li jkopru l-ħtiġijiet tagħhom bi flus tal-bank ċentrali, jew billi jisselfu mill-BĊN domestiku tagħhom, jew mill-kontropartijiet domestiċi tas-suq monetarju, jew billi jiġbru fondi minn kontropartijiet transkonfini tas-suq monetarju. Din l-għażla ħielsa għandha impatt fuq it-tip ta' assi li BĊN individwali jakkwista kontra l-ħruġ tal-flus bażi u skond il-livell tad-dħul monetarju attwali tiegħu. B'hekk, il-ħolqien ta' flus tal-bank ċentrali jista' jiġi kkontrollat biss fil-livell tal-Eurosistema; ebda BĊN individwali ma għandu kontroll fuq id-daqs u n-natura tal-assi u l-obbligazzjonijiet monetarji tiegħu.

It-tqassim tad-dħul monetarju hu importanti minn żewġ aspetti: jiżgura allokazzjoni ġusta tad-dħul tal-Eurosistema fost il-membri tagħha, u jħares l-integrità funzjonali tas-sistema. Hu maħsub biex jiżgura li d-dħul monetarju jgħaddi lill-BĊN tal-pajjiż li jkun iġġenerah, u mhux għand il-pajjiż li jkun irċivieh fil-bidu. L-iskema kapitali tal-BĊE, li hi bbażata fuq kombinazzjoni tal-ishma fil-PDG tal-Eurosistema u d-daqs tal-popolazzjoni (ara l-Kaxxa 16), tintuża bħala prokura għall-kontribuzzjoni, li tiġġenera l-ġid, ta' Stat Membru fid-dħul monetarju totali tal-Eurosistema. L-applikazzjoni tagħha tiżgura wkoll li d-dħul li jirriżulta mill-ammonti ġejjin mingħand residenti barra ż-żona tal-euro li jkollhom karti tal-flus tal-euro jitqassam b'mod ġust fost il-pajjiżi taż-żona tal-euro.

It-tqassim tad-dħul monetarju hu wkoll mezz biex tiġi żgurata l-integrità funzjonali tal-Eurosistema. Billi kull BĊN taż-żona tal-euro jiġi assenjat sehem pre-stabbilit fid-dħul monetarju tas-sistema, l-arranġament jiżgura li kull BĊN ikun f'pożizzjoni li jwettaq l-operazzjonijiet deċentralizzati tal-Eurosistema u jevita inċentivi għall-kompetizzjoni li kieku tista' toħloq kunflitt mal-politika unika tal-BĊE.

Id-dħul monetarju tal-BĊN jiġi kkalkolat billi assi speċifiċi jiġu mmarkati biex jitpattew kontra obbligazzjonijiet monetarji u billi jitkejjel id-dħul li jirriżulta fuq tali assi skond ir-regoli stabbiliti mill-Kunsill Governattiv.[25] Assi li jiġu mmarkati jinkludu dawk li huma affettwati direttament mill-operazzjonijiet tal-politika monetarja tal-Eurosistema;[26] jista' jiġi allokat ammont limitat ta' deheb ukoll. Dħul li jiġi minn dawn l-assi jiġi ppuljat mill-BĊN wara t-tnaqqis tal-imgħax imħallas fuq depożiti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu, ta' imgħax imħallas fuq obbligazzjonijiet fi ħdan l-Eurosistema (li huma sostitut

[25] Id-Deċiżjoni BĊE/2001/16 tas-6 ta' Diċembru 2001 dwar l-allokazzjoni ta' dħul monetarju tal-banek ċentrali nazzjonali tal-Istati Membri parteċipanti mis-sena finanzjarja 2002, (ĠU L 337, 20.12.2001, pp. 55), kif emendata bid-Deċiżjoni BĊE/2003/22 tat-18 ta' Diċembru 2003 (ĠU L 9, 15.1.2004, p.39).

[26] Dawn huma self lil istituzzjonijiet ta' kreditu, u krediti netti kontra BĊN parteċipanti oħra, li jirriżultaw minn ċaqliq transkonfini ta' flus permezz tas-sistema TARGET u l-arranġamenti għall-allokazzjoni ta' karti tal-flus fiċ-ċirkolazzjoni fost banek ċentrali tal-Eurosistema.

għall-obbligazzjonijiet monetarji) u, eċċezzjonalment, ta' telf speċifiku li jista' jirriżulta minn operazzjonijiet tal-politika monetarja mwettqa minn BĊN f'isem l-Eurosistema.

Ir-regoli deskritti hawn fuq se jiddaħħlu gradwalment fil-ftit snin li ġejjin u jsiru effettivi għal kollox fl-2008. Sa dik id-data, l-allokazzjoni tad-dħul monetarju fi ħdan l-Eurosistema hi soġġetta għal arranġament transizzjonali li jtaffi l-impatt tal-effett sħiħ tal-arranġamenti fuq il-pożizzjonijiet tad-dħul relattivi tal-BĊN.[27]

3.9 SERVIZZI TA' AMMINISTRAZZJONI TAR-RIŻERVI GĦAL KLIJENTI UFFIĊJALI BARRANIN

Fl-2005, bi tweġiba għall-użu kontinwu u dejjem jiżdied tal-euro bħala munita ta' riżerva internazzjonali, l-Eurosistema nidiet qafas komuni biex tipprovdi sensiela komprensiva ta' servizzi għall-amministrazzjoni tar-riżervi f'euro għall-klijenti uffiċjali barranin (banek ċentrali, awtoritajiet monetarji u aġenziji tal-gvern li jinsabu barra ż-żona tal-euro, u organizzazzjonijiet internazzjonali). Wieħed mill-aspetti ewlenin tal-qafas hu l-għoti ta' servizzi ta' amministrazzjoni tar-riżervi permezz ta' punt uniku ta' aċċess fiż-żona tal-euro skond termini u kondizzjonijiet armonizzati ħafna u skond standards ġenerali tas-suq. Il-banek ċentrali individwali tal-Eurosistema li jaġixxu bħala postijiet uniċi ta' aċċess (bħalissa d-Deutsche Bundesbank, il-Banco de España, il-Banque de France, il-Banca d'Italia, il-Banque centrale du Luxembourg u n-Nederlandsche Bank), huma magħrufa bħala "dawk li jipprovdu servizz fl-Eurosistema" u joffru s-sensiela sħiħa ta' servizzi għall-amminstrazzjoni tar-riżervi. Dawn is-servizzi jvarjaw mill-proviżjon ta' kontijiet ta' kustodja u servizzi relatati ta' kustodja (żamma f'post żgur) u saldu, sa servizzi ta' kontanti u investiment. Barra dan, kemm dawk li jipprovdu servizz fl-Eurosistema kif ukoll banek ċentrali oħra tal-Eurosistema jistgħu joffru servizzi addizzjonali għall-amministrazzjoni tar-riżervi fuq bażi individwali. Il-BĊE għandu r-rwol ġenerali ta' koordinatur, biex jiżgura li l-qafas jaħdem bla xkiel.

[27] Ir-reġim transizzjonali jtaffi d-differenzi fid-dħul monetarju li jaqilgħu l-BĊN minħabba li l-ishma rispettivi tagħhom f'karti tal-flus maħruġin fiż-żona tal-euro qabel l-2002 kienu ogħla jew iktar baxxi mill-ishma rispettivi tagħhom fil-kapital tal-BĊE. L-ammont tad-dħul monetarju li għandu jiġi ppuljat minn kull BĊN jiġi aġġustat abbażi ta' fatturi ta' kumpens li għandhom x'jaqsmu mal-ishma medji tagħhom fit-total tas-sistema fiċ-ċirkolazzjoni bejn nofs l-1999 u nofs l-2001. Dawn il-fatturi ta' kumpens se jitnaqqsu gradwalment għal żero sal-2008, meta d-dħul kollu mill-karti tal-flus jiġi allokat kollu kemm hu skond l-iskema kapitali tal-BĊE.

Jean-Claude Trichet,
President tal-BĊE, waqt
seduta fil-Parlament Ewropew
f'Settembru 2005

4 IL-BĊE U L-KOMUNITÀ EWROPEA

Skond l-Artikolu 108 tat-Trattat KE, il-BĊE jaġixxi b'mod indipendenti għal kollox u f'ismu proprju fil-limiti tas-setgħat mogħtija lilu bit-Trattat. Madankollu, bħala organizzazzjoni maħluqa bil-liġi Komunitarja li twettaq funzjoni ta' politika skond it-Trattat KE, il-BĊE hu assoċjat mal-qafas isitituzzjonali tal-Komunità.

Għalhekk, it-Trattat jikkombina l-indipendenza tal-BĊE (u dik tal-BĊN) fit-twettiq tal-għanijiet tal-Eurosistema b'dispożizzjonijiet li jiżguraw:

- ir-responsabbiltà demokratika tal-BĊE;
- djalogu u kooperazzjoni effettivi bejn il-BĊE u l-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji;
- kontroll ġudizzjarju tal-atti legali tal-BĊE mill-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja;
- l-iskrutinju estern tal-amministrazzjoni u l-integrità finanzjarja tal-BĊE.

4.1 INDIPENDENZA

L-indipendenza tal-BĊE u tal-BĊN taż-żona tal-euro mill-influwenza politika hi element importanti tal-ordni monetarju fiż-żona tal-euro. Din l-indipendenza tinsab imnaqqxa fit-Trattat KE kif ukoll fl-Istatut tas-SEBĊ, iżjed milli fil-leġiżlazzjoni sekondarja, u b'hekk għandha status "kostituzzjonali".

L-indipendenza tal-BĊE hi dovuta għall-għan ewlieni tiegħu li jżomm stabbiltà fil-prezzijiet u l-kompetenza esklussiva tiegħu għall-politika monetarja u l-funzjonijiet relatati fiż-żona tal-euro. Il-BĊE jeħtieġ jitħares minn kull tip ta' influwenza li tista' tmur kontra t-twettiq tal-għan ewlieni tiegħu. Bank ċentrali indipendenti mhux biss ikun f'pożizzjoni aħjar biex iwettaq l-għan ewlieni ta' stabbiltà fil-prezzijiet; f'għajnejn il-pubbliku jkun iżjed kredibbli minn bank ċentrali li jkun jiddependi mill-gvern. Tabilħaqq, il-gvernijiet ikollhom isegwu ħafna għanijiet u fejn ikun hemm kunflitt ta' għanijiet f'għajnejn is-swieq finanzjarji u l-pubbliku ġenerali ma jidhrux li dejjem jagħtu prijorità lill-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet.

Għalhekk, l-indipendenza tal-BĊE mhix għan fiha nfisha, iżda hi pjuttost element indispensabbli ta' ordni monetarju li jagħti prijorità lill-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet.

Il-kunċett tal-indipendenza jinkludi:

- indipendenza istituzzjonali;
- indipendenza legali;
- indipendenza personali tal-membri tal-korpi deċiżjonali tiegħu;
- indipendenza funzjonali u operazzjonali;
- indipendenza finanzjarja u organizzattiva.

Minħabba r-rwoli speċifiċi tagħhom fl-Eurosistema, il-kunċett tal-indipendenza japplika wkoll għall-BĊN u għall-korpi deċiżjonali tagħhom. It-tifsira ta' dan il-kunċett għal-liġijiet organiċi tal-BĊN ġiet speċifikata mill-IME u kkonfermata mill-BĊE fir-rapporti tal-konverġenza rispettivi tagħhom imfasslin skond l-Artikoli 121(2) u 122(2) tat-Trattat KE (ara t-Taqsima 1.2.2).

4.1.1 Indipendenza istituzzjonali

L-Artikolu 108 hu d-dispożizzjoni ewlenija tat-Trattat li tistabbilixxi l-indipendenza tal-BĊE. L-ewwel sentenza tiddikjara espliċitament li, *"fl-eżerċizzju tas-setgħat tagħhom u fit-twettiq tal-ħidma u d-dmirijiet tagħhom, la l-BĊE, la l-BĊN u l-ebda membru tal-korpi deċiżjonali tagħhom m'għandhom ifittxu jew jieħdu struzzjonijiet mingħand isitituzzjonijiet jew korpi Komunitarji, mingħand kwalunkwe gvern ta' Stat Membru jew mingħand kwalunkwe korp ieħor"*. Skond il-formulazzjoni tal-Artikolu 108, hu illegali li jiġu aċċettati jew imfittxija struzzjonijiet mingħand kwalunkwe korp, kemm pubbliku kemm privat, nazzjonali jew internazzjonali, u l-enfasi qiegħda fuq it-terminu "istruzzjoni". L-Artikolu 108 ma jipprekludix it-tfittxija ta' informazzjoni jew djalogu rilevanti mal-korpi msemmija hawn fuq.

Il-projbizzjoni tal-aċċettazzjoni ta' struzzjonijiet hi kkomplementata b'impenn tal-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji nfushom u tal-gvernijiet tal-Istati Membri. It-tieni sentenza tiddikjara li dawn il-korpi "*impenjaw irwieħhom li jirrispettaw dan il-prinċipju u li ma jfittxux li jinfluwenzaw lill-membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE jew tal-BĊN fit-twettiq ta' dmirijiethom*." Għalhekk, huma obbligati li ma jippruvawx jagħtu struzzjonijiet lill-membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE u tal-BĊN u li ma jinfluwenzawhomx.

4.1.2 Indipendenza legali

Il-BĊE u l-BĊN għandhom il-personalità legali tagħhom proprja (ara t-Taqsima 2.1), li hi prerekwiżit għall-indipendenza tal-membri tal-Eurosistema. Għall-BĊE, l-indipendenza legali tinkludi d-dritt li jressaq azzjonijiet quddiem il-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja (ECJ) biex iżomm il-prerogattivi tiegħu jekk dawn jiddgħajfu minn istituzzjoni Komunitarja jew minn Stat Membru.

4.1.3 Indipendenza personali

Biex tiġi sostanzjata l-indipendenza istituzzjonali, l-Istatut iħares l-indipendenza personali tal-membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE. B'mod partikolari, dan jistipula mandati fissi relattivament twal:

- mandat minimu ta' ħames snin għall-gvernaturi tal-BĊN, li jista' jiġġedded;
- perijodu ta' mandat ta' tmien snin, li ma jiġġeddidx, għall-membri tal-Bord Esekuttiv.[1]

[1] Meta twaqqaf il-BĊE fl-1998, biex tiġi żgurata l-kontinwità, għall-ħatriet tal-Bord Esekuttiv ġiet applikata sistema ta' mandati li ma jispiċċawx fl-istess żmien. L-ewwel President tal-BĊE inħatar għal tmien snin u l-ewwel Viċi-President għal erba' snin. L-erba' membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv inħatru għal ħamsa, sitta, seba' u tmien snin rispettivament. Meta fl-2007 jagħlaq iż-żmien ta' din is-sistema, il-membri kollha tal-Bord Esekuttiv se jkunu nħatru għal tmien snin.

Membru tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE ma jistax jitkeċċa b'mod diskrezzjonali minħabba prestazzjoni tal-politika fil-passat. Minflok, il-membri jistgħu jitneħħew mill-kariga biss jekk ma jkunux f'pożizzjoni li jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għat-twettiq tad-dmirijiet tagħhom jew jekk jinstabu ħatja ta' kondotta ħażina serja. F'każijiet bħal dawn, il-Kunsill Governattiv jew il-Bord Esekuttiv jistgħu japplikaw biex l-ECJ *jobbliga* lil dak il-membru tal-Bord Esekuttiv *jirtira* (l-Artikolu 11.4. tal-Istatut tas-SEBĊ).

Fl-istess ċirkostanzi, gvernatur ta' BĊN jista' *jitneħħa mill-kariga* mill-awtorità nazzjonali kompetenti skond il-proċeduri speċifikati fl-istatut tal-BĊN rispettiv tagħhom. Madankollu, il-gvernatur konċernat jew il-Kunsill Governattiv jista' jirreferi l-kwistjoni lill-Qorti, li għandha ġurisdizzjoni f'każijiet tali (l-Artikolu 14.2 tal-Istatut tas-SEBĊ).

L-istatuti tal-BĊN (kif emendati skond l-Artikolu 109 tat-Trattat KE) jestendu l-ħarsien kontra tkeċċija diskrezzjonali lill-membri l-oħra tal-korpi deċiżjonali tal-BĊN; madankollu, il-membri l-oħra m'għandhomx dritt li jirreferu l-kwistjoni lill-ECJ.

4.1.4 Indipendenza funzjonali u operazzjonali

L-indipendenza funzjonali u operazzjonali hi sostanzjata f'diversi dispożizzjonijiet tal-Istatut tas-SEBĊ. Għal dan il-għan, il-BĊE ngħata l-kompetenzi u s-setgħat kollha meħtieġa biex iwettaq l-għan ewlieni tiegħu tal-istabbiltà tal-prezzijiet. Per eżempju, l-Eurosistema għandha l-kompetenza esklussiva għall-politika monetarja u għandha monopolju fuq il-ħruġ tal-karti tal-flus. Id-dritt tal-Istati Membri li jistampaw il-muniti hu ristrett għal denominazzjonijiet baxxi, u l-volum ta' muniti maħruġa hu soġġett għall-approvazzjoni tal-BĊE. Għalhekk, l-ebda valuta legali ma tista' tinħoloq kontra r-rieda tal-BĊE, u dan jagħti lill-BĊE kontroll sħiħ fuq il-bażi tal-flus fiż-żona tal-euro.

L-arranġamenti istituzzjonali fil-qasam tal-politika tar-rati tal-kambju jiżguraw il-konsistenza mal-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet kemm għall-politika monetarja unika kif ukoll għall-politika tar-rati tal-kambju (l-Artikolu 4 tat-Trattat KE). Għall-istess għan, l-investimenti ta' riżervi barranin uffiċjali huma kkonċentrati fl-Eurosistema; il-BĊE jikkontrolla l-użu ta' dawn l-investimenti kif ukoll il-bilanċi operattivi residwi tal-Istati Membri f'muniti barranin (ara t-Taqsima 3.2).

Barra dan, l-Artikolu 101 tat-Trattat KE ma jippermettix lill-Eurosistema li ssellef flus lis-settur pubbliku. Din il-projbizzjoni, li daħlet fis-seħħ fil-bidu tat-Tieni Stadju tal-UEM, tħares lill-Eurosistema kontra pressjoni mis-settur pubbliku biex jingħata finanzjar monetarju bl-użu tal-flus tal-bank ċentrali, u tinkludi x-xiri mill-Eurosistema ta' dejn pubbliku fis-suq primarju. Il-BĊE regolarment jissorvelja s-suq għal evażjonijiet possibbli minn din il-projbizzjoni li jinvolvu x-xiri ta' dejn pubbliku fis-suq sekondarju.

L-Eurosistema tistaliberament tuża firxa wiesgħa ta' strumenti għall-implimentazzjoni tal-politika tagħha. Din il-firxa ta' strumenti tinkludi

setgħat regolatorji u d-dritt li timponi sanzjonijiet infurzabbli f'każ ta' nuqqas ta' konformità mar-regolamenti u d-deċiżjonijiet tal-BĊE (ara t-Taqsima 2.5.3).

4.1.5 Indipendenza finanzjarja u organizzattiva

Il-BĊE u l-BĊN għandhom ir-riżorsi u d-dħul finanzjarji tagħhom proprji u jgawdu minn awtonomija organizzattiva. L-awtonomija finanzjarja u organizzattiva tagħhom tippermetti lill-Eurosistema twettaq id-dmirijiet tagħha kif meħtieġ.

Il-kapital tal-BĊE hu sottoskritt u mħallas mill-BĊN. Il-BĊE għandu l-baġit tiegħu stess, li hu indipendenti minn dak tal-UE. L-Istatut jippermetti wkoll lill-BĊE li, b'mod awtonomu, jadotta l-kondizzjonijiet tal-impjieg għall-istaff tiegħu u li jorganizza l-istruttura interna tiegħu kif jidhirlu xieraq.

Barra minn hekk, bħala organizzazzjoni sopranazzjonali, fit-territorji tal-Istati Membri l-BĊE jgawdi l-privileġġi u l-immunitajiet li huma meħtieġa għat-twettiq ta' dmirijietu. Il-Kapitlu 1 tal-Protokoll dwar il-privileġġi u l-immunitajiet tal-Komunitajiet Ewropej tat-8 ta' April 1965 jiggarantixxi, fost affarijiet oħra, li l-bini u l-arkivji tal-BĊE jkunu invjolabbli u li l-proprjetà u l-assi tiegħu jkunu intanġibbli. Il-Protokoll jiddikjara wkoll li dawn m'għandhom ikunu soġġetti għal ebda miżura amministrattiva jew legali ta' ġegħil mingħajr l-awtorizzazzjoni tal-ECJ.

Fir-rigward tal-awtonomija finanzjarja u tal-baġit tal-BĊN u l-awtonomija tal-istaff tagħhom, l-Istati Membri għandhom ċerta influwenza fuq il-baġits tal-BĊN u d-distribuzzjoni tal-qligħ u l-istaff, kemm bħala (kultant l-uniku) azzjonist tal-BĊN rispettiv tagħhom jew bħala leġiżlatur nazzjonali. Madankollu, skond l-istatuti tal-BĊN, id-drittijiet tal-Istati Membri huma soġġetti għall-kondizzjoni li l-eżerċizzju tagħhom ma jistax ifixkel il-kapaċità tal-BĊN li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom fir-rigward tal-Eurosistema.

4.2 RESPONSABBILTÀ DEMOKRATIKA

Minħabba l-kompetenza esklussiva tiegħu għall-politika monetarja fiż-żona tal-euro, il-BĊE ngħata r-responsabbiltà għall-aspett ċentrali tas-sovranità monetarja. Ir-rispett għall-prinċipji fundamentali tas-soċjetajiet demokratiċi jesiġi li l-BĊE jinżamm responsabbli fir-rigward taċ-ċittadini u tar-rappreżentanti tagħhom eletti b'mod demokratiku. Għaldaqstant, kemm it-Trattat kif ukoll l-Istatut tas-SEBĊ fihom għadd ta' dispożizzjonijiet li jesiġu li l-BĊE, l-istess bħal kwalunkwe bank ċentrali indipendenti ieħor, jissottometti l-azzjonijiet u d-deċiżjonijiet tiegħu għall-iskrutinju pubbliku. Naturalment, hu wkoll fl-interess tal-BĊE nnifsu li jiżgura li d-deċiżjonijiet tiegħu jitfissru u jiġu ġustifikati b'mod xieraq biex jitħeġġeġ is-sostenn pubbliku għall-politika tiegħu.

4.2.1 Ir-responsabbiltà bħala element ċentrali tal-leġittimità

Ir-responsabbiltà hi prekondizzjoni bażika għal-leġittimità demokratika u element ċentrali tal-istrutturi demokratiċi. F'demokrazija, is-setgħat kollha jiġu miċ-ċittadini tagħha u d-deċiżjonijiet kollha li jorbtu u li jaffettwaw lill-komunità

għandhom jiġu leġittimizzati bir-rieda tal-elettorat. Għalhekk, id-deċiżjonijiet tal-politika pubblika huma leġittmi jekk ikunu l-espressjoni diretta jew indiretta ta' dik ir-rieda – din spiss tissejjaħ "leġittimità mogħtija" jew "leġittimità skond proċedura" – jew jekk jissodisfaw l-aspettattivi jew il-ħtiġijiet ġustifikati taċ-ċittadini – idea li tissejjaħ "leġittimità mogħtija" jew "leġittimità skond ir-riżultat".

Bħala organizzazzjoni stabbilita bit-Trattat KE, li ġie ffirmat u ratifikat mill-Istati Membri kollha skond il-ħtiġiet kostituzzjonali tagħhom, il-BĊE jgawdi "**leġittimità mogħtija**". L-Istati Membri tal-UE (waqt li jaġixxu permezz tar-rappreżentanti eletti tagħhom) ħadu deċiżjoni sovrana li jittrasferixxu r-responsabbiltà għall-politika monetarja u d-dmirijiet relatati lil organizzazzjoni Komunitarja ġdida u li jagħtuha indipendenza minn indħil politiku. Il-kompetenza għall-politika monetarja hi ttrasferita fil-limiti u l-kondizzjonijiet ta' mandat li jiddefinixxi b'mod ċar l-għan tal-politika monetarja u b'hekk jillimita l-ammont ta' diskrezzjoni legalment permessa li l-korpi deċiżjonali tal-BĊE jistgħu jużaw fit-twettiq tal-politika monetarja.

Aktar "leġittimità mogħtija" tiġi mill-proċedura għall-ħatra tal-membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE; huma jinħatru kollha mir-rappreżentanti tal-Istati Membri eletti demokratikament. Kif diġà ddikjarat, il-membri tal-Bord Esekuttiv jinħatru bi qbil komuni tal-Istati Membri fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern (wara konsultazzjoni mal-Parlament Ewropew); il-membri l-oħra tal-Kunsill Governattiv jinħatru mill-awtoritajiet nazzjonali rispettivi tagħhom skond il-proċeduri prevalenti.

Madankollu, il-BĊE jista' jiddeduċi "**leġittimità tar-riżultat**" billi jwettaq b'suċċess id-dmirijiet mogħtija lilu. It-tmexxija tal-politika monetarja u t-twettiq ta' dmirijiet oħra huma soġġetti għat-teħid indipendenti ta' deċiżjonijiet għall-għan speċifiku, jiġifieri ż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet fiż-żona tal-euro. Kif issemma fit-Taqsima 4.1. hawn fuq, l-esperjenza ta' għadd ta' banek ċentrali fil-perijodu ta' wara l-gwerra wriet li dan l-għan jista' jinkiseb l-aħjar billi jkun hemm bank ċentrali indipendenti li jaġixxi fil-limiti ta' mandat ċar u li jorbot. B'dan il-mod, minkejja d-distanza intenzjonata tiegħu mill-proċess politiku normali, bank ċentrali indipendenti jista' jgawdi leġittimità sħiħa tar-riżultat.

Barra dan, il-leġittimità ta' banek ċentrali indipendenti hi bbażata fuq qafas komprensiv li jżommhom responsabbli. L-indipendenza u r-responsabbiltà huma żewġ naħat tal-istess munita. B'hekk, il-BĊE jintalab jispjega u jiġġustifika liċ-ċittadini Ewropej u lir-rappreżentanti eletti tagħhom, kif juża s-setgħat u l-prerogattivi fdati lilu.

4.2.2 Natura u skop tar-responsabbiltà tal-BĊE

It-terminu "responsabbiltà" jirreferi għal kunċett b'għeruq fondi fil-konvenzjonijiet demokratiċi u istituzzjonali tal-pajjiżi fejn hu mitkellem l-Ingliż[2]. Fil-kuntest

[2] Għal paragun mal-US Federal Reserve System, il-Bank of England u l-Bank of Japan, ara l-Artkolu msemmi "The accountability of the ECB" fil-ħarġa ta' Novembru 2002 tal-Bullettin ta' Kull Xahar tal-BĊE.

Ewropew, hu mifhum li l-idea li "tkun responsabbli" tfisser li wieħed jinżamm responsabbli għad-deċiżjonijiet u l-għemil tiegħu u li jkun meħtieġ jiġġustifikahom u jfissirhom. Dan il-kunċett jirreferi neċessarjament għal ġustifikazzjoni u tifsira ex post. Tabilħaqq, kieku kwalunkwe korp politiku – bħall-parlament jew il-gvern – kien jista' jindaħal jew jinfluwenza direttament it-tfassil tal-politika tal-bank ċentrali, fil-fatt ikun qed jieħu sehem fil-proċess deċiżjonali proprju u għalhekk ikun qed jaqsam ir-responsabbiltà għar-riżultati tal-politika. Dan mhux biss jikkontradixxi l-istatus indipendenti tal-bank ċentrali, iżda wkoll ixejjen il-kunċett ta' responsabbiltà.

Fil-biċċa l-kbira, ir-responsabbiltà timxi id f'id mat-trasparenza. It-trasparenza tfisser mhux biss li tinħareġ l-informazzjoni, iżda wkoll li dik l-informazzjoni tkun strutturata b'tali mod li l-pubbliku jkun jista' jifhimha. B'hekk, it-trasparenza tiffaċilita l-proċess biex bank ċentrali indipendenti jinżamm responsabbli.

Id-dispożizzjonijiet tat-Trattat biex il-BĊE jinżamm responsabbli u l-prassi u l-proċeduri stabbiliti tul is-snin ikunu ġew adattati għaċ-ċirkostanzi politiċi, ekonomiċi u istituzzjonali speċifiċi li fihom jaħdem il-BĊE. Kif diġà ġie diskuss fit-Taqsima 1.2.2, il-BĊE hu bank ċentrali sopranazzjonali li jwettaq dmirijietu għall-ekonomija tal-ħafna pajjiżi taż-żona tal-euro: l-udjenza tiegħu mhix ġenwinament Ewropea, iżda x'aktarx multinazzjonali. Il-BĊE ngħata wkoll struttura istituzzjonali speċifika bil-parteċipazzjoni ex officio tal-gvernaturi tal-BĊN fit-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu.

Minkejja differenzi istituzzjonali u politiċi, id-dispożizzjonijiet u l-proċeduri biex il-BĊE jinżamm responsabbli jiżguraw li l-BĊE jissodisfa l-obbligi tar-responsabbiltà tiegħu bl-istess effiċjenza u adegwatezza daqs bank ċentrali "konvenzjonali" f'kuntest nazzjonali.

4.2.3 Twettiq tal-obbligu tar-responsabbiltà

Responsabbiltà kollettiva tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE

Kif ġie mfisser fit-Taqsima 2.5.1, il-korpi deċiżjonali ewlenin tal-BĊE – il-Kunsill Governattiv u l-Bord Esekuttiv – huma korpi kolleġġjali fejn il-membri kollha huma kollettivament responsabbli għat-twettiq korrett tad-dmirijiet u l-funzjonijiet tal-BĊE. Il-membri ta' dawn iż-żewġ korpi jieħdu deċiżjonijiet esklussivament fir-rigward tal-għanijiet tal-Eurosistema u abbażi tal-kondizzjonijiet prevalenti fiż-żona tal-euro in ġenerali, u mingħajr referenza għal żviluppi fi kwalunkwe pajjiż partikolari.

Il-korpi deċiżjonali tal-BĊE huma għalhekk meqjusa kollettivament responsabbli għad-deċiżjonijiet kollha li jieħdu. B'kuntrast, sistema ta' responsabbiltà individwali, bħal dik fis-seħħ fil-US Federal Reserve System, fil-Bank of England u fil-Bank of Japan, ma tistax tiġi applikata għall-BĊE peress li tkun inkonsistenti mas-sistema istituzzjonali u s-sostanza politika.

Per eżempju, kien ikun inkonsistenti li jkun hemm sistema fejn il-membri kollha tal-Kunsill Governattiv ikunu meqjusa individwalment responsabbli fir-rigward tal-Parlament Ewropew għax l-istituzzjonijiet u l-korpi tal-UE mhumiex

involuti fil-ħatra tal-gvernaturi ta' ebda BĊN. Kien ukoll ikun inkonsistenti kieku l-gvernaturi tal-BĊN kellhom jagħtu kont tal-azzjonijiet tagħhom bħala membri tal-Kunsill Governattiv lill-parlamenti nazzjonali tagħhom; tabilħaqq, il-parlamenti nazzjonali m'għandhomx il-leġittimità biex jiġġudikaw kif il-gvernaturi tal-BĊN ikunu wettqu d-dmirijiet "Ewropej" tagħhom – dmirijiet li espliċitament jipprekluduhom milli jaġixxu bħala difensuri tal-interessi nazzjonali.

Responsabbiltà għall-mandat statutorju tal-BĊE

Il-BĊE jinżamm responsabbli għall-attivitajiet u d-dmirijiet kollha li t-Trattat KE assenja lill-Eurosistema u, b'mod partikolari, għat-tmexxija tal-politika monetarja. Meta stabbilixxa definizzjoni kwantitattiva tal-istabbiltà tal-prezzijiet, il-BĊE ħoloq standard ta' referenza li jista' jintuża biex tiġi vvalutata l-prestazzjoni tiegħu.

Il-BĊE jinżamm responsabbli wkoll għall-funzjonijiet l-oħra kollha li jitwettqu permezz tal-Eurosistema fuq ordni tiegħu. B'kuntrast, hu ma jistax jinżamm responsabbli għal funzjonijiet li mhumiex tal-Eurosistema li jwettqu l-BĊN skond l-Artikolu 14.4 tal-Istatut tas-SEBĊ. Tabilħaqq, il-BĊN konċernati jwettqu dawn il-funzjonijiet fuq ir-responsabbiltà u l-obbligu tagħhom proprji u huma meqjusa responsabbli għalihom mill-awtoritajiet nazzjonali skond id-dispożizzjonijiet legali u kostituzzjonali tal-Istat Membru rilevanti.

Lejn min hu responsabbli l-BĊE?

Bħala korp stabbilit bit-Trattat, u meta jaġixxi fil-limiti tas-setgħat mogħtija lilu, il-BĊE hu responsabbli l-ewwelnett fir-rigward taċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-UE li kkonkludew u rratifikaw it-Trattat. It-Trattat fih obbligi ta' rappurtar estensiv (ara t-taqsima li jmiss hawn taħt) li jipprovdu qafas biex il-BĊE jkun direttament soġġett għal skrutinju mill-pubbliku Ewropew. Il-BĊE jispjega u jiġġustifika d-deċiżjonijiet tiegħu direttament lill-pubbliku permezz ta' pubblikazzjonijiet fil-lingwi uffiċjali kollha tal-Komunità u permezz tad-diskorsi tal-membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE fil-pajjiżi membri kollha taż-żona tal-euro u fi bnadi oħra.

Barra dan, it-Trattat KE jipprevedi djalogu regolari mar-rappreżentanti eletti taċ-ċittadini Ewropej, jiġifieri l-Parlamemt Ewropew (ara t-Taqsima 4.3.1); l-istess bħalma l-korpi leġiżlattivi nazzjonali tal-Istati Uniti, tal-Ġappun u tar-Renju Unit huma d-destinatarji ewlenin tar-responsabbiltà demokratika għall-banek ċentrali ta' dawn il-pajjiżi.

Minbarra d-dispożizzjonijiet tar-responsabbiltà tat-Trattat KE, il-leġiżlazzjoni nazzjonali tista' teħtieġ lill-BĊN jippreżentaw rapporti annwali u tista' tagħti s-setgħa lill-parlamenti rispettivi biex jitolbu lill-gvernaturi tal-BĊN jidhru quddiem sessjonijiet plenarji jew kumitati parlamentari rilevanti wara talba mingħandhom jew fuq l-inizjattiva proprja tal-gvernatur; dan jista' jsir ukoll fuq l-inizjattiva tal-gvernaturi nfushom. Madankollu, il-parlamenti nazzjonali jistgħu jżommu lill-BĊN responsabbli għall-funzjonijiet mwettqa barra l-Eurosistema biss, waqt li l-BĊE hu unikament responsabbli għall-funzjonijiet tal-Eurosistema.

Madankollu, għalkemm il-kuntatti tal-BĊN mal-awtoritiajiet politiċi nazzjonali tagħhom, fis-sens strett tal-kelma, ma jiffurmawx parti mill-obbligu ta' responsabbiltà, huma joffru opportunitajiet eċċellenti biex jiġu mfissra d-deċiżjonijiet tal-BĊE u biex jinfurmaw lil dawk li jfasslu l-politika nazzjonali dwar it-tmexxija tal-politika monetarja unika u r-raġunijiet li fuqhom hi msejsa.

Mezzi għat-twettiq tal-obbligu tar-responsabbiltà

Fit-teorija, l-approvazzjoni u l-premju (jekk il-mandat jitwettaq b'suċċess) u s-sanzjonijiet (fil-każ ta' prestazzjoni mhux mill-aħjar) jistgħu jitqiesu mezzi xierqa biex tiġi infurzata r-responsabbiltà tal-banek ċentrali. Iżda, fil-prattika, in-natura speċifika tal-politika monetarja tfisser li għandom jiġu miżjuda ċerti kwalifiki.

Kif issemma fit-Taqsima 3.1.1, minħabba l-intervalli fil-ħin tal-proċess ta' trasmissjoni, il-politika monetarja tista' taffettwa biss il-livell tal-prezzijiet fuq żmien medju. Għalhekk, hu impossibbli għall-bank ċentrali li jpatti għal skossi mhux mistennija fil-livell tal-prezzijiet (bħal dawk ikkawżati minn tibdil fil-prezzijiet tal-materja prima) fuq żmien qasir. Barra dan, minħabba l-inċertezza tal-mekkaniżmu tat-trasmissjoni, u minħabba li r-reazzjoni xierqa tal-politika monetarja tiddependi min-natura, it-tul ta' żmien u d-daqs tal-iskossi ekonomiċi, ma jidhirx xieraq li jiġi speċifikat perijodu fiss biex tiġi vvalutata l-politika monetarja.

Kejl tal-prestazzjoni tal-bank ċentrali għalhekk dejjem jeħtieġ valutazzjoni bilanċjata u differenzjata. L-użu ta' mekkaniżmi formali ta' sanzjoni jkun sempliċement goff wisq u jista' jxekkel lill-bank ċentrali fit-twettiq tal-mandat tiegħu b'mod korrett. Għalhekk, skrutinju kontinwu tal-azzjonijiet tal-bank ċentrali mill-parlament u l-pubbliku ġenerali hu meqjus l-iżjed metodu adatt biex il-bank ċentrali indipendenti jinżamm responsabbli.

L-obbligi tar-rapportar

Il-BĊE hu soġġett għal rekwiżiti ta' rapportar estensiv:

- l-Artikolu 113 tat-Trattat KE jesiġi li l-BĊE għandu jippreżenta rapport annwali dwar l-attivitajiet tas-SEBĊ u l-politika monetarja kemm tas-sena attwali kif ukoll tas-sena preċedenti lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill tal-UE, lill-Kummissjoni u lill-Kunsill Ewropew;

- l-Artikolu 15 tal-Istatut tas-SEBĊ jesiġi li jiġu ppubblikati rapporti trimestrali kif ukoll rapporti finanzjarji konsolidati ta' kull ġimgħa għall-Eurosistema.

Fil-fatt, il-BĊE jmur lil hinn minn dawn l-obbligi statutorji billi jipproduċi Bullettin ta' kull Xahar (iżjed milli rapporti trimestrali biss) u billi jippubblika Dokumenti għad-Diskussjoni u pubblikazzjonijiet oħra fil-websajt tiegħu.

Madankollu, b'differenza mill-US Federal Reserve System, mill-Bank of England u mill-Bank of Japan, il-BĊE ma jippubblikax il-minuti tal-laqgħat tal-korp deċiżjonali ewlieni tiegħu, u lanqas jippubblika dettalji dwar kif jivvotaw il-membri

tal-Kunsill Governattiv. Dan hu konsistenti mal-patti ċari tal-Artikolu 10.4 tal-Istatut tas-SEBĊ, li jiddikjara li *"il-minuti tal-laqgħat għandhom ikunu konfidenzjali"*.

Is-segretezza dwar kif issir il-votazzjoni tħares ukoll l-indipendenza tal-membri tal-Kunsill Governattiv. Il-pubblikazzjoni ta' kif jivvota kull individwu tista' twassal għal pressjoni u spekulazzjoni dwar il-motivi għad-deċiżjonijiet tal-membri individwali tal-Kunsill Governattiv. Dan jista' jippermetti saħansitra lill-pubbliku li jara jekk it-tentattivi biex jinfluwenzaw il-vot kellhomx ir-riżultat mixtieq. Għalkemm tħassib bħal dan jista' ma jkunx partikolarment rilevanti għall-banek ċentrali li joperaw fi stati nazzjon "konvenzjonali", il-gvernaturi tal-BĊN fiż-żona tal-euro huma assoċjati mal-pajjiżi tagħhom. Għalhekk, jeżisti r-riskju li l-gvernatur tal-BĊN rispettiv jista' jidher bħala "rappreżentant nazzjonali" fi ħdan il-Kunsill Governattiv u dan jista' jwassal għal tentattivi mhux ġustifikati biex jinfluwenzawh.

Madankollu, l-Artikolu 10.4 tal-Istatut jiddikjara wkoll li *"il-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi li jippubblika r-riżultat tad-dibattiti tiegħu"*. Għal dan il-għan, il-President u l-Viċi-President tal-BĊE jorganizzaw konferenza stampa minnufih wara l-ewwel laqgħa tal-Kunsill Governattiv ta' kull xahar, li traskrizzjoni tagħha tiġi ppubblikata fil-websajt tal-BĊE u fil-Bullettin ta' kull Xahar tiegħu, u l-BĊE regolarment jipprovdi valutazzjonijiet komprensivi ta' kwistjonijiet monetarji u ekonomiċi. F'termini ta' puntwalità u dettall, jidher li dawn il-komunikazzjonijiet jistgħu jfissru d-deċiżjonijiet tal-politika (u r-raġunijiet li jwasslu għalihom) bl-istess effett ta' dak li banek oħra jikklassifikaw bħala "rekords qosra".

4.3 DJALOGU U KOOPERAZZJONI MA' ISTITUZZJONIJIET U KORPI KOMUNITARJI

Għalkemm it-Trattat KE jaqsam b'mod ċar ir-responsabbiltajiet tal-politika fi ħdan il-qafas tal-UEM, fl-istess waqt jippromwovi wkoll djalogu u kooperazzjoni bejn l-entitajiet differenti li jfasslu l-politika permezz ta' għadd ta' kuntatti formalizzati bejn il-BĊE u l-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji.

Ir-relazzjonijiet tal-ħidma bejn il-BĊE u korpi oħra li jfasslu l-politika fi ħdan l-UE huma meħtieġa biex l-Eurosistema taqdi dmirijietha b'mod xieraq. Dan hu evidenti minnu nnifsu għal dawk id-dmirijiet kollha fejn il-BĊE jaqsam il-kompetenzi tiegħu ma' korpi Komunitarji. F'dawn il-każijiet, it-Trattat jitlob kooperazzjoni bejn il-BĊE u l-istituzzjonijiet jew il-korpi konċernati (eż. fil-qasam tal-politika dwar ir-rati tal-kambju, ir-rappreżentanza taż-żona tal-euro u l-istatistika). Madankollu, minħabba l-interazzjoni bejn il-politika monetarja unika u l-politika ekonomika fil-Komunità, il-BĊE għandu wkoll interess li jżomm djalogu produttiv ma' entitajiet oħra li jfasslu l-politika, bħalma huma gvernijiet jew imsieħba soċjali. Djalogu regolari bejn il-BĊE u korpi oħra li jfasslu l-politika jipprovdi opportunità biex jiġi spjegat kif qed timxi l-politika monetarja u biex il-barranin jifhmu aħjar l-attivitajiet tal-BĊE. B'dan il-mod, il-BĊE jista' jipprovdi standard ta' referenza affidabbli għad-deċiżjonijiet ta' parteċipanti individwali bil-għan li jiġu stabbilizzati l-aspettattivi dwar l-inflazzjoni.

4.3.1 Il-Parlament Ewropew

Id-djalogu bejn il-BĊE u l-Parlament Ewropew jirrigwarda l-iktar it-twettiq tal-mandat u d-dmirijiet tal-BĊE. Kif ġie diskuss fit-Taqsima 4.2 hawn fuq, il-Parlament Ewropew għandu rwol ewlieni biex il-BĊE jinżamm responsabbli għat-tmexxija tal-politika monetarja u dmirijiet relatati.

Dibattitu dwar ir-Rapporti Annwali tal-BĊE

Skond l-Artikolu 113(3) tat-Trattat KE, il-President tal-BĊE hu meħtieġ li jippreżenta r-Rapport Annwali tal-BĊE lill-Parlament Ewropew fis-sessjoni plenarja tiegħu. Wara l-preżentazzjoni, il-Parlament jadotta riżoluzzjoni li tipprovdi valutazzjoni komprensiva tal-attivitajiet u tat-tmexxija tal-politika tal-BĊE.

Testimonjanzi quddiem il-Parlament Ewropew

Ukoll skond l-Artikolu 113(3) tat-Trattat, il-President tal-BĊE u membri oħra tal-Bord Esekuttiv jistgħu, fuq talba tal-Parlament Ewropew jew fuq inizjattiva tagħhom stess, jinstemgħu mill-kumitati kompetenti tal-Parlament. B'konformità ma' din id-dispożizzjoni, il-President tal-BĊE jidher erba' darbiet fis-sena quddiem il-Kumitat tal-Parlament għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji. Skond ir-Regoli tal-Proċedura tal-Parlament, dan il-Kumitat kien intagħżel bħala l-kumitat responsabbli għar-relazzjonijiet mal-BĊE. Waqt dawn is-seduti, il-President jispjega d-deċiżjonijiet tal-politika tal-BĊE u jwieġeb mistoqsijiet tal-membri tal-Kumitat. Bħala riżultat, dawn it-testimonjanzi trimestrali saru ċ-ċentru tal-attivitajiet tal-Parlament biex iżomm lill-BĊE responsabbli.

Membri oħra tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE jidhru wkoll quddiem il-Kumitat għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji. Matul dawn l-aħħar snin, il-Viċi-President ġeneralment kien mistieden biex jippreżenta r-Rapport Annwali tal-BĊE lill-Kumitat meta jkun qed iħejji d-dibattitu li jmiss fis-sessjoni plenarja. Barra dan, darba fis-sena, il-Kumitat jistieden lill-membru tal-Bord Esekuttiv responsabbli għall-ekonomija u r-riċerka biex jippreżenta l-fehmiet tal-BĊE dwar l-analiżi annwali tal-Kummissjoni, dwar l-ekonomija tal-UE u l-abbozz tal-Linji Gwida Ġenerali tal-Politika Ekonomika. Kultant, il-Kumitat stieden ukoll u sema' membri oħra tal-Bord Esekuttiv dwar suġġetti speċifiċi marbuta mal-kompetenzi u d-dmirijiet tal-BĊE.

Il-laqgħat tal-Kumitat normalment huma miftuħa għall-pubbliku u ftit wara t-testimonjanza, fil-websajt tal-Parlament Ewropew jitqiegħed rapport verbatim tal-minuti. Barra dan, ir-Rapport Annwali tal-BĊE jinkludi kapitlu speċifiku dwar ir-responsabbiltà u r-relazzjoni tal-BĊE mal-Parlament, li jisħaq fuq il-kwistjonijiet ewlenin diskussi waqt dan id-djalogu regolari.

Mistoqsijiet bil-miktub

Minbarra interazzjoni diretta u skambju ta' fehmiet bejn il-President tal-BĊE u membri tal-Kumitat għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji, ir-Regoli tal-Proċedura tal-Parlament (ir-Regola 40a il-ġdida "Mistoqsijiet lill-Bank Ċentrali Ewropew għal tweġiba bil-miktub") jippermettu wkoll lill-Membri kollha tal-Parlament Ewropew (MPE) li jippreżentaw aktar mistoqsijiet bil-miktub lill-BĊE permezz tal-President tal-Kumitat. Dawn il-mistoqsijiet, flimkien mat-tweġibiet imħejjija mill-BĊE, wara jiġu ppubblikati fil-Ġurnal Uffiċjali

tal-Unjoni Ewropea. B'hekk isiru disponibbli għall-pubbliku fil-lingwi uffiċjali kollha tal-Komunità.

Għalkemm la t-Trattat u lanqas l-Istatut tas-SEBĊ ma jinkludu xi obbligu f'dan ir-rigward, il-BĊE qabel ma' din il-proċedura. Madankollu, saħaq fuq il-fatt li dan, bl-ebda mod m'għandu jnaqqas l-importanza tat-testimonjanzi regolari fejn il-mistoqsijiet ewlenin dwar id-deċiżjonijiet tal-politika tal-BĊE għandhom jibqgħu jiġu diskussi.

Oqsma oħra ta' interazzjoni

Hemm tliet oqsma oħra importanti ta' interazzjoni bejn il-BĊE u l-Parlament Ewropew:

1. Il-Parlament jiġi kkonsultat dwar il-ħatra tal-President tal-BĊE, tal-Viċi-President u ta' membri oħra tal-Bord Esekuttiv, (Artikolu 112(2) tat-Trattat KE). Il-Kumitat għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji jmexxi udjenzi ma' dawk nominati għall-ħatra u l-assemblea sħiħa tal-Parlament Ewropew tadotta opinjoni.

2. Il-Parlament hu involut fil-leġiżlazzjoni Komunitarja biex jemenda u jikkomplementa l-Istatut tas-SEBĊ (Artikoli 10.6, 41 u 42 tal-Istatut). Hu meħtieġ il-kunsens tiegħu għal emendi fl-Istatut skond l-Artikolu 41 tal-Istatut, u għandu jiġi kkonsultat dwar emendi tad-drittijiet ta' vot skond l-Artikolu 10.6 u leġiżlazzjoni komplementari proposta skond l-Artikolu 42.

3. Il-Parlament hu involut wkoll f'oqsma oħra biex ifassal liġijiet li jaqgħu taħt ir-responsabbiltà tal-BĊE.

4.3.2 Il-Kunsill tal-UE u l-Eurogroup

Il-BĊE jaqsam ir-responsabbiltà mal-Kunsill tal-UE fi kwistjonijiet tar-rati tal-kambju u r-rappreżentanza internazzjonali taż-żona tal-euro. Barra dan, jikkollabora mal-Kunsill dwar kooperazzjoni fil-politika ekonomika fil-livell taż-żona tal-euro. Madankollu, ir-rispett għall-indipendenza tal-BĊE u r-rikonoxximent tar-responsabbiltajiet tiegħu, ifissru li r-relazzjonijiet tal-BĊE mal-Kunsill u mal-Eurogroup fil-qasam tal-politika ekonomika jista' jkun biss djalogu li ma jorbotx; ma jistax ifisser koordinazzjoni tal-politika monetarja ex ante ma' politika oħra.

Għandu jitqies ukoll il-fatt li hi r-responsabbiltà tal-Kunsill li jirrakkomanda lill-Kapijiet ta' Stat jew Gvern il-ħatriet tal-President, tal-Viċi-President u tal-membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE.

Il-Kunsill tal-UE

Legalment, hemm biss Kunsill wieħed tal-UE; madankollu, il-Kunsill fil-fatt jiltaqa' f'kompożizzjonijiet differenti, skond is-suġġett li jkun qed jiġi kkunsidrat. Għal deċiżjonijiet ta' importanza kbira dwar l-UEM, bħall-adeżjoni ta' Stati Membri tal-UE maż-żona tal-euro jew emendi fl-Artikolu 10.2 tal-Istatut

tas-SEBĊ, il-Kunsill jiltaqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern[3]. B'kuntrast, il-kwistjonijiet kurrenti tal-UEM jaqgħu fil-qasam tal-kompetenzi tal-Kunsill tal-Ministri tal-Ekonomija u tal-Finanzi (Kunsill ECOFIN). F'dan il-kuntest, il-paragrafu 44 tal-Konklużjonijiet tal-Presidenza tal-Kunsill Ewropew talussemburgu tat-12 u t-13 ta' Diċembru 1997 iddikjara espliċitament li l-Kunsill tal-ECOFIN kien *"iċ-ċentru għall-koordinament tal-politika ekonomika tal-Istati Membri"* u li kien *"mogħti s-setgħa li jaġixxi fl-oqsma rilevanti"*.

Għalkemm mhux l-Istati Membri kollha tal-UE huma parti miż-żona tal-euro, ir-rappreżentanti tal-Istati Membri kollha (inklużi dawk li ma jipparteċipawx fit-Tielet Stadju tal-UEM) jieħdu sehem fid-dibattiti tal-Kunsill tal-UE dwar kwistjonijiet tal-UEM. Madankollu, id-drittijiet tal-vot tar-rappreżentanti tal-pajjiżi mhux parteċipanti jiġu sospiżi fil-biċċa l-kbira tal-kwistjonijiet tal-UEM, għalkemm mhux f'kollha. Eċċezzjonijiet fejn il-membri kollha jivvotaw jinkludu l-leġiżlazzjoni Komunitarja li l-Kunsill tal-UE jadotta abbażi tal-Artikolu 107 tat-Trattat KE, jiġifieri leġiżlazzjoni li temenda u tikkomplementa l-Istatut tas-SEBĊ (ara t-Taqsima 2.5.4).

Skond l-Artikolu 113(2) tat-Trattat KE, il-President tal-BĊE jiġi mistieden jieħu sehem fil-laqgħat tal-Kunsill tal-ECOFIN kull meta fl-aġenda jkun hemm kwistjonijiet marbuta mal-għanijiet u d-dmirijiet tas-SEBĊ. Tali temi jinkludu l-Linji Gwida Ġenerali tal-Politika Ekonomika, kwistjonijiet monetarji, riformi tas-settur finanzjarju Ewropew u r-rappreżentanza esterna tal-Komunità fi ħdan l-UEM, kif ukoll kwistjonijiet marbuta mal-politika tal-kambju barrani.

Il-BĊE jieħu sehem ukoll fil-laqgħat tal-Kunsill tal-ECOFIN meta dan ikun qed jiddiskuti "leġiżlazzjoni komplementari" jew emendi għal ċerti dispożizzjonijiet tal-Istatut tas-SEBĊ. F'dawn l-okkażjonijiet, il-BĊE jiġi rappreżentat ukoll fis-sottostrutturi rilevanti tal-Kunsill meta tkun qed tiġi mħejjija s-sessjoni tal-Kunsill tal-ECOFIN. Barra dan, ġeneralment il-BĊE jiġi mistieden biex josserva t-tħejjija taleġiżlazzjoni Komunitarja oħra f'oqsma ta' rilevanza partikolari. Fl-aħħarnett, il-BĊE kien ukoll involut fl-attivitajiet ta' korpi speċifiċi li jieħdu ħsieb kwistjonijiet ta' interess jew ta' rilevanza diretta għall-BĊE, bħall-Kumitat għas-Servizzi Finanzjarji jew il-Kumitat tal-Għorrief dwar ir-Regolamentazzjoni tas-Swieq Ewropej tat-Titoli.

Il-President tal-BĊE jattendi regolarment il-laqgħat informali tal-Kunsill ECOFIN li jsiru darbtejn fis-sena, u li jipprovdu opportunità għal diskussjoni miftuħa dwar kwistjonijiet attwali, mingħajr l-obbligi proċedurali tas-soltu tas-sessjonijiet formali tal-Kunsill. Il-gvernaturi tal-BĊN jiġu wkoll mistiedna għal dawn il-laqgħat li fihom huma jakkumpanjaw lill-ministri rispettivi tagħhom.

Il-BĊE għandu wkoll obbligi importanti lejn il-Kunsill tal-ECOFIN fir-rigward tar-rapportar. Per eżempju, il-President tal-BĊE jippreżenta r-Rapport

[3] Il-laqgħa tal-Kunsill tal-UE fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern mhix l-istess bħall-Kunsill Ewropew. Dan tal-aħħar, li jlaqqa' l-Kapijiet ta' Stat jew Gvern tal-Istati Membri tal-UE u l-President tal-Kummissjoni Ewropea, jipprovdi lill-Unjoni Ewropea bl-ispinta meħtieġa għall-iżvilupp tagħha u jiddefinixxi l-linji gwida ġenerali għall-politika. Id-deċiżjonijiet tal-Kapijiet ta' Stat jew Gvern biex jaħtru l-membri tal-Bord Esekuttiv u biex jagħżlu s-sede tal-BĊE huma ta' natura inter-governattiva.

Annwali tal-BĊE lill-Kunsill u jirrapporta lill-Kunsill bħala parti mill-eżerċizzju tal-konverġenza li jsir darbtejn fis-sena, kif jesiġi l-Artikolu 122 tat-Trattat KE.

L-Eurogroup

Kif issemma diġà, il-Kunsill tal-UE jiddelibera f'kompożizzjoni sħiħa dwar kwistjonijiet tal-UEM, għalkemm l-iżjed bi drittijiet tal-vot sospiżi għar-rappreżentanti tal-pajjiżi mhux parteċipanti. It-Trattat ma jipprovdix għal korp li jlaqqa' l-ministri tal-finanzi tal-pajjiżi membri taż-żona tal-euro biex jiddiskutu kwistjonijiet ta' interess komuni dwar iż-żona tal-euro u l-munita unika. Biex tiġi rimedjata din is-sitwazzjoni, il-Kunsill Ewropew talussemburgu ta' Diċembru 1997 iddeċieda li jistabbilixxi l-"Eurogroup": korp informali magħmul mill-ministri tal-finanzi tal-pajjiżi taż-żona tal-euro u l-Kummissarju għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji. Mill-2005 'l hawn, dan ġie presedut minn President elett għal sentejn b'maġġoranza sempliċi tal-membri tal-Eurogroup. Il-BĊE jiġi mistieden jipparteċipa fil-laqgħat tal-Eurogroup "meta jkun opportun"; sa issa, il-BĊE fil-fatt ġie mistieden regolarment u pparteċipa fil-laqgħat kollha.

L-Eurogroup jistabbilixxi mezz ta' komunikazzjoni fil-livell taż-żona tal-euro, simili għall-kuntatti informali li tradizzjonalment jeżistu bejn il-gvernijiet u l-banek ċentrali fi stati nazzjon. Il-karattru informali tal-Eurogroup jippermetti diskussjoni miftuħa dwar il-kwistjonijiet kollha rilevanti għaż-żona tal-euro. Il-klima ta' spirtu miftuħ u fiduċja tissaħħaħ bil-fatt li l-laqgħat tal-Eurogroup huma ristretti għall-ministri, il-Kummissarju rilevanti u l-President tal-BĊE (kull wieħed b'persuna li takkumpanjah); dan b'kuntrast qawwi mal-għadd kbir li s-soltu jattendi s-sessjonijiet formali tal-Kunsill tal-UE.

L-Eurogroup ġeneralment jiltaqa' darba fix-xahar qabel il-laqgħat tal-Kunsill tal-ECOFIN. Id-diskussjonijiet fl-Eurogroup jiffokaw fuq il-funzjonament ġenerali tal-ekonomija taż-żona tal-euro, b'mod partikolari fuq il-prospetti ġenerali tal-ekonomija għaż-żona tal-euro, l-iżviluppi tal-baġit f'pajjiżi membri individwali taż-żona tal-euro u dwar mezzi li jipprovdu spinti politiċi għal aktar sforzi biex isseħħ riforma strutturali. Barra dan, l-Eurogroup jiddiskuti wkoll żviluppi fir-rati tal-kambju tal-euro u l-perċezzjoni esterna taż-żona tal-euro bħala entità proprja.

4.3.3 Il-Kummissjoni Ewropea

Il-Kummissjoni Ewropea hi involuta wkoll fid-djalogu bejn il-BĊE u l-Kunsill tal-ECOFIN. Il-Kummissarju għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji jattendi l-laqgħat rispettivi tal-Kunsill tal-ECOFIN u tal-Eurogroup kif ukoll il-laqgħat tal-Kunsill Governattiv tal-BĊE.

Minbarra dan id-djalogu politiku fl-ogħla livell, il-Kummissjoni u l-BĊE jżommu wkoll relazzjonijiet ta' ħidma mill-qrib, li huma msaħħa permezz ta' kuntatti ta' spiss f'ambjenti multilaterali, bħall-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju jew il-Kumitat għall-Politika Ekonomika (ara hawn taħt), u f'laqgħat bilaterali. Dan il-kuntatt hu partikolarment importanti minħabba r-rwol ċentrali li għandha l-Kummissjoni fil-proċess tat-tfassil tal-politika ekonomika fil-Komunità. B'mod

partikolari, il-Kummissjoni hi fdata b'għadd ta' dmirijiet speċifiċi marbuta mal-UEM. Dawn jinkludu:

- il-formulazzjoni ta' rakkomandazzjonijiet għal-Linji Gwida Ġenerali tal-Politika Ekonomika (BEPGs);

- sorveljanza tas-sitwazzjoni tal-baġit fl-Istati Membri u r-rapportar dwar dan lill-Kunsill tal-ECOFIN;

- it-tħejjija, għall-inqas darba kull sentejn, ta' rapport tal-konverġenza li jeżamina kemm issodisfaw il-kriterji tal-konverġenza dawk l-Istati Membri li għad m'adottawx l-euro.

Barra dan, il-Kummissjoni Ewropea bdiet, jew tal-inqas hi involuta f'firxa wiesgħa ta' attivitajiet speċifiċi li jew huma marbuta ma', jew għandhom impatt fuq, id-dmirijiet u l-attivitajiet tal-Eurosistema. F'ħafna każijiet, tali attivitajiet jistgħu ħafna drabi jibbenfikaw sostanzjalment minn, jew anke jirrikjedu, l-involviment dirett tal-BĊE.

- L-Eurostat u l-BĊE jikkooperaw mill-qrib fil-qasam tal-istatistika, kemm bilateralment kif ukoll fil-kumitati rilevanti tal-Komunità għall-istatistika, b'mod partikolari l-Kumitat għall-Istatistika Monetarja, Finanzjarja u tal-Bilanċ tal-Pagamenti (CMFB) (ara t-Taqsima 3.5).

- F'oqsma oħra wkoll, il-BĊE hu involut f'għadd ta' gruppi ta' ħidma speċjalizzati u f'kumitati regolatorji. Tali korpi jieħdu ħsieb firxa wiesgħa ta' suġġetti, per eżempju l-integrazzjoni tas-swieq finanzjarji (eż. il-"Grupp Giovannini") jew is-sorveljanza prudenti u l-istabbiltà finanzjarja (eż. il-Kumitat Bankarju Ewropew u l-Kumitat tas-Sorveljaturi Bankarji Ewropej).

- Fl-aħħarnett, il-Kummissjoni u l-BĊE ħadmu, u se jkomplu jaħdmu flimkien mill-qrib dwar kwistjonijiet marbuta mat-tkabbir tal-UE fl-oqsma ta' responsabbiltà u kompetenza tal-BĊE.

4.3.4 Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju

Il-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju (EFC) ġie stabbilit skond l-Artikolu 114(2) tat-Trattat KE biex jipprovdi lill-Kunsill tal-ECOFIN b'analiżi preparatorja ta', u pariri dwar, firxa wiesgħa ta' kwistjonijiet ekonomiċi u finanzjarji. Fil-paragrafu 12 tar-Riżoluzzjoni tiegħu dwar il-koordinament tal-politika ekonomika fl-Istadju 3 tal-UEM, il-Kunsill Ewropew talussemburgu ta' Diċembru 1997 assenja wkoll lill-EFC id-dmir li jipprovdi *"il-qafas li fih jista' jitħejja* [bejn il-Kunsill u l-BĊE] *u jitkompla d-djalogu fil-livell ta' uffiċjali għoljin* [mill-ministeri, il-BĊN, il-Kummissjoni u l-BĊE]."

It-Trattat jiddikjara li l-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-BĊE kollha għandhom jaħtru mhux aktar minn żewġ membri għall-Kumitat. Tradizzjonalment, iż-żewġ rappreżentanti ta' kull Stat Membru huma, uffiċjal għoli mill-amministrazzjoni u uffiċjal għoli mill-bank ċentrali rispettiv. Madankollu, issa li l-UE għandha 25 Stat Membru, l-EFC ġeneralment jiltaqa' f'kompożizzjoni ristretta b'rappreżentant

wieħed għal kull Stat Membru (ġeneralment uffiċjal għoli mill-amministrazzjoni) u żewġ rappreżentanti kull wieħed mill-Kummissjoni u mill-BĊE. Ir-rappreżentanti tal-BĊE bħalissa huma l-Viċi-President u l-membru tal-Bord Esekuttiv li hu responsabbli għall-ekonomija; is-sostituti tagħhom huma d-Diretturi Ġenerali għar-relazzjonijiet internazzjonali u l-ekonomija, rispettivament.

Minħabba l-parteċipazzjoni tiegħu fl-EFC, il-BĊE issa hu involut f'diskussjonijiet dwar il-Linji Gwida Ġenerali għall-Politika Ekonomika, is-sorveljanza tal-politika fiskali abbażi tal-Programmi ta' Stabbiltà u Konverġenza tal-Istati Membri u t-tħejjija tal-pożizzjonijiet Ewropej dwar kwistjonijiet internazzjonali. Il-BĊE jieħu sehem wkoll f'attivitajiet oħra tal-EFC, li jvarjaw minn suġġetti tekniċi, bħall-istampar tal-muniti tal-euro, sa riforma istituzzjonali u r-rappreżentanza esterna tal-Komunità fi ħdan l-UEM.

Id-diskussjonijiet fl-EFC iservu wkoll biex iħejju d-djalogu bejn il-ministri tal-finanzi taż-żona tal-euro u l-BĊE, li jsir fi ħdan l-Eurogroup. Fattur ewlieni tal-parteċipazzjoni tal-BĊE fl-EFC jinvolvi t-tħejjija ta' valutazzjonijiet tal-prospetti ekonomiċi ġenerali għaż-żona tal-euro u l-iżviluppi fir-rati tal-kambju. Barra dan, tinkludi reviżjoni kontinwa tas-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi u l-adegwatezza tal-orjentamenti ġenerali tal-politika fiskali.

L-involviment tal-BĊE fl-EFC hu bbażat fuq ir-rispett sħiħ tal-indipendenza u r-responsabbiltà esklussiva tiegħu għall-politika monetarja unika. Il-BĊE jipparteċipa bis-sħiħ f'diskussjonijiet u jesprimi l-fehmiet tiegħu dwar il-kwistjonijiet kollha, iżda ma jipparteċipa fl-ebda proċedura ta' votazzjoni. Barra dan, l-EFC konxjament joqgħod lura milli jiddiskuti t-tmexxija tal-politika monetarja. L-istess japplika għal dikjarazzjonijiet dwar il-politika monetarja unika magħmula waqt il-laqgħat ta' organizzazzjonijiet u fora internazzjonali, bħall-FMI jew il-G7. Skond id-diviżjoni tar-responsabbiltajiet, it-tħejjija u l-preżentazzjoni ta' tali dikjarazzjonijiet huma l-kompetenza esklussiva tal-BĊE.

4.3.5 Kumitat għall-Politika Ekonomika

Il-Kumitat għall-Politika Ekonomika (EPC) ġie stabbilit fl-1974 b'Deċiżjoni tal-Kunsill[4] u hu kompost minn żewġ rappreżentanti u żewġ sostituti minn kull Stat Membru, il-Kummissjoni u l-BĊE.

Bħall-EFC, l-EPC hu involut fit-tħejjija tal-laqgħat tal-Eurogroup u tal-Kunsill ECOFIN; madankollu, il-ħidma tiegħu tiffoka partikolarment fuq ir-riformi strutturali. Bħala parti mill-"Proċess Cardiff" (ara t-Taqsima 1.2.2), kull sena l-Kumitat jagħmel reviżjoni profonda bejn il-pari ta' riformi ekonomiċi fl-Istati Membri. Barra dan, l-EPC hu involut mill-qrib fil-"Proċess Luxembourg" (ara t-Taqsima 1.2.2), li jservi bħala pjattaforma għall-koordinament fost l-Istati Membri fil-qasam tal-politika tal-impjieg. Il-Kumitat jieħu ħsieb ukoll varjetà ta' kwistjonijiet strutturali fuq żmien twil, bħalma huma l-implikazzjonijiet taż-żieda tal-anzjani fil-popolazzjoni għall-baġit.

[4] Id-Deċiżjoni tal-Kunsill 74/112/KEE tat-18 ta' Frar 1974 li waqqfet il-Kumitat għall-Politika Ekonomika (ĠU L 63, 5.3.1974, p. 21).

Billi l-BĊE jagħti l-akbar importanza lir-riformi strutturali fl-Istati Membri bħala l-mezz ewlieni fil-ġlieda kontra l-qgħad u biex jiġi sfruttat il-potenzjal għat-tkabbir taż-żona tal-euro, il-parteċipazzjoni tal-BĊE fl-EPC toffri opportunità utli biex isir kontribut għall-ħidma tal-Kumitat. Bħal fl-EFC, l-involviment tal-BĊE fil-ħidma tal-EPC hu bbażat fuq ir-rispett sħiħ tal-indipendenza tal-Bank.

4.3.6 Djalogu Makroekonomiku

L-għan tad-Djalogu Makroekonomiku hu li jħeġġeġ fehma aħjar tar-rekwiżiti tal-politika relatata mal-UEM biex b'hekk jitjiebu l-kondizzjonijiet għal tkabbir mhux inflazzjonarju u li jiġġenera l-impjiegi. Dan id-djalogu ta' darbtejn fis-sena hu magħruf l-aktar bħala l-"proċess ta' Cologne", u ġie stabbilit fl-1999 mill-Kunsill Ewropew ta' Cologne (ara t-Taqsima 1.2.2) u jsir f'livell kemm politiku kif ukoll tekniku. Hu bbażat fuq rispett sħiħ tal-indipendenza tal-atturi kollha involuti, partikolarment l-indipendenza tal-imsieħba soċjali fil-proċess tal-formazzjoni tal-pagi u dik tal-BĊE fir-rigward tal-politika monetarja unika. Ir-rikonoxximent tal-għoti ta' responsabbiltajiet separati għall-politika u l-obbligi relatati jgħinu biex jiffokaw l-attenzjoni fuq il-fatt li hu d-dmir ta' kull attur politiku li jiżgura li l-implimentazzjoni tal-politika fl-oqsma tal-kompetenza tagħhom tirnexxi.

4.4 IR-REĠIM LINGWISTIKU TAL-BĊE

Bħala organizzazzjoni Komunitarja, il-BĊE jindirizza udjenza multilingwi u għandu korpi deċiżjonali u staff multinazzjonali. Il-pluralità lingwistika tal-UE tesiġi li l-BĊE jikkomunika b'ħafna lingwi biex jilħaq udjenza kemm jista' jkun wiesgħa. Il-BĊE jsegwi approċċ pragmatiku li jirrikonċilja r-rispett għad-diversità lingwistika fl-UE mal-prinċipju tal-effiċjenza u l-puntwalità fil-komunikazzjoni.

Mill-1 ta' Mejju 2004, il-lingwi uffiċjali tal-Komunità saru 20.[5] Ir-reġim lingwistiku tal-BĊE għall-atti u r-relazzjonijiet legali tiegħu ma' partijiet terzi u mal-pubbliku ġenerali jsegwi l-prinċipji tal-multilingwiżmu kif imnaqqax fil-liġi Komunitarja.[6] Ir-regolamenti u atti legali oħra b'applikabbiltà ġenerali jiġu ppubblikati bil-lingwi uffiċjali kollha. L-istess japplika għall-pubblikazzjonijiet statutorji (eż. Rapporti Annwali, Bullettini ta' Kull Xahar) u għadd ta' stqarrijiet għall-istampa. L-atti legali indirizzati lil partijiet terzi individwali jinħarġu bil-lingwa tal-indirizzat. Partijiet terzi li jindirizzaw lill-BĊE b'waħda mil-lingwi uffiċjali tal-Komunità jistgħu jistennew li jirċievu tweġiba miktuba bil-lingwa li jkunu użaw huma.

Għall-biċċa l-kbira ta' tipi oħra ta' komunikazzjoni u, b'mod partikolari, għall-ħidma interna tal-BĊE u għar-relazzjonijiet fi ħdan is-SEBĊ, tintuża biss "lingwa ta' komunikazzjoni" waħda, jiġifieri l-Ingliż. L-eċċezzjonijiet huma

[5] Il-lingwi f'ordni alfabetika: iċ-Ċek, id-Daniż, l-Estonjan, il-Finlandiż, il-Franċiż, il-Ġermaniż, il-Grieg, l-Ingliż, il-Latvjan, il-Litwan, il-Malti, l-Olandiż, il-Pollakk, il-Portugiż, is-Slovakk, is-Sloven, l-Ispanjol, is-Svediż, it-Taljan u l-Ungeriż.

[6] Ir-Regolament tal-Kunsill KEE Nru. 1 li jistabbilixxi l-lingwi li għandhom jintużaw mill-Komunità Ekonomika Ewropea (ĠU B 17, 6.10.1958, p.385).

l-minuti tal-Kunsill Governattiv, tal-Kunsill Ġenerali u tal-Kumitati tas-SEBĊ, fejn tiġi pprovduta interpretazzjoni simultanja f'għadd talingwi. L-użu talingwa waħda għall-komunikazzjoni tissodisfa l-ħtieġa ta' komunikazzjoni mgħaġġla, effettiva u affidabbli għall kollox fi ħdan il-BĊE u l-Eurosistema fil-formulazzjoni u l-implimentazzjoni tal-politika monetarja unika u dmirijiet relatati.

4.5 STĦARRIĠ ĠUDIZZJARJU MILL-QORTI EWROPEA TAL-ĠUSTIZZJA

Kif diġà ġie diskuss, il-BĊE għandu setgħat estensivi skond it-Trattat u l-Istatut tas-SEBĊ, li jinkludu setgħat regolatorji u l-jedd li jimponi sanzjonijiet u penali fuq intrapriżi fil-każ li ma jikkonformawx mar-regolamenti u d-deċiżjonijiet tal-BĊE. Għalhekk, l-Artikolu 35.1 tal-Istatut tas-SEBĊ jipprovdi għal stħarriġ ġudizzjarju tal-atti u l-omissjonijiet tal-BĊE skond il-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikoli 230 u 233 tat-Trattat KE. Għalhekk, il-Kunsill tal-UE, il-Kummissjoni u kwalunkwe Stat Membru jistgħu jagħtu bidu għal proċeduri quddiem il-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja (ECJ) kontra atti tal-BĊE maħsuba biex jipproduċu effetti legali fir-rigward ta' partijiet terzi. L-ECJ għandu ġurisdizzjoni f'każi bħal dawn *"minħabba nuqqas ta' kompetenza, ksur ta' rekwiżit proċedurali essenzjali, ksur ta[t-] Trattat jew ta' kwalunkwe regola legali marbuta mal-appikazzjoni tiegħu, jew abbuż ta' setgħat"* (it-tieni paragrafu tal-Artiklu 230 tat-Trattat). Barra dan, kull persuna naturali jew legali tista', skond l-istess kondizzjonijiet, tibda proċeduri kontra deċiżjoni tal-BĊE li tolqot lil dik il-persuna direttament u individwalment (ir-raba' paragrafu tal-Artikolu 230).

Skond l-Artikolu 232 tat-Trattat, il-BĊE jista' wkoll jittella' quddiem l-ECJ minn istituzzjoni Komunitarja jew minn Stat Membru għal ksur tat-Trattat jew għal nuqqas ta' azzjoni. Bl-istess mod, kwalunkwe persuna naturali u legali tista' tressaq ilment quddiem il-Qorti minħabba li l-BĊE jkun naqas f'xi att rekwiżit mit-Trattat jew mill-Istatut tas-SEBĊ fil-konfront ta' dik il-persuna.

Jekk l-azzjoni tkun ġustifikata, l-ECJ jiddikjara l-att null jew, fil-każ ta' omissjoni, jiddikjara li n-nuqqas ta' azzjoni kien kontra t-Trattat. F'dawn il-każijiet, l-ECJ jesiġi li jittieħdu l-miżuri meħtieġa biex ikun hemm konformità mas-sentenza tiegħu. Sitwazzjoni bħal din qamet fl-2003 meta l-ECJ iddikjara li r-reġim tal-BĊE kontra l-frodi kien null u minflok ordna li l-BĊE għandu jkun soġġett għall-iskema Komunitarja kontra l-frodi (ara t-Taqsima 4.6).

L-ECJ mhux biss jistħarreġ l-atti u l-omissjonijiet tal-BĊE, iżda għandu wkoll il-kompetenza li jagħti sentenzi f'każijiet miġjuba mill-BĊE kontra istituzzjoni Komunitarja jew Stat Membru biex iħares il-prerogattivi tiegħu jew kontra istituzzjoni Komunitarja minħabba nuqqas ta' azzjoni min-naħa ta' din tal-aħħar (Artikoli 230 u 232 rispettivament). Bl-istess mod, il-BĊE jista' jiftaħ kawża kontra BĊN jekk dan jonqos fl-obbligi tiegħu skond it-Trattat u l-Istatut (Artikolu 237 (d) tat-Trattat).

L-ECJ għandu ġurisdizzjoni wkoll f'tilwim bejn il-BĊE u l-istaff tiegħu (ara t-Taqsima 6.4.1) u fil-każijiet kollha fejn il-ġurisdizzjoni ġiet konferita fuq il-Qorti bi ftehim bejn il-BĊE u s-soċji kontraenti tiegħu.

4.6 SKRUTINJU TAL-AMMINISTRAZZJONI FINANZJARJA U L-INTEGRITÀ

Amministrazzjoni finanzjarja tajba tal-Eurosistema hi kwistjoni ta' interess pubbliku; wara kollox, il-BĊE u l-BĊN jeżerċitaw funzjoni pubblika li fl-aħħar mill-aħħar tinvolvi l-flus ta' min iħallas it-taxxi. F'dan is-sens, it-Trattat fih ħafna dispożizzjonijiet li jimponu skrutinju tal-amministrazzjoni finanzjarja u l-integrità tal-BĊE.

Il-BĊE jaqdi l-obbligi tar-responsabbiltà tiegħu billi jiġbor il-Kontijiet Annwali tiegħu u jippubblikahom bħala parti mir-Rapporti Annwali tiegħu. Il-Kontijiet Annwali tal-BĊE u tal-BĊN kollha tal-Eurosistema jiġu eżaminati minn awdituri esterni indipendenti. Skond l-Artikolu 27.1 tal-Istatut tas-SEBĊ, dawn l-awdituri esterni jiġu rrakkomandati mill-Kunsill Governattiv u approvati mill-Kunsill tal-UE. Id-dispożizzjonijiet legali u l-prassi assoċjata, żviluppati mill-BĊE, ġew meqjusa bħala konformi mal-Kodiċi ta' Prattika Tajba tal-FMI dwar it-Trasparenza fil-Politika Monetarja u Finanzjarja, li ġie adottat fl-1999 u ġie rivedut l-aħħar f'Awwissu 2000.

Minbarra l-verifika esterna indipendenti, l-amministrazzjoni finanzjarja tal-BĊE tiġi wkoll eżaminata bir-reqqa mill-Qorti Ewropea tal-Awdituri. Skond l-Artikolu 27.2 tal-Istatut, il-Qorti tal-Awdituri teżamina l-effiċjenza operattiva tal-amministrazzjoni tal-BĊE u tippubblika Rapport Annwali fil-Ġurnal uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Fl-aħħarnett, wara s-sentenza tal-ECJ tal-10 ta' Lulju 2003[7], il-BĊE jaqa' fl-ambitu tal-iskema kontra l-frodi li twaqqfet mill-Komunità Ewropea abbażi tal-Artikolu 280 tat-Trattat KE.[8] Din l-iskema tagħti lill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF), li hu servizz indipendenti ta' investigazzjoni fi ħdan il-Kummissjoni[9], il-jedd li jinvestiga l-frodi u azzjonijiet irregolari oħra fil-BĊE f'każ li jkun hemm suspett raġonevoli. Fid-dawl tas-sentenza tal-ECJ, il-BĊE addatta r-regoli u l-proċeduri interni tiegħu għall-qafas legali pprovdut mill-ECJ fis-sentenza tiegħu, u adotta l-miżuri meħtieġa biex jiżgura koordinament mill-qrib mal-OLAF fil-ġlieda kontra l-frodi.[10]

[7] Ir-Regolament (KE) Nru. 1073/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Mejju 1999 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (ĠU L 136, 31.5.1999, p. 1).

[8] Każ C-11/00 Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej kontra l-Bank Ċentrali Ewropew [2003] ECR I-07147.

[9] Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tat-28 ta' April 1999 li twaqqaf l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (ĠU L 136, 31.5.1999, p. 20).

[10] Deċiżjoni (BĊE/2004/11) tal-Bank Ċentrali Ewropew tat-3 ta' Ġunju 2004 dwar it-termini u l-kondizzjonijiet għall-investigazzjonijiet tal-Bank Ċentrali Ewropew min-naħa tal-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi fir-rigward tal-prevenzjoni tal-frodi, korruzzjoni u kwalunkwe attivitajiet illegali oħra għad-dannu tal-interessi finanzjarji tal-Komunitajiet Ewropej, u li jemendaw il-Kondizzjonijiet tal-Impjieg għall-Istaff tal-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU L 230, 30.6.2004, p. 56).

Jean-Claude Trichet
mal-ministri tal-finanzi
tal-G7 u l-gvernaturi
tal-bank ċentrali, waqt
Laqgħa Annwali tal-Fond
Monetarju Internazzjonali
li saret f'Singapore
f'Settembru 2006.

5 L-INVOLVIMENT TAL-BĊE FIL-KOOPERAZZJONI INTERNAZZJONALI

Il-BĊE hu involut fir-rappreżentanza taż-żona tal-euro fil-livell internazzjonali, li jfisser li jirrappreżenta lill-Komunità Ewropea fir-rigward ta' kwistjonijiet tal-UEM f'organizzazzjonijiet u fora internazzjonali fejn għandhom x'jaqsmu d-dmirijiet fdati f'idejn l-Eurosistema. In-natura eżatta ta' dan l-involviment tiddependi mill-qsim tas-setgħat fi ħdan il-Komunità u bejn il-Komunità u l-Istati Membri tagħha. B'hekk, skond it-tema li tkun qed tiġi diskussa, l-involviment tal-BĊE f'organizzazzjonijiet u fora internazzjonali jista' jvarja minn rappreżentanza esklussiva tal-pożizzjonijiet tal-politika tal-Komunità Ewropea sal-formulazzjoni tal-pożizzjonijiet tal-BĊE nnifsu flimkien ma' dawk ta' oħrajn li jfasslu l-politika fil-livell Komunitarju u nazzjonali.

5.1 SFOND

Billi l-politika monetarja u dik tar-rati tal-kambju ġew trasferiti għal-livell Komunitarju, saru meħtieġa arranġamenti li jippermettu lill-BĊE jieħu sehem f'kooperazzjoni monetarja u finanzjarja fil-livell internazzjonali. Dawn l-arranġamenti kellhom iqisu l-erba' aspetti li ġejjin.

i. Il-qsim tas-setgħat fi ħdan il-Komunità

L-Artikolu 111(3) u (4) tat-Trattat KE jagħti l-jedd lill-Kunsill tal-UE li jiddeċiedi dwar arranġamenti ta' negozjar u konklużjoni ta' ftehim ma' pajjiżi barra l-UE jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali dwar kwistjonijiet tar-reġim monetarju u tal-kambju barrani u fir-rigward tal-pożizzjoni u r-rappreżentanza tal-Komunità fil-livell internazzjonali f'dak li għandu x'jaqsam ma' kwistjonijiet tal-UEM, *"skond l-allokazzjoni tas-setgħat"* fi ħdan il-Komunità. S'issa, id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 111(3) intużaw biss biex jiġu konklużi ftehim bejn il-Komunità Ewropea u ċerti pajjiżi barra l-UE dwar kwistjonijiet monetarji u tal-kambju barrani[1]; id-dispożizzjonijiet l-oħra għadhom ma ntużawx. Minflok, l-arranġamenti attwali għar-rappreżentanza internazzjonali tal-Komunità huma bbażati fuq ftehim li ntlaħaq fil-laqgħat tal-Kunsill Ewropew fil-Lussemburgu f'Diċembru 1997 u fi Vjenna f'Diċembru 1998. Il-Konklużjonijiet tal-Presidenza tal-Kunsill Ewropew tal-Lussemburgu jistqarru li l-BĊE u l-Kunsill tal-ECOFIN *"iwettqu dmirijiethom għar-rappreżentanza tal-Komunità fil-livell internazzjonali b'mod effiċjenti u skond il-qsim tas-setgħat stabbilit fit-Trattat"*.

ii. Il-qsim tar-responsabbiltajiet fi ħdan l-Eurosistema

Skond l-Artikoli 6.1 u 12.5 tal-Istatut tas-SEBĊ, hu l-Kunsill Governattiv li għandu jiddeċiedi kif għandha tiġi rappreżentata l-Eurosistema fil-livell

[1] Dan hu l-każ għall-erba' Deċiżjonijiet tal-Kunsill dwar relazzjonijiet monetarji mal-Prinċipat ta' Monako, ir-Repubblika ta' San Marino, il-Prinċipat ta' Andorra u l-Belt tal-Vatikan, kif ukoll iż-żewġ Deċiżjonijiet tal-Kunsill dwar kwistjonijiet tar-rati tal-kambju fir-rigward tal-escudo ta' Cape Verde u l-frank CFA u l-frank tal-Comoros.

internazzjonali. Il-BĊE hu intitolat li jipparteċipa fl-istituzzjonijiet monetarji internazzjonali, kif huma wkoll il-BĊN, bla ħsara għall-approvazzjoni tal-Kunsill Governattiv. Il-Kunsill Governattiv iddeċieda li l-BĊN għandhom jibqgħu jieħdu sehem f'organizzazzjonijiet u fora internazzjonali, skond kemm ikunu involuti l-pajjiżi rispettivi tagħhom f'dawn il-korpi, waqt li l-BĊE għandu jiżgura li l-Eurosistema tkun rappreżentata b'mod konsistenti meta jkun meħtieġ u xieraq.

iii. Il-qsim tas-setgħat bejn il-Komunità u l-pajjiżi taż-żona tal-euro

Kif ġie diskuss fit-Taqsima 1.2.2, il-pajjiżi individwali taż-żona tal-euro jibqgħu responsabbli għall-politika ekonomika kollha minbarra l-politika monetarja u tar-rati tal-kambju. Dan ifisser li l-involviment tal-BĊE, il-Komunità u l-Istati Membri individwali tal-UE fil-proċess tal-kooperazzjoni internazzjonali jvarja skond il-mandati tal-organizzazzjonijiet u l-fora internazzjonali rilevanti.

iv. L-istruttura istituzzjonali tal-organizzazzjonijiet u l-fora internazzjonali individwali

It-trasferiment tas-sovranità monetarja qajjem kwistjonijiet uniċi għall-qafas istituzzjonali għar-relazzjonijiet internazzjonali, billi l-arranġamenti li kien hemm dak iż-żmien ma kinux imfassla skond l-involviment ta' unjoni monetarja kbira daqs iż-żona tal-euro. L-għadd eżistenti ta' organizzazzjonijiet u fora internazzjonali kien maħsub biex iħeġġeġ il-kooperazzjoni fost l-istati sovrani li kellhom kompetenza sħiħa biex imexxu l-politika ekonomika, monetarja u finanzjarja tagħhom. Biex isiru effettivi d-dispożizzjonijiet li jirregolaw ir-relazzjonijiet internazzjonali tal-Komunità u tal-BĊE kien jeħtieġ li jiġu nnegozjati aġġustamenti għar-regoli u l-proċeduri li fuqhom huma bbażati r-relazzjonijiet internazzjonali. S'issa dawn l-aġġustamenti kienu bbażati l-iżjed fuq il-prammatiżmu. Dan hu skond il-Konklużjonijiet tal-Presidenza tal-Kunsill Ewropew ta' Vjenna ta' Diċembru 1998, li ddikjara li *"metodu prammatiku jista' jkun tal-akbar suċċess biex inaqqas l-adattament tar-regoli u l-prassi attwali sakemm, naturalment, dan il-metodu jagħti riżultat li jirrikonoxxi b'mod korrett ir-rwol tal-euro"*.

Is-soluzzjonijiet prammatiċi li nħolqu s'issa jippermettu l-parteċipazzjoni tal-BĊE f'organizzazzjonijiet u fora internazzjonali fejn għandhom x'jaqsmu d-dmirijiet fdati f'idejn l-Eurosistema.

• Kull meta l-kooperazzjoni internazzjonali tikkonċerna l-**politika monetarja unika,** il-BĊE hu l-unika istituzzjoni intitolata biex tirrappreżenta l-pożizzjonijiet tal-politika tal-Komunità Ewropea, billi l-politika monetarja unika hi kompetenza esklussiva tal-korpi deċiżjonali ewlenin tal-BĊE, il-Kunsill Governattiv u l-Bord Esekuttiv.

• Fir-rigward tar-**rati tal-kambju tal-euro,** il-BĊE jaqsam ir-responsabbiltà mal-Kunsill tal-UE (ECOFIN) u mal-Eurogroup. Għalhekk, kemm il-President tal-BĊE kif ukoll il-President tal-Eurogroup huma involuti fil-konsultazzjonijiet ma' terzi – per eżempju fil-livell tal-G7 – u l-politika tal-komunikazzjoni.

• Fil-qasam tas-**sistemi tal-pagament,** il-BĊE jista' jifformula pożizzjonijiet fil-livell internazzjonali dwar kwistjonijiet relatati mar-responsabbiltà tal-Eurosistema għall-promozzjoni tal-operazzjoni effiċjenti u bla xkiel

tas-sistemi tal-pagament u tas-saldu. Il-BĊN taż-żona tal-euro li jieħdu sehem f'organizzazzjonijiet u fora internazzjonali flimkien mal-BĊE, jistgħu jesprimu wkoll fehmiet li jirriflettu r-responsabbiltà u l-esperjenza tagħhom fl-amministrazzjoni u s-sorveljanza tas-sistemi domestiċi tal-pagament u tas-saldu.

- Fi **kwistjonijiet ta' statistika,** l-Istatut tas-SEBĊ jimponi obbligu ġenerali fuq il-BĊE biex jikkoopera ma' organizzazzjonijiet internazzjonali. Din id-dispożizzjoni, li tqis il-fatt li x-xogħol tal-istatistika jsir f'kuntest globali, tippermetti lill-BĊE jifformula pożizzjonijiet flimkien ma' korpi kompetenti Komunitarji oħra (eż. l-Eurostat).

- Fil-qasam tas-**sorveljanza prudenti** u tal**-istabbiltà finanzjarja,** il-BĊE jista' jieħu sehem f'laqgħat internazzjonali rilevanti u jiddikjara l-pożizzjonijiet tiegħu flimkien ma' dawk tal-awtoritajiet nazzjonali li għandhom kompetenza f'dan il-qasam (eż. BĊN u aġenziji nazzjonali ta' superviżjoni).

5.2 IL-KONTENUT TAL-POLITIKA DWAR IR-RELAZZJONIJIET INTERNAZZJONALI TAL-BĊE

L-attivitajiet ewlenin tal-BĊE fil-qasam tal-kooperazzjoni internazzjonali jinvolvu l-iskambju ta' informazzjoni u fehmiet ma' dawk li jfasslu l-politika f'organizzazzjonijiet u fora multilaterali. Hu importanti ħafna f'dan il-kuntest li jkun hemm stħarriġ bejn il-pari dwar l-iżviluppi u l-politika ekonomiċi f'reġjuni ekonomiċi kbar billi dan isaħħaħ il-kapaċità tal-BĊE biex janalizza l-impatt ta' żviluppi esterni fuq l-ekonomija taż-żona tal-euro. L-iskambju tal-informazzjoni u tal-fehmiet ikompli jiġi komplementat bis-sorveljanza mwettqa minn organizzazzjonijiet indipendenti, bħall-Fond Monetarju Internazzjonali (IMF) u l-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiku (OECD).

Il-BĊE jieħu sehem ukoll fl-isforzi tal-komunità internazzjonali biex jiżviluppa ftehim komuni dwar l-aħjar prassi u regoli maħsuba biex it-tfassil tal-politika jsir aktar effiċjenti u trasparenti. L-aħjar prassi s-soltu tiġi stabbilita fi prinċipji, standards u kodiċi bażiċi li għandhom jiġu implimentati f'kull pajjiż individwali abbażi volontarja. L-identifikazzjoni tal-aħjar prassi tħeġġeġ l-emulazzjoni u t-trasparenza fost dawk li jfasslu l-politika, u b'hekk il-kunċett ta' governanza pubblika tajba jsir parti ċentrali tal-kooperazzjoni internazzjonali.

Iżda, il-kontenut tal-politika tal-kooperazzjoni internazzjonali tal-BĊE ma jinkludix koordinazzjoni ex ante tal-politika monetarja u tar-rata tal-kambju tiegħu mal-politika li titwettaq f'pajjiżi barra ż-żona tal-euro. Dan jista' faċilment isir inkompatibbli mal-mandat u l-istatus indipendenti tiegħu: tentattivi għall-koordinazzjoni ex ante mhux biss iċajpru r-responsabbiltajiet speċifiċi ta' min ifassal il-poltika, iżda jnaqqsu wkoll ir-responsabbiltà tagħhom.

5.3 IR-RELAZZJONIJIET TAL-BĊE MA’ ORGANIZZAZZJONIJIET INTERNAZZJONALI

Il-BĊE stabbilixxa relazzjonijiet mal-Fond Monetarju Internazzjonali (IMF) u mal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiku (OECD). Dawn iż-żewġ organizzazzjonijiet jissorveljaw u jivvalutaw regolarment l-iżviluppi ekonomiċi u politiċi fil-pajjiżi membri tagħhom.

5.3.1 Fond Monetarju Internazzjonali

L-FMI, li twaqqaf fl-1944 skond il-Bretton Woods Agreement, bħalissa għandu 184 Stat Membru. Id-dmirijiet ewlenin tiegħu huma li jkattar il-kooperazzjoni monetarja globali, jiżgura l-istabbiltà tar-rati tal-kambju, jiffaċilta l-kummerċ internazzjonali u jħeġġeġ it-tkabbir ekonomiku. L-iskop tal-mandat tiegħu jqiegħed lill-IMF fiċ-ċentru tas-sistema monetarja u finanzjarja internazzjonali.

Minħabba l-importanza tal-politika ekonomika tal-pajjiżi membri għall-istabbiltà tas-sistema ekonomika globali, is-sorveljanza hi ċentrali fl-attivitajiet tal-FMI. Is-sorveljanza tal-FMI tikkonsisti fil-monitoraġġ u l-valutazzjoni tal-iżviluppi u l-politika ekonomika u finanzjarja ta’ pajjiżi membri bħala parti mill-konsultazzjonijiet ma’ pajjiżi membri skond l-Artikolu IV tal-Artikoli tal-Ftehim tal-FMI (magħrufa bħala l-konsultazzjonijiet tal-Artikolu IV). Is-sorveljanza tinkludi wkoll valutazzjoni tal-implikazzjonijiet globali tal-politika nazzjonali f’sistema ekonomika u finanzjarja dinjija dejjem iżjed integrata (sorveljanza multilaterali).

Status tal-BĊE bħala osservatur

Minħabba l-mandati rispettivi tal-FMI u tal-BĊE, kien meqjus essenzjali għall-BĊE li jkun rappreżentat fil-FMI għal dawk il-kwistjonijiet li jaqgħu fl-oqsma tal-kompetenza tal-BĊE. Fil-21 ta’ Diċembru 1998, il-Bord Esekuttiv tal-FMI ddeċieda li jagħti status ta’ osservatur lill-BĊE. Din kienet soluzzjoni prammatika li evitat il-ħtieġa li jiġu emendati l-Artikoli tal-Ftehim tal-FMI, li jikkonċedu s-sħubija għall-pajjiżi biss. L-arranġament jestendi stedina permanenti lill-BĊE biex jieħu sehem bħala osservatur fil-laqgħat kollha tal-Bord Esekuttiv tal-FMI meta jkunu se jiġu diskussi kwistjonijiet ta’ rilevanza diretta għall-BĊE. Dawn il-kwistjonijiet huma s-suġġetti fl-aġenda kif ġej:

- konsultazzjonijiet tal-Artikolu IV dwar il-politika taż-żona tal-euro;
- konsultazzjonijiet tal-Artikolu IV ma’ pajjiżi individwali taż-żona tal-euro;
- ir-rwol tal-euro fis-sistema monetarja internazzjonali;
- sorveljanza multilaterali, jiġifieri d-diskussjoni ta’ kull sitt xhur tal-Prospetti Ekonomiċi Dinjin tal-FMI u r-Rapport tal-Istabbiltà Finanzjarja Globali u diskussjonijiet regolari dwar l-ekonomija dinjija u l-iżviluppi tas-swieq.

F’dawn id-dikussjonijiet kollha tal-Bord Esekuttiv tal-FMI, safejn għandha x’taqsam il-politika monetarja taż-żona tal-euro, l-Osservatur tal-BĊE jippreżenta l-pożizzjonijiet tal-politika tal-Komunità Ewropea. Dwar kwistjonijiet tar-rati

tal-kambju, id-Direttur Esekuttiv li jirrappreżenta l-Presidenza tal-Eurogroup u l-Osservatur tal-BĊE t-tnejn jippreżentaw il-pożizzjoni Komunitarja, u dan jirrifletti l-iskambju regolari ta' fehmiet li jsir fil-livell taż-żona tal-euro, per eżempju fil-laqgħat tal-Eurogroup (ara t-Taqsima 4.3.2).

Minbarra l-istedina permanenti, l-Osservatur tal-BĊE jista' wkoll jiġi mistieden jattendi laqgħat fuq bażi ad hoc għas-suġġetti tal-aġenda li kemm il-BĊE kif ukoll l-FMI jqisu ta' interess reċiproku għat-twettiq tal-mandati rispettivi tagħhom. Issa saret prassi komuni li l-Osservatur tal-BĊE jiġi mistieden jattendi d-diskussjonijiet tal-Artikolu IV dwar l-Istati Membri tal-UE li għadhom ma adottawx l-euro, minħabba li l-BĊE hu involut fi proċeduri ta' koordinazzjoni tal-politika monetarja mal-BĊN ta' dawn il-pajjiżi. Bl-istess mod, l-Osservatur tal-BĊE jattendi d-diskussjonijiet annwali tal-konsultazzjoni tal-Artikolu IV dwar l-Istati Uniti u l-Ġappun.

Ukoll skond l-arranġament ta' osservatur, il-President tal-BĊE jiġi mistieden jattendi, bħala osservatur, il-laqgħat tal-Kumitat Monetarju u Finanzjarju Internazzjonali (IMFC). L-IMFC jiltaqa' darbtejn fis-sena flimkien mal-laqgħat tar-rebbiegħa u dik annwali tal-FMI biex jikkonsulta u jirrapporta lill-Bord tal-Gvernaturi tal-FMI dwar is-sorveljanza tas-sistema monetarja u finanzjarja internazzjonali. Jipprovdi wkoll gwida dwar il-ħidma ta' politika tal-Bord Esekuttiv tal-FMI.

Konsultazzjonijiet tal-Artikolu IV mal-BĊE u ma' pajjiżi taż-żona tal-euro

Wara l-introduzzjoni tal-euro, il-konsultazzjonijiet tal-Artikolu IV mal-pajjiżi membri taż-żona tal-euro inqasmu f'żewġ partijiet distinti: parti mill-proċess tal-Artikolu IV tikkonċerna l-aktar kwistjonijiet monetarji u tar-rati tal-kambju fiż-żona tal-euro; l-oħra għandha x'taqsam mal-pajjiżi individwali taż-żona tal-euro u l-politika ekonomika kollha minbarra l-politika monetarja u tar-rati tal-kambju (jiġifieri politika fiskali jew strutturali). Dan il-metodu maqsum f'żewġ partijiet jirrifletti l-adattament tal-proċeduri tal-FMI li sar meħtieġ minħabba l-qsim tal-kompetenzi fi ħdan iż-żona tal-euro.

Delegazzjoni tal-FMI żżur il-BĊE darbtejn fis-sena biex tiddiskuti żviluppi reċenti u kwistjonijiet rilevanti għall-politika monetarja u tar-rati tal-kambju fiż-żona tal-euro. F'dan il-kuntest, il-missjoni tal-FMI ikollha diskussjonijiet ukoll ma' korpi tal-Komunità Ewropea li għandhom rwol ta' koordinazzjoni għall-politika nazzjonali (eż. fil-qafas tal-Linji Gwida Ġenerali tal-Politika Ekonomika u l-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir), bħalma huma l-Kummissjoni Ewropea, il-Kumitat Finanzjarju u Ekonomiku u l-Eurogroup. Dawn id-diskussjonijiet jiffukaw fuq l-iżviluppi u l-politika ekonomika (eż. politika fiskali u strutturali) fiż-żona tal-euro kollha li huma ta' rilevanza fl-iżviluppi tal-politika monetarja u r-rati tal-kambju.

Fit-tieni parti tal-proċess tal-Artikolu IV, li għandu x'jaqsam mal-politika ekonomika tal-pajjiżi membri individwali, l-FMI jżur il-pajjiżi individwali biex jiltaqa' ma' min ifassal il-politika nazzjonali.

Oqsma oħra ta' kooperazzjoni

Il-BĊE hu involut ukoll f'għadd ta' inizjattivi tal-FMI biex tissaħħaħ l-arkitettura finanzjarja internazzjonali. Dan kien il-każ tal-Kodiċi ta' Prassi Tajba dwar it-Trasparenza fil-Politika Monetarja u Finanzjarja li fih prinċipji ġenerali għat-trasparenza u r-responsabbiltà tal-awtoritajiet fil-qasam tal-politika monetarja u tal-ħidma relatata tal-banek ċentrali. Dawn ikopru sistemi ta' pagament u sorveljanza, il-linji gwida dwar l-amministrazzjoni tar-riżervi tal-kambju barrani u r-Rapporti dwar l-Osservanza ta' Standards u Kodiċi (ROSC), li kollha huma parti mill-isforzi ġenerali tal-komunità internazzjonali biex titħeġġeġ l-implimentazzjoni ta' standards u kodiċi miftehma internazzjonalment. Ir-ROSCs jivvalutaw l-osservanza mill-pajjiżi ta' dawn l-istandards u kodiċi biex jidentifikaw dgħjufija potenzjali li tista' tikkontribwixxi għal vulnerabbiltà ekonomika u finanzjarja.

Il-BĊE żviluppa wkoll relazzjonijiet ta' ħidma mal-FMI f'oqsma oħra. B'mod partikolari, il-BĊE jipparteċipa attivament fl-applikazzjoni u l-iżvilupp ta' standards internazzjonali għall-istatistika – bħalma huma dawk preskritti fil-Manwal tal-Bilanċ tal-Pagament tal-FMI (il-ħames edizzjoni) – bħala parti mis-Sistema riveduta tal-Kontijiet Nazzjonali (SNA 93). Relazzjonijiet tax-xogħol ġew żviluppati wkoll fil-qafas tal-Istandard tad-Disseminazzjoni ta' Dejta Speċjali (SDDS), li twaqqaf fl-1996 biex jiżgura li pajjiżi membri jipprovdu dejta puntwali, affidabbli u komprensiva kemm lill-pubbliku kif ukoll lill-FMI għall-għanijiet ta' sorveljanza. Bl-istess mod, il-BĊE hu regolament involut f'attivitajiet ta' assistenza teknika tal-FMI.

Fl-aħħarnett, sa minn Novembru 2000, il-BĊE għandu drittijiet speċjali ta' ġbid (SDRs) u b'hekk jista' jieħu sehem fi transazzjonijiet volontarji mal-pajjiżi membri tal-FMI u ma' oħrajn li għandhom SDRs. Għalhekk, f'April tal-2001, il-BĊE u l-FMI kkonkludew arranġament dwar xiri u bejgħ ta' SDRs. Dan l-arranġament jippermetti lill-FMI jibda transazzjonijiet ta' SDRs bejn il-BĊE u oħrajn li għandhom SDRs, u b'hekk jikkontribwixxi għall-amministrazzjoni bla xkiel tad-dipartiment tal-SDRs tal-FMI.[2]

5.3.2 Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni Ekonomika u l-Iżvilupp

L-OECD hi organizzazzjoni intergovernattiva li bħalissa għandha 30 pajjiż membru u rabtiet ma' 70 oħra. Din tipprovdi forum għall-membri tagħha biex jikkonsultaw bejniethom, iqabblu l-esperjenzi u jikkooperaw biex jilħqu l-ogħla tkabbir sostenibbli possibbli u jtejbu l-benesseri soċjali u ekonomiku skond il-prinċipji ta' ekonomija tas-suq. L-OECD tkopri l-oqsma kollha tal-politika pubblika, inkluża l-politika monetarja u politika oħra ekonomika. Il-BĊE jieħu sehem fl-attivitajiet kollha tal-OECD li għandhom x'jaqsmu mad-dmirijiet tal-Eurosistema.

Għalkemm is-sħubija fl-OECD hi ristretta għall-pajjiżi biss, il-Komunità Ewropea hi rappreżentata b'mod permanenti fl-OECD, u tieħu sehem fil-ħidma rilevanti. Dan l-arranġament hu bbażat fuq il-Protokoll Nru. 1 tal-Artikolu 13

[2] Ara BĊE (2002), Rapport Annwali 2001, Kapitlu V, Taqsima 2.

tal-Konvenzjoni tal-OECD tal-14 ta' Diċembru 1960. Sa mill-1999 il-BĊE ħa sehem fil-laqgħat rilevanti kollha tal-OECD flimkien mal-Kummissjoni Ewropea bħala parti mid-delegazzjoni tal-Komunità Ewropea, u permezz ta' dan kemm il-BĊE kif ukoll il-Kummissjoni jesprimu l-fehmiet tagħhom fl-oqsma rispettivi tal-kompetenza tagħhom.

Il-Kumitati u l-Gruppi ta' Ħidma tal-OECD li fihom jieħu sehem il-BĊE jinkludu dawn li ġejjin:

• il-Kumitat għall-Analiżi Ekonomika u tal-Iżvilupp
• il-Kumitat għall-Politika Ekonomika u l-Gruppi tal-Ħidma tiegħu;
• il-Kumitat għas-Swieq Finanzjarji.

Il-**Kumitat għall-Analiżi Ekonomika u tal-Iżvilup (EDRC),** li twaqqaf fl-1961, hu responsabbli biex jagħmel analiżi regolari tas-sitwazzjoni u l-politika ekonomika ta' kull pajjiż membru tal-OECD. Jippubblika stħarriġ ekonomiku bbażat fuq din l-analiżi, li jinkludi għadd ta' rakkomandazzjonijiet dwar il-politika. Il-pajjiżi membri jistgħu jiddeċiedu li jikkunsidraw dawn ir-rakkomandazzjonijiet fil-proċessi tat-tfassil tal-politika tagħhom. Fl-2001, l-EDRC beda wkoll jagħmel stħarriġ annwali taż-żona tal-euro.

Il-**Kumitat għall-Politika Ekonomika (EPC)** jiffoka fuq is-sitwazzjoni ekonomika globali, b'mod partikolari l-implikazzjonijiet tal-iżviluppi fi tliet reġjuni ewlenin tal-OECD (iż-żona tal-euro, l-Istati Uniti u l-Ġappun). Jeżamina firxa wiesgħa ta' kwistjonijiet relatati kemm mal-prospetti ekonomiċi kif ukoll mal-ħtiġijiet tal-politika fiż-żona tal-OECD u b'hekk jipprovdi lill-membri tal-OECD b'valutazzjoni komprensiva tas-sitwazzjoni. L-EPC hu sostnut minn għadd ta' Gruppi ta' Ħidma:

i. Il-Grupp ta' Ħidma Nru. 1 jieħu ħsieb kwistjonijiet u politika ekonomiċi ta' natura aktar strutturali (eż. ir-rabtiet bejn il-politika u t-tkabbir fuq żmien twil, il-kriterji għas-sorveljanza tal-infiq pubbliku u r-rwol ta' stabbilizzaturi awtomatiċi).

ii. Il-Grupp ta' Ħidma Nru. 3 jissorvelja u jivvaluta żiluppi makroekonomiċi ewlenin (eż. l-iżviluppi fir-rati tal-kambju, l-iżbilanċi fil-pożizzjonijiet esterni u/jew tal-baġit, u riskji finanzjarji sistemiċi).

iii. Il-Grupp ta' Ħidma għall-Prospetti Ekonomiċi fuq Żmien Qasir (STEP) jassisti lill-EPC fil-formulazzjoni ta' tbassir ekonomiku.

Fl-aħħarnett, il-**Kumitat għas-Swieq Finanzjarji** jeżamina l-iżviluppi strutturali fis-swieq finanzjarji tal-OECD.

5.4 PARTEĊIPAZZJONI TAL-BĊE F'FORA INFORMALI GĦALL-MINISTRI TAL-FINANZI U L-GVERNATURI TAL-BANEK ĊENTRALI

5.4.1 Ministri tal-finanzi tal-G7 u gvernaturi tal-banek ċentrali

Bħala parti mill-qafas ġenerali ta' *kooperazzjoni* fi ħdan il-Grupp tas-Sebgħa pajjiżi[3] (G7), il-ministri tal-finanzi u l-gvernaturi tal-banek ċentrali jiltaqgħu regolarment biex jiddiskutu l-kwistjonijiet ekonomiċi u finanzjarji internazzjonali ewlenin. Il-laqgħat tagħhom jirrigwardaw l-aktar l-iżviluppi u l-prospetti ekonomiċi u finanzjarji fil-pajjiżi rispettivi tagħhom, kwistjonijiet tar-rati tal-kambju u l-ekonomija globali. Barra dan, jindirizzaw kwistjonijiet ta' interess komuni fir-rigward tal-politika internazzjonali monetarja u finanzjarja. Dawn l-iskambji informali ta' fehmiet jistgħu jgħinu lill-parteċipanti jifhmu aħjar il-kwistjonijiet differenti involuti, u jistgħu jkunu wkoll utli fid-diskussjoni u l-proċessi deċiżjonali ta' organizzazzjonijiet internazzjonali bħalma huma l-FMI, il-Bank Dinji jew l-OECD, u jipprovdu gwida possibbli jew impetu politiku għal ħidmithom.

Sal-bidu tat-Tielet Stadju tal-UEM, il-parteċipazzjoni fil-laqgħat tal-ministri tal-finanzi u tal-gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G7 kienet ristretta għall-awtoritajiet nazzjonali rispettivi tal-pajjiżi G7. Bit-trasferiment tal-politika monetarja u tar-rati tal-kambju mil-livell nazzjonali għal dak Komunitarju, ġew adattati arranġamenti fiż-żona tal-euro biex titqies l-allokazzjoni l-ġdida tal-kompetenzi. Bħala riżultat ta' dan, kemm il-President tal-BĊE kif ukoll il-President tal-Eurogroup jipparteċipaw f'dawk il-partijiet tal-laqgħat li għandhom x'jaqsmu mas-sorveljanza makroekonomika u kwistjonijiet tar-rati tal-kambju. It-tliet gvernaturi tal-banek ċentrali tal-pajjiżi tal-G7 fiż-żona tal-euro (Franza, il-Ġermanja u l-Italja) ma jieħdux sehem f'din il-parti tal-laqgħat. Iżda, ikomplu jieħdu sehem meta l-G7 jiddiskuti kwistjonijiet oħra, eż. l-arkitettura finanzjarja internazzjonali u l-inizjattivi dwar id-dejn għall-pajjiżi foqra.

Fir-rigward ta' rwoli u responsabbiltajiet attwali, il-President tal-BĊE jippreżenta l-fehma tal-Eurosistema dwar il-politika monetarja fiż-żona tal-euro u l-President tal-Eurogroup jieħu sehem fid-diskussjonijiet dwar żviluppi ekonomiċi u politika ekonomika oħra fiż-żona tal-euro. Billi l-BĊE u l-Kunsill tal-UE jaqsmu r-responsabbiltà għall-kwistjonijiet tar-rati tal-kambju, il-fehmiet ippreżentati fil-G7 jirriflettu konsultazzjonijiet li jkunu saru qabel bejniethom.

5.4.2 Ministri tal-finanzi u gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G10

Ix-xogħol tal-Grupp tal-Għaxar[4] (G10) ministri u gvernaturi hu marbut mill-qrib mal-attivitajiet tal-FMI. Dan imur lura għall-ħolqien tal-General Arrangements to Borrow (GAB), li ġew stabbiliti fl-1962 biex jikkumplementaw ir-riżorsi

[3] Il-Kanada, Franza, il-Ġermanja, l-Italja, il-Ġappun, ir-Renju Unit u l-Istati Uniti jiffurmaw il-Grupp tas-Seba' (G7) u mar-Russja jiffurmaw il-Grupp tat-Tmienja (G8). Il-kapijiet ta' Stat jew Gvern u l-ministri għall-affarijiet barranin jiltaqgħu fil-kompożizzjoni tal-G8 u l-ministri tal-finanzi fil-kompożizzjoni tal-G7.

[4] Il-G10 jinkludi l-Belġju, il-Kanada, Franza, il-Ġermanja, l-Italja, il-Ġappun, l-Olanda, l-Isvezja, ir-Renju Unit u l-Istati Uniti. L-Isvizzera hi pajjiż assoċjat tal-G10.

ordinarji tal-FMI. F'dawn l-aħħar snin, il-punt fokali tal-G10 kien il-prevenzjoni u l-amministrazzjoni ta' kriżijiet finanzjarji internazzjonali.

Il-President tal-BĊE jieħu sehem bħala osservatur fil-laqgħat annwali tal-ministri u l-gvernaturi, li huma organizzati matul il-laqgħa annwali tal-FMI. Il-laqgħat jiġu kkumplementati b'laqgħat ad hoc fil-livell ta' deputati, li l-BĊE jattendi wkoll bħala osservatur.

5.4.3 Ministri tal-finanzi u gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G20

Il-Grupp tal-20 (G20)[5] hu forum informali ta' ministri tal-finanzi u gvernaturi tal-banek ċentrali mwaqqaf fl-1999 biex jinvolvi l-pajjiżi tas-swieq il-ġodda ewlenin fi djalogu dwar kwistjonijiet ta' politika ekonomika u finanzjarja internazzjonali. L-għan tiegħu hu li jiffaċilita skambju sinċier ta' fehmiet dwar dawn il-kwistjonijiet u b'hekk iħeġġeġ il-qbil dwar kwistjonijiet diskussi mill-korpi deċiżjonali rilevanti, bħalma huma l-FMI u l-Bank Dinji.

Il-BĊE u l-Presidenza tal-UE huma membri tal-G20. It-tnejn jieħdu sehem fil-laqgħat tal-ministri u gvernaturi tal-G20 kif ukoll fil-laqgħat ta' tħejjija fil-livell ta' deputati. Il-parteċipazzjoni kemm tal-BĊE kif ukoll tal-Presidenza tal-UE tagħmilha possibbli li jkun hemm perspettiva taż-żona tal-euro kollha dwar il-kwistjonijiet li jkunu qed jiġu kkunsidrati. Il-kontributi tal-BĊE u/jew tal-Presidenza tal-UE għad-diskussjonijiet tal-G20 huma kkoordinati, safejn ikun xieraq, skond l-allokazzjoni tal-kompetenzi li għalihom hu provdut fit-Trattat.

5.4.4 Forum għall-Istabbiltà Finanzjarja

Fi Frar 1999 il-ministri tal-finanzi u l-gvernaturi tal-bank ċentrali tal-G7 ddeċidew li jwaqqfu Forum għall-Istabbiltà Finanzjarja (FSF) b'dawn l-għanijiet:

i. biex jivvaluta l-vulnerabbiltajiet tas-sistema finanzjara internazzjonali;

ii. biex jidentifika attivitajiet għall-promozzjoni tal-istabbiltà finanzjarja internazzjonali permezz ta' skambju ta' informazzjoni u kooperazzjoni internazzjonali mtejba fis-superviżjoni u s-sorveljanza finanzjarja.

L-appoġġ amministrattiv għall-FSF hu provdut minn segretarjat li jinsab fil-BIS. Membru tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE (Tommaso Padoa-Schioppa) attenda l-laqgħat tal-bidu tal-FSF bħala osservatur u, minn Ġunju 2000, attenda l-laqgħat FSF bħala membru regolari, notevolment fil-kapaċità tiegħu bħala President tal-Kumitat BIS għas-Sistemi ta' Pagament u Saldu.

[5] Il-membri tal-Grupp tal-20 huma l-ministri tal-finanzi u l-gvernaturi tal-banek ċentrali tal-Arġentina, l-Awstralja, il-Brażil, il-Kanada, iċ-Ċina, Franza, il-Ġermanja, l-Indja, l-Indonesja, l-Italja, il-Ġappun, il-Korea, il-Messiku, ir-Russja, l-Arabja Sawdija, l-Afrika t'Isfel, it-Turkija, ir-Renju Unit u l-Istati Uniti. Membru ieħor hu l-Komunità Ewropea, rappreżentata mill-President tal-Kunsill tal-UE u l-President tal-BĊE. Id-direttur maniġerjali tal-FMI u l-President tal-Bank Dinji, flimkien mal-presidenti tal-Kumitat Monetarju Finanzjarju Internazzjonali u l-Kumitat Finanzjarju u l-Kumitat għall-Iżvilupp tal-FMI u tal-Bank Dinji, jieħdu sehem ukoll fit-taħdidiet bħala membri ex officio.

5.4.5 Bank għas-Saldi Internazzjonali u fora tal-banek ċentrali

Stabbilit fl-1930, il-BIS hu l-eqdem organizzazzjoni monetarja u finanzjarja internazzjonali fid-dinja. Għan ewlieni tal-BIS hu li *"jħeġġeġ il-kooperazzjoni tal-banek ċentrali"* (Artikolu 3 tal-Istatut tal-BIS). Il-BĊE jieħu sehem fl-attvitajiet kollha ta' *kooperazzjoni* tal-BIS, inkluż xogħol statistiku. Mis-sena 2000, il-BĊE kien azzjonist tal-BIS ukoll bid-drittijiet tal-vot u rappreżentanza fil-Laqgħa Ġenerali Annwali tiegħu.

Il-President tal-BĊE jieħu sehem[6] fil-laqgħat tal-gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G10, li ssoltu jsiru fis-sede tal-BIS f'Basel kull xahrejn. F'dan il-forum, il-gvernaturi jiddiskutu kwistjonijiet ekonomiċi, monetarji u finanjarji internazzjonali ewlenin (eż. xejriet ekonomiċi kemm fil-pajjiżi industrijalizzati kif ukoll fl-ekonomiji tas-swieq il-ġodda, theddid potenzjali għall-istabbiltà finanzjarja globali u żviluppi monetarji u finanzjarji fuq żmien twil). Il-laqgħat qed jinfetħu dejjem aktar għall-banek ċentrali tal-ekonomiji l-ġodda li huma ta' importanza sistemika.

Il-gvernaturi tal-banek ċentrali tal-G10 waqqfu għadd ta' kumitati permanenti u Gruppi ta' Ħidma ad hoc. Erba' kumitati permanenti huma ta' rilevanza partikolari għall-BĊE:

i. Il-BĊE għandu status ta' osservatur fil-laqgħat tal-**Kumitat ta' Basel għas-Sorveljanza Bankarja (BCBS).** Il-BCBS li hu forum permanenti għall-kooperazzjoni fost il-pajjiżi tal-G10, hu korp rikonoxxut internazzjonalment, li jistabbilixxi l-istandards għar-regolazzjoni, sorveljanza u l-aħjar prassi fil-qasam bankarju. Minħabba l-importanza tal-ħidma tal-Kumitat għall-attivitajiet tal-BĊE u l-Eurosistema fil-qasam tas-sorveljanza prudenti u stabbiltà finanzjarja, il-BĊE jieħu sehem ukoll f'uħud mis-sotto-gruppi tal-BCBS (eż. il-Grupp għall-Attività Bankarja Elettronika, il-Grupp għall-Kapital, il-Grupp ta' Ħidma għar-Riċerka u l-Grupp għall-Amministrazzjoni tar-Riskji).

ii. Il-**Kumitat għas-Sistemi ta' Pagamenti u Saldi (CPSS)** ilu jiġi presjedut minn membru tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE (Tommaso Padoa Schioppa) minn Ġunju tas-sena 2000. Is-CPSS hu fuq quddiem fl-isforzi għall-promozzjoni ta' arranġamenti tal-pagament u s-saldu effiċjenti u b'saħħithom.

iii. Il-BĊE hu wkoll membru tal-**Kumitat għas-Sistema Finanzjarja Globali (CGFS).** L-attivitajiet tas-CGFS huma maħsuba biex jidentifikaw u jivvalutaw sorsi potenzjali ta' tensjoni fl-ambjent finanzjarju globali, biex iħeġġu t-tkabbir tal-għarfien dwar il-funzjonament tas-swieq finanzjarji u biex iħeġġu l-effiċjenza u l-istabbiltà tagħhom.

iv. Fl-aħħarnett, il-BĊE hu membru tal-**Kumitat għas-Swieq**, li jlaqqa' flimkien rappreżentanti għolja tal-banek ċentrali biex regolarment jeżaminaw l-iżviluppi fis-swieq finanzjarji, b'mod partikolari s-swieq tal-kambju barrani.

[6] Minn Novembru 2003, il-President tal-BĊE ppresjeda l-laqgħat tal-G10.

Il-Eurotower,
il-kwartieri
ġenerali tal-BĊE fi
Frankfurt am Main

6 IL-BĊE BĦALA ENTITÀ KORPORATTIVA

Bħala bank ċentrali, il-BĊE għandu karatteristiċi kemm tas-settur pubbliku kif ukoll tas-settur privat. Il-bażi legali u l-missjoni tiegħu jagħmluh awtorità pubblika; fl-istess ħin, il-politika tiegħu tiġi implimentata prinċipalment permezz ta' operazzjonijiet finanzjarji, u s-sistema organizzattiva u l-modi tal-ħidma tiegħu jixbħu lil dawk ta' bank tas-settur privat. Għalhekk, il-BĊE hu awtorità pubblika *sui generis* b'xi karatteristiċi korporattivi.

6.1 STQARRIJA TAL-MISSJONI

F'Awwissu 2003, il-Bord Esekuttiv adotta l-istqarrija tal-missjoni tal-BĊE li tirrifletti l-għanijiet u l-pożizzjoni tiegħu fi ħdan l-Eurosistema.

"Il-Bank Ċentrali Ewropew u l-banek ċentrali nazzjonali flimkien jikkostitwixxu l-Eurosistema, is-sistema ta' attività bankarja ċentrali taż-żona tal-euro. L-għan ewlieni tal-Eurosistema hu li żżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet: tħares il-valur tal-euro.

Fil-Bank Ċentrali Ewropew, aħna impenjati li nwettqu, b'mod effettiv, id-dmirijiet kollha ta' bank ċentrali fdati f'idejna. B'dan, aħna nistinkaw biex niksbu l-ogħla livell ta' integrità, kompetenza, effiċjenza u trasparenza."

L-ewwel parti tal-istqarrija tal-missjoni tisħaq fuq ir-relazzjoni vitali tal-BĊE mal-BĊN taż-żona tal-euro u l-għan ewlieni tal-Eurosistema. It-tieni parti tagħmel enfasi fuq l-impenn tal-BĊE biex iwettaq dmirijietu b'mod effettiv, u l-valuri li l-istaff u l-amministrazzjoni tal-BĊE jqisu bħala ta' importanza speċjali fil-qadi ta' dmirijiethom. Il-vauri ta' integrità, kompetenza, effiċjenza u trasparenza ngħataw importanza partikolari fi stħarriġ tal-istaff tal-BĊE, li r-riżultati tiegħu servew bħala kontribut dirett għall-formulazzjoni tal-istqarrija tal-missjoni.

Dawn il-valuri huma riflessi fil-mod kif il-BĊE organizza l-istruttura interna u l-proċeduri tal-ħidma tiegħu. Dawn il-karatteristiċi strutturali u proċedurali mhumiex statiċi iżda jevolvu l-ħin kollu biex jiġu żviluppati l-aħjar prassi u standards. B'hekk, fil-fażi inizjali tiegħu, il-prijoritajiet tal-BĊE kienu t-twaqqif tal-funzjonijiet tiegħu u l-introduzzjoni tal-euro. Issa li dawn l-għanijiet inizjali twettqu u rnexxew, dan l-aħħar il-BĊE żied l-attenzjoni tiegħu għat-tisħiħ tal-organizzazzjoni interna u l-istrateġija għar-riżorsi umani tiegħu.

6.2 GOVERNANZA KORPORATTIVA

It-terminu "governanza korporattiva" jista' jkollu għadd ta' konnotazzjonijiet u definizzjonijiet differenti. Madankollu, fil-kuntest tal-BĊE dan ifisser:

• ir-regoli u l-proċeduri deċiżjonali dwar kwistjonijiet korporattivi tal-BĊE;

• l-arranġamenti għas-sorveljanza tal-konformità ma' dawn id-deċiżjonijiet u ma' leġiżlazzjoni applikabbli.

Minħabba li l-BĊE hu organizzazzjoni indipendenti, il-governanza korporattiva tal-BĊE hi primarjament ir-responsabbiltà tal-korpi deċiżjonali tiegħu, b'mod partikolari l-Kunsill Governattiv u l-Bord Esekuttiv. Barra dan, hemm ħafna saffi ta' kontroll, esterni u interni.

6.2.1 Ir-rwol tal-Kunsill Governattiv u tal-Bord Esekuttiv fil-governanza korporattiva

Bħala l-ogħla korp deċiżjonali għall-amministrazzjoni u l-funzjonament tal-BĊE, il-Kunsill Governattiv jadotta r-Regoli tal-proċedura tal-BĊE u hu responsabbli, b'mod partikolari, għall-finanzi tiegħu. Wara proposta mill-Bord Esekuttiv, hu jadotta l-baġit annwali tal-BĊE u jieħu d-deċiżjonijiet kollha marbuta mal-assenjazzjoni ta' riżorsi finanzjarji lill-BĊE u l-approprjazzjoni tar-riżultati finanzjarji annwali. Hu jiddetermina wkoll il-kondizzjonijiet tal-impjieg kemm tal-membri tal-Bord Esekuttiv (ara t-Taqsima 2.5.1) kif ukoll tal-istaff tal-BĊE.

Skond id-dmir statutorju tiegħu li jmexxi l-ħidma ta' kuljum tal-BĊE, il-Bord Esekuttiv jeżerċita setgħat organizzattivi u amministrattivi. Wara li jkun ikkonsulta lill-Kunsill Governattiv, il-Bord jiddeċiedi dwar l-istruttura interna tal-BĊE, jiġifieri l-għadd, l-isem u r-responsabbiltajiet tal-unitajiet funzjonali tiegħu. L-unitajiet funzjonali ewlenin, jew "l-oqsma tal-ħidma". qiegħdin taħt il-kontroll amministrattiv dirett tal-Bord Esekuttiv. Il-Bord imbagħad jiddeċiedi dwar ir-responsabbiltajiet individwali tal-membri tiegħu rigward l-oqsma tal-ħidma involuti u jinforma kemm lill-Kunsill Governattiv kif ukoll lill-Kunsill Ġenerali. Tali deċiżjonijiet jittieħdu fil-preżenza tal-membri kollha tal-Bord u ma jistgħux jittieħdu kontra l-vot tal-President.[1]

Il-Bord Esekutiv hu wkoll responsabbli għal kwistjonijiet kollha tal-istaff. Hu jadotta r-Regoli tal-Istaff (biex jimplimenta l-Kondizzjonijiet tal-Impjieg stabbiliti mill-Kunsill Governattiv) u jieħu d-deċiżjonijiet kollha meħtieġa fir-rigward tal-għażla, il-ħatra u l-promozzjoni tal-istaff tal-BĊE.

6.2.2 Saffi ta' kontroll intern u estern

Kif issemma fit-Taqsima 4.6, l-amministrazzjoni finanzjarja u l-integrità tal-BĊE jiġu eżaminati esternament minn awdituri indipendenti, mill-Qorti Ewropea tal-Awdituri u mill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF). Ma' dawn is-saffi ta' kontroll estern hemm ukoll ħafna mekkaniżmi u proċeduri interni ta' kontroll li huma deskritti hawn taħt.

Kumitat għall-Baġit

Il-Kumitat għall-Baġit, li ġie stabbilit mill-Kunsill Governattiv skond l-Artikolu 15 tar-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE, jassisti lill-Kunsill Governattiv fi kwistjonijiet marbuta mal-baġit tal-BĊE. Hu kompost minn rappreżentanti

[1] Artikolu 10.2 tar-Regoli tal-Proċedura tal-BĊE.

tal-banek ċentrali tal-Eurosistema, li wieħed minnhom jaġixxi bħala president. B'mod partikolari l-Kumitat jeżamina l-abbozzi tal-baġits annwali tal-BĊE u jressaq opinjoni quddiem il-Kunsill Governattiv qabel ma dan jadotta l-baġits. Bl-istess mod, il-Kumitat jippreżenta fehmtu lill-Kunsill Governattiv dwar it-twettiq tal-baġits annwali.

Struttura ta' kontroll intern

L-istruttura tal-kontroll intern hi bbażata fuq orjentament funzjonali, b'kull qasam tal-ħidma responsabbli għall-kontroll intern u l-effiċjenza tiegħu nnifsu. L-oqsma tal-ħidma jistabbilixxu u jimplimentaw sett ta' proċeduri operattivi ta' kontroll fil-qasam tar-responsabbiltà tagħhom. Barra dan, id-Direttorat tal-BĊE għall-Ippjanar u l-Kontroll u d-Diviżjoni għall-Maniġġ tar-Riskji jagħtu pariri lill-Bord Esekuttiv dwar kwistjonijiet speċifiċi ta' kontroll li jikkonċernaw lill-bank kollu.

Verifika Interna

Id-Direttorat għall-Verifika Interna jirrapporta direttament lill-Bord Esekuttiv. Il-mandat tiegħu hu definit fl-Istatut tal-BĊE għall-Verifika, li tfassal mill-Bord Esekuttiv abbażi ta' standards professjonali internazzjonali, b'mod partikolari dawk tal-Istitut tal-Awdituri Interni.

Kodiċi tal-kondotta u prevenzjoni ta' insider trading

Wieħed mill-valuri ċentrali tal-BĊE hu l-promozzjoni tal-ogħla livell ta' integrità. Għaldaqstant, il-BĊE stabbilixxa regoli u proċeduri biex jagħti xhieda tal-impenn tiegħu għal dan il-għan.

Il-**Kodiċi tal-Kondotta għall-membri tal-Kunsill Governattiv**, adottat f'Mejju 2002[2], jirrifletti r-responsabbiltà tal-membri kollha tal-Kunsill Governattiv biex iħarsu l-integrità u r-reputazzjoni tal-Eurosistema u jsostnu l-effiċjenza tal-operat tiegħu. Konsulent, maħtur mill-Kunsill Governattiv, jipprovdi direzzjoni dwar xi aspetti ta' kondotta professjonali.

Il-**Kodiċi tal-Kondotta tal-Bank Ċentrali Ewropew**[3] jagħti direzzjoni u jistabbilixxi livelli ta' referenza għall-istaff tal-BĊE u l-membri tal-Bord Esekuttiv, li kollha huma mħeġġa jżommu standards għoljin ta' etika professjonali fil-qadi ta' dmirijiethom.

Tfasslu **Regoli dwar insider trading**[4] għall-prevenzjoni tal-abbuż ta' informazzjoni sensittiva dwar is-swieq finanzjarji. Skond dawn ir-regoli, hu projbit li l-istaff kollu tal-BĊE u l-membri tal-Bord jieħdu vantaġġ dirett jew indirett minn informazzjoni interna fit-twettiq ta' attivitajiet finanzjarji privati għar-riskju tagħhom jew akkont tagħhom jew għar-riskju u akkont ta' parti terza.

Konsulent dwar l-Etika, maħtur mill-Bord Esekuttiv, jipprovdi direzzjoni dwar l-aspetti kollha tal-kondotta professjonali u jiżgura wkoll interpretazzjoni konsistenti mar-regoli tal-insider trading.

[2] ĠU C 123, 24.5.2002, p. 9.
[3] ĠU C 76, 8.3.2001, p. 12.
[4] ĠU C 236, 22.8.2001, p. 13.

Uffiċjal inkarigat mill-Ħarsien tad-Dejta

Skond ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill[5], il-Bord Esekuttiv ħatar Uffiċjal għall-Ħarsien tad-Dejta (DPO), li ħa l-kariga tiegħu fl-1 ta' Jannar 2002. Id-DPO jiżgura li d-dejta personali miġbura jew ipproċessata mill-BĊE tibqa' konfidenzjali.

Regoli dwar l-akkwist

Meta jakkwista prodotti u servizzi, il-BĊE jqis il-prinċipji tal-pubbliċità, trasparenza, aċċess ugwali, nuqqas ta' diskriminazzjoni u amministrazzjoni effiċjenti. Ir-regoli tiegħu għall-akkwist huma konformi mal-prinċipji tad-Direttivi Komunitarji dwar l-Akkwist Pubbliku. Dawn jistipulaw li jistgħu jsiru derogi minn dawn il-prinċipji f'każijiet ta' urġenza biss, għal raġunijiet ta' sigurtà jew segretezza, fejn hemm fornitur wieħed, għal fornimenti minn BĊN lill-BĊE, jew biex tiġi żgurata l-kontinwità tal-fornitur.

6.2.3 Aċċess għall-arkivji tal-BĊE

L-aċċess pubbliku għall-arkivji tal-BĊE hu regolat mid-dispożizzjonijiet tad-Deċiżjoni tal-BĊE tal-4 ta' Marzu 2004[6]. Din id-Deċiżjoni tagħti lill-pubbliku d-dritt ta' aċċess għal dokumenti tal-BĊE skond ir-riżoluzzjonijiet tal-laqgħat tal-Kunsilli Ewropej ta' Birmingham (1992) u ta' Kopenħagen (1993) biex il-Komunità toqrob lejn iċ-ċittadini tagħha u b'rikonoxximent tal-interess leġittimu taċ-ċittadini biex isegwu l-organizzazzjoni u l-funzjonament ta' istituzzjonijiet u korpi li huma ffinanzjati minn fondi pubbliċi.

It-terminu "dokument" ifisser kwalunkwe kontenut, ikun x'ikun il-mezz tiegħu, imfassal jew miżmum għand il-BĊE u marbut mal-politika, l-attivitajiet jew id-deċiżjonijiet tiegħu. B'hekk il-pubbliku għandu aċċess ukoll għad-dokumenti li joriġinaw mill-IME u mill-Kumitat tal-Gvernaturi, li jinsabu fl-arkivji tal-BĊE.

Ma jingħatax aċċess għal dokument jekk il-kxif tiegħu ma jkunx fl-interess pubbliku minħabba l-konfidenzjalità tal-proċeduri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE. Il-konfidenzjalità ta' dawn id-dokumenti u oħrajn relatati magħhom tinżamm għal perijodu massimu ta' 30 sena. Il-loġika biex dawn id-dokumenti jibqgħu konfidenzjali (ara t-Taqsima 4.2.2) tirbaħ fuq l-interess pubbliku fil-qasam tal-informazzjoni. Madankollu, iż-żamma ta' dawn id-dokumenti bħala konfidenzjali ma tagħmilx ħsara lill-interess pubbliku billi l-BĊE jinforma lill-pubbliku b'mod estensiv dwar ir-riżultati tal-laqgħat tal-korpi deċiżjonali tiegħu.

L-applikazzjonijiet għal aċċess għal dokumenti tal-BĊE għandhom jiġu indirizzati lid-Direttorat tas-Segretarjat Ġenerali u Servizzi Lingwistiċi tal-BĊE li jieħu ħsieb l-arkivji tal-BĊE. Ċaħda tal-applikazzjoni tista' tiġi riferuta lill-Bord Esekuttiv. Jekk il-BĊE jiċħad applikazzjoni mill-ewwel, il-kwistjoni tista' tiġi riferuta lill-Ombudsman Ewropew u lill-Qorti tal-Ġustizzja skond l-Artikoli 195 u 230 tat-Trattat KE.

[5] Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2000 dwar il-ħarsien ta' individwi fir-rigward tal-ipproċessar ta' dejta personali mill-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji u dwar il-moviment ħieles ta' tali dejta (ĠU L 8, 12.1.2001, p.1).

[6] Deċiżjoni BĊE/2004/3 tal-4 ta' Marzu 2004 dwar l-aċċess pubbliku għal dokumenti tal-Bank Ċentrali Ewropew (ĠU L 80, 18.3.2004, p. 42).

6.3 STRUTTURA ORGANIZZATTIVA

Bħalissa l-BĊE hu maqsum fi 17-il taqsima tal-ħidma (ara ċ-Ċart 3). L-istruttura organizzativa ċatta tirrifletti kemm il-firxa tal-funzjonijiet tal-BĊE kif ukoll ix-xewqa li tiġi evitata ġerarkija għolja wisq. Kull qasam tal-ħidma jitmexxa minn maniġer anzjan (Direttur Ġenerali jew Direttur) li jirrapporta lil membru tal-Bord Esekuttiv. Bosta mexxejja ta' oqsma jippresiedu wkoll kumitati tas-SEBĊ fl-oqsma tal-kompetenza rispettiva tagħhom (ara t-Taqsima 2.5.2).

Bosta kumitati interni tal-BĊE ġew stabbiliti biex jiffaċilitaw it-twettiq ta' funzjonijiet fejn ikunu involuti żewġ dipartimenti jew iżjed. Fl-2003, il-Bord Esekuttiv stabbilixxa wkoll Kumitat ta' Tmexxija, li jagħti pariri u jassisti lill-Bord Esekuttiv dwar kwistjonijiet marbutin mat-tmexxija tal-BĊE, l-ippjanar strateġiku tiegħu u l-proċess tal-baġit annwali. Il-Kumitat tat-Tmexxija hu presedut minn membru tal-Bord Esekuttiv u hu kompost minn maniġers anzjani.

6.4 STAFF U RELAZZJONIJIET MAL-ISTAFF

Il-BĊE għandu s-setgħa li jiddefinixxi l-politika għall-istaff tiegħu b'mod awtonomu. Din l-awtonomija tifforma parti mill-indipendenza tal-BĊE kif garantita mill-Artikolu 108 tat-Trattat KE u sostanzjata fl-Artikolu 36 tal-Istatut tas-SEBĊ.

6.4.1 L-istaff

Il-BĊE jimpjega staff li ġej mill-Istati Membri kollha tal-UE (inklużi pajjiżi aderenti). Fi tmiem l-2005, l-għadd ta' staff impjegat mill-BĊE b'kuntratti permanenti jew fissi ta' mill-inqas 12-il xahar kien ta' 1,360. Barra dan, il-BĊE joffri kuntratti qosra ta' inqas minn sena biex ikopri ħtiġijiet temporanji ta' staff u jirrekluta esperti mill-banek ċentrali tas-SEBĊ għal perijodi qosra skond

Ċart 3 L-istruttura organizzattiva tal-BĊE

il-programm għall-iskambju ta' staff fi ħdan l-Eurosistema. Il-biċċa l-kbira tal-membri tal-istaff tal-BĊE għandhom kwalifiki professjonali u huma involuti fl-analiżi u r-riċerka, u fl-amministrazzjoni korporattiva. Bħala ċ-ċentru u l-mexxej tal-Eurosistema, il-BĊE ħoloq għadd kbir ta' opportunitajiet ta' impjiegi li jitolbu ħiliet maniġerjali u analitiċi. Il-biċċa l-kbira ta' dawn il-professjonisti studjaw l-ekonomija fil-livell ta' baċellerat jew livell ogħla.

L-istaff tal-BĊE jingħażel, jinħatar u jiġi promoss abbażi ta' kwalifiki professjonali, u f'dan jiġu osservati l-pubbliċità, it-trasparenza, l-aċċess ugwali u n-nuqqas ta' diskriminazzjoni. Skond dawn il-prinċipji, ir-regoli tar-reklutaġġ adottati mill-Bord Esekuttiv[7] jistabbilixxu proċess ta' għażla maħsub biex jiżgura individwi bi kwalifiki għolja u kapaċi, li jkollhom standards impekkabbli ta' integrità. Waqt li josserva dan il-prinċipju, il-proċess tal-għażla jaħseb ukoll biex jiżgura l-iżjed bażi ġeografika wiesgħa fost ċittadini tal-Istati Membri tal-UE, mingħajr ma titqies l-oriġini razzjali jew etnika, ir-reliġjon jew it-twemmin, l-orjentazzjoni sesswali jew id-diżabbiltà. Il-BĊE ma japplikax kwoti skond in-nazzjonalità. Minflok, il-politika tiegħu li jagħmel avviżi fl-UE kollha permezz ta' kampanji speċifiċi ta' informazzjoni tiżgura l-istess opportunitajiet għan-nazzjonalitajiet kollha tal-UE.

Il-kondizzjonijiet tal-impjieg tal-istaff tal-BĊE jiġu determinati mill-Kunsill Governattiv u jiġu implimentati skond ir-Regoli għall-Istaff adottati mill-Bord Esekuttiv. Dawn huma parti integrali tal-kuntratti individwali tal-impjieg bejn il-BĊE u l-membri tal-istaff tiegħu.

Is-salarji u l-benefiċċji soċjali tal-membri tal-istaff tal-BĊE huma komparabbli ma' dawk ta' organizzazzjonijiet Ewropej u ta' organizzazzjonijiet internazzjonali bbażati fl-Ewropa. Il-BĊE għandu fis-seħħ programmi biex jappoġġa lill-membri tal-istaff maħtura mill-UE kollha biex iġorru, huma u l-familji tagħhom, lejn Frankfurt am Main. Barra dan, il-BĊE joffri lill-istaff tiegħu faċilitajiet li jieħdu ħsieb it-tfal tul il-jum u faċilitajiet ta' edukazzjoni internazzjonali. Sa minn Settembru 2002, it-tfal tal-istaff tal-BĊE setgħu jattendu l-Iskola Ewropea l-ġdida, li twaqqfet fil-majjistral ta' Frankfurt.[8]

Is-salarji mħallsa mill-BĊE, inklużi l-ħlasijiet lill-membri tal-Bord Esekuttiv, huma soġġetti għal taxxa fuq id-dħul favur il-Komunità Ewropea għall-benefiċċju tal-baġit tagħha.

L-istrateġija tal-BĊE għar-riżorsi umani baqgħet tiffoka dejjem iżjed fuq l-importanza ta' valuri komuni identifikati fl-istqarrija tal-missjoni tal-BĊE. Din tinkludi miżuri li jħeġġu l-mobilità interna u esterna, li jsaħħu l-ħiliet tal-amministrazzjoni u tat-tmexxija, u li jiżviluppaw qafas ta' taħriġ biex jibqgħu jiġu akkwistati u żviluppati l-ħiliet u l-kompetenzi. Fuq dan l-isfond ta' staff multinazzjonali, il-BĊE integra l-amministrazzjoni tad-diversità fix-xogħol ta' kuljum tiegħu. L-amministrazzjoni tad-diversità tfittex li tuża d-differenzi fost

7 BĊE (2004), Ċirkolari Amministrattiva 05/2004 tat-18 ta' Mejju 2004.

8 L-Iskejjel Ewropej huma impriża konġunta tal-Istati Membri tal-UE u l-Komunità Ewropea u twaqqfu l-ewwelnett għall-benefiċċju tal-istaff tal-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji.

l-istaff biex toħloq ambjent tax-xogħol fejn hemm produttività u rispett, fejn it-talenti jintużaw bis-sħiħ u fejn l-għanijiet tal-organizzazzjoni jitwettqu.

Il-jeddijiet tal-istaff tal-BĊE huma mħarsa permezz tas-sistema legali tal-Komunità Ewropea. Skond it-Trattat, il-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja għandha l-ġurisdizzjoni fi kwalunkwe tilwima bejn il-BĊE u l-istaff tiegħu. Il-jeddijiet tal-istaff jinkludu l-jedd li jagħmlu strajk.

Konsulent Soċjali indipendenti jipprovdi pariri konfidenzjali lill-membri tal-istaff dwar kwistjonijiet marbutin max-xogħol u jagħmilha ta' medjatur f'kunflitti interpersonali fuq il-post tax-xogħol. Il-BĊE ħatar ukoll Konsulent dwar l-Opportunitajiet Indaqs biex jagħti pariri dwar kwistjonijiet marbutin mal-opportunitajiet indaqs fis-sens l-aktar wiesa', per eżempju rigward is-sess, in-nazzjonalità u l-età.

6.4.2 Rappreżentanza tal-istaff tal-BĊE

Il-Kondizzjonijiet tal-Impjieg tal-BĊE jistipulaw li r-rappreżentanza tal-istaff għandha tiġi organizzata permezz ta' Kumitat tal-Istaff. Dan il-Kumitat jirrappreżenta l-interessi ġenerali tal-membri kollha tal-istaff fi kwistjonijiet marbutin ma' kuntratti tal-impjieg; regolamenti u renumerazzjoni tal-istaff; kondizzjonijiet tal-impjieg, xogħol, saħħa u sigurtà fil-BĊE; u kopertura tas-sigurtà soċjali u skemi tal-pensjoni. Il-membri tiegħu jiġu eletti mill-membri kollha tal-istaff, b'vot sigriet.

Skond il-Kondizzjonijiet tal-Impjieg, il-Kumitat tal-Istaff tal-BĊE jingħata l-jeddijiet kollha ta' konsultazzjoni f'tali kwistjonijiet, li magħhom il-BĊE jikkonforma bl-akbar reqqa. Barra dan, il-BĊE pprovda lill-Kumitat tal-Istaff bil-faċilitajiet kollha li jeħtieġ biex ikun jista' jwettaq id-dmirijiet tiegħu b'mod effettiv. Per eżempju, il-membri tiegħu jingħataw dispensa parzjali mix-xogħol ekwivalenti għal 2.3 pożizzjonijiet full-time. Barra minn dan, il-BĊE jħallas għal appoġġ segretarjali u loġistiku u għal pariri legali.

Xi staff tal-BĊE huma membri tal-Unjin tal-Istaff tal-BĊE (USE). Il-USE tiġi wkoll involuta mill-BĊE fi kwistjonijiet marbutin mal-kondizzjonijiet soċjali u tax-xogħol. Madankollu, fl-2002 il-Qorti tal-Ewwel Istanza qieset bħala inammissibbli t-talba tal-USE u ta' trejdjunjin esterna, l-Organizzazzjoni tas-Servizzi Pubbliċi Internazzjonali u Ewropej (IPSO), għal rikonoxximent bħala msieħba fin-negozjati tal-ftehim kollettiv tal-impjegati. L-appell mibdi mill-IPSO quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja Ewropea ġie sussegwentement irtirat.

6.4.3 Djalogu Soċjali fir-rigward tas-SEBĊ

Fl-1999, il-BĊE stabbilixxa minn rajh Djalogu Soċjali mal-federazzjonijiet tat-trejdjunjins Ewropej li jirrappreżentaw lill-impjegati tal-banek ċentrali tas-SEBĊ:

- UNI-Europe (li qabel kienet Eurofiet);
- il-Kumitat Permanenti tal-Unjins tal-istaff tal-banek ċentrali (SCUCB);
- l-Unjin tas-Settur Pubbliku Ewropew (EPSU).

Id-Djalogu Soċjali twaqqaf fuq talba tal-federazzjonijiet tat-trejdjunjins Ewropej u jinvolvi rappreżentanti tal-impjegati tal-banek ċentrali kollha tas-SEBĊ. Dan jindirizza aspetti diversi tad-deċiżjonijiet (eż sustanza, raġuni fundamentali, ħin) li għandhom impatt kbir fuq il-livell u l-kwalità tal-impjieg fil-BĊN. Id-Djalogu jiżgura li r-rappreżentanti tal-istaff tal-BĊN kollha tal-UE u tal-BĊE jkunu jistgħu jesprimu l-fehmiet tagħhom qabel ma l-korpi deċiżjonali tal-BĊE jieħdu deċiżjoni.

Id-Djalogu Soċjali ma jfixkilx ir-relazzjonijiet lokali mal-istaff fil-BĊE u fil-BĊN; dan ġie dikjarat espliċitament f'dokument iffirmat mill-partijiet rilevanti f'Diċembru 1999. Tali relazzjonijiet huma esklussivament kwistjoni tal-BĊE u tal-BĊN individwali u jiġu trattati fil-livell lokali.

6.5 SEDE U BINI

Bi ftehim komuni tal-Kapijiet ta' Stat u Gvern tal-Istati Membri tal-UE tad-29 ta' Ottubru 1993, Frankfurt am Main saret is-sede tal-BĊE[9]. Ġie ffirmat Ftehim dwar il-Kwartieri mar-Repubblika Federali tal-Ġermanja fit-18 ta' Settembru 1998 u dan daħal fis-seħħ fl-4 ta' Marzu 1999. Dan jittratta aspetti prattiċi u tekniċi tal-applikazzjoni tal-Protokoll dwar il-Privileġġi u l-Immunitajiet tal-Komunitajiet Ewropej.

Il-BĊE bħalissa jinsab fi tliet binjiet mikrijin fiċ-ċentru ta' Frankfurt. Madankollu, hu ddeċieda li jibni post tiegħu stess. F'Marzu 2002 il-BĊE xtara biċċa art fil-lvant ta' Frankfurt biex jibni fuqha; fuq is-sit bħalissa hemm il-*Grossmarkthalle* (pitkalija) ta' Frankfurt, li hu bini mħares bil-liġi u li għandu jiġi inkorporat fid-disinn tal-bini l-ġdid.

F'Novembru 2002, il-BĊE nieda kompetizzjoni internazzjonali għal disinn urban u arkitettoniku għall-bini l-ġdid tiegħu.[10] Il-BĊE rċieva applikazzjonijiet mingħand iżjed minn 300 perit minn 31 pajjiż u ħames kontinenti. Kumitat għal Pre-Selezzjoni magħmul minn ħames esperti tal-BĊE appoġġati minn ħames periti għażel 80 kandidat, 70 stabbiliti u 10 periti żgħar u ġodda fis-settur.

Ġurija internazzjonali presjeduta mill-Viċi-President tal-BĊE Lucas D. Papademos, u magħmula minn 12-il membru (tliet membri mill-BĊE, tliet membri mill-BĊN, ħames periti ta' fama internazzjonali u rappreżentant tal-Belt ta' Frankfurt) għażlu tliet disinji rebbiħin fi Frar 2004.[11] L-għażla saret abbażi ta' kriterji predeterminati bħalma huma l-kwalità tad-disinn arkitettoniku, l-oriġinalità, l-ispirazzjoni u l-innovazzjoni tal-kunċett u l-integrazzjoni tiegħu fl-inħawi.

It-tliet rebbieħa ġew mistiedna jieħdu sehem fil-fażi tar-reviżjoni tal-proġett, li kienet titlob li l-uffiċċji tal-periti jirrevedu l-proposti tad-disinn tagħhom biex iqisu r-rakkomandazzjonijiet u l-ħtiġijiet speċifiċi tal-ġurija, tal-BĊE u tal-Belt

[9] Deċiżjoni meħuda bi Qbil komuni bejn ir-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri, imlaqqgħin fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, dwar il-lok tas-sede ta' ċerti korpi u dipartimenti tal-Komunitajiet Ewropej u tal-Europol (ĠU C 323, 30.11.1993, p. 1).
[10] Ara l-Istqarrija għall-Istampa tal-BĊE tas-26 ta' Novembru 2002.
[11] Ara l-Istqarrija għall-Istampa tal-BĊE tat-13 ta' Frar 2004.

ta’ Frankfurt. Fi tmiem il-fażi tar-reviżjoni, f’Jannar 2005, il-BĊE ddeċieda favur il-proġett tad-disinn rivedut ta’ COOP HIMMELB(L)AU, il-periti li kienu rebħu l-kompetizzjoni internazzjonali tal-ippjanar urbanistiku u d-disinn arkitettoniku. Wara l-irfinar tal-proġett tad-disinn li rnexxa, bdiet il-fażi tal-ippjanar f’Marzu 2006. Hu maħsub li l-bini jibda lejn tmiem is-sena 2007, u jitlesta lejn tmiem l-2011.

Mudell tal-kwartieri ġenerali futuri tal-BĊE.

ANNESS I

SILTIET MIT-TRATTAT LI JISTABBILIXXI L-KOMUNITÀ EWROPEA

L-EWWEL PARTI

PRINĊIPJI

Artikolu 2
Il-Komunità għandu jkollha bħala d-dmir tagħha, permezz tat-twaqqif ta’ suq komuni u unjoni ekonomika u monetarja u permezz tal-implimentazzjoni ta’ politika jew attivitajiet komuni msemmija fl-Artikoli 3 u 4, li tħeġġeġ fil-Komunità kollha żvilupp armonjuż, bilanċjat u sostenibbli tal-attivitajiet ekonomiċi, livell għoli ta' mpjieg u ta' ħarsien soċjali, ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa, tkabbir sostenibbli u mhux inflazzjonarju, grad għoli ta' kompetittività u konverġenza fl-operat ekonomiku, livell għoli ta' ħarsien u titjib fil-kwalità tal-ambjent, titjib tal-livell tal-għajxien u tal-kwalità tal-ħajja, u koeżjoni ekonomika u soċjali u solidarjetà bejn l-Istati Membri.

Artikolu 3
1. Għall-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 2, l-attivitajiet tal-Komunità għandhom jinkludu, kif provdut f’dan it-Trattat u skond l-iskeda stabbilita fih:

(a) il-projbizzjoni, bejn l-Istati Membri, ta’ dazji tad-dwana u restrizzjonijiet kwantitattivi fuq l-importazzjoni u l-esportazzjoni ta’ prodotti, u ta’ kwalunkwe miżura oħra ta' effett ekwivalenti;

(b) politika kummerċjali komuni;

(c) suq intern karatterizzat bit-tneħħija, bejn l-Istati Membri, tax-xkiel għall-moviment ħieles ta’ prodotti, persuni, servizzi u kapital;

(d) miżuri li jikkonċernaw id-dħul u l-moviment ta’ persuni skond kif hemm ipprovdut fit-Titolu IV;

(e) politika komuni fil-qasam tal-biedja u s-sajd;

(f) politika komuni fil-qasam tat-trasport;

(g) sistema li tiggarantixxi li l-kompetizzjoni fis-suq intern ma tkunx mgħawġa;

(h) l-approssimazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri safejn meħtieġ għat-tħaddim tas-suq komuni;

(i) il-promozzjoni ta’ koordinazzjoni bejn il-politika tal-impjieg tal-Istati Membri biex tissaħħaħ l-effiċjenza tagħhom permezz tal-iżvilupp ta’ strateġija koordinata għall-impjieg;

(j) politika fil-qasam soċjali li tħaddan fiha Fond Soċjali Ewropew;

(k) it-tisħiħ ta' koeżjoni ekonomika u soċjali;

(l) politika fil-qasam tal-ambjent;

(m) it-tisħiħ tal-kompetittività tal-industrija fil-Komunità;

(n) il-promozzjoni tar-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku;

(o) l-inkoraġġiment għall-istabbiliment u l-iżvilupp ta' netwerks trans-Ewropej;

(p) kontribut biex jintlaħaq livell għoli ta' ħarsien tas-saħħa;

(q) kontribut għal edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità u għal progress tal-kulturi tal-Istati Membri;

(r) politika fil-qasam tal-kooperazzjoni għall-iżvilupp;

(s) l-assoċazzjoni tal-pajjiżi u t-territorji extra-Ewropej biex jiżdied il-kummerċ u biex flimkien iħeġġu l-iżvilupp ekonomiku u soċjali;

(t) kontribut għat-tisħiħ tal-ħarsien tal-konsumatur;

(u) miżuri fl-oqsma tal-enerġija, tal-protezzjoni ċivili u tat-turiżmu.

2. Fl-attivitajiet kollha msemmija f'dan l-Artikolu, il-Komunità għandha tfittex li xxejjen l-inugwaljanza u li tħeġġeġ l-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa.

Artikolu 4

1. Għall-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 2, l-attivitajiet tal-Istati Membri u tal-Komunità għandhom jinkludu, kif provdut f'dan it-Trattat u skond l-iskeda stabbilita, l-adozzjoni ta' politika ekonomika bbażata fuq il-koordinazzjoni mill-qrib tal-politika ekonomika tal-Istati Membri, fuq is-suq intern u fuq id-definizzjoni ta' għanijiet komuni, u mmexxija skond il-prinċipju ta' ekonomija ta' suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa.

2. Fl-istess ħin, flimkien ma' dak li ntqal hawn fuq, u kif provdut f'dan it-Trattat u skond l-iskeda u l-proċeduri hemm imsemmija, dawn l-attivitajiet għandhom jinkludu l-iffissar irrevokabbli tar-rati tal-kambju li jwasslu għall-introduzzjoni ta' munita unika, l-ecu, kif ukoll id-definizzjoni u t-tmexxija ta' politika monetarja unika u ta' politika tar-rati ta' kambju li l-għan ewlieni tagħhom għandu jkun dak li tinżamm l-istabbiltà tal-prezzijiet u, bla preġudizzju għal dan il-għan, li tiġi sostnuta l-politika ekonomika ġenerali fil-Komunità, skond il-prinċipju ta' ekonomija ta' suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa.

3. Dawn l-attivitajiet tal-Istati Membri u tal-Komunità għandhom jinvolvu konformità mal-prinċipji gwida li ġejjin: prezzijiet stabbli, finanzi pubbliċi u kondizzjonijiet monetarji sodi, u bilanċi tal-pagament sostenibbli.

Artikolu 8
Għandhom jiġu stabbiliti skond il-proċeduri stabbiliti b'dan it-Trattat, sistema Ewropea ta' banek ċentrali (minn issa 'l quddiem imsejħa 'SEBĊ') u Bank Ċentrali Ewropew (minn issa 'l quddiem imsejjaħ 'BĊE'); dawn għandhom jaġixxu fil-limiti tas-setgħat mogħtija lilhom b'dan it-Trattat u bl-Istatut tas-SEBĊ u tal-BĊE (minn issa 'l quddiem imsejjaħ "Statut tas-SEBĊ") anness miegħu.

IT-TIELET PARTI

POLITIKA KOMUNITARJA

Titolu VII
Politika ekonomika u monetarja

KAPITLU I

POLITIKA EKONOMIKA

Artikolu 98
L-Istati Membri għandhom imexxu l-politika ekonomika tagħhom bil-ħsieb li jikkontribwixxu għat-twettiq tal-għanijiet tal-Komunità, kif imfisser fl-Artikolu 2 u fil-kuntest tal-linji gwida wesgħin li hemm referenza għalihom fl-Artikolu 99(2). L-Istati Membri u l-Komunità għandhom jaġixxu skond il-prinċipju ta' ekonomija ta' suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa, li tiffavorixxi allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, u skond il-prinċipji elenkati fl-Artikolu 4.

Artikolu 99
1. L-Istati Membri għandhom iqisu l-politika ekonomika tagħhom bħala kwistjoni ta' interess komuni u għandhom jikkoordinawha fi ħdan il-Kunsill, skond id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 98.

2. Waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni, il-Kunsill għandu jfassal abbozz għal linji gwida ġenerali tal-politika ekonomika tal-Istati Membri u tal-Komunità, u għandu jirrapporta s-sejbien tiegħu lill-Kunsill Ewropew.

Waqt li jaġixxi abbażi tar-rapport tal-Kunsill, il-Kunsill Ewropew għandu jiddiskuti konklużjoni dwar il-linji gwida ġenerali tal-politika ekonomika tal-Istati Membri u tal-Komunità.

Abbażi ta' din il-konklużjoni, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata, il-Kunsill għandu jadotta rakkomandazzjoni li tistabbilixxi dawn il-linji gwida ġenerali. Il-Kunsill għandu jgħarraf lill-Parlament Ewropew bir-rakkomandazzjoni tiegħu.

3. Biex jiżgura koordinazzjoni iżjed mill-qrib u konverġenza sostnuta tal-prestazzjoni ekonomika tal-Istati Membri, il-Kunsill għandu, abbażi ta' rapporti mressqa quddiem il-Kummissjoni, jissorvelja l-iżviluppi ekonomiċi f'kull wieħed mill-Istati Membri u fil-Komunità, kif ukoll il-konformità tal-politika ekonomika mal-linji gwida ġenerali msemmija fil-paragrafu 2, u regolarment jagħmel stima ġenerali.

Għall-għanijiet ta' din is-sorveljanza multilaterali, l-Istati Membri għandhom jibagħtu informazzjoni lill-Kummissjoni dwar miżuri importanti li jkunu ħadu fil-qasam tal-politika ekonomika tagħhom u kull informazzjoni oħra li jqisu meħtieġa.

4. Fejn jiġi stabbilit, skond il-proċedura msemmija fil-paragrafu 3, li l-politika ekonomika ta' Stat Membru ma tkunx konformi mal-linji gwida ġenerali msemmija fil-paragrafu 2 jew li tista' tipperikola t-tħaddim korrett tal-unjoni ekonomika u monetarja, il-Kunsill jista', waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni, jagħmel ir-rakkomandazzjonijiet meħtieġa lill-Istat Membru konċernat. Il-Kunsill jista', waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq proposta tal-Kummissjoni, jiddeċiedi li jippubblika r-rakkomandazzjonijiet tiegħu.

Il-President tal-Kunsill u l-Kummissjoni għandhom jirrappurtaw lill-Parlament Ewropew dwar ir-riżultati tas-sorveljanza multilaterali. Il-President tal-Kunsill jista' jiġi mistieden jidher quddiem il-kumitat kompetenti tal-Parlament Ewropew jekk il-Kunsill ikun ippubblika r-rakkomandazzjonijiet tiegħu.

5. Waqt li jaġixxi skond il-proċedura msemmija fl-Artikolu 252, il-Kunsill jista' jadotta regoli għall-proċedura tas-sorveljanza multilaterali msemmija fil-paragrafi 3 u 4 ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 100

1. Bla ħsara għal kull proċedura oħra li għaliha hemm provdut f'dan it-Trattat, il-Kunsill, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq proposta tal-Kummissjoni, jista' jiddeċiedi dwar miżuri xierqa għas-sitwazzjoni ekonomika, b'mod partikolari jekk jinqalgħu diffikultajiet serji fil-provvista ta' ċerti prodotti.

2. Meta Stat Membru jsib ruħu f'sitwazzjoni diffiċli jew ikun mhedded serjament minn diffikultajiet serji kkawżati minn ġrajjiet eċċezzjonali li fuqhom ma jkollux kontroll, il-Kunsill, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq proposta tal-Kummissjoni, jista' jikkonċedi, b'ċerti kondizzjonijiet, assistenza finanjarja mill-Komunità lill-Istat Membru konċernat. Il-President tal-Kunsill għandu jgħarraf lill-Parlament Ewropew dwar id-deċiżjoni li tkun ittieħdet.

Artikolu 101

1. Għandhom ikunu projbiti faċilitajiet ta' self kurrenti jew kwalunkwe tip ieħor ta' faċilità ta' kreditu mal-BĊE jew mal-banek ċentrali tal-Istati Membri (minn issa 'l quddiem imsejħa 'banek ċentrali nazzjonali') favur istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji, gvernijiet ċentrali, awtoritajiet reġjonali, lokali jew pubbliċi oħra, korpi oħra regolati bil-liġi pubblika, jew intrapriżi pubbliċi tal-Istati

Membri; hu projbit ukoll li l-BĊE jixtri strumenti ta' dejn direttament mingħandhom jew mingħand il-banek ċentrali nazzjonali.

2. Il-Paragrafu 1 ma japplikax għal istituzzjonijiet ta' kreditu ta' proprjetà pubblika li, fil-kuntest tal-provvista ta' riżervi mill-banek ċentrali, għandhom jingħataw l-istess trattament mill-banek ċentrali nazzjonali u l-BĊE bħalma jingħata lill-istituzzjonijiet ta' kreditu privati.

Artikolu 102

1. Għandha tkun projbita kull miżura li ma tkunx ibbażata fuq konsiderazzjonijiet ta' prudenza, li tistabbilixxi aċċess privileġġat għall-istituzzjonijiet finanzjarji min-naħa ta' istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji, gvernijiet ċentrali, awtoritajiet reġjonali, lokali jew pubbliċi oħra, korpi oħra regolati bil-liġi pubblika, jew intrapriżi pubbliċi tal-Istati Membri.

2. Waqt li jaġixxi skond il-proċedura msemmija fl-Artikolu 252, il-Kunsill għandu, qabel l-1 ta' Jannar 1994, jispeċifika definizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-projbizzjoni msemmija fil-paragrafu 1.

Artikolu 103

1. Il-Komunità ma tkunx responsabbli u ma tassumix l-obbligi tal-gvernijiet ċentrali, awtoritajiet reġjonali, lokali jew pubbliċi oħra, korpi oħra regolati bil-liġi pubblika, jew intrapriżi pubbliċi ta' kwalunkwe Stat Membru, bla ħsara għall-garanziji finanzjarji reċiproċi għat-twettiq konġunt ta' proġett speċifiku. Stat Membru ma jkunx responsabbli u ma jassumix l-obbligi tal-gvernijiet ċentrali, awtoritajiet reġjonali, lokali jew pubbliċi oħra, korpi oħra regolati bil-liġi pubblika, jew intrapriżi pubbliċi ta' Stat Membru ieħor, bla ħsara għall-garanziji finanzjarji reċiproċi għat-twettiq konġunt ta' proġett speċifiku.

2. Jekk ikun meħtieġ, il-Kunsill, waqt li jaġixxi skond il-proċedura msemmija fl-Artikolu 252, jista' jispeċifika definizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-projbizzjoni msemmija fl-Artikolu 101 u f'dan l-Artikolu.

Artikolu 104

1. L-Istati membri għandhom jevitaw defiċits pubbliċi eċċessivi.

2. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja l-iżvilupp tas-sitwazzjoni tal-baġit u tal-istokk tad-dejn tal-gvern fl-Istati Membri biex tidentifika żbalji kbar. B'mod partikolari, għandha teżamina l-konformità mad-dixxiplina tal-baġit abbażi taż-żewġ kriterji li ġejjin:

(a) jekk il-proporzjon bejn id-defiċit tal-gvern, ippjanat jew attwali, u l-prodott domestiku gross ikun ogħla mill-valur ta' referenza, ħlief jekk:

- jew il-proporzjon ikun naqas b'mod sostanzjali u kontinwu u jkun laħaq livell li jkun qrib il-valur ta' referenza;

- jew, inkella, l-eċċess fuq il-valur ta' referenza jkun biss eċċezzjonali u temporanju u l-proporzjon jibqa' qrib il-valur ta' referenza;

(b) jekk il-proporzjon bejn id-dejn tal-gvern u l-prodott domestiku gross jaqbeż il-valur ta' referenza, ħlief jekk il-proporzjon ikun qed jonqos biżżejjed u jkun qed joqrob il-valur ta' referenza b'ritmu sodisfaċenti.

Il-valuri ta' referenza huma speċifikati fil-Protokoll dwar il-proċedura tad-deficit eċċessiv anness ma' dan it-Trattat.

3. Jekk Stat Membru ma jissodisfax ir-rekwiżiti skond wieħed minn dawn il-kriterji jew skond it-tnejn, il-Kummissjoni għandha tħejji rapport. Ir-rapport tal-Kummissjoni għandu jqis ukoll jekk id-deficit tal-gvern jaqbiżx l-infiq tal-gvern għall-investiment u jqis il-fatturi rilevanti l-oħra kollha, inkluża l-pożizzjoni ekonomika u fiskali fuq żmien medju tal-Istat Membru.

Il-Kummissjoni tista' tħejji rapport ukoll jekk, minkejja li jkunu ġew sodisfatti r-rekwiżiti skond il-kriterji, din tkun tal-fehma li jkun hemm riskju ta' deficit eċċessiv fi Stat Membru.

4. Il-Kumitat li għalih hemm provdut fl-Artikolu 114 għandu jfassal opinjoni dwar ir-rapport tal-Kummissjoni.

5. Jekk il-Kummissjoni jidhrilha li hemm jew jista' jkun hemm deficit eċċessiv fi Stat Membru, il-Kummissjoni għandha tagħti l-fehma tagħha dwar dan lill-Kunsill.

6. Il-Kunsill għandu, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni, u wara li jkun ikkunsidra kull osservazzjoni li l-Istat Membru konċernat ikun jixtieq jagħmel, u wara stima ġenerali, jiddeċiedi jekk jeżistix deficit eċċessiv.

7. Meta l-eżistenza ta' deficit eċċessiv tiġi deċiża skond il-paragrafu 6, il-Kunsill għandu jagħmel rakkomandazzjonijiet lill-Istat Membru konċernat, biex dik is-sitwazzjoni tiġi mitmuma fi żmien speċifikat. Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 8, dawn ir-rakkomandazzjonijiet m'għandhomx jiġu ppubblikati.

8. Meta jistabbilixxi li ma kien hemm ebda azzjoni effettiva bi tweġiba għar-rakkomandazzjonijiet tiegħu fil-perijodu stipulat, il-Kunsill jista' jippubblika r-rakkomandazzjonijiet tiegħu.

9. Jekk Stat Membru jibqa ma jieħux passi biex iwettaq ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill, il-Kunsill jista' jiddeċiedi li javża lill-Istat Membru biex, fi żmien speċifiku stipulat, jieħu passi biex inaqqas id-deficit kif meqjus li jkun meħtieġ mill-Kunsill biex tiġi rimedjata s-sitwazzjoni. F'każ bħal dan, il-Kunsill jista' jitlob lill-Istat Membru konċernat biex iressaq rapporti skond skeda speċifika biex jiġu eżaminati l-isforzi ta' dak l-Istat Membru għall-aġġustament.

10. Il-jedd li jinbdew il-proċeduri li hemm provdut għalihom fl-Artikoli 226 u 227 ma jistax jiġi eżerċitat fil-kuntest tal-paragrafi 1 sa 9 ta' dan l-Artikolu.

11. Sakemm Stat Membru jibqa' ma jikkonformax ma' deċiżjoni meħuda skond il-paragrafu 9, il-Kunsill jista' jiddeċiedi li japplika jew, skond il-każ, iħarrax waħda jew iżjed fost il-miżuri li ġejjin:

– jesiġi li l-Istat Membru konċernat jippubblika tagħrif addizzjonali, kif jiġi speċifikat mill-Kunsill, qabel ma joħroġ bonds jew titoli;

– jistieden lill-Bank għall-Investiment Ewropew biex jirrevedi l-politika tas-self tiegħu fil-konfront tal-Istat Membru konċernat;

– jesiġi li l-Istat Membru konċernat jiddepożita ammont xieraq li ma jagħtix imgħax, mal-Komunità sakemm, fil-fehma tal-Kunsill, id-deficit eċċessiv jiġi korrett;

– jimponi multi ta' ammonti xierqa.

Il-President tal-Kunsill għandu jinforma lill-Parlament Ewropew dwar id-deċiżjonijiet li jkunu ttieħdu.

12. Il-Kunsill għandu jirrevoka wħud jew id-deċiżjonijiet kollha msemmija fil-paragrafi 6 sa 9 u 11 sakemm, fil-fehma tal-Kunsill, id-deficit eċċessiv fl-Istat Membru konċernat ikun ġie kkoreġut. Jekk il-Kunsill ikun għamel rakkomandazzjonijiet pubbliċi, hu għandu, hekk kif id-deċiżjoni skond il-paragrafu 8 tkun ġiet revokata, jagħmel dikjarazzjoni pubblika li d-deficit eċċessiv fl-Istat Membru konċernat ma jkunx għadu jeżisti.

13. Meta jieħu d-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafi 7 sa 9, 11 u 12, il-Kunsill għandu jaġixxi fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-voti tal-membri tiegħu, ippeżati skond l-Artikolu 205(2), minbarra l-voti tar-rappreżentant tal-Istat Membru konċernat.

14. Dispożizzjonijiet oħra fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-proċedura deskritta f'dan l-Artikolu huma elenkati fil-Protokoll dwar il-proċedura tad-deficit eċċessiv anness ma' dan it-Trattat.

Waqt li jaġixxi b'mod unanimu fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta l-Parlament Ewropew u l-BĊE, il-Kunsill għandu jadotta d-dispożizzjonijiet xierqa li mbagħad għandhom jieħdu post l-imsemmi Protokoll.

Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet l-oħra ta' dan il-paragrafu, il-Kunsill għandu, qabel l-1 ta' Jannar 1994, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta l-Parlament Ewropew, jistabbilixxi regoli u definizzjonijiet dettaljati għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-imsemmi Protokoll.

KAPITLU 2

IL-POLITIKA MONETARJA

Artikolu 105

1. L-għan ewlieni tas-SEBĊ hu li żżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet. Bla ħsara għall-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet, is-SEBC għandha ssostni l-politika ekonomika ġenerali fil-Komunità biex tikkontribwixxi għat-twettiq tal-għanijiet tal-Komunità

kif stabbiliti fl-Artikolu 2. Is-SEBĊ għandha taġixxi skond il-prinċipju ta' ekonomija ta' suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa, u tiffavorixxi allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, u dan bi qbil mal-prinċipji stabbiliti fl-Artikolu 4.

2. Id-dmirijiet bażiċi li għandhom jitwettqu permezz tas-SEBĊ huma:

– li tiddefinixxi u timplimenta l-politika monetarja tal-Komunità;

– li tmexxi operazzjonijiet tal-kambju barrani li jkunu konformi mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 111;

– li żżomm u tamministra r-riżervi barranin uffiċjali tal-Istati Membri;

– li tħeġġeġ it-tħaddim bla xkiel tas-sistemi tal-pagament.

3. It-tielet inċiż tal-paragrafu 2 għandu jkun bla ħsara għaż-żamma u l-amministrazzjoni mill-gvernijiet tal-Istati Membri ta' bilanċi operattivi ta' kambju barrani.

4. Il-BĊE għandu jiġi kkonsultat:

– dwar kull att Komunitarju propost fl-oqsma tal-kompetenza tiegħu;

– mill-awtoritajiet nazzjonali dwar kull dispożizzjoni leġiżlattiva abbozzata fl-oqsma tal-kompetenza tiegħu, iżda fil-limiti u skond il-kondizzjonijiet stabbiliti mill-Kunsill skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 107(6).

Il-BĊE jista' jressaq opinjonijiet lill-istituzzjonijiet jew korpi xierqa tal-Komunità jew lill-awtoritajiet nazzjonali dwar kwistjonijiet fl-oqsma tal-kompetenza tiegħu.

5. Is-SEBĊ għandha tikkontribwixxi għat-tmexxija bla xkiel tal-politika segwita mill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja.

6. Il-Kunsill jista', waqt li jaġixxi unanimament fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE u wara li jirċievi l-kunsens tal-Parlament Ewropew, jalloka lill-BĊE dmirijiet speċifiċi dwar il-politika relatata mas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u ta' istituzzjonijiet finanzjarji oħra, minbarra intrapriżi tal-assigurazzjoni.

Artikolu 106

1. Il-BĊE għandu l-jedd esklussiv li jawtorizza l-ħruġ tal-karti tal-flus fi ħdan il-Komunità. Il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu joħorġu dawn il-karti tal-flus. Il-karti tal-flus li jinħarġu mill-BĊE u mill-banek ċentrali nazzjonali jkunu l-uniċi karti tal-flus bi status ta' valuta legali fi ħdan il-Komunità.

2. L-Istati Membri jistgħu joħorġu muniti bl-approvazzjoni tal-BĊE dwar il-volum tal-ħruġ. Il-Kunsill, waqt li jaġixxi skond il-proċedura msemmija fl-Artikolu 252 u wara li jikkonsulta lill-BĊE, jista' jadotta miżuri biex

jarmonizza d-denominazzjonijiet u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-muniti kollha maħsuba għaċ-ċirkolazzjoni safejn dan ikun meħtieġ biex dawn jiċċirkolaw bla xkiel fi ħdan il-Komunità.

Artikolu 107

1. Is-SEBĊ għandha tkun magħmula mill-BĊE u mill-banek ċentrali nazzjonali.

2. Il-BĊE għandu jkollu personalità legali.

3. Is-SEBĊ għandha tkun regolata mill-korpi deċiżjonali tal-BĊE li għandhom ikunu l-Kunsill Governattiv u l-Bord Esekuttiv.

4. L-Istatut tas-SEBĊ hu stipulat fi Protokoll anness ma' dan it-Trattat.

5. L-Artikoli 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) u 36 tal-Istatut tas-SEBĊ jistgħu jiġu emendati mill-Kunsill, li jaġixxi jew b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE u wara li jikkonsulta lill-Kummissjoni, jew unanimament fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE. Fiż-żewġ każi, ikun meħtieġ il-kunsens tal-Parlament Ewropew.

6. Il-Kunsill, li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata jew fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta mal-Parlament Ewropew u l-BĊE, jew fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE u wara li jikkonsulta l-Parlament Ewropew u l-Kummissjoni, għandu jadotta d-dispożizzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 u 34.3 tal-Istatut tas-SEBĊ.

Artikolu 108

Fl-eżerċizzju tas-setgħat u fit-twettiq tad-doveri u d-dmirijiet mogħtija lilhom b'dan it-Trattat u bl-Istatut tas-SEBĊ, la l-BĊE, la kwalunkwe bank ċentrali nazzjonali, u lanqas kwalunkwe membru tal-korpi deċiżjonali tagħhom ma għandhom ifittxu jew jieħdu struzzjonijiet minn istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji, mill-gvern ta' kwalunkwe Stat Membru jew minn kwalunkwe korp ieħor. L-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji u l-gvernijiet tal-Istati Membri jintrabtu li jirrispettaw dan il-prinċipju u li ma jfittxux li jinfluwenzaw lill-membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE jew tal-banek ċentrali nazzjonali fil-qadi ta' dmirijiethom.

Artikolu 109

Kull Stat Membru għandu jiżgura, mhux aktar tard mid-data tat-twaqqif tas-SEBĊ, li l-leġiżlazzjoni nazzjonali tiegħu, inkluż l-istatuti tal-bank ċentrali nazzjonali tiegħu, ikunu kumpatibbli ma' dan it-Trattat u mal-Istatut tas-SEBĊ.

Artikolu 110

1. Biex iwettaq id-dmirijiet fdati lis-SEBĊ, il-BĊE għandu, skond id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Trattat u skond il-kondizzjonijiet elenkati fl-Istatut tas-SEBĊ:

– jagħmel regolamenti safejn ikun meħtieġ biex jimplimenta d-dmirijiet definiti fl-

Artikolu 3.1, l-ewwel inċiż, l-Artikoli 19.1, 22 u 25.2 tal-Istatut tas-SEBĊ u f'każijiet li għandhom jiġu stabbiliti fl-atti tal-Kunsill imsemmija fl-Artikolu 107 (6);

– jieħu deċiżjonijiet meħtieġa għat-twettiq tad-dmirijiet fdati lis-SEBĊ skond dan it-Trattat u l-istatut tas-SEBĊ;

– jagħmel rakkomandazzjonijiet u jagħti opinjonijiet.

2. Regolament għandu jkollu applikazzjoni ġenerali. Għandu jkun jorbot fl-intier tiegħu u jkun direttament applikabbli f'kull Stat Membru.

Ir-rakkomandazzjonijiet u l-opinjonijiet m'għandu jkollhom ebda setgħa li torbot.

Deċiżjoni għandha torbot fl-intier tagħha fil-konfront ta' dawk li għalihom tkun indirizzata.

L-Artikoli 253, 254 u 256 għandhom japplikaw għar-regolamenti u għad-deċiżjonijiet adottati mill-BĊE.

Il-BĊE jista' jiddeċiedi li jippubblika d-deċiżjonijiet, ir-rakkomandazzjonijiet u l-opinjonijiet tiegħu.

3. Fil-limiti u skond il-kondizzjonijiet adottati mill-Kunsill skond il-proċedura stipulata fl-Artikolu 107(6), il-BĊE għandu jkollu l-jedd li jimponi multi jew ħlasijiet penali perijodiċi fuq intrapriżi li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom skond ir-regolamenti u d-deċiżjonijiet tiegħu.

Artikolu 111

1. B'deroga mill-Artikolu 300, il-Kunsill, waqt li jaġixxi b'mod unanimu fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE jew tal-Kummissjoni, u wara li jikkonsulta lill-BĊE fi sforz biex jasal għal konsensus konformi mal-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet, wara li jikkonsulta lill-Parlament Ewropew skond il-proċedura msemmija fil-paragrafu 3 li tirregola l-arranġamenti, jista' jikkonkludi ftehim formali dwar sistema ta' rati tal-kambju għall-ecu fir-rigward ta' muniti mhux Komunitarji. Il-Kunsill, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE jew tal-Kummissjoni, u wara li jikkonsulta lill-BĊE fi sforz biex jilħaq konsensus konformi mal-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet, jista' jadotta, jaġġusta jew jabbanduna r-rati ċentrali tal-ecu fi ħdan is-sistema tar-rati tal-kambju. Il-President tal-Kunsill għandu jinforma lill-Parlament Ewropew bl-adozzjoni, l-aġġustament jew l-abbandun tar-rati ċentrali tal-ecu.

2. Fin-nuqqas ta' sistema tar-rati tal-kambju fir-rigward ta' munita jew muniti mhux Komunitarji kif imsemmi fil-paragrafu 1, il-Kunsill, b'maġġoranza kwalifikata, jew fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE jew fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE, jista' jfassal orjentamenti ġenerali għall-politika tar-rati tal-kambju fir-rigward ta' dawn il-muniti. Dawn l-orjentamenti ġenerali m'għandhomx jippreġudikaw l-għan ewlieni tas-SEBĊ li jżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet.

3. B'deroga mill-Artikolu 300, fejn ikun jeħtieġ li xi ftehim dwar kwistjonijiet monetarji jew tas-sistema tal-kambju barrani jiġi negozjat mill-Komunità ma' xi Stat jew Stati jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, il-Kunsill, li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE, għandu jiddeċiedi dwar l-arranġamenti għan-negozjati u għall-konklużjoni ta' tali ftehim. Dawn l-arranġamenti għandhom jiżguraw li l-Komunità tesprimi pożizzjoni unika. Il-Kummissjoni għandha tkun assoċjata bis-sħiħ ma' dawn in-negozjati.

Kull ftehim magħmul skond dan il-paragrafu għandu jkun jorbot fir-rigward tal-istituzzjonijiet Komunitarji, il-BĊE u l-Istati Membri.

4. Bla ħsara għall-paragrafu 1, il-Kunsill, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jkun ikkonsulta lill-BĊE, għandu jiddeċiedi dwar il-pożizzjoni tal-Komunità f'livell internazzjonali fir-rigward ta' kwistjonijiet ta' rilevanza partikolari għall-unjoni ekonomika u monetarja u dwar ir-rappreżentanza tagħha, b'konformità mal-allokazzjoni tas-setgħat stabbiliti fl-Artikoli 99 u 105.

5. Bla ħsara għall-kompetenza tal-Komunità u għal kull ftehim tal-Komunità fir-rigward tal-unjoni ekonomika u monetarja, Stati Membri jistgħu jinnegozjaw f'korpi internazzjonali u jikkonkludu ftehim internazzjonali.

KAPITLU 3

DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI

Artikolu 112

1. Il-Kunsill Governattiv tal-BĊE għandu jkun magħmul mill-membri tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE u l-Gvernaturi tal-banek ċentrali nazzjonali.

2. (a) Il-Bord Esekuttiv għandu jkun magħmul mill-President, il-Viċi-President u erba' membri oħra.

(b) Il-President, il-Viċi-President u l-membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv għandhom jinħatru minn fost persuni ta' pożizzjoni rikonoxxuta u esperjenza professjonali fi kwistjonijiet monetarji jew bankarji, bi ftehim komuni tal-gvernijiet tal-Istati Membri fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, fuq rakkomandazzjoni tal-Kunsill wara li jkun ġie kkonsultat il-Parlament Ewropew u l-Kunsill Governattiv tal-BĊE.

Il-ħatra tagħhom għandha tkun għal tmien snin u ma tistax tiġġedded.

Persuni li jkunu ċittadini ta' Stati Membri biss jistgħu jkunu membri tal-Bord Esekuttiv.

Artikolu 113

1. Il-President tal-Kunsill u membru tal-Kummissjoni jistgħu jipparteċipaw fil-laqgħat tal-Kunsill Governattiv tal-BĊE mingħajr ma jkollhom id-dritt tal-vot.

Il-President tal-Kunsill jista' jressaq mozzjoni għal dibattitu quddiem il-Kunsill Governattiv tal-BĊE.

2. Il-President tal-BĊE għandu jiġi mistieden jieħu sehem fil-laqgħat tal-Kunsill meta l-Kunsill ikun qed jiddiskuti kwistjonijiet relatati mal-għanijiet u d-dmirijiet tas-SEBĊ.

3. Il-BĊE għandu jindirizza rapport annwali dwar l-attivitajiet tas-SEBĊ u dwar il-politika monetarja kemm tas-sena preċedenti kif ukoll ta' dik kurrenti, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kummissjoni, kif ukoll lill-Kunsill Ewropew. Il-President tal-BĊE għandu jressaq dan ir-rapport quddiem il-Kunsill u l-Parlament Ewropew, li dwaru dan tal-aħħar jista' jagħmel dibattitu ġenerali.

Il-President tal-BĊE u l-membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv jistgħu, fuq talba tal-Parlament Ewropew jew fuq l-inizjattiva tagħhom stess, jippreżentaw il-fehmiet tagħhom lill-kumitati kompetenti tal-Parlament Ewropew.

Artikolu 114

1. Biex iħeġġeġ il-koordinament tal-politika tal-Istati Membri bis-sħiħ kif meħtieġ għat-tħaddim tas-suq intern, b'dana qed jitwaqqaf Kumitat Monetarju bi status ta' konsulent.

Dan għandu jkollu d-dmirijiet li ġejjin:

– li jissorvelja l-qagħda monetarja u finanzjarja tal-Istati Membri u tal-Komunità u s-sistema ġenerali tal-pagamenti tal-Istati Membri u li jirrapporta regolarment lill-Kunsill u lill-Kummissjoni;

– li jagħti opinjonijiet fuq talba tal-Kunsill jew tal-Kummissjoni, jew minn rajh, biex jitressqu quddiem dawk l-istituzzjonijiet;

– bla ħsara għall-Artikolu 207, li jikkontribwixxi għat-tħejjija tal-ħidma tal-Kunsill imsemmija fl-Artikoli 59, 60, 99(2), (3), (4) u (5), 100, 102, 103, 104, 116(2), 117(6), 119, 120, 121(2) u 122(1);

– li jeżamina, għall-inqas darba fis-sena, il-qagħda dwar il-moviment tal-kapital u l-libertà tal-pagamenti, kif jirriżultaw mill-applikazzjoni ta' dan it-Trattat u ta' miżuri adottati mill-Kunsill; l-eżami għandu jkopri l-miżuri kollha marbuta mal-movimenti tal-kapital u l-pagamenti; il-Kumitat għandu jirrapporta lill-Kummissjoni u lill-Kunsill dwar ir-riżultat ta' dan l-eżami.

Kull wieħed mill-Istati Membri u l-Kummissjoni għandhom jaħtru żewġ membri tal-Kumitat Monetarju.

2. Fil-bidu tat-tielet stadju, għandu jitwaqqaf Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju. Il-Kumitat Monetarju li għalih hemm provdut fil-paragrafu 1 għandu jiġi xolt.

Il-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju għandu jkollu d-dmirijiet li ġejjin:

– li jagħti opinjonijiet fuq talba tal-Kunsill jew tal-Kummissjoni, jew minn rajh, biex jitressqu quddiem dawk l-istituzzjonijiet;

– li jissorvelja l-qagħda ekonomika u finanzjarja tal-Istati Membri u tal-Komunità u li jirrapporta regolarment dwar dan lill-Kunsill u lill-Kummissjoni, b'mod partikolari dwar ir-relazzjonijiet finanzjarji ma' pajjiżi terzi u ma' istituzzjonijiet internazzjonali;

– li, bla ħsara għall-Artikolu 207, jikkontribwixxi għat-tħejjija tal-ħidma tal-Kunsill imsemmija fl-Artikoli 59, 60, 99(2), (3), (4) u (5), 100, 102, 103, 104, 105(6), 106(2), 107(5) u (6), 111, 119, 120(2), u (3), 122(2), 123(4) u (5), u li jwettaq dmirijiet oħra ta' konsulenza u tħejjija assenjati lilu mill-Kunsill;

– li jeżamina, għall-inqas darba fis-sena, il-qagħda dwar il-moviment tal-kapital u l-libertà tal-pagamenti, kif jirriżultaw mill-applikazzjoni ta' dan it-Trattat u ta' miżuri adottati mill-Kunsill; l-eżami għandu jkopri l-miżuri kollha marbuta mal-movimenti tal-kapital u l-pagamenti; il-Kumitat għandu jirrapporta lill-Kummissjoni u lill-Kunsill dwar ir-riżultat ta' dan l-eżami.

L-Istati Membri, il-Kummissjoni u l-BĊE għandhom jaħtru mhux aktar minn żewġ membri tal-Kumitat, kull wieħed.

3. Il-Kunsill għandu, b'maġġoranza kwalifikata fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE u lill-Kumitat imsemmi f'dan l-Artikolu, jistabbilixxi dispożizzjonijiet dettaljati dwar il-kompożizzjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju. Il-President tal-Kunsill għandu jinforma lill-Parlament Ewropew dwar tali deċiżjoni.

4. Minbarra d-dmirijiet stabbiliti fil-paragrafu 2, jekk u sakemm ikun hemm Stati Membri b'deroga kif imsemmi fl-Artikoli 122 u 123, il-Kumitat għandu jissorvelja l-qagħda monetarja u finanzjarja u s-sistema ġenerali tal-pagamenti ta' dawk l-Istati Membri u jirrapporta regolarment dwar dan lill-Kunsill u lill-Kummissjoni.

Artikolu 115

Għal kwistjonijiet li jaqgħu fl-iskop tal-Artikoli 99(4), 104 bl-eċċezzjoni tal-paragrafu 14, 111, 121, 122 u 123(4) u (5), il-Kunsill jew Stat Membru jistgħu jitolbu lill-Kummissjoni tagħmel rakkomandazzjoni jew proposta, skond kif ikun xieraq. Il-Kummissjoni għandha teżamina din it-talba u tressaq il-konklużjonijiet tagħha quddiem il-Kunsill mingħajr dewmien.

KAPITLU 4

DISPOŻIZZJONIJIET TRANSITORJI

Artikolu 119

1. Meta Stat Membru jkollu diffikultajiet jew ikun mhedded b'mod serju minn diffikultajiet dwar il-bilanċ tal-pagamenti tiegħu minħabba żbilanċ ġenerali

fil-bilanċ tal-pagamenti tiegħu, jew minħabba t-tip ta' munita li jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu, u meta dawk id-diffikultajiet x'aktarx li jistgħu, b'mod partikolari jipperikolaw il-funzjonament tas-suq komuni jew l-implimentazzjoni progressiva tal-politika kummerċjali komuni, il-Kummissjoni għandha minnufih tinvestiga il-pożizzjoni tal-Istat konċernat u l-azzjoni li dak l-Istat ikun ħa jew jista' jieħu, waqt li tuża l-mezzi kollha għad-dispożizzjoni tagħha skond id-disposizzjonijiet ta' dan it-Trattat. Il-Kummissjoni għandha tiddikjara liema miżuri tirrakkomanda lil dak l-Istat għandu jieħu.

Jekk l-azzjoni meħuda minn Stat Membru u l-miżuri proposti mill-Kummissjoni ma jkunux biżżejjed biex jingħelbu d-diffikultajiet li jkunu qamu jew li jheddu li jqumu, il-Kummissjoni għandha, wara li tikkonsulta lill-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 114, tirrakkomanda lill-Kunsill li tiġi mogħtija assistenza reċiproka u l-metodi adattati għal dan.

Il-Kummissjoni għandha żżomm lill-Kunsill regolarment informat dwar is-sitwazzjoni u kif din tkun qed tiżviluppa.

2. Il-Kunsill, b'maġġoranza kwalifikata, għandu jagħti tali assistenza reċiproka; għandu jadotta direttivi jew deċiżjonijiet li jistabbilixxu l-kondizzjonijiet u d-dettalji ta' tali assistenza, li tista' tkun:

(a) approċċ miftiehem lejn jew fi ħdan kwalunkwe organizzazzjoni internazzjonali oħra li l-Istati Membri jistgħu jirrikorru għandha;

(b) miżuri meħtieġa biex jiġi evitat tagħwiġ tal-kummerċ fejn l-Istat li jkollu diffikultajiet iżomm jew jerġa' jdaħħal restrizzjonijiet kwantitattivi kontra pajjiżi terzi;

(c) l-għoti ta' krediti limitati minn Stati Membri oħra, sakemm huma jaqblu ma' dan.

3. Jekk l-assistenza reċiproka rakkomandata mill-Kummissjoni ma tingħatax mill-Kunsill jew jekk l-assistenza reċiproka mogħtija u l-passi li jittieħdu ma jkunux biżżejjed, il-Kummissjoni għandha tawtorizza lill-Istat li jkun jinsab f'diffikultajiet biex jieħu miżuri protettivi li l-kondizzjonijiet u d-dettalji tagħhom għandhom jiġu stabbiliti mill-Kummissjoni.

Awtorizzazzjoni tali tista' tiġi revokata u dawk il-kondizzjonijiet u d-dettalji jistgħu jinbidlu mill-Kunsill li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata.

4. Bla ħsara għall-Artikolu 122(6), dan l-Artikolu ma jibqax japplika mill-bidu tat-tielet stadju.

Artikolu 120

1. Meta tinqala' kriżi f'daqqa fil-bilanċ tal-pagamenti, u deċiżjoni skond l-Artikolu 119(2) ma titteħidx immedjatament, l-Istat Membru konċernat jista', bħala prekawzjoni, jadotta l-miżuri protettivi meħtieġa. Tali miżuri għandhom jikkawżaw l-inqas taqlib possibbli fil-funzjonament tas-suq komuni

u m’għandhomx ikunu aktar mifruxa milli jkun strettament meħtieġ biex jiġu rimedjati d-diffikultajiet li jkunu nqalgħu f’daqqa.

2. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri l-oħra għandhom jiġu avżati dwar dawk il-miżuri protettivi mhux aktar tard minn meta jidħlu fis-seħħ. Il-Kummissjoni tista’ tirrakkomanda lill-Kunsill li jagħti l-assistenza reċiproka skond l-Artikolu 119.

3. Wara li l-Kummissjoni tkun tat opinjoni u l-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 114 ikun ġie kkonsultat, il-Kunsill jista’, b’maġġoranza kwalifikata, jiddeċiedi li l-Istat konċernat għandu jemenda, jissospendi, jew jabolixxi għal kollox il-miżuri protettivi msemmija hawn fuq.

4. Bla ħsara għall-Artikolu 122(6), dan l-Artikolu ma jibqax japplika mill-bidu tat-tielet stadju.

Artikolu 121

1. Il-Kummissjoni u l-IME għandhom jirrapportaw lill-Kunsill dwar il-progress li jkun sar mill-Istati Membri biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom fir-rigward tat-twettiq ta’ unjoni ekonomika u monetarja. Dawn ir-rapporti għandhom jinkludu eżami tal-kompatibilità bejn il-leġiżlazzjoni nazzjonali ta’ kull Stat Membru, inklużi l-istatuti tal-banek ċentrali nazzjonali tagħhom, u l-Artikoli 108 u 109 ta’ dan it-Trattat u l-Istatut tas-SEBĊ. Ir-rapporti għandhom jeżaminaw ukoll il-kisba ta’ livell għoli ta’ konverġenza sostenibbli permezz ta’ referenza għat-twettiq, min-naħa ta’ kull Stat Membru, tal-kriterji li ġejjin:

– il-kisba ta’ livell għoli ta’ stabbiltà tal-prezzijiet; dan ikun jidher minn rata ta’ inflazzjoni li bħala massimu, tkun qrib dik tal-aħjar tliet Stati Membri f’termini ta’ stabbiltà tal-prezzijiet;

– is-sostenibbiltà tal-pożizzjoni finanzjarja tal-gvern; din tkun tidher meta tkun inkisbet pożizzjoni tal-baġit tal-gvern mingħajr defiċit eċċessiv, kif stabbilit skond l-Artikolu 104(6);

– l-osservanza tal-marġnijiet normali ta’ fluttwazzjoni li għaliha hemm provdut fil-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropea, għal mill-inqas sentejn, mingħajr ma jkun hemm żvalutazzjoni kontra l-munita ta’ kwalunkwe Stat Membru ieħor.

– it-tul taż-żmien tal-konverġenza miksuba mill-Istat Membru u tal-parteċipazzjoni tiegħu fil-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju tas-Sistema Monetarja Ewropea jkunu riflessi fil-livelli tar-rati tal-imgħax fuq żmien twil.

Il-Protokoll anness ma’ dan it-Trattat jispjega aħjar l-erba’ kriterji msemmija f’dan il-paragrafu u l-perijodi rilevanti li tulhom għandhom jiġu rispettati. Ir-rapporti tal-Kummissjoni u tal-IME għandhom jikkunsidraw ukoll l-iżvilupp tal-ecu, ir-riżultati tal-integrazzjoni tas-swieq, is-sitwazzjoni u l-iżvilupp tal-bilanċi tal-pagamenti fuq il-kont kurrenti u eżami tal-iżvilupp tal-ispiża għal kull unità tax-xogħol u indiċijiet oħra tal-prezzijiet.

2. Abbażi ta' dawn ir-rapporti, il-Kunsill, b'maġġoranza kwalifikata, fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni, għandu jivvaluta:

– fil-każ ta' kull Stat Membru, jekk jissodisfax il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-munita unika;

– jekk maġġoranza tal-Istati Membri jissodisfawx il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-munita unika;

u jirrakkomanda s-sejbiet tiegħu lill-Kunsill, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern. Il-Parlament Ewropew għandu jiġi kkonsultat u jressaq l-opinjoni tiegħu quddiem il-Kunsill, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern.

3. Wara li jqis kif dovut ir-rapporti msemmija fil-paragrafu 1 u l-opinjoni tal-Parlament Ewropew imsemmija fil-paragrafu 2, il-Kunsill, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern għandu, b'maġġoranza kwalifikata, mhux iżjed tard mill-31 ta' Diċembru 1990:

– jiddeċiedi, abbażi tar-rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill imsemmija fil-paragrafu 2, jekk maġġoranza tal-Istati Membri jissodisfawx il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-munita unika;

– jiddeċiedi jekk hux xieraq għall-Komunità li tidħol fit-tielet stadju, u jekk iva:

– jistabbilixxi data għall-bidu tat-tielet stadju.

4. Jekk sa tmiem l-1997, id-data għall-bidu tat-tielet stadju tkun għadha ma ġietx stabbilita, it-tielet stadju għandu jibda fl-1 ta' Jannar 1999. Qabel l-1 ta' Lulju 1998, il-Kunsill, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, wara ripetizzjoni tal-proċedura li hemm provdut għaliha fil-paragrafi 1 u 2, bl-eċċezzjoni tat-tieni inċiż tal-paragrafu 2, waqt li jikkunsidra r-rapporti msemmija fil-paragrafu 1 u l-opinjoni tal-Parlament Ewropew, għandu, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata u abbażi tar-rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill imsemmija fil-paragrafu 2, jikkonferma liema Stati Membri jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-munita unika.

Artikolu 122

1. Jekk tkun ittieħdet id-deċiżjoni biex tiġi stabbilita d-data skond l-Artikolu 121(3), il-Kunsill għandu, abbażi tar-rakkomandazzjonijiet tiegħu imsemmija fl-Artikolu 121(2), waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni, jiddeċiedi jekk xi Stati Membri, u liema minnhom għandu jkollhom deroga kif imfisser fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-Istati Membri għandhom, skond dan it-Trattat, jissejħu 'Stati Membri b'deroga'.

Jekk il-Kunsill ikun ikkonferma liema Stati Membri jissodisfaw il-kondizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni tal-munita unika, skond l-Artikolu 121(4), dawk l-Istati Membri li ma jissodisfawx il-kondizzjonijiet għandu jkollhom deroga kif imfisser

fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-Istati Membri għandhom, skond dan it-Trattat, jissejħu 'Stati Membri b'deroga'.

2. Mill-inqas darba kull sentejn, jew fuq it-talba ta' xi Stat Membru b'deroga, il-Kummissjoni u l-BĊE għandhom jirrapportaw lill-Kunsill skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 121(1). Wara li jikkonsulta lill-Parlament Ewropew u wara diskussjoni fil-Kunsill, imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, il-Kunsill għandu, waqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata fuq proposta tal-Kummissjoni, jiddeċiedi liema Stati Membri b'deroga jissodisfaw il-kondizzjonjiet meħtieġa abbażi tal-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 121(1), u għandu jirrevoka d-derogi tal-Istati Membri konċernati.

3. Id-deroga msemmija fil-paragrafu 1 għandha twassal biex l-Artikoli li ġejjin ma japplikawx għall-Istat Membru konċernat: l-Artikoli 104(9) u (11), 105(1), (2), (3) u (5), 106, 110, 111, u 112(2)(b). L-esklużjoni ta' dan l-Istat Membru u l-bank ċentrali nazzjonali tiegħu mid-drittijiet u l-obbligi fi ħdan is-SEBĊ hi stabbilita fil-Kapitlu IX tal-Istatut tas-SEBĊ.

4. Fl-Artikoli 105(1), (2) u (3), 106, 110, 111 u 112(2)(b), it-terminu "Stati Membri" għandu jfisser 'Stati Membri mingħajr deroga'.

5. Id-drittijiet tal-vot tal-Istati Membri b'deroga għandhom jiġu sospiżi sakemm il-Kunsill jieħu d-deċiżjonijiet imsemmija fl-Artikoli ta' dan it-Trattat, imsemmija fil-paragrafu 3. F'dak il-każ, bħala deroga mill-Artikoli 205 u 250(1), maġġoranza kwalifikata għandha tfisser żewġ terzi tal-voti tar-rappreżentanti tal-Istati Membri mingħajr deroga ppeżati skond l-Artikolu 205(2), u l-unanimità ta' dawk l-Istati Membri tkun meħtieġa għal att li jirrikjedi l-unanimità.

6. L-Artikoli 119 u 120 għandhom jibqgħu japplikaw għal Stat Membru b'deroga.

Artikolu 123

1. Immedjatament wara li tittieħed id-deċiżjoni dwar id-data għall-bidu tat-tielet stadju skond l-Artikolu 121(3), jew, skond il-każ, immedjatament wara l-1 ta' Lulju 1998.

– il-Kunsill għandu jadotta d-dispożizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 107(6);

– il-gvernijiet tal-Istati Membri mingħajr deroga għandhom jaħtru, skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 50 tal-Istatut tas-SEBĊ, il-President, il-Viċi-President u l-membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE. Jekk ikun hemm Stati Membri b'deroga, l-għadd tal-membri tal-Bord Esekuttiv jista' jkun inqas minn dak li għalih hemm provdut fl-Artikolu 11.1 tal-Istatut tas-SEBĊ, iżda taħt l-ebda ċirkostanza m'għandu jkun inqas minn erbgħa.

Malli jinħatar il-Bord Esekuttiv, għandhom jiġu stabbiliti s-SEBĊ u l-BĊE u dawn għandhom iħejju biex joperaw b'mod sħiħ kif deskritt f'dan it-Trattat u fl-Istatut tas-SEBĊ. L-eżerċizzju totali tas-setgħat tagħhom għandu jibda mill-ewwel jum tat-tielet stadju.

2. Hekk kif jiġi stabbilit, il-BĊE għandu, jekk ikun meħtieġ, jassumi l-ħidma tal-IME. L-IME għandu jiġi likwidat hekk kif jiġi stabbilit il-BĊE; il-modalitajiet tal-likwidazzjoni huma stabbiliti fl-Istatut tal-IME.

3. Jekk u sakemm ikun hemm Stati Membri b'deroga, u bla ħsara għall-Artikolu 107(3) ta' dan it-Trattat, il-Kunsill Ġenerali tal-BĊE msemmi fl-Artikolu 45 tal-Istatut tas-SEBĊ għandu jiġi kostitwit bħala t-tielet korp deċiżjonali tal-BĊE.

4. Fid-data meta jibda t-tielet stadju, il-Kunsill għandu, waqt li jaġixxi bl-unanimità tal-Istati Membri mingħajr deroga, fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jkun ikkonsulta lill-BĊE, jadotta r-rati tal-konverżjoni li bihom il-muniti tagħhom għandhom jiġu ffissati irrevokabilment u bl-istess rata irrevokabbli l-ecu għandu jissostitwixxi dawn il-muniti, u l-ecu jsir munita bis-saħħa tiegħu stess. Waħidha, din il-miżura m'għandhiex tbiddel il-valur estern tal-ecu.

Il-Kunsill, b'maġġoranza kwalifikata tal-Istati Membri msemmija, fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE, għandu jieħu l-miżuri l-oħra meħtieġa għall-introduzzjoni rapida tal-ecu bħala l-munita unika ta' dawk l-Istati Membri. It-tieni sentenza tal-Artikolu 122(5) għandha tapplika.

5. Jekk jiġi deċiż, skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 122(2), li tiġi revokata deroga, il-Kunsill għandu, waqt li jaġixxi bl-unanimità tal-Istati Membri mingħajr deroga u tal-Istat Membru konċernat, fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE, jadotta r-rata li biha l-ecu għandu jissostitwixxi l-munita kurrenti tal-Istat Membru konċernat, u jieħu l-miżuri l-oħra meħtieġa għall-introduzzjoni tal-ecu bħala l-munita unika fl-Istat Membru konċernat.

Artikolu 124

1. Sakemm jibda t-tielet stadju, kull wieħed mill-Istati Membri għandu jittratta l-politika tiegħu tar-rati tal-kambju bħala kwistjoni ta' interess komuni. Meta jagħmlu dan, l-Istati Membri għandhom iqisu l-esperjenza akkwistata f'kooperazzjoni fi ħdan il-qafas tas-Sistema Monetarja Ewropea (SME) u fl-iżvilupp tal-ecu, u għandhom jirrispettaw is-setgħat eżistenti f'dan il-qasam.

2. Mill-bidu tat-tielet stadju u sakemm Stat Membru jkollu deroga, il-paragrafu 1 għandu japplika, b'analoġija, għall-politika tar-rati tal-kambju ta' dak l-Istat Membru.

ANNESS 2

PROTOKOLL DWAR L-ISTATUT TAS-SISTEMA EWROPEA TA' BANEK ĊENTRALI U TAL-BANK ĊENTRALI EWROPEW*

IL-PARTIJIET GĦOLJIN KONTRAENTI,

LI JIXTIEQU jistabbilixxu l-Istatut tas-Sistema Ewropea ta’ Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew skond l-Artikolu 8 tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea,

QABLU dwar id-dispożizzjonijiet li ġejjin, li għandhom jiġu annessi mat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea.

KAPITLU I

KOSTITUZZJONI TAS-SEBĊ

Artikolu 1

Is-Sistema Ewropea ta’ Banek Ċentrali

1.1. Is-Sistema Ewropea ta’ Banek Ċentrali (SEBĊ) u l-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE) għandhom jiġu stabbiliti skond l-Artikolu 8 ta’ dan it-Trattat; dawn għandhom iwettqu dmirijiethom u jmexxu l-attivitajiet tagħhom skond id-dispożizzjonijiet ta’ dan it-Trattat u ta’ dan l-Istatut.

1.2. Skond l-Artikolu 107(1) ta’ dan it-Trattat, is-SEBĊ għandha tkun magħmula mill-BĊE u mill-banek ċentrali tal-Istati Membri (‘banek ċentrali nazzjonali’). L-Institut monetaire luxembourgeois għandu jkun il-bank ċentrali tal-Lussemburgu.

KAPITLU II

GĦANIJIET U DMIRIJIET TAS-SEBĊ

Artikolu 2

Għanijiet

Skond l-Artikolu 105(1) ta’ dan it-Trattat, l-għan ewlieni tas-SEBĊ għandu jkun li żżomm l-istabbiltà tal-prezzijiet. Bla ħsara għall-għan tal-istabbiltà tal-prezzijiet, għandha ssostni l-politika ekonomika ġenerali fil-Komunità biex tgħin ħalli jintlaħqu l-għanijiet tal-Komunità kif stabbilit fl-Artikolu 2 ta’ dan

* Protokoll anness mat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea (ĠU C 191, 29.7.1992, p. 68), kif emendat bit-Trattat ta’ Amsterdam (ĠU C 340, 10.11.1997, p. 1), it-Trattat ta’ Nizza (ĠU C 80, 10.3.2001, p. 1), id-Deċiżjoni tal-Kunsill 2003/223/KE (ĠU L 83, 1.4.2003, p. 66) u l-Att dwar il-kondizzjonijiet tal-Adeżjoni tar-Repubblika Ċeka, ir-Repubblika tal-Estonja, ir-Repubblika ta’ Ċipru, ir-Repubblika tal-Latvja, ir-Repubblika tal-Litwanja, ir-Repubblika tal-Ungerija, ir-Repubblika ta’ Malta, ir-Repubblika tal-Polonja, ir-Repubblika tas-Slovenja u r-Repubblika Slovakka u l-aġġustamenti għat-Trattati li fuqhom hi msejsa l-Unjoni Ewropea (ĠU L 236, 23.9.2003, p. 33) – verżjoni konsolidata mhux uffiċjali.

it-Trattat. Is-SEBĊ għandha taġixxi skond il-prinċipju ta' ekonomija ta' suq miftuħ b'kompetizzjoni ħielsa, u tiffavorixxi allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, u skond il-prinċipji elenkati fl-Artikolu 4 ta' dan it-Trattat.

Artikolu 3
Dmirijiet
3.1. Skond l-Artikolu 105(2) ta' dan it-Trattat, id-dmirijiet bażiċi li għandhom jitwettqu permezz tas-SEBĊ huma:

– li tiddefinixxi u timplimenta l-politika monetarja tal-Komunità;

– li tmexxi operazzjonijiet tal-kambju barrani li jkunu konformi mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 111 ta' dan it-Trattat;

– li żżomm u tamministra r-riżervi barranin uffiċjali tal-Istati Membri;

– li tħeġġeġ it-tħaddim bla xkiel tas-sistemi tal-pagament.

3.2. Skond l-Artikolu 105(3) ta' dan it-Trattat, it-tielet inċiż tal-Artikolu 3.1 għandu jkun bla ħsara għaż-żamma u l-amministrazzjoni mill-gvernijiet tal-Istati Membri ta' bilanċi operattivi tal-kambju barrani.

3.3. Skond l-Artikolu 105(5) ta' dan it-Trattat, is-SEBĊ għandha tikkontribwixxi għat-tmexxija bla xkiel tal-politika segwita mill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja.

Artikolu 4
Funzjonijiet ta' konsulenza
Skond l-Artikolu 105(4) ta' dan it-Trattat:

(a) il-BĊE għandu jiġi kkonsultat:

   – dwar kull att Komunitarju propost fl-oqsma tal-kompetenza tiegħu;

   – mill-awtoritajiet nazzjonali dwar kull dispożizzjoni leġiżlattiva abbozzata fl-oqsma tal-kompetenza tiegħu, iżda fil-limiti u skond il-kondizzjonijiet stabbiliti mill-Kunsill skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 42;

(b) il-BĊE jista' jressaq opinjonijiet quddiem l-istituzzjonijiet jew korpi xierqa tal-Komunità jew quddiem l-awtoritajiet nazzjonali dwar kwistjonijiet fl-oqsma tal-kompetenza tiegħu.

Artikolu 5
Ġbir ta' informazzjoni statistika
5.1. Biex iwettaq id-dmirijiet tas-SEBĊ, il-BĊE, mgħejjun mill-banek ċentrali nazzjonali, għandu jiġbor l-informazzjoni statistika meħtieġa mingħand l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jew direttament mingħand l-operaturi ekonomiċi. Għal dan l-iskop għandu jikkoopera mal-istituzzjonijiet jew korpi

tal-Komunità u mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri jew pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali.

5.2. Il-banek ċentrali nazzjonali għandhom iwettqu, safejn ikunu jistgħu, id-dmirijiet deskritti fl-Artikolu 5.1.

5.3. Il-BĊE għandu jikkontribwixxi għall-armonizzazzjoni, fejn ikun meħtieġ, tar-regoli u tal-prassi li jirregolaw il-ġbir, il-kompilazzjoni u d-distribuzzjoni tal-istatistika fis-setturi fi ħdan l-oqsma tal-kompetenza tiegħu.

5.4. Il-Kunsill, skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 42, għandu jiddefinixxi l-persuni fiżiċi u legali li għandhom l-obbligu li jirrapportaw, ir-regoli tal-konfidenzjalità u d-dispożizzjonijiet xierqa biex jinforza l-konformità.

Artikolu 6

Kooperazzjoni internazzjonali

6.1. Fil-qasam tal-kooperazzjoni internazzjonali li tinvolvi d-dmirijiet fdati f'idejn is-SEBĊ, il-BĊE għandu jiddeċiedi kif għandha tkun rappreżentata s-SEBĊ.

6.2. Il-BĊE u, bl-approvazzjoni tiegħu, il-banek ċentrali nazzjonali jistgħu jipparteċipaw f'istituzzjonijiet monetarji internazzjonali.

6.3. L-Artikoli 6.1 u 6.2 ma jippreġudikawx l-Artikolu 111(4) ta' dan it-Trattat.

KAPITLU III

ORGANIZZAZZJONI TAS-SEBĊ

Artikolu 7

L-indipendenza

Skond l-Artikolu 108 ta' dan it-Trattat, meta jeżerċitaw is-setgħat u jwettqu d-dmirijiet u doveri fdati lilhom b'dan it-Trattat u b'dan l-Istatut, la l-BĊE, l-ebda bank ċentrali nazzjonali, u l-ebda membru tal-korpi deċiżjonali tagħhom, m'għandhom jitolbu jew jaċċettaw istruzzjonijiet minn istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji, mill-gvern ta' kwalunkwe Stat Membru jew mingħand kwalunkwe korp ieħor. L-istituzzjonijiet u l-korpi Komunitarji u l-gvernijiet tal-Istati Membri jintrabtu li jirrispettaw dan il-prinċipju u li ma jfittxux li jinfluwenzaw lill-membri tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE jew tal-banek ċentrali nazzjonali fil-qadi ta'dmirijiethom.

Artikolu 8

Prinċipju ġenerali

Is-SEBĊ għandha tiġi regolata mill-korpi deċiżjonali tal-BĊE.

Artikolu 9

Il-Bank Ċentrali Ewropew

9.1. Il-BĊE li, skond l-Artikolu 107(2) ta' dan it-Trattat, għandu jkollu personalità ġuridika, għandu jgawdi f'kull Stat Membru l-ikbar estensjoni tal-

kapaċità legali mogħtija lil persuni ġuridiċi skond il-liġi tiegħu; jista', b'mod partikolari, jakkwista proprjetà mobbli jew immobbli jew jiddisponi minnha, u jista' jkun parti fi proċeduri legali.

9.2. Il-BĊE għandu jiżgura li d-dmirijiet mogħtija lis-SEBĊ skond l-Artikolu 105(2), (3) u (5) ta' dan it-Trattat jitwettqu jew bl-attivitajiet tagħha proprji skond dan l-Istatut jew permezz tal-banek ċentrali nazzjonali skond l-Artikoli 12.1 u 14.

9.3. Skond l-Artikolu 107(3) ta' dan it-Trattat, il-korpi deċiżjonali tal-BĊE għandhom ikunu l-Kunsill Governattiv u l-Bord Esekuttiv.

Artikolu 10

Il-Kunsill Governattiv

10.1. Skond l-Artikolu 112(1) ta' dan it-Trattat, il-Kunsill Governattiv għandu jiġbor fih il-membri tal-Bord Esekuttiv tal-BĊE u l-gvernaturi tal-banek ċentrali nazzjonali.

10.2.[1] Kull membru tal-Kunsill Governattiv għandu jkollu vot wieħed. Mid-data meta l-għadd tal-membri tal-Kunsill Governattiv jaqbeż il-21, kull membru tal-Bord Esekuttiv għandu jkollu vot wieħed u l-għadd ta' gvernaturi bid-dritt tal-vot għandu jkun 15. Dawn id-drittijiet tal-vot għandhom jiġu assenjati u għandhom jiċċirkolaw kif ġej:

- mid-data meta l-għadd ta' gvernaturi jaqbeż il-15, sakemm jilħaq it-22, il-gvernaturi għandhom jiġu allokati f'żewġ gruppi, skond klassifika tad-daqs tas-sehem tal-Istat Membru tal-bank ċentrali nazzjonali fil-prodott domestiku gross aggregat bil-prezzijiet tas-suq u fil-karta tal-bilanċ totali u aggregata tal-istituzzjonijiet monetarji finanzjarji tal-Istati Membri li adottaw l-euro. L-ishma fil-prodott domestiku gross aggregat bil-prezzijiet tas-suq u fit-total aggregat tal-karta tal-bilanċ tal-istituzzjonijiet monetarji finanzjarji għandhom jiġu assenjati l-piżijiet ta' 5/6 u 1/6, rispettivament. L-ewwel grupp għandu jkun magħmul minn ħames gvernaturi u t-tieni grupp mill-gvernaturi li jkun fadal. Il-frekwenza tad-drittijiet tal-vot tal-gvernaturi allokati għall-ewwel grupp m'għandhiex tkun inqas mill-frekwenza tad-drittijiet tal-vot ta' dawk tat-tieni grupp. Bla ħsara għas-sentenza preċedenti, lill-ewwel grupp għandhom jiġu assenjati erba' drittijiet tal-vot u lit-tieni grupp ħdax-il dritt tal-vot;

- mid-data meta l-għadd tal-gvernaturi jilħaq it-22, il-gvernaturi għandhom jitqassmu fi tliet gruppi skond klassifika bbażata fuq il-kriterji msemmija hawn fuq. L-ewwel grupp għandu jkun kompost minn ħames gvernaturi u għandu jingħata erba' drittijiet tal-vot. It-tieni grupp għandu jkun kompost minn nofs l-għadd totali ta' gvernaturi, b'kull frazzjoni miżjuda sal-eqreb numru sħiħ, u għandhom jingħatawlu tmien drittijiet tal-vot. It-tielet grupp għandu jkun magħmul mill-gvernaturi li jibqa' u għandu jingħata tliet drittijiet tal-vot;

- fi ħdan kull grupp, il-gvernaturi għandu jkollhom id-drittijiet tal-vot għall-istess tul ta' żmien;

[1] Kif emendata bid-Deċiżjoni tal-Kunsill 2003/223/KE.

– għall-kalkolu tal-ishma fil-prodott domestiku gross aggregat bil-prezzijiet tas-suq, għandu japplika l-Artikolu 29.2. Il-karta tal-bilanċ totali aggregata tal-istituzzjonijiet finanzjarji monetarji għandha tiġi kkalkolata skond il-qafas statistiku li jkun japplika fil-Komunità Ewropea meta jsir il-kalkolu;

– kull meta l-prodott domestiku gross aggregat bil-prezzijiet tas-suq jiġi aġġustat skond l-Artikolu 29.3, jew kull meta l-għadd ta' gvernaturi jiżdied, id-daqs u/jew il-kompożizzjoni tal-gruppi għandu jiġi aġġustat skond il-prinċipji msemmija hawn fuq;

– il-Kunsill Governattiv, b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri kollha tiegħu, bi dritt tal-vot u mingħajru, għandu jieħu l-passi kollha meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-prinċipji msemmija hawn fuq u jista' jiddeċiedi li jiddifferixxi l-bidu tas-sistema ta' rotazzjoni sad-data meta l-għadd tal-gvernaturi jaqbeż it-18.

Id-dritt tal-vot għandu jiġi eżerċitat personalment. Bħala deroga minn din ir-regola, ir-Regoli tal-Proċedura msemmija fl-Artikolu 12.3 jistgħu jistabbilixxu li membri tal-Kunsill Governattiv jistgħu jivvotaw permezz tas-sistema tat-telekonferenzi. Dawn ir-regoli għandhom jipprevedu wkoll li membru tal-Kunsill Governattiv li ma jkunx jista' jattendi l-laqgħat tal-Kunsill Governattiv għall-perijodu twil jista' jaħtar sostitut bħala membru tal-Kunsill Governattiv.

Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu preċedenti huma mingħajr preġudizzju għad-drittijiet tal-vot tal-membri kollha tal-Kunsill Governattiv, bid-dritt tal-vot jew mingħajru, skond l-Artikoli 10.3, 10.6 u 41.2.

Ħlief fejn previst xort'oħra f'dan l-Istatut, il-Kunsill Governattiv għandu jaġixxi b'maġġornaza sempliċi tal-membri li għandhom dritt tal-vot. Jekk il-voti jirriżultaw indaqs, il-President għandu jkollu l-vot deċiżiv.

Biex il-Kunsill Governattiv jivvota, għandu jkun hemm kworum ta' żewġ terzi tal-membri li għandhom id-dritt tal-vot. Jekk il-kworum ma jintlaħaqx, il-President jista' jsejjaħ laqgħa straordinarja li matulha jistgħu jittieħdu deċiżjonijiet mingħajr ma jingħata każ tal-kworum.

10.3. Biex tittieħed kwalunkwe deċiżjoni skond l-Artikoli 28, 29, 30, 32, 33 u 51, il-voti fil-Kunsill Governattiv għandhom jiġu ppeżati skond l-ishma tal-banek ċentrali nazzjonali fil-kapital sottoskritt tal-BĊE. Il-piż tal-voti tal-membri tal-Bord Esekuttiv għandu jkun żero. Deċiżjoni li teħtieg maġġoranza kwalifikata għandha tiġi adottata jekk il-voti favur ikunu jirrappreżentaw mill-anqas żewġ terzi tal-kapital sottoskritt tal-BĊE u jirrappreżentaw mill-anqas nofs l-azzjonisti. Jekk Gvernatur ma jkunx jista' jattendi, jista' jaħtar persuna oħra biex tagħti il-vot ippeżat minfloku.

10.4. Il-proċeduri tal-laqgħat għandhom ikunu konfidenzjali. Il-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi li jippubblika r-riżultat tad-dibattiti tiegħu.

10.5. Il-Kunsill Governattiv għandu jiltaqa' mill-anqas għaxar darbiet fis-sena.

10.6.[2] L-Artikolu 10.2 jista' jiġi emendat mill-Kunsill imlaqqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, li jaġixxu b'mod unanimu jew fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE u wara li jkun ikkonsulta lill-Parlament Ewropew u lill-Kummissjoni, jew fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni u wara li jkun ikkonsulta lill-Parlament Ewropew u lill-BĊE. Il-Kunsill għandu jirrakkomanda emendi bħal dawn lill-Istati Membri għall-adozzjoni. Dawn l-emendi għandhom jidħlu fis-seħħ wara li jiġu ratifikati mill-Istati Membri kollha skond ir-rekwiżiti kostituzzjonali tagħhom.

Rakkomandazzjoni magħmula mill-BĊE skond dan il-paragrafu tkun teħtieġ deċiżjoni tal-Kunsill Governattiv li jaġixxi b'unanimità.

Artikolu 11
Il-Bord Esekuttiv
11.1. Skond l-Artikolu 112(2)(a) ta' dan it-Trattat, il-Bord Esekuttiv għandu jkun magħmul mill-President, il-Viċi-President u erba' membri oħra.

Il-membri għandhom jiddedikaw irwieħhom esklussivament għal dmirjiethom. L-ebda membru ma jista' jagħmel ħidma oħra, bi ħlas jew bla ħlas, sakemm ma tkunx ingħatat eċċezzjonalment eżenzjoni mill-Kunsill Governattiv.

11.2. Skond l-Artikolu 112(2)(b) ta' dan it-Trattat, il-President, il-Viċi-President u l-Membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv għandhom jinħatru minn fost persuni ta' pożizzjoni rikonoxxuta u esperjenza professjonali fi kwistjonijiet monetarji u bankarji bi qbil tal-gvernijiet tal-Istati Membri fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, fuq rakkomandazzjoni tal-Kunsill wara li jkun ġie kkonsultat il-Parlament Ewropew u l-Kunsill Governattiv.

Il-ħatra tagħhom għandha tkun għal tmien snin u ma tistax tiġġedded.

Persuni li jkunu ċittadini ta' Stati Membri biss jistgħu jkunu membri tal-Bord Esekuttiv.

11.3. Il-pattijiet u l-kondizzjonijiet tal-impjieg tal-membri tal-Bord Esekuttiv, u b'mod partikolari s-salarji, il-pensjonijiet u benefiċċji oħra tas-sigurtà soċjali, għandhom isiru b'kuntratti mal-BĊE u għandhom jiġu stabbiliti mill-Kunsill Governattiv fuq proposta ta' Kumitat magħmul minn tliet membri maħtura mill-Kunsill Governattiv u tliet membri maħtura mill-Kunsill. Il-membri tal-Bord Esekuttiv m'għandux ikollhom dritt tal-vot fi kwistjonijiet imsemmija f'dan il-paragrafu.

11.4. Jekk membru tal-Bord Esekuttiv ma jibqax jissodisfa l-kondizzjonijiet meħtieġa għall-qadi ta' dmirijietu jew jekk jinstab ħati ta' mġiba ħażina serja, il-Qorti tal-Ġustizzja tista', wara rikors tal-Kunsill Governattiv jew tal-Bord Esekuttiv, iġġiegħlu jirtira.

[2] Kif inserita bl-Artikolu 5 tat-Trattat ta' Nizza.

11.5. Kull membru tal-Bord Esekuttiv li jkun preżenti personalment ikollu d-dritt jivvota u għal dan l-iskop, għandu jkollu vot wieħed. Għajr jekk provdut xort'oħra, il-Bord Esekuttiv għandu jaġixxi b'maġġoranza sempliċi tal-voti mitfugħa. Jekk il-voti jirriżultaw indaqs, il-President għandu jkollu l-vot deċiżiv. L-arranġamenti għall-votazzjoni għandhom jiġu speċifikati fir-Regoli tal-Proċedura msemmija fl-Artikolu 12.3.

11.6. Il-Bord Esekuttiv għandu jkun responsabbli għall-amministrazzjoni kurrenti tal-BĊE.

11.7. Kull post battal fil-Bord Esekuttiv għandu jimtela bil-ħatra ta' membru ġdid skond l-Artikolu 11.2.

Artikolu 12

Responsabbiltajiet tal-korpi deċiżjonali

12.1. Il-Kunsill Governattiv għandu jadotta l-linji gwida u jieħu d-deċiżjonijiet meħtieġa biex jiżgura t-twettiq tad-dmirijiet fdati f'idejn is-SEBĊ skond dan it-Trattat u dan l-Istatut. Il-Kunsill Governattiv għandu jifformula l-politika monetarja tal-Komunità inklużi, kif ikun xieraq, deċiżjonijiet marbutin ma' għanijiet monetarji intermedji, rati ewlenin tal-imgħax u l-provvista ta' riżervi fis-SEBĊ, u għandu jistabbilixxi l-linji gwida meħtieġa għall-implimentazzjoni tagħhom.

Il-Bord Esekuttiv għandu jimplimenta l-politika monetarja skond il-linji gwida stabbiliti u d-deċiżjonijiet meħudin mill-Kunsill Governattiv. Waqt li jagħmel dan, il-Bord Esekuttiv għandu jagħti l-istruzzjonijiet meħtieġa lill-banek ċentrali nazzjonali. Barra dan, il-Bord Esekuttiv jista' jingħata ċerti setgħat meta l-Kunsill Governattiv jiddeċiedi hekk.

Sa fejn ikun meqjus possibbli u xieraq, u mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, il-BĊE għandu jirrikorri għand il-banek ċentrali nazzjonali biex iwettaq operazzjonijiet li jagħmlu parti mid-dmirijiet tas-SEBĊ.

12.2. Il-Bord Esekuttiv għandu jkollu r-responsabbiltà li jħejji l-laqgħat tal-Kunsill Governattiv.

12.3. Il-Kunsill Governattiv għandu jadotta Regoli tal-Proċedura li jistabbilixxu l-organizzazzjoni interna tal-BĊE u tal-korpi deċiżjonali tiegħu.

12.4. Il-Kunsill Governattiv għandu jeżerċita l-funzjonijiet ta' konsulenza msemmija fl-Artikolu 4.

12.5. Il-Kunsill Governattiv għandu jieħu d-deċiżjonijiet imsemmija fl-Artikolu 6.

Artikolu 13

Il-President

13.1. Il-President jew, fl-assenza tiegħu, il-Viċi-President għandu jippresiedi l-Kunsill Governattiv u l-Bord Esekuttiv tal-BĊE.

13.2. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 39, il-President jew il-persuna maħtura minnu, għandu jirrappreżenta lill-BĊE esternament.

Artikolu 14

Banek ċentrali nazzjonali

14.1. Skond l-Artikolu 109 ta' dan it-Trattat, kull Stat Membru għandu jiżgura, mhux aktar tard mid-data tat-twaqqif tas-SEBĊ, li l-leġiżlazzjoni nazzjonali tiegħu, inklużi l-istatuti tal-bank ċentrali nazzjonali tiegħu, ikunu kompatibbli ma' dan it-Trattat u ma' dan l-Istatut.

14.2. L-istatuti tal-banek ċentrali nazzjonali għandhom, b'mod partikolari, jipprovdu li ż-żmien tal-kariga ta' Gvernatur ta' bank ċentrali nazzjonali ma jkunx inqas minn ħames snin.

Gvernatur jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu biss jekk ma jkunx għadu jissodisfa l-kondizzjonijiet meħtieġa għall-qadi ta' dmirijietu jew jekk ikun ħati ta' mġiba ħażina serja. Deċiżjoni bħal din tista' tiġi riferita lill-Qorti tal-Ġustizzja mill-Gvernatur konċernat jew mill-Kunsill Governattiv, minħabba ksur ta' dan it-Trattat jew ta' xi regola tal-liġi marbuta ma' l-applikazzjoni tagħha. Dawn il-proċeduri għandhom jinbdew fi żmien xahrejn mill-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni jew min-notifika tagħha lill-kwerelant jew, fin-nuqqas, mill-jum meta l-kwerelant ikun sar jaf biha, skond ma jkun il-każ.

14.3. Il-banek ċentrali nazzjonali huma parti integrali tas-SEBĊ u għandhom jaġixxu skond il-linji gwida u l-istruzzjonijiet tal-BĊE. Il-Kunsill Governattiv għandu jieħu l-passi meħtieġa biex jiżgura li l-linji gwida u l-istruzzjonijiet tal-BĊE jiġu mħarsa, u għandu jesiġi li tingħatalu kull informazzjoni meħtieġa.

14.4. Il-banek centrali nazzjonali jistgħu jwettqu funzjonijiet oħra minbarra dawk speċifikati fl-Istatut sakemm il-Kunsill Governattiv ma jiddeċidix, b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-voti mitfugħa, li dawn il-funzjonijiet itellfu l-għanijiet u d-dmirijiet tas-SEBĊ. Funzjonijiet bħal dawn għandhom jitwettqu fuq ir-responsabbiltà u l-garanzija tal-banek ċentrali nazzjonali u m'għandhomx jitqiesu bħala parti mill-funzjonijiet tas-SEBC.

Artikolu 15

Dmirijiet ta' rapportaġġ

15.1. Il-BĊE għandu jfassal u jippubblika rapporti dwar l-attivitajiet tas-SEBĊ mill-inqas kull tliet xhur.

15.2. Rapport finanzjarju konsolidat tas-SEBĊ għandu jiġi ppubblikat kull ġimgħa.

15.3. Skond l-Artikolu 113(3) ta' dan it-Trattat, il-BĊE għandu jindirizza rapport annwali dwar l-attivitajiet tas-SEBĊ u dwar il-politika monetarja kemm tas-sena preċedenti kif ukoll ta' dik kurrenti, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kummissjoni, kif ukoll lill-Kunsill Ewropew.

15.4. Ir-rapporti u d-dikjarazzjonijiet imsemmija f'dan l-Artikolu għandhom ikunu disponibbli mingħajr ħlas għal kull parti interessata.

Artikolu 16

Il-karti tal-flus

Skond l-Artikolu 106(1) ta' dan it-Trattat, il-Kunsill Governattiv għandu jkollu d-dritt esklussiv li jawtorizza l-ħruġ ta' karti tal-flus fil-Komunità. Il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu joħorġu dawn il-karti tal-flus. Il-karti tal-flus li jinħarġu mill-BĊE u mill-banek ċentrali nazzjonali għandhom ikunu l-uniċi karti tal-flus bi status ta' valuta legali fi ħdan il-Komunità.

Il-BĊE għandu jirrispetta kemm jista' jkun kull prassi eżistenti fejn għandhom x'jaqsmu l-ħruġ u d-disinn tal-karti tal-flus.

KAPITLU IV

FUNZJONIJIET U OPERAZZJONIJIET MONETARJI TAS-SEBĊ

Artikolu 17

Kontijiet mal-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali

Biex imexxu l-operazzjonijiet tagħhom, il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu jiftħu kontijiet għall-istituzzjonijiet ta' kreditu, entitajiet pubbliċi u parteċipanti oħra tas-suq u jaċċettaw assi, inklużi titoli reġistrati elettronikament, bħala garanzija.

Artikolu 18

Operazzjonijiet tas-suq miftuħ u tal-kreditu

18.1. Biex jintlaħqu l-għanijiet tas-SEBĊ u biex din taqdi dmirijietha, il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu:

– joperaw fis-swieq finanzjarji billi jixtru u jbigħu direttament (spot u forward) jew b'kuntratt ta' xiri mill-ġdid u billi jsellfu jew jisselfu krediti u strumenti negozjabbli, f'muniti kemm tal-Komunita kif ukoll ta' barra l-Komunità, kif ukoll metalli prezzjużi;

– jagħmlu operazzjonijiet ta' kreditu ma' istituzzjonijiet ta' kreditu u ma' parteċipanti oħra tas-suq, fejn is-self ikun ibbażat fuq garanzija xierqa.

18.2. Il-BĊE għandu jistabbilixxi prinċipji ġenerali għal operazzjonijiet tas-suq miftuħ u tal-kreditu mwettqa minnu jew mill-banek ċentrali nazzjonali, inkluż għat-tħabbir tal-kondizzjonijiet li bihom huma jkunu lesti jidħlu fi transazzjonijiet bħal dawn.

Artikolu 19

Riżervi minimi

19.1. Bla ħsara għall-Artikolu 2, skond l-għanijiet tal-politika monetarja, il-BĊE jista' jesiġi li l-istituzzjonijiet ta' kreditu stabbiliti fl-Istati Membri jżommu riżervi minimi f'kontijiet mal-BĊE u mal-banek ċentrali nazzjonali. Ir-regolamenti dwar il-kalkolu u d-determinazzjoni tar-riżervi minimi meħtieġa jistgħu jiġu stabbiliti mill-Kunsill Governattiv. F'każijiet ta' nuqqas ta' konformità, il-BĊE għandu jkollu l-jedd li jiġbor imgħax li jkun impost bħala piena u li jimponi sanzjonijiet oħra li jkollhom effett paragunabbli.

19.2. Biex jiġi applikat dan l-Artikolu, il-Kunsill għandu, skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 42, jiddefinixxi l-bażi għar-riżervi minimi u l-ogħla proporzjonijiet permissibbli bejn dawk ir-riżervi u l-bażi tagħhom, kif ukoll is-sanzjonijiet xierqa f'każijiet ta' nuqqas ta' konformità.

Artikolu 20

Strumenti oħra għall-kontroll monetarju

Il-Kunsill Governattiv jista', b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-voti mitfugħa, jiddeċiedi dwar l-użu ta' metodi oħra ta' kontroll monetarju kif iqis xieraq, skond l-Artikolu 2. Il-Kunsill għandu, skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 42, jiddefinixxi l-ambitu ta' tali metodi jekk dawn jimponu obbligazzjonijiet fuq partijiet terzi.

Artikolu 21

Operazzjonijiet ma' entitajiet pubbliċi

21.1. Skond l-Artikolu 101 ta' dan it-Trattat, self kurrenti jew tipi oħra ta' faċilitajiet ta' kreditu mal-BĊE jew mal-banek ċentrali nazzjonali favur istituzzjonijiet jew korpi Komunitarji, gvernijiet ċentrali, awtoritajiet reġjonali, lokali jew pubbliċi oħrajn, korpi oħrajn regolati bil-liġi amministrattiva, jew intrapriżi pubbliċi fi Stati Membri huma projbiti, bħalma hu projbit li l-BĊE jixtri strumenti ta' kreditu direttament mingħandhom jew mingħand il-banek ċentrali nazzjonali.

21.2. Il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu jaġixxu bħala aġenti fiskali għall-entitajiet imsemmijin fl-Artikolu 21.1.

21.3. Id-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu ma japplikawx għal istituzzjonijiet ta' kreditu ta' proprjetà pubblika li, fil-kuntest tal-provvista ta' riżervi mill-banek ċentrali, għandhom jingħataw l-istess trattament mill-banek ċentrali nazzjonali u l-BĊE bħalma jingħata lill-istituzzjonijiet ta' kreditu privati.

Artikolu 22

Sistemi ta' klerjar u pagament

Il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu jipprovdu faċilitajiet, u l-BĊE jista' jagħmel regolamenti, biex jiġi żgurat li s-sistemi ta' klerjar u pagament fi ħdan il-Komunità u ma' pajjizi oħra jkunu effiċjenti u validi.

Artikolu 23

Operazzjonijiet esterni

Il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu:

– jistabbilixxu relazzjonijiet ma' banek ċentrali u istituzzjonijiet finanzjarji f'pajjiżi oħra u, fejn ikun xieraq, ma' organizzazzjonijiet internazzjonali;

– jakkwistaw u jbigħu spot u forward kull tip ta' ass tal-kambju barrani u metalli prezzjużi; it-terminu 'ass tal-kambju barrani' għandu jinkludi titoli u l-assi l-oħra kollha fil-munita ta' kwalunkwe pajjiż jew unitajiet ta' kont u fi kwalunkwe forma;

– iżommu u jimmaniġġaw l-assi msemmija f'dan l-Artikolu;

– jagħmlu kull tip ta' transazzjoni bankarja fir-rigward ta' pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali, inklużi operazzjonijiet ta' teħid u għoti ta' self.

Artikolu 24

Operazzjonijiet oħra

Minbarra l-operazzjonijiet li joriġinaw mid-dmirijiet tagħhom, il-BĊE u l-banek ċentrali nazzjonali jistgħu jagħmlu operazzjonijiet għall-għanijiet amministrattivi tagħhom jew għall-istaff tagħhom.

KAPITLU V

SORVELJANZA PRUDENTI

Artikolu 25

Sorveljanza prudenti

25.1. Il-BĊE jista' joffri pariri lil u jiġi kkonsultat mill-Kunsill, mill-Kummissjoni u mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri dwar l-iskop u l-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni Komunitarja dwar is-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u l-istabbiltà tas-sistema finanzjarja.

25.2. Konformi ma' kull deċiżjoni tal-Kunsill skond l-Artikolu 105(6) ta' dan it-Trattat, il-BĊE jista' jwettaq dmirijiet speċifiċi dwar politika relatata mas-sorveljanza prudenti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu u istituzzjonijiet finanzjarji oħra bl-eċċezzjoni ta' intrapriżi tal-assigurazzjoni.

KAPITLU VI

DISPOŻIZZJONIJIET FINANZJARJI TAS-SEBĊ

Artikolu 26

Kontijiet finanzjarji

26.1. Is-sena finanzjarja tal-BĊE u tal-banek ċentrali nazzjonali għandha tibda fl-ewwel jum ta' Jannar u tispiċċa fl-aħħar jum ta' Diċembru.

26.2. Il-kontijiet annwali tal-BĊE għandhom isiru mill-Bord Esekuttiv, skond il-prinċipji stabbiliti mill-Kunsill Governattiv. Il-kontijiet għandhom jiġu approvati mill-Kunsill Governattiv u wara dan għandhom jiġu ppubblikati.

26.3. Għal għanijiet analitiċi u operattivi, il-Bord Esekuttiv għandu jlesti karta tal-bilanċi konsolidata tas-SEBĊ, li tinkludi dawk l-assi u l-obbligazzjonijiet tal-banek ċentrali nazzjonali li jaqgħu taħt is-SEBĊ.

26.4. Għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, il-Kunsill Governattiv għandu jistabbilixxi r-regoli meħtieġa biex jiġu standardizzati l-kontijiet u r-rapporti tal-operazzjonijiet li jsiru mill-banek ċentrali nazzjonali.

Artikolu 27
Verifika
27.1. Il-kontijiet tal-BĊE u tal-banek ċentrali nazzjonali għandhom jiġu vverifikati minn awdituri esterni indipendenti rakkomandati mill-Kunsill Governattiv u approvati mill-Kunsill. L-awdituri għandu jkollhom kull setgħa li jeżaminaw il-kotba u l-kontijiet kollha tal-BĊE u tal-banek ċentrali nazzjonali u li jiksbu kull informazzjoni dwar it-transazzjonijiet tagħhom.

27.2. Il-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 248 ta' dan it-Trattat għandhom japplikaw biss għal eżami tal-effiċjenza operattiva tal-amministrazzjoni tal-BĊE.

Artikolu 28
Kapital tal-BĊE
28.1. Il-kapital tal-BĊE, li jsir operattiv malli jiġi stabbilit, hu ta' 5,000 miljun ECU. Il-kapital jista' jiġi miżjud b'tali ammonti kif jista' jiddeċiedi l-Kunsill Governattiv b'maġġoranza kwalifikata, kif hemm provdut fl-Artikolu 10.3, fil-limiti u bil-kondizzjonijiet stabbiliti mill-Kunsill skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 42.

28.2. Il-banek ċentrali nazzjonali għandhom ikunu l-uniċi sottoskriventi u detenturi tal-kapital tal-BĊE. Is-sottoskrizzjoni tal-kapital għandha tkun skond l-iskema stabbilita skond l-Artikolu 29.

28.3. Il-Kunsill Governattiv, b'maġġoranza kwalifikata kif provdut fl-Artikolu 10.3, għandu jiddetermina l-limitu u l-forma li bihom għandu jitħallas il-kapital.

28.4. Bla ħsara għall-Artikolu 28.5, l-ishma tal-banek ċentrali nazzjonali fil-kapital sottoskritt tal-BĊE ma jistgħux jiġu trasferiti, mirhuna jew sekwestrati.

28.5. Jekk l-iskema msemmija fl-Artikolu 29 tiġi aġġustata, il-banek ċentrali nazzjonali għandhom jittrasferixxu bejniethom l-ishma tal-kapital sal-limitu meħtieġ biex jiġi żgurat li d-distribuzzjoni tal-ishma tal-kapital tkun taqbel mal-iskema aġġustata. Il-Kunsill Governattiv għandu jiddeċiedi l-pattijiet u l-kondizzjonijiet ta' dawn it-trasferimenti.

Artikolu 29
Skema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital
29.1. Meta, skond il-proċedura msemmija fl-Artikolu 123(1) ta' dan it-Trattat, is-SEBĊ u l-BĊE jkunu ġew stabbiliti, għandha tiġi stabbilita l-iskema għas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal-BĊE. Lil kull bank ċentrali nazzjonali għandu jiġi assenjat piż f'din l-iskema li għandu jkun daqs is-somma ta':

– 50% tas-sehem tal-Istat Membru rispettiv tiegħu fil-popolazzjoni tal-Komunità fis-sena ta' qabel l-aħħar waħda qabel it-twaqqif tas-SEBĊ.

– 50% tas-sehem tal-Istat Membru rispettiv tiegħu fil-prodott domestiku gross, bil-prezzijiet tas-suq, tal-Komunità kif reġistrat fl-aħħar ħames snin qabel is-sena ta' qabel l-aħħar waħda qabel it-twaqqif tas-SEBĊ.

Il-perċentwali għandhom jiżdiedu sal-eqreb multiplu ta' 0.05 ta' punt perċentwali.

29.2. Id-dejta statistika li għandha tintuża fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu għandha tiġi pprovduta mill-Kummissjoni skond ir-regoli adottati mill-Kunsill skond il-proċedura li għaliha hemm provdut fl-Artikolu 42.

29.3. Il-piżijiet assenjati lill-banek ċentrali nazzjonali għandhom jiġu aġġustati kull ħames snin wara t-twaqqif tas-SEBĊ b'analoġija mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 29.1. L-iskema aġġustata għandha tibda tapplika b'seħħ mill-ewwel jum tas-sena ta' wara.

29.4. Il-Kunsill Governattiv għandu jieħu l-passi kollha meħtieġa għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 30

Trasferiment ta' assi tar-riżervi barranin lill-BĊE

30.1. Bla ħsara għall-Artikolu 28, il-BĊE għandu jiġi pprovdut mill-banek ċentrali nazzjonali b'assi ta' riżervi barranin, minbarra muniti tal-Istati Membri, ECU, pożizzjonijiet ta' riżervi tal-FMI u SDRs, sa ammont ekwivalenti għal 50,000 miljun ECU. Il-Kunsill Governattiv għandu jiddeċiedi dwar il-proporzjon li l-BĊE għandu jitlob wara li jiġi stabbilit u dwar l-ammonti mitluba iżjed 'l quddiem. Il-BĊE għandu jkollu kull dritt li jżomm u jamministra r-riżervi barranin li jiġu ttrasferiti lilu u li jużahom għall-għanijiet stabbiliti f'dan l-Istatut.

30.2. Il-kontribuzzjonijiet ta' kull bank ċentrali nazzjonali għandhom jiġu ffissati skond il-proporzjon tas-sehem tagħhom fil-kapital sottoskritt tal-BĊE.

30.3. Kull bank ċentrali nazzjonali għandu jiġi akkreditat mill-BĊE bi kreditu ekwivalenti għall-kontribuzzjoni tiegħu. Il-Kunsill Governattiv għandu jistabbilixxi d-denominazzjoni u r-remunerazzjoni ta' dawn il-krediti.

30.4. Talbiet oħra għal assi tar-riżervi barranin lil hinn mil-limitu stabbilit fl-Artikolu 30 jistgħu jsiru mill-BĊE, skond l-Artikolu 30.2, fil-limiti u bil-kondizzjonijiet stabbiliti mill-Kunsill skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 42

30.5. Il-BĊE jista' jżomm u jamministra pożizzjonijiet ta' riżervi tal-FMI u tal-SDRs u jipprovdi għall-ippuljar ta' dawn l-assi.

30.6. Il-Kunsill Governattiv għandu jieħu l-passi kollha meħtieġa għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 31

Assi tar-riżervi barranin miżmuma mill-banek ċentrali nazzjonali

31.1. Il-banek ċentrali nazzjonali għandhom jitħallew jagħmlu transazzjonijiet biex iwettqu l-obbligi tagħhom lejn organizzazzjonijiet internazzjonali skond l-Artikolu 23.

31.2. L-operazzjonijiet l-oħra kollha f'riżervi barranin li jkunu għadhom għand il-banek ċentrali nazzjonali wara t-trasferimenti msemmija fl-Artikolu 30, u transazzjonijiet tal-Istati Membri bil-bilanċi attivi tal-kambju barrani tagħhom għandhom, lil hinn minn ċertu limitu li għandu jiġi stabbilit fi ħdan il-qafas tal-Artikolu 31.3, ikunu soġġetti għall-approvazzjoni tal-BĊE biex tiġi żgurata l-konsistenza mal-politika monetarja u tar-rati tal-kambju tal-Komunità.

31.3. Il-Kunsill Governattiv għandu jippubblika linji gwidi biex jiffaċilita tali operazzjonijiet.

Artikolu 32

Allokazzjoni tad-dħul monetarju tal-banek ċentrali nazzjonali

32.1. Id-dħul dovut lill-banek ċentrali nazzjonali fit-twettiq tal-funzjoni tal-politika monetarja tas-SEBĊ (minn issa 'l quddiem imsejjaħ 'dħul monetarju') għandu jiġi allokat fl-aħħar ta' kull sena finanzjarja skond id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

32.2. Bla ħsara għall-Artikolu 32.3, l-ammont tad-dħul monetarju ta' kull bank ċentrali nazzjonali għandu jkun daqs id-dħul annwali tiegħu derivat mill-assi tiegħu miżmuma kontra karti tal-flus fiċ-ċirkulazzjoni u obbligazzjonijiet tad-depożiti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu. Dawn l-assi għandhom jiġu riżervati mill-banek ċentrali nazzjonali skond linji gwida li għandhom jiġu stabbiliti mill-Kunsill Governattiv.

32.3. Jekk, wara l-bidu tat-tielet stadju, l-istrutturi tal-karti tal-bilanċ tal-banek ċentrali nazzjonali, fil-fehma tal-Kunsill Governattiv, ma jippermettux l-applikazzjoni tal-Artikolu 32.2, il-Kunsill Governattiv, b'maġġoranza kwalifikata, jista' jiddeċiedi li, b'deroga mill-Artikolu 32.2, id-dħul monetarju għandu jitqies skond metodu alternattiv għal perijodu ta' mhux aktar minn ħames snin.

32.4. L-ammont ta' dħul monetarju ta' kull bank ċentrali nazzjonali għandu jitnaqqas b'ammont ekwivalenti għal kull imgħax imħallas minn dak il-bank ċentrali fuq l-obbligazzjonijiet tad-depożiti tal-istituzzjonijiet ta' kreditu skond l-Artikolu 19.

Il-Kunsill Governattiv jista' jiddeċiedi li banek ċentrali nazzjonali jiġu kkumpensati għal spejjeż li jġarrbu fir-rigward tal-ħruġ tal-karti tal-flus jew f'ċirkostanzi eċċezzjonali għal telf speċifiku li jirriżulta minn operazzjonijiet tal-politika monetarja mwettqa għas-SEBĊ. Il-kumpens għandu jkun f'forma meqjusa xierqa fil-fehma tal-Kunsill Governattiv; dawn l-ammonti jistgħu jitpattew kontra d-dħul monetarju tal-banek ċentrali nazzjonali.

32.5. Is-somma tad-dħul monetarju tal-banek ċentrali nazzjonali għandha tiġi allokata lill-banek ċentrali nazzjonali fil-proporzjon tal-ishma mħallsin tagħhom fil-kapital tal-BĊE, bla ħsara għal kwalunkwe deċiżjoni meħuda mill-Kunsill Governattiv skond l-Artikolu 33.2.

32.6. L-ikklerjar u s-saldu tal-bilanċi li joriġinaw mill-allokazzjoni tad-dħul monetarju għandhom isiru mill-BĊE skond il-linji gwida stabbiliti mill-Kunsill Governattiv.

32.7. Il-Kunsill Governattiv għandu jieħu l-passi l-oħra kollha meħtieġa għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 33
Allokazzjoni tal-qligħ u t-telf nett tal-BĊE
33.1. Il-qligħ nett tal-BĊE għandu jiġi trasferit fl-ordni li ġej:

(a) ammont li għad irid jiġi deċiż mill-Kunsill Governattiv, li m'għandux jaqbeż l-20% tal-qligħ nett, għandu jiġi trasferit lill-fond tar-riżervi ġenerali; dan hu soġġett għal limitu li hu daqs 100% tal-kapital;

(b) il-qligħ nett li jibqa' għandu jitqassam lill-azzjonisti tal-BĊE skond il-proporzjon tal-ishma mħallsin tagħhom.

33.2. F'każ ta' telf imġarrab mill-BĊE, l-iżbilanċ jista' jitpatta mill-fond tar-riżervi ġenerali tal-BĊE u, jekk ikun meħtieġ, wara deċiżjoni tal-Kunsill Governattiv, mid-dħul monetarju tas-sena finanzjarja rilevanti fi proporzjon u sa l-ammonti allokati lill-banek ċentrali nazzjonali skond l-Artikolu 32.5.

KAPITLU VII

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 34
Atti legali
34.1. Skond l-Artikolu 110 ta' dan it-Trattat, il-BĊE għandu:

– jagħmel regolamenti sa fejn ikun meħtieġ biex iwettaq id-dmirijiet definiti fl-Artikolu 3.1, l-ewwel inċiż, Artikoli 19.1, 22 jew 25.2 u f'każijiet li għandhom jiġu stabbiliti fl-atti tal-Kunsill imsemmija fl-Artikolu 42;

– jieħu deċiżjonijiet meħtieġa għat-twettiq tad-dmirijiet fdati lis-SEBĊ skond dan it-Trattat u dan l-Istatut;

– jagħmel rakkomandazzjonijiet u jagħti opinjonijiet.

34.2. Regolament għandu jkollu applikazzjoni ġenerali. Għandu jkun jorbot fl-intier tiegħu u jkun direttament applikabbli fl-Istati Membri kollha.

Ir-rakkomandazzjonijiet u l-opinjonijiet m'għandu jkollhom ebda setgħa li torbot.

Deċiżjoni għandha torbot fl-intier tagħha fil-konfront ta' dawk li għalihom tkun indirizzata.

L-Artikoli 253, 254 u 256 ta' dan it Trattat għandhom japplikaw għar-regolamenti u d-deċiżjonijiet adottati mill-BĊE.

Il-BĊE jista' jiddeċiedi li jippubblika d-deċiżjonijiet, ir-rakkomandazzjonijiet u l-opinjonijiet tiegħu.

34.3. Fil-limitu u bil-kondizzjonijiet adottati mill-Kunsill skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 42, il-BĊE għandu d-dritt jimponi multi jew ħlasijiet penali perijodiċi fuq intrapriżi għal nuqqas ta' konformità mal-obbligi skond ir-regolamenti u d-deċiżjonijiet tiegħu.

Artikolu 35

Kontroll ġuridiku u kwistjonijiet relatati

35.1. L-atti jew l-omissjonijiet tal-BĊE għandhom ikunu soġġetti għall-eżami jew l-interpretazzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-każijiet u bil-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan it-Trattat. Il-BĊE jista' jibda proċeduri fil-każijiet u bil-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan it-Trattat.

35.2. Tilwim bejn il-BĊE fuq in-naħa l-waħda, u l-kredituri tiegħu, id-debituri jew kwalunkwe persuna oħra fuq in-naħa l-oħra, għandu jiġi deċiż mill-qrati nazzjonali kompetenti, minbarra meta l-ġurisdizzjoni tkun ġiet konferita lill-Qorti tal-Ġustizzja.

35.3. Il-BĊE għandu jkun soġġett għar-reġim tar-responsabbiltà li għalih hemm provdut fl-Artikolu 288 ta' dan it-Trattat. Il-banek ċentrali nazzjonali għandhom ikunu responsabbli skond il-liġijiet nazzjonali rispettivi tagħhom.

35.4. Il-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkollha l-ġurisdizzjoni li tiddeċiedi skond kull klawsola ta' arbitraġġ li jkun hemm f'kuntratt magħmul minn jew f'isem il-BĊE, kemm jekk il-kuntratt ikun regolat bi dritt pubbliku jew privat.

35.5. Deċiżjoni tal-BĊE biex tibda kawża quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tittieħed mill-Kunsill Governattiv.

35.6. Il-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkollha ġurisdizzjoni f'tilwim dwar it-twettiq tal-obbligi minn bank ċentrali nazzjonali skond dan l-Istatut. Jekk il-BĊE jqis li bank ċentrali nazzjonali jkun naqas milli jwettaq xi obbligu skond dan l-Istatut, għandu jagħti opinjoni kunsidrata dwar il-kwistjoni wara li jagħti lill-bank ċentrali nazzjonali konċernat l-opportunità li jressaq l-osservazzjonijiet tiegħu. Jekk il-bank ċentrali nazzjonali konċernat ma jikkonformax mal-opinjoni fiż-żmien stabbilit mill-BĊE, dan tal-aħħar jista' jressaq il-każ quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja.

Artikolu 36

L-istaff

36.1. Il-Kunsill Governattiv, fuq proposta tal-Bord Esekuttiv, għandu jistabbilixxi l-kondizzjonijiet tal-impjieg tal-istaff tal-BĊE.

36.2. Il-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkollha ġurisdizzjoni fi kwalunkwe tilwima bejn il-BĊE u l-impjegati tiegħu fil-limiti u bil-kondizzjonijiet stabbiliti fil-kondizzjonijiet tal-impjieg.

Artikolu 37

Sede

Qabel tmiem l-1992, id-deċiżjoni dwar fejn se tkun stabbilita s-sede tal-BĊE għandha tittieħed bil-qbil komuni tal-gvernijiet tal-Istati Membri fil-livelli ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern.

Artikolu 38

Segretezza professjonali

38.1. Il-membri tal-korpi governattivi u l-istaff tal-BĊE u tal-banek ċentrali nazzjonali, għandhom ikunu obbligati, anki wara li d-dmirijiet tagħhom ikunu spiċċaw, li ma jagħtux informazzjoni tax-xorta koperta bl-obbligu tas-sigriet professjonali.

38.2. Il-persuni li jkollhom aċċess għal informazzjoni koperta bil-leġiżlazzjoni Komunitarja li timponi obbligu ta' segretezza għandhom ikunu soġġetti għal tali leġiżlazzjoni.

Artikolu 39

Firmatarji

Il-BĊE għandu jkun legalment impenjat lejn terzi, mill-President jew minn żewġ membri tal-Bord Esekuttiv jew bil-firem ta' żewġ membri tal-istaff tal-BĊE li jkunu ġew awtorizzati kif suppost mill-President biex jiffirmaw f'isem il-BĊE.

Artikolu 40[3]

Privileġġi u immunitajiet

Il-BĊE għandu jgawdi fit-territorji tal-Istati Membri, dawk il-privileġġi u immunitajiet li jkunu meħtieġa għall-qadi ta' dmirijietu, bil-kondizzjonijiet stabbiliti fil-Protokoll dwar il-privileġġi u l-immunitajiet tal-Komunitajiet Ewropej.

KAPITLU VIII

EMENDA TAL-ISTATUT U LEĠIŻLAZZJONI KOMPLEMENTARI

Artikolu 41

Proċedura semplifikata għall-emendi

41.1. Skond l-Artikolu 107(5) ta' dan it-Trattat, l-Artikoli 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1(a) u 36 ta' dan l-Istatut jistgħu jiġu emendati mill-Kunsill, jew b'maġġoranza kwalifikata fuq rakkomandazzjoni tal-BĊE u wara li jikkonsulta lill-Kummissjoni, jew unanimament fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta lill-BĊE. Fiż-żewġ każi jkun meħtieġ il-kunsens tal-Parlament Ewropew.

41.2. Rakkomandazzjoni magħmula mill-BĊE skond dan l-Artikolu teħtieġ deċiżjoni unanimi tal-Kunsill Governattiv.

Artikolu 42

Leġiżlazzjoni komplementari

Skond l-Artikolu 107(6) ta' dan it-Trattat, minnufih wara li tiġi deċiża d-data għall-bidu tat-tielet stadju, il-Kunsill, b'maġġoranza kwalifikata jew fuq proposta tal-Kummissjoni u wara li jikkonsulta l-Parlament Ewropew u l-BĊE, jew fuq rakkomandazjoni tal-BĊE u wara li jikkonsulta l-Parlament Ewropew u l-Kummissjoni, għandu jadotta d-dispożizzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 u 34.3 ta' dan l-Istatut.

[3] Kif emendat bl-Artikolu 6, punt III(4) tat-Trattat ta' Amsterdam.

KAPITLU IX

DISPOŻIZZJONIJIET TRANSITORJU U DISPOŻIZZJONIJIET OĦRAJN GĦAS-SEBĊ

Artikolu 43

Dispożizzjonijiet ġenerali

43.1. Deroga kif jissemma fl-Artikolu 122(1) ta' dan it-Trattat, għandha tfisser li l-Artikoli li ġejjin f'dan l-Istatut ma jagħtu l-ebda dritt u lanqas ma jimponu ebda obbligu fuq l-Istat Membru konċernat: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 u 52.

43.2. Il-banek ċentrali tal-Istati Membri b'deroga kif speċifikat fl-Artikolu 122(1) ta' dan it-Trattat għandhom iżommu s-setgħat tagħhom fil-qasam tal-politika monetarja skond il-liġi nazzjonali.

43.3. Skond l-Artikolu 122(4) ta' dan it-Trattat, it-terminu 'Stati Membri' għandu jinqara bħala 'Stati Membri mingħajr deroga' fl-Artikoli li ġejjin ta' dan l-Istatut: 3, 11.2, 19, 34.2 u 50.

43.4. It-terminu 'Banek ċentrali nazzjonali' għandu jinqara bħala 'banek ċentrali ta' Stati Membri mingħajr deroga' fl-Artikoli li ġejjin ta' dan l-Istatut: 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 u 52.

43.5. It-terminu 'azzjonisti' għandu jinqara bħala 'banek ċentrali ta' Stati Membri mingħajr deroga' fl-Artikoli 10.3 u 33.1.

43.6. It-terminu 'Kapital sottoskritt tal-BĊE' għandu jinqara bħala 'kapital tal-BĊE sottoskritt mill-banek ċentrali ta' Stati Membri mingħajr deroga' fl-Artikoli 10.3 u 30.2.

Artikolu 44

Dmirijiet transizzjonali tal-BĊE

Il-BĊE għandu jassumi dawk id-dmirijiet tal-IME li, minħabba d-derogi ta' wieħed jew aktar mill-Istati Membri, għad iridu jitwettqu fit-tielet stadju.

Il-BĊE għandu jagħti pariri fit-tħejjijiet għar-revoka tad-derogi indikati fl-Artikolu 122 ta' dan it-Trattat.

Artikolu 45

Il-Kunsill Ġenerali tal-BĊE

45.1. Bla ħsara għall-Artikolu 107(3) ta' dan it-Trattat, il-Kunsill Ġenerali għandu jiġi kostitwit bħala t-tielet korp deċiżjonali tal-BĊE.

45.2. Il-Kunsill Ġenerali għandu jkun magħmul mill-President u l-Viċi-President tal-BĊE u mill-Gvernaturi tal-banek ċentrali nazzjonali. Il-membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv jistgħu jipparteċipaw fil-laqgħat tal-Kunsill Ġenerali, mingħajr id-dritt tal-vot.

45.3. Ir-responsabbiltajiet tal-Kunsill Ġenerali huma elenkati fid-dettal fl-Artikolu 47 ta' dan l-Istatut.

Artikolu 46

Regoli tal-Proċedura tal-Kunsill Ġenerali

46.1. Il-President jew, fin-nuqqas tiegħu, il-Viċi-President tal-BĊE għandu jippresiedi l-Kunsill Ġenerali tal-BĊE.

46.2. Il-President tal-Kunsill u Membru tal-Kummissjoni jistgħu jipparteċipaw fil-laqgħat tal-Kunsill Ġenerali, mingħajr ma jkollhom id-dritt tal-vot.

46.3. Il-President għandu jħejji l-laqgħat tal-Kunsill Ġenerali.

46.4. Bħala deroga mill-Artikolu 12.3, il-Kunsill Ġenerali għandu jadotta r-Regoli tal-Proċedura.

46.5. Is-Segretarjat tal-Kunsill Ġenerali għandu jiġi pprovdut mill-BĊE.

Artikolu 47

Responsabbiltajiet tal-Kunsill Ġenerali

47.1. Il-Kunsill Ġenerali għandu:

– iwettaq id-dmirijiet imsemmija fl-Artikolu 44;

– jikkontribwixxi għall-funzjonijiet konsultattivi msemmija fl-Artikoli 4 u 25.1.

47.2. Il-Kunsill Ġenerali għandu jikkontribwixxi għal:

– il-ġbir ta' informazzjoni statistika kif imsemmi fl-Artikolu 5;

– l-attivitajiet tar-rappurtar tal-BĊE kif imsemmi fl-Artikolu 15;

– l-iffissar tar-regoli meħtieġa għall-applikazzjoni tal-Artikolu 26 kif imsemmi fl-Artikolu 26.4;

– it-teħid tal-passi l-oħra kollha meħtieġa għall-applikazzjoni tal-Artikolu 29 kif imsemmi fl-Artikolu 29.4;

– l-iffissar tal-kondizzjonijiet tal-impjieg tal-istaff tal-BĊE kif imsemmi fl-Artikolu 36.

47.3. Il-Kunsill Ġenerali għandu jikkontribwixxi għat-tħejjijiet meħtieġa biex jiġu ffissati irrevokabbilment ir-rati tal-kambju tal-muniti tal-Istati Membri b'deroga, fil-konfront tal-muniti, jew tal-munita unika, tal-Istati Membri bla deroga, kif imsemmi fl-Artikolu 123(5) ta' dan it-Trattat.

47.4. Il-Kunsill Ġenerali għandu jiġi mgħarraf mill-President tal-BĊE bid-deċiżjonijiet tal-Kunsill Governattiv.

Artikolu 48

Dispożizzjonijiet transitorji għall-kapital tal-BĊE

Skond l-Artikolu 29.1 kull bank ċentrali nazzjonali għandu jingħata piż fl-iskema tas-sottoskrizzjoni tal-kapital tal BĊE. Bħala deroga mill-Artikolu 28.3, il-banek ċentrali ta' Stati Membri b'deroga m'għandhomx iħallsu l-kapital sottoskritt tagħhom sakemm il-Kunsill Ġenerali, b'maġġoranza ta' mill-inqas żewġ terzi tal-kapital sottoskritt tal-BĊE u mill-inqas nofs l-azzjonisti, ma jiddeċidix li għandha titħallas perċentwali minima bħala kontribuzzjoni għall-ispejjeż tal-operat tal-BĊE.

Artikolu 49

Pagament differit tal-kapital, riżervi u provvedimenti tal-BĊE

49.1. Il-bank ċentrali ta' Stat Membru li d-deroga tiegħu tkun ġiet revokata, għandu jħallas is-sehem sottoskritt tiegħu fil-kapital tal-BĊE, bl-istess miżura bħall-banek ċentrali ta' Stati Membri oħra bla deroga, u għandu jittrasferixxi lill-BĊE, assi ta' riżervi barranin skond l-Artikolu 30.1. L-ammont li għandu jiġi trasferit għandu jiġi deċiż billi jiġi multiplikat il-valur tal-ECU bir-rati tal-kambju kurrenti tal-assi tar-riżervi barranin li jkunu diġà ġew trasferiti lill-BĊE skond l-Artikolu 30.1, mal-proporzjon bejn l-għadd ta' ishma sottoskritti mill-bank ċentrali nazzjonali konċernat u l-għadd ta' ishma diġà mħallsa mill-banek ċentrali nazzjonali l-oħra.

49.2. Minbarra l-ħlas li għandu jsir skond l-Artikolu 49.1, il-bank ċentrali konċernat għandu jikkontribwixxi għar-riżervi tal-BĊE, għal dawk il-provvedimenti ekwivalenti għar-riżervi, u għall-ammont li jkun għad irid jiġi allokat lir-riżervi u lill-provvedimenti li jikkorrispondu għall-bilanċ tal-kont ta' qligħ u telf kif jidher fil-31 ta' Diċembru tas-sena qabel ir-revoka tad-deroga. Is-somma li għandha titħallas għandha tiġi stabbilita billi jiġi multiplikat l-ammont tar-riżervi, kif definit hawn fuq u kif jidher fil-karta tal-bilanċi approvata tal-BĊE, mal-proporzjon bejn l-għadd ta' ishma sottoskritti mill-bank ċentrali konċernat u l-għadd ta' ishma diġà mħallsa mill-banek ċentrali l-oħra.

49.3.[4] Malli pajjiż jew pajjiżi jsiru Stati Membri u l-banek ċentrali nazzjonali rispettivi tagħhom isiru parti mis-SEBĊ, il-kapital sottoskritt tal-BĊE u l-limitu fuq l-ammont ta' assi tar-riżervi barranin li jistgħu jiġu trasferiti lill-BĊE għandu jiżdied awtomatikament. Iż-żieda għandha tiġi stabbilita permezz tal-multiplikazzjoni tal-ammonti rispettivi ta' dak iż-żmien mal-proporzjon, fi ħdan l-iskema estiża tal-kapital, bejn l-ippeżar tal-banek ċentrali nazzjonali konċernati li jkunu se jidħlu u l-ippeżar tal-banek ċentrali nazzjonali li jkunu diġà membri tas-SEBĊ. L-ippeżar ta' kull bank ċentrali nazzjonali fl-iskema tal-kapital għandu jiġi kkalkulat b'analoġija mal-Artikolu 29.1 u skond l-Artikolu 29.2. Il-perijodi ta' referenza li għandhom jintużaw għad-dejta statistika għandhom ikunu l-istess bħal dawk applikati għall-aħħar aġġustament tal-ippeżar li jsir kull ħames snin skond l-Artikolu 29.3.

[4] Kif inserit permezz tal-Artikolu 17 tal-Att dwar il-kondizzjonijiet tal-adeżjoni tar-Repubblika Ċeka, ir-Repubblika tal-Estonja, ir-Repubblika ta' Ċipru, ir-Repubblika tal-Latvja, ir-Repubblika tal-Litwanja, ir-Repubblika tal-Ungerija, ir-Repubblika ta' Malta, ir-Repubblika tal-Polonja, ir-Repubblika tas-Slovenja u r-Repubblika Slovakka u l-aġġustamenti fit-Trattati li fuqhom hi msejsa l-Unjoni Ewropea.

Artikolu 50

L-ewwel ħatra tal-membri tal-Bord Esekuttiv

Meta l-Bord Esekuttiv tal-BĊE jkun qed jiġi stabbilit, il-President, il-Viċi-President u l-membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv għandhom jinħatru bil-qbil tal-gvernijiet tal-Istati Membri fil-livell ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern, fuq rakkomandazzjoni tal-Kunsill u wara konsultazzjoni mal-Parlament Ewropew u mal-Kunsill tal-IME. Il-President tal-Bord Esekuttiv għandu jinħatar għal tmien snin. Bħala deroga mill-Artikolu 11.2, il-Viċi-President għandu jinħatar għal 4 snin u l-membri l-oħra tal-Bord Esekuttiv għal mandati ta' bejn ħamsa u tmien snin. L-ebda mandat ma jista' jiġġedded. L-għadd tal-membri tal-Bord Esekuttiv jista' jkun iżgħar minn dak maħsub fl-Artikolu 11.1, iżda f'ebda ċirkostanza ma għandu jkun inqas minn erbgħa.

Artikolu 51

Deroga mill-Artikolu 32

51.1. Jekk, wara l-bidu tat-tielet stadju, il-Kunsill Governattiv jiddeċiedi li l-applikazzjoni tal-Artikolu 32 tirriżulta f'bidliet sinifikanti fil-pożizzjonijiet relattivi tad-dħul tal-banek ċentrali nazzjonali, l-ammont ta' dħul li għandu jiġi allokat skond l-Artikolu 32 għandu jitnaqqas b'perċentwali uniformi li m'għandux jaqbeż is-60 % fl-ewwel sena finanzjarja wara l-bidu tat-tielet stadju u li għandu jonqos mill-inqas bi 12-il punt perċentwali f'kull sena finanzjarja sussegwenti.

51.2. L-Artikolu 51.1 għandu japplika għal mhux iktar minn ħames snin finanzjarji wara l-bidu tat-tielet stadju.

Artikolu 52

Bdil ta' karti tal-flus fil-muniti Komunitarji

Wara li r-rati tal-kambju jiġu ffissati irrevokabbilment, il-Kunsill Governattiv għandu jieħu l-passi meħtieġa biex jiżgura li l-karti tal-flus denominati f'muniti b'rati tal-kambju ffissati irrevokabbilment, jinbidlu mill-banek ċentrali nazzjonali bil-valur pari rispettiv tagħhom.

Artikolu 53

Kif japplikaw id-dispożizzjonijiet transitorji

Jekk u sakemm ikun hemm Stati Membri b'deroga, l-Artikoli 43 sa 48 għandhom ikunu applikabbli.

GLOSSARJU

Assoċjazzjoni Bankarja tal-Euro (EBA): organizzazzjoni li tipprovdi forum għal tiftix u dibattitu dwar il-kwistjonijiet bankarji kollha li jinteressaw lill-membri tagħha u, b'mod partikolari, kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu mal-użu tal-**euro** u s-saldu ta' transazzjonijiet f'euro. Fi tmiem l-1998, l-EBA waqqfet kumpanija għall-ikklerjar (ABE Clearing S.A.S., Société par Actions Simplifiée à Capital Variable) biex tamministra s-Sistema l-ġdida għall-Ikklerjar tal-Euro (EURO1) mill-1 ta' Jannar 1999; l-EURO1 hi s-suċċessur tal-ECU Clearing and Settlement System.

Bank Ċentrali Ewropew (BĊE): il-BĊE jinsab fil-qalba tas-**Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ)** u tal-**Eurosistema** u għandu personalità legali skond il-liġi Komunitarja. Dan jiżgura li d-dmirijiet mogħtija lill-Eurosistema u lis-SEBĊ jitwettqu, permezz tal-attivitajiet tiegħu stess jew tal-BĊN, skond il-Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew. Il-BĊE jitmexxa mill-**Kunsill Governattiv** u mill-**Bord Esekuttiv**, u mill-**Kunsill Ġenerali** bħala t-tielet korp deċiżjonali temporanju.

Bank għas-Saldi Internazzjonali (BIS): imwaqqaf fis-17 ta' Mejju 1930 permezz ta' Ftehim Internazzjonali bejn il-Belġju, il-Ġermanja, Franza, l-Italja, il-Ġappun, ir-Renju Unit u l-Istati Uniti, il-BIS hu l-eqdem organizzazzjoni finanzjarja internazzjonali fid-dinja. Dan iħeġġeġ il-kooperazzjoni internazzjonali monetarja u finanzjarja u jservi bħala bank għall-banek ċentrali. Fit-twettiq tal-mandat tiegħu, il-BIS jaġixxi bħala: (i) forum li jħeġġeġ id-diskussjoni u jiffaċilita l-proċessi deċiżjonali fost il-banek ċentrali u fi ħdan il-komunità finanzjarja internazzjonali; (ii) ċentru għar-riċerka ekonomika u monetarja; (iii) kontroparti ewlenija għall-banek ċentrali fit-transazzjonijiet finanzjarji tagħhom; u (iv) aġent jew depożitarju f'dak li għandu x'jaqsam ma' operazzjonijiet finanzjarji internazzjonali. Hu bbażat f'Basel u għandu uffiċċji rappreżentattivi f'Hong Kong SAR u fil-Belt tal-Messiku.

Bażi tar-riżervi: is-somma tal-partiti tal-karta tal-bilanċ (b'mod partikolari l-obbligazzjonijiet) li huma l-bażi għall-kalkolu tar-**rekwiżit tar-riżervi** ta' **istituzzjoni ta' kreditu**.

Bord Esekuttiv: wieħed mill-korpi deċiżjonali tal-**BĊE**. Dan hu magħmul mill-President u l-Viċi President tal-BĊE u erba' membri oħra maħtura bi qbil komuni mill-Kapijiet ta' Stat jew Gvern tal-pajjiżi li adottaw l-**euro**.

Dħul monetarju: dħul dovut lill-BĊN fit-twettiq tal-funzjoni tal-politika monetarja tal-**Eurosistema**, ġejjin minn assi tar-riżervi skond il-linji gwida stabbiliti mill-**Kunsill Governattiv** u miżmuma kontra karti tal-flus fiċ-ċirkolazzjoni u obbligazzjonijiet ta' depożitu favur l-istituzzjonijiet ta' kreditu.

ECU (Unità tal-Munita Ewropea): qabel it-Tielet Stadju tal-UEM, l-ECU kien basket ta' muniti magħmul mis-somma ta' ammonti fissi tal-muniti ta' tnax mill-15-il munita tal-Istati Membri tal-UE. Il-valur tal-ECU kien ikkalkolat bħala

medja ppeżata tal-valur tal-muniti parteċipanti. L-ECU ġie sostitwit bl-**euro** abbażi ta' wieħed għal wieħed fl-1 ta' Jannar 1999.

EONIA (medja tal-indici overnight tal-euro): miżura tar-rata tal-imgħax effettiva prevalenti fis-suq interbankarju tal-euro overnight, ibbażata fuq transazzjonijiet.

ERM (mekkaniżmu tar-rati tal-kambju): il-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju u tal-interventi tas-**Sistema Monetarja Ewropea (EMS)** ipprovduta għar-rati ċentrali tal-muniti parteċipanti kontra l-**ECU**. Dawn ir-rati ċentrali ntużaw biex tiġi stabbilita skeda ta' rati ċentrali bilaterali bejn il-muniti parteċipanti. Ir-rati tal-kambju setgħu jiċċaqalqu fi ħdan faxxa madwar ir-rati ċentrali bilaterali. Ir-rati ċentrali setgħu jiġu aġġustati, bla ħsara għall-ftehim reċiproku bejn il-pajjiżi kollha parteċipanti fl-ERM. Fl-1999, il-bidu tat-**Tielet Stadju** tal-**Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM)**, l-**ERM II** ħa post l-ERM.

ERM II (mekkaniżmu tar-rati tal-kambju II): l-arranġament għar-rati tal-kambju li jipprovdi qafas għall-kooperazzjoni fil-politika tar-rati tal-kambju bejn il-pajjiżi taż-żona tal-euro u l-Istati Membri tal-UE mhux parteċipanti fit-Tielet Stadju tal-EMU.

EUREPO: ir-rata li biha bank ewlieni joffri fondi f'**euro** lil bank ewlieni ieħor bi skambju għal garanzija magħmula esklussivament minn bonds u kambjali tal-gvern maħruġa minn pajjiżi taż-żona tal-euro. Il-metodu użat fil-kalkolu tal-EUREPO jixbah lil dak tal-**EURIBOR**, iżda jirrappreżenta r-rati fis-swieq assigurati (swieq repo). Il-bord tal-banek hu differenti wkoll.

EURIBOR (rata interbankarja offruta għall-euro): ir-rata li biha bank ewlieni jkun lest isellef fondi f'**euro** lil bank ewlieni ieħor, ikkalkolata kuljum għal depożiti interbankarji b'maturità ta' mhux iżjed minn 12-il xahar. B'differenza mill EUREPO, l-EURIBOR tirrifletti kondizzjonijiet fis-swieq mhux assigurati.

Euro: l-isem tal-munita unika Ewropea adottat mill-**Kunsill Ewropew** waqt il-laqgħa tiegħu f'Madrid fil-15 u s-16 ta' Diċembru 1995.

Eurogroup: grupp informali li jlaqqa' dawk il-membri tal-**Kunsill ECOFIN** li jirrappreżentaw il-pajjiżi taż-**żona tal-euro**. Jiltaqa' regolarment (normalment qabel il-laqgħat tal-Kunsill ECOFIN) biex jiddiskuti kwistjonijiet marbuta mar-responsabbiltajiet konġunti tal-pajjiżi taż-żona tal-euro għall-munita unika. Il-**Kummissjoni Ewropea** u, fejn xieraq, il-**BĊE** jiġu mistiedna jieħdu sehem f'dawn il-laqgħat.

Eurosistema: magħmula mill-**BĊE** u l-BĊN tal-Istati Membri li addottaw l-**euro** fit-Tielet Stadju tal-**Unjoni Ekonomika u Monetarja** (ara wkoll **żona tal-euro**). Bħalissa hemm 12-il BĊN fl-Eurosistema. L-Eurosistema hi regolata mill-**Kunsill Governattiv** u mill-**Bord Esekuttiv** tal-BĊE.

Eurostat: l-Uffiċċju Statistiku tal-Komunitajiet Ewropej. L-Eurostat hu parti mill-**Kummissjoni Ewropea** u hu responsabbli għall-produzzjoni tal-istatistika Komunitarja.

Faċilità permanenti: faċilità ta' bank ċentrali disponibbli għall-kontropartijiet fuq l-inizjattiva tagħhom. L-**Eurosistema** toffri żewġ faċilitajiet permanenti overnight: il-**faċilità tas-self marġinali** u l-**faċilità tad-depożitu**.

Faċilità tad-depożitu: faċilità permanenti tal-**Eurosistema** li l-**kontropartijiet** jistgħu jużaw biex jagħmlu **depożiti overnight**, li jiġu remunerati b'rata tal-imgħax speċifikata minn qabel, f'BĊN (ara wkoll ir-**rati ewlenin tal-imgħax tal-BĊE**).

Faċilità tas-self marġinali: faċilità permanenti tal-**Eurosistema** li l-**kontropartijiet** jistgħu jużaw biex jirċievu kreditu mingħand BĊN **b'rata tal-imgħax** speċifikata minn qabel kontra assi eliġibbli (ara r-**rati ewlenin tal-imgħax tal-BĊE**).

Fond Ewropew għall-Kooperazzjoni Monetarja (EMCF): korp Komunitarju ta' qabel, imwaqqaf skond ir-regolament (KEE) Nru. 907/73 tal-Kunsill tat-3 ta' April 1973 (ĠU L 89, 5.4.1973, p. 2). Fil-bidu tat-Tieni Stadju tal-**UEM**, l-EMCF ġie xolt u dmirijietu għaddew għand l-**Istitut Monetarju Ewropew (IME)**.

Fond Monetarju Internazzjonali (FMI): organizzazzjoni monetarja internazzjonali li twaqqfet fl-1944 skond il-Ftehim Bretton Woods. Hu bbażat f'Washington DC, u issa għandu 184 pajjiż membru. Skond l-Artikoli tal-Ftehim FMI, id-dmirijiet ewlenin tiegħu huma li jħeġġeġ il-kooperazzjoni monetarja globali, jiżgura l-istabbiltà tar-rati tal-kambju, jiffaċilita l-kummerċ internazzjonali u jħeġġeġ it-tkabbir ekonomiku.

Ftehim ta' xiri mill-ġdid: ftehim biex jinbigħ ass u jerġa' jinxtara bi prezz speċifikat f'data futura predeterminata jew fuq talba. Ftehim bħal dan jixbah lit-teħid ta' self b'garanzija, bid-differenza li f'dan il-każ il-proprjetà tat-titoli ma tinżammx mill-bejjiegħ. Transazzjonijiet ta' xiri mill-ġdid jiġu inklużi fl-M3 f'każijiet fejn il-bejjiegħ ikun istituzzjoni finanzjarja monetarja (IFM) u l-kontroparti tkun resident taż-żona tal-euro li ma jkunx IFM.

Garanzija: assi mirhuna (eż. minn **istituzzjonijiet ta' kreditu** ma' banek ċentrali) bħala garanzija għall-ħlas tas-self, kif ukoll bħala assi mibjugħa (eż. lil banek ċentrali minn istituzzjonijiet ta' kreditu) skond **ftehim ta' xiri mill-ġdid**.

Governanza korporattiva: proċeduri u proċessi li bihom jitmexxew u jiġu kontrollati l-organizzazzjonijiet. L-istruttura tal-governanza korporattiva tispeċifika d-distribuzzjoni tal-jeddijiet u r-responsabbiltajiet fost id-diversi parteċipanti fl-organizzazzjoni – bħall-bord, l-amministraturi, l-azzjonisti u oħrajn li għandhom interess – u tistabbilixxi r-regoli u l-proċeduri deċiżjonali. B'hekk, tipprovdi wkoll l-istruttura li fi ħdana jiġu stabbiliti l-għanijiet operattivi tal-organizzazzjoni, u tispeċifika l-mezzi biex jitwettqu dawn l-għanijiet u biex tiġi sorveljata l-ħidma.

Indiċi Armonizzat tal-Prezzijiet għall-Konsumatur (HICP): indiċi tal-prezzijiet għall-konsumatur li l-metodoloġija tiegħu ġiet armonizzata fil-pajjiżi kollha.

Indipendenza tal-banek ċentrali: dispożizzjoni legali li tiggarantixxi li bank ċentrali jista' jaqdi d-doveri u d-dmirijiet statutorji tiegħu mingħajr indħil politiku. L-Artikolu 108 tat-**Trattat KE** jistabbilixxi l-prinċipju tal-indipendenza tal-banek ċentrali għaż-**żona tal-euro**.

Istitut Monetarju Ewropew (IME): istituzzjoni temporanja mwaqqfa fil-bidu tat-Tieni Stadju tal-**Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM)** fl-1 ta' Jannar 1994. Iż-żewġ dmirijiet ewlenin tal-IME kienu li jsaħħaħ il-kooperazzjoni bejn il-banek ċentrali u l-koordinazzjoni tal-politika monetarja; u li jagħmel it-tħejjijiet meħtieġa biex titwaqqaf is-**Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ)**, għat-tmexxija tal-politika monetarja unika u għall-ħolqien ta' munita unika fit-Tielet Stadju tal-UEM. Dan ġie xolt meta twaqqaf il-**BĊE** fl-1 ta' Ġunju 1998.

Link bejn sistemi għas-saldu tat-titoli: proċeduri u arranġamenti bejn **sistemi għas-saldu tat-titoli (SSSs)** għat-trasferiment ta' titoli permezz ta' proċess ta' entrata elettronika. Bħala alternattiva għas-**CCBM**, l-**Eurosistema** tuża links eliġibbli għall-mobilizzazzjoni tal-**garanziji** trans-konfini.

Komunità Ewropea: organizzazzjoni supranazzjonali li twaqqfet bit-**Trattat KEE** fl-1958 bħala l-Komunità Ekonomika Ewropea (KEE). It-Trattat UE żied id-dmirijiet tal-KEE li b'hekk, biddlet l-isem u fl-1993 bdiet tissejjaħ il-Komunità Ewropea. Id-dmirijiet ewlenin tal-Komunità Ewropea huma li tħeġġeġ l-iżvilupp armonjuż, bilanċjat u sostenibbli tal-attività ekonomika, livell għoli ta' mpjieg u ħarsien soċjali, ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa, tkabbir sostenibbli u mhux inflazzjonarju, livell għoli ta' kompetittività u konverġenza tal-prestazzjoni ekonomika, livell għoli ta' ħarsien u titjieb fil-kwalità tal-ambjent, livell għoli tal-għajxien u ta' kwalità tal-ħajja, u koeżjoni soċjali u solidarjetà fost l-Istati Membri. Dawn id-dmirijiet jitwettqu, fost affarijiet oħra, permezz tas-suq uniku u tal-UEM.

Kostituzzjoni għall-Ewropa: Fit-13 ta' Ġunju 2003 il-Konvenzjoni Ewropea dwar il-ġejjieni tal-Ewropa adottat abbozz ta' Trattat li jistabbilixxi Kostituzzjoni għall-Ewropa li kellha tieħu post kemm it-**Trattat UE** u t-**Trattat KE**. L-abbozz tressaq quddiem il-Kunsill Ewropew mlaqqa' f'Tessaloniki fl-20 ta' Ġunju 2003 u kien qed jiġi diskuss fil-Konferenza Intergovernattiva (IGC) minn Settembru 2003 sa Ġunju 2004. Ġie adottat mill-Istati Membri tal-UE f'Ġunju 2004 u hu skedat għar-ratifika sa Novembru 2006.

Kriterji tal-konverġenza: il-kriterji stabbiliti fl-Artikolu 121(1) tat-**Trattat KE** (u żviluppati iżjed fil-protokoll Nru. 21 anness mat-Trattat) bħala bażi għall-valutazzjoni dwar jekk pajjiż jistax jadotta l-euro. Dawn għandhom x'jaqsmu mal-prestazzjoni relatata mal-**istabbiltà tal-prezzijiet**, il-pożizzjoni finanzjarja tal-gvern, ir-rati tal-kambju u r-rati tal-imgħax fuq żmien twil. Ikopru wkoll il-kompatibilità tal-leġiżlazzjoni nazzjonali, inklużi l-istatuti tal-BĊN, kemm mat-**Trattat** kif ukoll mal-**Istatut tas-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali** u tal-**Bank Ċentrali Ewropew.**

Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju (EFC): korp Komunitarju konsultattiv imwaqqaf fil-bidu tat-Tielet Stadju tal-**Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM)**. L-Istati Membri, il-**Kummissjoni Ewropea** u l-**Bank Ċentrali Ewropew (BĊE)** għandhom jaħtru mhux aktar minn żewġ membri tal-Kumitat, kull wieħed. Kull

Stat Membru jagħżel membru wieħed fost l-uffiċjali anzjani tal-amministrazzjoni nazzjonali tiegħu, u t-tieni membru fost l-uffiċjali anzjani tal-BĊN tiegħu. Madankollu, il-membri tal-BĊN jieħdu sehem biss f'laqgħat tal-EFC meta jiġu diskussi kwistjonijiet marbuta mal-esperjenza jew mal-kompetenza partikolari tal-istituzzjoni tagħhom. L-Artikolu 114(2) tat-**Trattat KE** jelenka d-dmirijiet tal-EFC.

Kumitat Ewropew għall-Attività Bankarja (EBC): imwaqqaf fl-2003 b'Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2004/10/KE tal-5 ta' Novembru 2003 (ĠU L 3, 7.1.2004, p. 36) bħala kumitat tal-livell 2 biex jagħti pariri lill-**Kummissjoni Ewropea** dwar kwistjonijiet ta' politika relatati mal-attività bankarja; dan ħa post il-Kumitat Konsultattiv Bankarju. Il-**BĊE** hu rappreżentat fil-qasam tal-attività bankarja u s-superviżjoni fuq il-Kumitat tas-Sorveljanti Ewropej għall-Attività Bankarja, li hu kumitat tal-livell 3.

Kumitat għall-Istatistika Monetarja, Finanzjarja u tal-Bilanċ tal-Pagamenti (CMFB): Kumitat imwaqqaf bid-Deċiżjoni tal-Kunsill 91/115/KEE tal-25 ta' Frar 1991 (ĠU L 59, 6.3.1991, p. 19), kif emendata bid-Deċiżjoni tal-Kunsill 96/174/EC tas-26 ta' Frar 1996 (ĠU L 51, 1.3.1996, p. 48), li jlaqqa' flimkien lill-uffiċjali statistiċi tal-istituti nazzjonali tal-istatistika, l-**Eurostat**, il-BĊN u l-**BĊE**. Is-CMFB jagħti pariri lill-Kummissjoni dwar firxa ta' kwistjonijiet statistiċi, b'mod partikolari aspetti statistiċi tal-**proċedura tad-deficit eċċessiv**, u jħeġġeġ il-kooperazzjoni u l-koordinazzjoni tal-ħidma statistika fil-livell Ewropew.

Kumitat għall-Politika Ekonomika (EPC): korp Komunitarju konsultattiv imwaqqaf b'Deċiżjoni tal-Kunsill 74/122/KEE tat-18 ta' Frar 1974 (ĠU L 63, 5.3.1974, p. 21), magħmul minn żewġ rappreżentanti u żewġ sostituti minn kull Stat Membru, mill-**Kummissjoni Ewropea** u mill-**BĊE**. Id-dmirijiet ewlenin tiegħu huma li jikkontribwixxi għall-ħidma ta' tħejjija tal-Kunsill tal-ECOFIN għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika tal-Istati Membri u tal-**Komunità Ewropea** u li jagħti pariri lill-**Kummissjoni Ewropea** u lill-**Kunsill UE**. Jikkoopera mill-qrib mal-**Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju (EFC)** u jiffoka l-iżjed fuq politika strutturali maħsuba biex ittejjeb il-potenzjal tat-tkabbir u l-impjieg fil-Komunità.

Kumitat Monetarju: Kumitat imwaqqaf bl-Artikolu 105(2) tat-**Trattat KEE**; postu ħadu l-**Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju (EFC)** fil-bidu tat-Tielet Stadju tal-**UEM**.

Kumitat tal-Gvernaturi tal-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea: Kumitat imwaqqaf f'Mejju 1964 abbażi tal-Artikolu 105(2) tat-Trattat KEE biex iħeġġeġ il-kooperazzjoni fost il-banek ċentrali. Fl-1994, id-dmirijiet tiegħu għaddew għand l-**Istitut Monetarju Ewropew (IME)** li kien għadu kemm twaqqaf u l-Kumitat ġie xolt.

Kumitat tar-Regolaturi Ewropej tat-Titoli (CESR): Kumitat, imwaqqaf mill-**Kummissjoni Ewropea** f'Ġunju 2001 fir-rigward tar-rakkomandazzjonijiet tar-Rapport tal-Kumitat tal-Għorrief dwar ir-Regolamentazzjoni tas-Swieq Ewropej tat-Titoli, u magħmul minn rappreżentanti tal-awtoritajiet nazzjonali li jirregolaw

is-swieq tat-titoli. Bħala korp tat-3 livell tal-orjentament regolatorju Ewropew kif emendat, jagħti pariri lill-Kummissjoni Ewropea dwar kwistjonijiet ta' ħruġ ta' titoli u jgħin biex jiżgura implimentazzjoni iżjed konsistenti tal-leġiżlazzjoni Komunitarja fl-Istati Membri. Itejjeb ukoll il-koordinament bejn ir-regolaturi Ewropej tat-titoli.

Kumitati tas-SEBĊ: imwaqqfa mill-**Kunsill Governattiv** tal-**BĊE**, skond l-Artikolu 9 tar-regoli tal-Proċedura tal-BĊE, biex jgħinu l-ħidma tal-korpi deċiżjonali tal-BĊE.

Kummissjoni Ewropea: l-istituzzjoni tal-**Komunità Ewropea** li tiżgura l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tat-**Trattat**. Il-Kummissjoni tiżviluppa l-politika Komunitarja, tipproponi leġiżlazzjoni Komunitarja u tħaddem setgħat f'oqsma speċifiċi. Fil-qasam tal-politika ekonomika, il-Kummissjoni tirrakkomanda **Linji Gwida Ġenerali għall-Politika Ekonomika (BEPGs)** u tirrapporta lill-**Kunsill UE** dwar l-iżviluppi ekonomiċi u l-politika ekonomika. Tissorvelja l-finanzi pubbliċi fi ħdan il-qafas tas-sorveljanza multilaterali u tressaq rapporti quddiem il-Kunsill UE. Sal-1 ta' Mejju 2004 kienet magħmula minn 20 membru: żewġ ċittadini kull wieħed mill-Ġermanja, Spanja, Franza, l-Italja, u r-Renju Unit, u wieħed minn kull wieħed mill-Istati Membri l-oħra. Wara perijodu transitorju wara t-tkabbir tal-UE, il-Kummissjoni se tkun magħmula minn 25 membru, ċittadin wieħed għal kull wieħed mill-25 Stat Membru.

Kunsill Ewropew: jagħti l-impetu meħtieġ lill-**Unjoni Ewropea** biex tiżviluppa, u jiddefinixxi l-linji gwida għall-politika ġenerali għal dan. Ilaqqa' l-Kapijiet ta' Stat jew Gvern tal-Istati Membri u l-President tal-**Kummissjoni Ewropea** (ara wkoll **Kunsill UE**).

Kunsill Ġenerali: wieħed mill-korpi deċiżjonali tal-**BĊE**. Hu magħmul mill-President u mill-Viċi-President tal-**BĊE** u mill-gvernaturi tal-BĊN kollha tal-UE.

Kunsill Governattiv: l-ogħla korp deċiżjonali tal-**BĊE**. Hu magħmul mill-membri kollha tal-**Bord Esekuttiv** tal-BĊE u mill-gvernaturi tal-BĊN tal-pajjiżi li adottaw l-**euro**.

Kunsill tal-ECOFIN: ara **Kunsill UE**.

Kunsill UE (Kunsill tal-Unjoni Ewropea): istituzzjoni tal-Komunità Ewropea. Dan hu magħmul minn rappreżentanti tal-gvernijiet tal-Istati Membri, normalment il-ministri responsabbli għall-kwistjonijiet li jkunu qed jiġu kkunsidrati (għalhekk, spiss imsejjaħ il-Kunsill tal-Ministri). Il-Kunsill tal-UE mlaqqa' fil-kompożizzjoni tal-ministri tal-finanzi u tal-ekonomija spiss jissejjaħ il-**Kunsill tal-ECOFIN**. Barra dan, il-Kunsill UE jista' jiltaqa' fil-kompożizzjoni ta' Kapijiet ta' Stat jew Gvern għal deċiżjonijiet speċifikati fit-**Trattat** (ara wkoll **Kunsill Ewropew**).

Linji Gwida Ġenerali għall-Politika Ekonomika (BEPGs): it-Trattat jobbliga lill-Istati Membri li jikkoordinaw il-politika ekonomika tagħhom fi ħdan

il-Kunsill tal-UE. Il-BEPGs huma l-istrument ewlieni għal dan il-koordinament. Dawn fihom rakkomandazzjonijiet għal dawk li jfasslu l-politika strutturali u makroekonomika u jipprovdu kejl għal valutazzjoni ex post fil-kuntest tas-sorveljanza multilaterali fi ħdan il-Kunsill tal-UE. Il-Kunsill tal-UE, fuq rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea, ifassal abbozz tal-BEPGs u jirrapporta dwar is-sejbien tiegħu lill-Kunsill Ewropew. Il-Kunsill tal-UE mbagħad jadotta rakkomandazzjoni dwar il-BEPGs abbażi tal-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew.

Mekkaniżmu ta' kollegament: wieħed mill-komponenti tas-sistema **TARGET**. It-terminu jindika l-infrastrutturi u l-proċeduri li jikkollegaw is-**sistemi RTGS** domestiċi biex ikunu jistgħu jiġu pproċessati l-pagamenti transkonfini fi ħdan it-TARGET.

MFIs (istituzzjonijiet finanzjarji monetarji) : istituzzjonijiet finanzjarji li jifformaw it-taqsima li toħroġ il-flus fiż-**żona tal-euro**. Dawn jinkludu l-**BĊE**, il-BĊN tal-pajjiżi taż-żona tal-euro, u istituzzjonijiet ta' kreditu u fondi tas-suq monetarju li jinsabu fiż-żona tal-euro.

Mudell tal-banek ċentrali korrispondenti (CCBM): mekkaniżmu stabbilit mis-**Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ)** biex il-**kontropartijiet** ikunu jistgħu jakkwistaw kreditu mill-bank ċentrali tal-pajjiż fejn ikunu bbażati bl-użu ta' **garanziji** li jkollhom f'pajjiż ieħor**.** Fis-CCBM, BĊN jaġixxi bħala kustodju għall-BĊN l-oħra fir-rigward tat-titoli li jkunu fis-**sistema għas-saldu tat-titoli (SSS)** tiegħu.

OLAF (Uffiċju Ewropew Kontra l-Frodi): l-uffiċċju tal-**Kummissjoni Ewropea** li jinvestiga l-frodi u attivitajiet irregolari oħra fil-**Komunità Ewropea** f'każ ta' suspett raġonevoli. F'Lulju 2003 il-**Qorti Ewropea tal-Ġustizzja (ECJ)** iddeċidiet li s-setgħat ta' investigazzjoni tal-OLAF ikopru wkoll il-**BĊE.**

Operazzjoni ewlenija ta' rifinanzjament: operazzjoni tas-suq miftuħ li ssir kull ġimgħa u titmexxa mill-**Eurosistema**. Fid-9 ta' Marzu 2004 il-maturità ta' dawn l-operazzjonijiet tnaqqset minn ġimagħtejn għal ġimgħa, skond deċiżjoni tal-Kunsill Governattiv tal-2003. L-operazzjonijiet jitmexxew bħala offerti b'rati varjabbli u **b'rata minima tal-offerti** mħabbra minn qabel.

Operazzjoni ta' rfinar: operazzjoni tas-suq miftuħ, li ma ssirx regolarment, imwettqa mill-**Eurosistema** l-iżjed biex tieħu ħsieb ċaqliq mhux mistenni tal-likwidità fis-suq.

Operazzjoni ta' rifinanzjament fuq żmien itwal: operazzjoni tas-suq miftuħ, li ssir kull xahar u titmexxa mill-**Eurosistema**, b'maturità li ssoltu tkun ta' tliet xhur. L-operazzjonijiet jitmexxew bħala offerti b'rati varjabbli u b'ammonti ta' allokazzjoni mħabbra minn qabel.

Operazzjoni tas-suq miftuħ: operazzjoni mwettqa bl-inizjattiva ta' bank ċentrali fis-swieq finanzjarji li tinvolvi waħda mit-transazzjonijiet li ġejjin: (i) xiri jew bejgħ totali ta' assi (spot jew forward); (ii) xiri jew bejgħ ta' assi bi **ftehim ta' xiri mill-ġdid**; (iii) self meħud jew mogħti kontra ass bażi bħala

garanzija; (iv) ħruġ ta' ċertifikati ta' dejn tal-bank ċentrali; (v) aċċettazzjoni ta' depożiti fissi; jew (vi) tmexxija ta' **swaps tal-kambju barrani** bejn muniti domestiċi u dawk barranin.

Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni Ekonomika u għall-Iżvilupp (OECD): organizzazzjoni intergovernattiva, imwaqqfa fl-1950 u bbażata f'Pariġi. Bħalissa għandha 30 pajjiż membru u rabtiet ma' 70 oħra. Din tipprovdi forum għall-membri tagħha biex jikkonsultaw bejniethom, iqabblu l-esperjenzi u jikkooperaw biex jilħqu l-ogħla tkabbir sostenibbli u possibbli u biex itejbu l-benesseri soċjali u ekonomiku skond il-prinċipji ta' ekonomija tas-suq.

Parlament Ewropew: istituzzjoni Komunitarja magħmula minn 732 rappreżentant taċ-ċittadini tal-Istati Membri minn żmien il-mandat parlamentari 2004-2009. Dan jikkontribwixxi għall-proċess leġiżlattiv, għalkemm bi prerogattivi differenti skond il-proċeduri li bihom għandha tiġi promulgata l-liġi tal-UE. Fil-qafas tal-**Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM)**, is-setgħat tal-Parlament huma primarjament konsultattivi. Madankollu, it-**Trattat** jistabbilixxi ċerti proċeduri għar-**responsabbiltà** demokratika tal-**BĊE** lejn il-Parlament (preżentazzjoni tar-Rapport Annwali, dibattitu ġenerali dwar il-politika monetarja, testimonjanzi quddiem il-kumitati parlamentari kompetenti).

Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir: jikkonsisti f'żewġ Regolamenti tal-**Kunsill UE**, jiġifieri: (i) Regolament (KE) Nru. 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza tal-pożizzjonijiet tal-baġit u s-sorveljanza u l-koordinament tal-politika ekonomika; u (ii) Regolament (KE) Nru. 1467/97 tas-7 ta' Lulju 1997 biex iħaffef u jiċċara l-implimentazzjoni tal-**proċedura tad-defiċit eċċessiv**, u ta' Riżoluzzjoni tal-**Kunsill Ewropew** dwar il-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir adottat waqt il-laqgħa għolja ta' Amsterdam fis-17 ta' Ġunju 1997. Hu maħsub biex iservi bħala mezz ta' ħarsien għal finanzi pubbliċi sodi fit-Tielet Stadju tal-**UEM** biex jissaħħu l-kondizzjonijiet għall-istabbiltà tal-prezzijiet u għal tkabbir qawwi u sostenibbli li jwassal għall-ħolqien tal-impjiegi. B'mod iżjed speċifiku, pożizzjonijiet tal-baġit qrib l-ekwilibriju jew pożittivi huma meħtieġa bħala l-għan fuq żmien medju għall-Istati Membri.

Perijodu tal-manteniment: il-perijodu li tulu tiġi kalkolata l-konformità tal-**istituzzjonijiet ta' kreditu** mar-**rekwiżiti tar-riżervi**. Mill-10 ta' Marzu 2004, il-perijodu tal-manteniment jibda fil-jum tal-pagament tal-ewwel **operazzjoni ewlenija ta' rifinanzjament** wara l-laqgħa tal-**Kunsill Governattiv** li fiha l-istima ta' kull xahar għall-orjentament tal-politika monetarja tiġi skedata bil-quddiem. Il-**BĊE** jippubblika kalendarju tal-perijodi għall-manteniment tar-riżervi mill-inqas tliet xhur qabel il-bidu tas-sena.

Proċedura tad-defiċit eċċessiv: id-dispożizzjoni definita fl-Artiklu 104 tat-**Trattat KE** u speċifikata fil-Protokoll Nru. 20 (dwar il-**proċedura tad-defiċit eċċessiv**) tirrikjedi li l-Istati Membri tal-UE jżommu dixxiplina fil-baġit, tiddefinixxi l-kriterji għal pożizzjoni tal-baġit li għandha titqies bħala defiċit eċċessiv u tistabbilixxi l-passi li għandhom jittieħdu wara l-osservazzjoni li l-kriterji għall-bilanċ tal-baġit jew għad-dejn tal-gvern ma jkunux ġew sodisfatti. Supplement għal dan jinsab fir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru. 1467/97 tas-7

ta' Lulju 1997 li jgħid kif għandha titħaffef u tiġi ċċarata l-implimentazzjoni tal-proċedura tad-deficit eċċessiv, li hi element tal-**Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir**.

Programmi ta' stabbiltà: pjanijiet u suppożizzjonijiet tal-gvern fuq żmien medju provduti mill-pajjiżi taż-**żona tal-euro** fir-rigward tal-iżvilupp tal-fatturi ekonomiċi ewlenin varjabbli. Jistabbilixxu l-għan fuq żmien medju ta' pożizzjoni tal-baġit li tkun qrib l-ekwilibriju jew pożittiva, jew kif ikun se jsir l-aġġustament lejn dan il-għan kif imsemmi fil-**Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir**. Il-programmi ta' stabbiltà għandhom jiġu aġġornati kull sena. Dawn jiġu eżaminati mill-**Kummissjoni Ewropea** u mill-**Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju (EFC)**, li l-istimi tiegħu jservu bħala bażi għall-eżami mill-**Kunsill tal-ECOFIN**.

Proporzjon tad-deficit: is-suġġett ta' wieħed mill-kriterji fiskali użati biex tiġi definita l-eżistenza ta' deficit eċċessiv, kif stabbilit fl-Artikolu 104(2) tat-**Trattat KE**. Dan hu definit bħala l-proporzjon tad-deficit tal-gvern ippjanat jew attwali għall-prodott domestiku gross bil-prezzijiet kurrenti tas-suq. Id-deficit tal-gvern hu definit fil-Protokoll Nru. 20 (dwar il-**proċedura tad-deficit eċċessiv**) bħala self nett tal-gvern ġenerali.

Proporzjon tad-dejn: is-suġġett ta' wieħed mill-kriterji fiskali użati biex tiġi definita l-eżistenza ta' deficit eċċessiv, kif stabbilit fl-Artikolu 104(2) tat-**Trattat KE**. Dan jiġi definit bħala l-proporzjon tad-dejn tal-gvern ġenerali mqabbel mal-PDG bil-prezzijiet kurrenti tas-suq, waqt li d-dejn tal-gvern hu definit fil-Protokoll Nru. 20 (dwar il-**proċedura tad-deficit eċċessiv**) bħala d-dejn gross totali b'valur nominali li jkun pendenti fi tmiem is-sena u konsolidat bejn u fi ħdan it-taqsimiet tal-gvern ġenerali.

Proporzjon tar-riżervi: proporzjon definit mill-bank ċentrali għal kull kategorija ta' partiti tal-karta tal-bilanċ inklużi fil-**bażi tar-riżervi**. Il-proporzjonijiet jintużaw għall-kalkolu tar-**rekwiżit tar-riżervi**.

Qorti tal-Awdituri: istituzzjoni tal-**Komunità Ewropea** li tagħmel il-verifika fil-Komunità Ewropea. Wieħed mid-dmirijiet tagħha hu li teżamina l-effiċjenza operattiva tal-amministrazzjoni tal-**BĊE**.

Qorti Ewropea tal-Ġustizzja (ECJ): istituzzjoni tal-**Komunità Ewropea**, ibbażata fil-Lussemburgu, li i) tiżgura li t-trattati jiġu interpretati u applikati sew, u ii) tiddeċiedi dwar il-validità u t-tifsir tal-liġi Komunitarja. L-atti u l-omissjonijiet tal-**BĊE** huma soġġetti għall-eżami tal-ECJ.

Rata ċentrali tal-euro: ir-rata tal-kambju uffiċjali tal-muniti parteċipanti fl-**ERM II** fil-konfront tal-euro, li madwarha jiġu definiti l-marġnijiet tal-fluttwazzjoni tal-ERM II.

Rata minima tal-offerti: l-iżjed limitu baxx tar-**rati tal-imgħax** li bih il-**kontropartijiet** jistgħu jagħmlu offerti fis-sejħiet għall-offerti li jkunu b'rati varjabbli fl-**operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament**. Din hi waħda mir-**rati ewlenin tal-imgħax tal-BĊE** li tirrifletti l-orjentament tal-politika monetarja.

Rati ewlenin tal-imgħax tal-BĊE: ir-rati tal-imgħax stabbiliti mill-**Kunsill Governattiv**, li jirriflettu l-orjentament tal-politika monetarja tal-**BĊE**. Dawn huma r-**rata minima tal-offerti** fuq l-**operazzjonijiet ewlenin ta' rifinanzjament**, ir-rata tal-imgħax fuq il-**faċilità tas-self marġinali** u r-rata tal-imgħax fuq il-**faċilità tad-depożitu**.

Rekwiżit tar-riżervi: l-ammont minimu ta' riżervi li **istituzzjoni ta' kreditu** meħtieġa żżomm mal-**Eurosistema**. Il-konformità tiġi stabbilita abbażi tal-medja tal-bilanċi ta' kuljum fuq **perijodu ta' manteniment** ta' madwar xahar.

Responsabbiltà: l-obbligu legali u politiku ta' istituzzjoni indipendenti li tfisser b'mod xieraq u tiġġustifika d-deċiżjonijiet tagħha liċ-ċittadini u lir-rappreżentanti eletti tagħhom, biex b'hekk tkun responsabbli għat-twettiq tal-għanijiet tagħha. Il-**Bank Ċentrali Ewropew (BĊE)** hu responsabbli lejn iċ-ċittadini Ewropej u, b'mod iżjed formali, lejn il-**Parlament Ewropew**.

Riskju tas-saldu: terminu ġenerali użat biex jirreferi għar-riskju li s-saldu f'sistema ta' trasferiment ma jsirx kif mistenni. Dan ir-riskju jista' jinkludi riskju kemm ta' kreditu kif ukoll ta' debitu.

Sejħa mgħaġġla għall-offerti : il-proċedura ta' sejħa għall-offerti użata mill-**Eurosistema** għall-**operazzjonijiet ta' rfinar**. Sejħiet mgħaġġla għall-offerti jitwettqu f'ħin limitu ta' siegħa u huma ristretti għal għadd limitat ta' **kontropartijiet**.

Sejħa standard għall-offerti: proċedura ta' sejħa għall-offerti użata mill-**Eurosistema** fl-**operazzjonijiet tas-suq miftuħ** li tagħmel regolarment. Sejħiet standard għall-offerti jitwettqu fi żmien 24 siegħa. Il-kontropartijiet kollha li jissodisfaw il-kriterji ġenerali ta' eliġibilità għandhom jedd iressqu offerti.

Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ): magħmula mill-**BĊE** u l-BĊN tal-25 Stat Membru, jiġifieri tinkludi, minbarra l-membri tal-**Eurosistema**, il-BĊN tal-Istati Membri li għadhom ma adottawx l-euro. Is-SEBĊ hi regolata mill-**Kunsill Governattiv** u mill-**Bord Esekuttiv** tal-BĊE, u mill-**Kunsill Ġenerali** bħala t-tielet korp deċiżjonali u temporanju tal-BĊE. Id-dmirijiet ċentrali tas-SEBĊ jitwettqu mill-Eurosistema.

Sistemi operattivi komuni: sistemi li ġew stabbiliti mill-BĊE u l-BĊN flimkien biex l-operazzjonijiet deċentralizzati jsiru b'mod iżjed ħafif. Dawn jinkludu sistemi, applikazzjonijiet u proċeduri komuni ta' informazzjoni u jiġu organizzati skond metodu "minn u għaċ-ċentru", biċ-ċentru li jinsab fil-BĊE.

Sistema Monetarja Ewropea (EMS): sistema għar-rati tal-kambju maħluqa fl-1979 b'Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew tal-5 ta' Diċembru 1978. Il-proċeduri għall-operat tagħha ġew stabbiliti fi ftehim tat-13 ta' Marzu 1979 bejn il-banek ċentrali tal-Istati Membri tal-Komunità Ekonomika Ewropea. L-EMS ipprovdiet qafas għal kooperazzjoni mill-qrib fil-politika monetarja u tar-rati tal-kambju bejn l-Istati Membri tal-**Komunità Ewropea**. Il-komponenti ewlenin tagħha kienu l-**ECU**, il-mekkaniżmu tar-rati tal-kambju u tal-intervent **(ERM)**, mekkaniżmi ta' finanzjament għal perijodi qosra ħafna u mekkaniżmi għal kreditu fuq żmien

qasir sa medju. Fil-bidu tat-**Tielet Stadju** tal-**UEM**, post l-EMS ittieħed mill-**ERM II**.

Sistema ta' saldu gross f'ħin reali (RTGS): sistema ta' saldu fejn il-proċessar u s-saldu jsiru abbażi ta' ordni wara l-oħra (mingħajr innettjar) f'ħin reali (kontinwament) (ara wkoll **TARGET**).

Sistema ta' saldu ta' titoli (SSS): sistema li tippermetti ż-żamma u t-trasferiment ta' titoli u assi finanzjarji oħra, jew bla ħlas jew bi ħlas (ħlas mal-kunsinna).

Sistemi operattivi komuni: sistemi li ġew stabbiliti mill-BĊE u l-BĊN flimkien biex l-operazzjonijiet deċentralizzati jsiru b'mod iżjed ħafif. Dawn jinkludu sistemi, applikazzjonijiet u proċeduri komuni ta' informazzjoni u jiġu organizzati skond metodu "minn u għaċ-ċentru", biċ-ċentru li jinsab fil-BĊE.

Sistema tal-pagament: sett ta' strumenti, proċeduri bankarji u, tipikament, sistemi għat-trasferiment interbankarju ta' fondi li jiżguraw iċ-ċirkolazzjoni tal-flus. Is-sistemi tal-pagament jeħtieġu standards u metodi tekniċi miftehma għat-trasmissjoni ta' messaġġi ta' pagament bejn il-parteċipanti, ass ta' pagament miftiehem u sett ta' proċeduri u regoli komuni għall-funzjonament li jkopru, fost l-oħrajn, kriterji u prezzijiet għall-aċċess.

Stabbiltà tal-prezzijiet: iż-żamma tal-istabbiltà tal-prezzijiet hi l-għan ewlieni tal-**Eurosistema**. Il-Kunsill Governattiv jiddefinixxi l-istabbiltà tal-prezzijiet bħala żieda ta' sena fuq sena, ta' inqas minn 2%, fl-**Indiċi Armonizzat tal-Prezzijiet tal-Konsumatur** għaż-**żona tal-euro**. Il-Kunsill Governattiv għamilha ċara wkoll li, biex jikseb l-istabbiltà tal-prezzijiet, l-għan tiegħu hu li jżomm ir-rati tal-inflazzjoni taħt, iżda qrib, it-2% fuq żmien medju.

Statut tas-Sistema Ewropea ta' Bank Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew (Statut tas-SEBĊ): liġi kostituzzjonali tas-**Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ)** u tal-**Bank Ċentrali Ewropew (BĊE)** annessa bħala Protokoll mat-**Trattat KE**.

Strateġija tal-politika monetarja: l-orjentament ġenerali fit-tmexxija tal-politika monetarja. L-istrateġija tal-politika monetarja tal-**BĊE** tinkludi definizzjoni kwantitattiva tal-għan ewlieni tal-**istabbiltà tal-prezzijiet** u qafas analitiku bbażat fuq żewġ pilastri – l-analiżi ekonomika u l-analiżi monetarja – li huma l-bażi tal-istima ġenerali tal-**Kunsill Governattiv** tar-riskji għall-istabbiltà tal-prezzijiet u tad-deċiżjonijiet tiegħu dwar il-politika monetarja. Din tipprovdi wkoll qafas li permezz tiegħu jiġu mfissra d-deċiżjonijiet tal-politika monetarja lill-pubbliku.

Swap tal-kambju barrani: transazzjonijiet simultanji spot u forward għall-iskambju ta' munita kontra oħra. L-**Eurosistema** tista' twettaq **operazzjonijiet tas-suq miftuħ** fil-forma ta' swaps tal-kambju barrani, fejn il-BĊN (jew il-**BĊE**) jixtru jew ibigħu l-**euro** spot kontra munita barranija u, fl-istess ħin, jerġgħu jbigħuhom jew jixtruhom fi transazzjoni forward.

TARGET (Sistema Trans-Ewropea Awtomatizzata għal Trasferiment Mgħaġġel ta' Saldu Gross f'Ħin Reali) is-**sistema RTGS** għall-**euro**. Din hi sistema deċentralizzata magħmula minn 15-il sistema RTGS nazzjonali, mill-mekkaniżmu tal-BĊE għall-pagamenti (EPM) u l-mekkaniżmu li jikkollegahom.

TARGET2: it-tieni ġenerazzjoni tas-sistema **TARGET**, li qed tiġi żviluppata biex tiżdied l-integrazzjoni finanzjarja fi ħdan iż-**żona tal-euro**. L-għanijiet ewlenin tat-TARGET2 se jkunu: (i) li taqdi aħjar il-ħtiġijiet tal-klijenti billi tipprovdi kollegamenti armonizzati; (ii) li tiggarantixxi spejjeż effiċjenti billi tintroduċi struttura unika ta' prezzijiet għas-servizzi bażiċi; u (iii) li twitti t-triq għall-ġejjieni, inklużi l-iżviluppi fir-rigward tat-tkabbir tal-**Unjoni Ewropea** u l-**Eurosistema**. Fit-TARGET2, il-BĊN se jibqgħu responsabbli għall-kontijiet u r-relazzjonijiet tax-xogħol mal-istituzzjonijiet ta' kreditu. Mistenni li s-sistema l-ġdida tibda tiffunzjona fl-aħħar ħamsa ta' dawn l-għaxar snin.

Tbassir: ara **Tbassir tal-istaff tal-Eurosistema**.

Tbassir tal-istaff tal-Eurosistema: ir-riżultati ta' eżerċizzji mmexxija mill-istaff tal-**Eurosistema** biex ibassru l-iżviluppi makroekonomiċi futuri possibbli fiż-**żona tal-euro** huma parti mill-analiżi ekonomika.

Transazzjoni rriversjata: operazzjoni li permezz tagħha bank ċentrali jixtri jew ibigħ assi skond **ftehim ta' xiri mill-ġdid** jew jagħmel operazzjonijiet ta' kreditu kontra **garanzija**.

Trattat: jirreferi għat-**Trattat li waqqaf il-Komunità Ewropea (Trattat KE)**. It-Trattat ġie ffirmat f'Ruma fil-25 ta' Marzu 1957 (għalhekk spiss jissejjaħ it-"Trattat ta' Ruma") u daħal fis-seħħ fl-1 ta' Jannar 1958. Waqqaf il-Komunità Ekonomika Ewropea (KEE), li issa hi l-**Komunità Ewropea**. It-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea **(Trattat UE)**, li spiss jissejjaħ it-"Trattat ta' Maastricht", emenda t-Trattat KEE biex titwaqqaf il-**Komunità Ewropea**.

Trattat KE: ara **Trattat**.

Trattat UE: ara **Trattat**.

Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM): twettqet fi tliet stadji skond il-proċeduri u l-iskeda stabbiliti fit-**Trattat KE**. L-Ewwel Stadju tal-UEM beda f'Lulju 1990 u ntemm fil-31 ta' Diċembru 1993. Kien ikkaratterizzat l-iżjed mit-tneħħija tax-xkiel intern kollu għall-moviment ħieles tal-kapital fi ħdan l-UE. It-Tieni Stadju tal-UEM beda fl-1 ta' Jannar 1994. Fost affarijiet oħra, dan għamel provvediment għat-twaqqif tal-**Istitut Monetarju Ewropew (IME)**, għall-projbizzjoni tal-iffinanzjar tas-settur pubbliku mill-banek ċentrali, għall-projbizzjoni ta' aċċess privileġġat għall-istituzzjonijiet finanzjarji min-naħa tas-settur pubbliku u biex jiġu evitati defiċits eċċessivi tal-gvernijiet. It-Tielet Stadju beda fl-1 ta' Jannar 1999 bit-trasferiment tal-kompetenza monetarja lill-**BĊE** u l-introduzzjoni tal-**euro**. Il-bidla tal-flus fl-1 ta' Jannar 2002 kienet l-aħħar fażi tat-twaqqif tal-UEM.

Unjoni Ewropea (UE): imwaqqfa **bit-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (Trattat UE)**, spiss imsejjaħ it-"Trattat ta' Maastricht", li ġie ffirmat fi Frar 1992 u daħal fis-seħħ fl-1 ta' Novembru 1993. It-Trattat imbagħad ġie emendat bit-"Trattat ta' Amsterdam", li ġie ffirmat f'Amsterdam fit-2 ta' Ottubru 1997 u daħal fis-seħħ fl-1 ta' Mejju 1999, u iżjed reċentement bit-"Trattat ta' Nizza", li ġie ffirmat fis-26 ta' Frar 2001 u daħal fis-seħħ fl-1 ta' Frar 2003. L-Unjoni Ewropea (UE) sserraħ fuq organizzazzjonijiet u arranġamenti diversi, ta' natura legali diversa, li jikkostitwixxu t-tliet pilastri ta' sostenn. L-ewwel pilastru jinkludi l-**Komunità Ewropea** u l-Komunità Ewropea għall-Enerġija Atomika (Euratom), li t-tnejn li huma għandhom personalità legali u huma regolati bi Trattati separati. It-tieni u t-tielet pilastru huma essenzjalment arranġamenti intergovernattivi dwar il-politika barranija u tas-sigurtà komuni, u l-kooperazzjoni tal-pulizija u tal-qrati fi kwistjonijiet kriminali.

Valur ta' referenza għat-tkabbir monetarju: biex jivvaluta l-iżviluppi monetarji, il-**Kunsill Governattiv** ħabbar valur ta' referenza għall-aggregat monetarju wiesa', l-M3. Dan il-valur ta' referenza jirreferi għar-rata tat-tkabbir tal-M3 li tkun meqjusa kompatibbli mal-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien medju. Il-valur ta' referenza jiġi derivat b'mod li jkun konsistenti ma', u jservi t-twettiq tad-definizzjoni tal-**Kunsill Governattiv** dwar l-**istabbiltà tal-prezzijiet** abbażi ta' suppożizzjonijiet fuq żmien medju fir-rigward tax-xejra tat-tkabbir reali tal-PDG u x-xejra fil-ħeffa taċ-ċirkolazzjoni tal-M3. Devjazzjonijiet sostanzjali jew ta' żmien twil tat-tkabbir monetarju tal-M3 mill-valur ta' referenza jistgħu, f'ċirkostanzi normali, jkunu sinjal ta' riskji għall-istabbiltà tal-prezzijiet fuq żmien medju. Madankollu, il-politika monetarja ma tirreaġixxix b'mod mekkaniku għal devjazzjonijiet mill-valur ta' referenza fit-tkabbir tal-M3.

Żona tal-euro: iż-żona li tinkludi dawk l-Istati Membri fejn l-**euro** ġie adottat bħala l-munita unika skond it-**Trattat** u fejn politika monetarja unika titmexxa fuq ir-responsabbiltà tal-**BĊE**. Bħalissa ż-żona tal-euro hi magħmula mill-Belġju, il-Ġermanja, il-Greċja, Spanja, Franza, l-Irlanda, l-Italja, il-Lussemburgu, l-Olanda, l-Awstrija, l-Portugall u l-Finlandja.

BIBLIJOGRAFIJA

PUBBLIKAZZJONIJIET ĠENERALI

Pubblikazzjonijiet uffiċjali tal-BĊE

BĊE (1999), *Rapport Annwali 1998*, April 1999.

BĊE (2000), *Rapport Annwali 1999*, April 2000.

BĊE (2001), *Rapport Annwali 2000*, Mejju 2001.

BĊE (2002), *Rapport Annwali 2001*, April 2002.

BĊE (2003), *Rapport Annwali 2002*, April 2003.

BĊE (2004), *Rapport Annwali 2003*, April 2004.

BĊE (2005), *Rapport Annwali 2004*, April 2005.

BĊE (2006), *Rapport Annwali 2005*, April 2006.

BĊE (2002), *Compendium: collection of legal instruments, June 1998 – December 2001*, Marzu 2002.

BĊE (2004), *Institutional provisions: Statute of the ESCB and of the ECB – Rules of procedure*, Ottubru 2004.

BĊE (2006), *Il-Bank Ċentrali Ewropew, l-Eurosistema u s-Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali* (ktejjeb ta' tagħrif għall-pubbliku), Mejju 2006.

Pubblikazzjonijiet oħra

Papadia, F. u Santini, C. (2006), *La Banque centrale européenne*, Pariġi, 2006.

Raymond, R. (2001), *L'euro et l'unité de l'Europe*, Pariġi, 2001.

Scheller, H. K. (1999), *Das Europäische System der Zentralbanken*, fi Glomb/ Lauk (eds.), Euro Guide, Cologne, 1999.

Scheller, H. K. (2000), *Die Europäische Zentralbank*, Frankfurt am Main, 2000.

Von der Groeben, H., Thiesing, J. u Ehlermann, C.-D. (eds.), *Kommentar zum EU/EG-Vertrag*, il-5 edizzjoni, Baden-Baden, 1997/1999.

Zilioli, C. u Selmayr, M. (2001), *The Law of the European Central Bank*, Oxford-Portland Oregon, 2001.

KAPITLU I

Pubblikazzjonijiet uffiċjali tal-BĊE

BĊE (2000), *Rapport tal-Konverġenza 2000*, Mejju 2000.

BĊE (2004), *Rapport tal-Konverġenza 2004*, Ottubru 2004.

BĊE (2006), *Rapport tal-Konverġenza 2006*, Mejju 2006.

BĊE (2001), *The economic policy framework in EMU*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Novembru 2001.

BĊE (2003), *The relationship between monetary policy and fiscal policies in the euro area*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Frar 2003.

BĊE (2004), *The European Constitution and the ECB*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Awwissu 2004.

Pubblikazzjonijiet oħra

Andrews, D. (2003), *The Committee of Central Bank Governors as a source of rules*, Journal of European Public Policy 10:6, Diċembru 2003, pp. 956-973.

Baer, G. D. (1994), *The Committee of Governors as a forum for European central bank cooperation*, f'Bakker, A. et al. (eds.), *Monetary Stability through International Cooperation: Essays in Honor of André Szász*, Amsterdam, 1994.

Berger, F. (2001), *12 into one: one money for Europe*, Frankfurt am Main, 2001.

Kumitat għall-istudju tal-unjoni ekonomika u monetarja (Kumitat Delors), *Report on economic and monetary union in the European Community*, 1989.

Committee of Governors of the central banks of the Member States of the European Economic Community (1990), *Introductory Report and Commentary on the Statute of the European System of Central Banks and the ECB*, Novembru 1990.

Committee of Governors of the central banks of the Member States of the European Economic Community (1992), *Annual Report 1990/91*, April 1992.

Committee of Governors of the central banks of the Member States of the European Economic Community (1993), *Annual Report 1992*, April 1993.

European Commission (1995), *Green Paper on the Practical Arrangements for the Introduction of the Single Currency (COM(95) 33 final)*, Lussemburgu, 31 ta' Mejju 1995.

IME (1995), *Rapport Annwali 1994*, April 1995.

IME (1995), *The changeover to the single currency*, Novembru 1995.

IME (1996), *Role and functions of the European Monetary Institute*, Frar 1996.

IME (1996), *Rapport Annwali 1995*, April 1996.

IME (1997), *The single monetary policy in Stage Three: specification of the operational framework*, Jannar 1997.

IME (1997), *Rapport Annwali 1996*, April 1997.

IME (1998), *Convergence Report: Report required by Article 109j of the Treaty establishing the European Community*, Marzu 1998.

IME (1998), *Rapport Annwali 1997*, Mejju 1998.

Scheller, H. K. (2001), *The Changeover to the Euro,* f' *Caesar/Scharrer (eds.), European Economic and Monetary Union: Regional and Global Challenges, Baden-Baden*, 2001, pp. 243-263.

Van den Berg, C. C. A. (2004), *The Making of the Statute of the European System of Central Banks, An Application of Checks and Balances*, 2004.

KAPITLU 2

Pubblikazzjonijiet uffiċjali tal-BĊE

BĊE (1999), *The Eurosystem and the European System of Central Banks (ESCB)*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Jannar 1999.

BĊE (1999), *The institutional framework of the European System of Central Banks*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Lulju 1999.

BĊE (1999), *Legal instruments of the European Central Bank, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar*, Novembru 1999.

BĊE (2001), *Why price stability?*, Ġunju 2001.

BĊE (2003), *The adjustment of voting modalities in the Governing Council*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Mejju 2003.

Pubblikazzjonijiet oħra

Arrowsmith, J. A. A. (1996), *La non-participation à la phase 3*: *la vie à l'étage inférieur de l'UEM (Opting-out of stage 3: life in the lower tier of EMU),* fir-*Revue d'économie financière*, Nru. 36, 1-1996.

Caparello, M. (2003), *Internal audit in the central banking community,* f'Courtis,

N. u Mander, B. (eds.), *Accounting standards for central banks,* Central Banking Publications, Londra, 2003.

Duisenberg, W. F. (2001), *The European Central Bank, the Eurosystem and the European System of Central Banks*, diskors waqt iċ-ċerimonja tal-inawgurazzjoni tal-bini l-ġdid tal-Banque centrale du Luxembourg, Lussemburgu, 18 ta' Mejju 2001.

Liebscher, K. (1998), *Die Rolle einer nationalen Zentralbank im ESZB am Beispiel der OeNB*, in 26. Volkswirtschaftliche Tagung der Oesterreichischen Nationalbank, Mejju 1998.

Padoa-Schioppa, T. (2000), *An institutional glossary of the Eurosystem*, artiklu moqri waqt il-konferenza dwar "The Constitution of the Eurosystem: the Views of the EP and the ECB", 8 ta' Marzu 2000.

Palmer, M. (2001), *The Banque centrale du Luxembourg in the European System of Central Banks*, Banque centrale du Luxembourg, Mejju 2001.

Raymond, R. (1996), *Les Banques centrales nationales dans le système européen de banques centrales (National central banks within the European System of Central Banks)*, f'Revue d'économie financière, No 36, 1-1996.

KAPITLU 3

Pubblikazzjonijiet uffiċjali tal-BĊE

BĊE (1999), *The stability-oriented monetary policy strategy of the Eurosystem*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Jannar 1999.

BĊE (1999), *TARGET and payments in euro*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Novembru 1999.

BĊE (2000), *Foreign exchange reserves and operations of the Eurosystem*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Jannar 2000.

BĊE (2000), *EMU and banking supervision*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, April 2000.

BĊE (2001), *Eurosystem staff macroeconomic projection exercises for the euro area*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Ġunju 2001.

BĊE (2002), *Euro banknote preparations: from cash changeover to post-launch activities*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Jannar 2002.

BĊE (2002), *The role of the Eurosystem in payment and clearing systems*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, April 2002.

BĊE (2002), *The liquidity management of the ECB*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Mejju 2002.

BĊE (2002), *Implications of the euro cash changeover on the development of banknotes and coins in circulation*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Mejju 2002.

BĊE (2003), *The demand for currency in the euro area and the impact of the euro cash changeover*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Jannar 2003.

BĊE (2003), *CLS – purpose, concept and implications*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Jannar 2003.

BĊE (2003), *The outcome of the ECB's evaluation of its monetary policy strategy*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Ġunju 2003.

BĊE (2003), *Changes to the Eurosystem's operational framework for monetary policy*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Awwissu 2003.

BĊE (2000), *Statistical information collected and compiled by the ESCB*, Mejju 2000.

BĊE (2002), *Evaluation of the 2002 cash changeover*, April 2002.

BĊE (2003), *EU banking sector stability*, Frar 2003.

BĊE (2004), *The monetary policy of the ECB (second edition)*, Jannar 2004.

BĊE (2004), *Developments in the EU framework for financial regulation, supervision and stability,* artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar Novembru 2004.

BĊE (2005), *The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures*, Frar 2005.

BĊE (2005), *Initial experience with the changes to the Eurosystem's operational framework for monetary policy implementation,* artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar Frar 2005.

BĊE (2005), *ECB Statistics: a brief overview*, Awwissu 2005.

BĊE (2005), *TARGET – the current system (ktejjeb ta' tagħrif għall-pubbliku)*, Awwissu 2005.

BĊE (2005), *TARGET – innovation and transformation (ktejjeb ta' tagħrif għall-pubbliku)*, Awwissu 2005.

BĊE (2006), *Portfolio management at the ECB*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, April 2006.

Pubblikazzjonijiet oħra

Bull, P. (2004), *The development of statistics for Economic and Monetary Union*, Frankfurt am Main, Lulju 2004.

Domingo-Solans, E. (2003), *The importance of Eurostat for the monetary policy of the European Central Bank*, diskors fil-laqgħa akkademika fl-okkażjoni tal-50 anniversarju tal-Uffiċċju għall-Istatistika tal-Komunitajiet Ewropej, Lussemburgu, 16 ta' Mejju 2003.

Duisenberg, W. F. (2001), *The ECB's monetary policy strategy and the quantitative definition of price stability*, ittra tal-President tal-BĊE lill-President tal-Kumitat għall-Affarijiet Ekonomiċi u Monetarji, is-Sinjura Christa Randzio-Plath, 13 ta' Diċembru 2001.

Issing, O., Gaspar, V., Angeloni, I. u Tristani, O. (2001), *Monetary policy in the euro area: strategy and decision-making at the European Central Bank,* Cambridge University Press, Cambridge, 2001.

Issing, O. et al. (eds.) (2003), *Background Studies for the ECB's Evaluation of its Monetary Policy Strategy*, Frankfurt am Main, Novembru 2003.

Trichet, J.-C. (2003), *The ECB's monetary strategy after the evaluation and clarification of May 2003*, diskors waqt l-avveniment ewlieni fiċ-Ċentru għall-Istudji Finanzjarji, Frankfurt am Main, 20 Novembru 2003.

Trichet, J.-C. (2004), *Euro area statistics and their use for ECB policy-making*, diskors waqt it-Tieni Konferenza tal-BĊE dwar l-Istatistika, Frankfurt am Main, 22-23 ta' April 2004.

KAPITLU 4

Pubblikazzjonijiet uffiċjali tal-BĊE

BĊE (2000), *The ECB's relations with institutions and bodies of the European Community*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Ottubru 2000.

ECB (2001), *The external communication of the European Central Bank*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Frar 2001.

BĊE (2002), *The accountability of the ECB*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Novembru 2002.

BĊE (2002), *Transparency in the monetary policy of the ECB*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Novembru 2002.

Pubblikazzjonijiet oħra

Noyer, C. (1999), *Politics and central banks*, diskors fl-Eesti Pank, Tallinn, 3 ta' Mejju 1999.

Zilioli, C. u Selmayr, M. (2000), *The European Central Bank: An Independent Specialised Organization of Community Law,* Common Market Law Review, 2000 – Volume 37, Issue 3, pp. 591-644.

KAPITLU 5

Pubblikazzjonijiet uffiċjali tal-BĊE

BĊE (1999), *The international role of the euro*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Awwissu 1999.

BĊE (2001), *The ECB's relations with international organisations and fora*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Jannar 2001.

BĊE (2002), *International supervisory co-operation*, artiklu fil-Bullettin ta' Kull Xahar, Mejju 2002.

BĊE (2002), *Review of the international role of the euro*, Diċembru 2002.

Pubblikazzjonijiet oħra

Duisenberg, W. F. (2000), *The role of the ECB at the international level*, diskors waqt il-Laqgħa Annwali tal-Istitut għall-Finanza Internazzjonali, Inc. (IIF), Praga, 23 ta' Settembru 2000.

Padoa-Schioppa, T. (1999), *The external representation of the euro area*, dikjarazzjoni introduttorja waqt laqgħa tas-Sotto-Kumitat għall-Affarijiet Monetarji tal-Parlament Ewropew, Brussell 17 ta' Marzu 1999.

Zilioli, C. u Selmayr, M. (1999), *The External Relations of the Euro Area: Legal Aspects,* Common Market Law Review, 1999 – Volume 36, Issue 2, pp. 273-349.

KAPITLU 6

Pubblikazzjonijiet uffiċjali tal-BĊE

BĊE (2000), *ECB labour relationships and the social dialogue with regard to the ESCB*, Stqarrija tal-BĊE għall-Istampa tal-5 ta' Ottubru 2000.

BĊE (2002), *Code of Conduct of the European Central Bank in accordance with Article 11.3 of the Rules of Procedure of the European Central Bank*, Marzu 2001 (ĠU C 76, 8.3.2001, p. 12).

BĊE (2002), *Code of Conduct for the Members of the Governing Council*, 16 ta' Mejju 2002 (ĠU C 123, 24.5.2002, p. 9).

BĊE (2003), *The mission of the European Central Bank*, Awwissu 2003.

Pubblikazzjonijiet oħra

Ricard, P. (2001), *Voyage au centre de la BCE*, Le Monde, 23 ta' Novembru 2001.

INDIĊI

Assoċjazzjoni Bankarja tal-Euro (EBA) 209

Bank Ċentrali Ewropew (BĊE) 43, 209
- Bini 60, 166
- Bord Esekuttiv 43,62, 163, 209
- Deċiżjonijiet 32, 48, 52, 54, 55, 56, 59, 63, 65, 66, 67, 71, 72, 87, 88, 90, 96, 131, 132, 137, 147, 160, 178, 182, 191, 193, 201, 214
- Deċiżjonijiet interni 65, 66, 67
- Dikjarazzjoni tal-missjoni 45
- Governanza korporattiva 159, 211
- Indipendenza 127, 128, 129, 130, 131, 212
- Kodiċi tal-kondotta 161
- Konsulent dwar l-Etika 161
- Kontroll intern 160, 161
- Korpi deċiżjonali 44, 52, 53, 64, 142
- Kumitat għall-Baġit 160
- Kunsill Ġenerali 64, 214
- Kunsill Governattiv 43, 54, 86, 214
- L-istaff 13, 45, 53, 56, 63, 65, 67, 68, 69, 87, 114, 130, 143, 159, 160, 161, 163, 164, 165, 166, 202, 203, 205, 220
- Opinjonijiet 73, 75, 76, 176, 178, 180, 181, 188, 201
- Personalità legali 29, 43, 44, 45, 46, 106, 177, 209, 221
- Privileġġi u immunitajiet 203
- Rakkomandazzjonijiet 32, 33, 39, 73, 74, 102 ,105, 140, 153, 174, 175, 178, 201, 215
- Rati ewlenin tal-imgħax tal-BĊE 218
- Regolamenti 23, 71, 72, 101, 165, 177, 196, 201, 216
- Regoli dwar l-akkwisti 162
- Responsabbiltà 31, 46, 49, 54, 63, 88, 130, 131, 132, 133, 134, 140, 161, 218
- Riżervi barranin 38, 46, 97, 98, 206
- Riżorsi finanzjarji 118, 160
- Sede 166, 202
- Setgħat regolatorji 30, 51, 53, 130, 143
- Skema tal-kapital 119
- Statistika 22, 24, 50, 66, 69, 70, 73, 74, 75, 111, 112, 113, 114, 149, 188, 199, 205, 206
- Status istituzzjonali 45
- Strateġija tal-politika monetarja 219
- Struttura organizzattiva 163
- Struzzjonijiet 21, 65, 67, 128, 177
- Uffiċjal inkarigat mill-Ħarsien tad-Dejta 162
- Verifika Interna 161, 163

Bank għas-Saldi Internazzjonali (BIS): 209

Bażi tar-riżervi 209

Ċentru għall-Analiżi tal-Flus Foloz 111

Deċiżjonijiet interni 65, 66, 67

Dħul monetarju 118, 122, 123, 200 209

Djalogu makroekonomiku 33, 142

EONIA 210

ERM II (mekkaniżmu tar-rati tal-kambju II) 210

EUREPO 210

EURIBOR 210

Euro 23, 29, 210, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229

Eurogroup 210

Eurosistema 43, 44, 50, 210
- Attivitajiet 52, 65, 69, 74, 79, 105, 140, 144, 155, 161, 169
- Governanza 149, 159, 211
- Kompożizzjoni 54, 62, 64
- Mandat 12, 17, 99, 128, 131, 133, 207
- Rapportar fi ħdan l-Eurosistema 70

Eurostat 113, 210, 228

Faċilità permanenti 211

Faċilità tad-depożitu 89, 211

Faċilità tas-self marġinali 89, 211

Fond Ewropew għall-Kooperazzjoni Monetarja (EMCF) 211

Forum għall-Istabbiltà Finanzjarja (FSF) 155
Ftehim ta' xiri mill-ġdid 211, 215, 220

G7 154
G10 105, 154
G20 155
Garanzija 70, 81, 92, 101, 105, 195, 210, 211, 216, 220

Indiċi Armonizzat tal-Prezzijiet għall-Konsumatur (HICP) 211
Indipendenza tal-banek ċentrali 212
Intervent fis-swieq tal-kambju barrani 95, 100
Istitut Monetarju Ewropew (IME) 212

Karti tal-flus tal-euro 55, 70, 106, 110, 123
Kostituzzjoni għall-Ewropa 28, 30, 76, 212
Kriterji tal-konverġenza 212
Kumitat Ewropew għall-Attività Bankarja (EBC) 213
Kumitat għall-Istatistika Monetarja Finanzjarja u tal-Bilanċ tal-Pagamenti (CMFB) 213
Kumitat għall-Politika Ekonomika 213
Kumitat Monetarju 213
Kumitat tal-Gvernaturi 213
Kumitat tar-Regolaturi Ewropej tat-Titoli (CESR) 213
Kummissjoni Ewropea 213, 214, 217
Kunsill Ewropew 214
Kunsill UE 214

Leġiżlazzjoni komplementari 73, 137, 203
Linji Gwida Ġenerali għall-Politika Ekonomika (BEPGs) 214

Mekkaniżmu ta' kollegament 215
Mudell ta' banek ċentrali korrispondenti (CCBM) 215
Muniti tal-euro 55, 106

OLAF (Uffiċju Ewropew Kontra l-Frodi) 215
Operazzjoni ewlenija ta' rifinanzjament 215
Operazzjoni ta' rfinar 215
Operazzjoni ta' rifinanzjament fuq żmien itwal 215
Operazzjoni tas-suq miftuħ 215
Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni Ekonomika u għall-Iżvilupp (OECD) 216

Parlament Ewropew 216
Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir 216
Perijodu tal-manteniment 216
Pjan Barre 17
Proċedura tad-defiċit eċċessiv 216
Proċess Cardiff 33, 141
Programmi ta' stabbiltà 34, 217
Proporzjon tad-defiċit 34, 217
Proporzjon tad-dejn 217
Proporzjon tar-riżervi 93, 217

Qorti Ewropea tal-Ġustizzja (ECJ) 217
Qorti tal-Awdituri 217

Rata ċentrali tal-euro 217
Rekwiżit tar-riżervi 218
Riskju ta' pagament 218
Riżervi barranin 38, 46, 97, 98, 206

Sejħa mgħaġġla għall-offerti 218
Sejħa standard għall-offerti 218
Sistema Ewropea ta' Banek Ċentrali (SEBĊ) 218
- Djalogu Soċjali 165, 62
- Dmirijiet 19, 22, 38, 44, 50, 51, 60, 77, 112, 116, 131, 132, 133, 136, 140, 143, 176, 181, 187, 188, 194, 197, 204, 212
- Għanijiet 47, 70, 102, 127, 170, 187, 193, 197
- Governanza 149, 159, 211
- Kompożizzjoni 54, 62, 64
- Kumitati 67, 113, 116, 117, 133, 156, 163
- Sistemi operattivi komuni 65, 69, 218, 219
Sistema Monetarja Ewropea (EMS) 218

Sistema ta’ saldu ta’ titoli (SSS) 219
Stabbiltà tal-prezzijiet 35, 36, 38, 81, 183, 219
Statut tas-Sistema Ewropea ta’ Banek Ċentrali u tal-Bank Ċentrali Ewropew (Statut tas-SEBĊ) 219
Swap tal-kambju barrani 219

TARGET2 103, 220
Transazzjoni rriversjata 220
Trattat 21, 28, 29, 143, 220, 221
Trattat UE: ara Trattat 220

Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM) 220
Unjoni Ewropea (UE) 221

Valur ta’ referenza għat-tkabbir monetarju 221

Żona tal-euro 50, 57, 60, 210, 221